

H. P. BLAVATSKY

TITKOS TANÍTÁS II.

A JELKÉPRENDSZER FEJLŐDÉSE

A TUDOMÁNY, A VALLÁS ÉS A FILOZÓFIA SZINTÉZISE

SATYÂT NÂSTI PARO DHARMAH
Nincs magasztosabb vallás az igazságnál

Szlemenics Mária és Dr. Henney Vilmos fordítását (1930)
átdolgozta: Szabari János, 2012

Magyar Teozófiai Társulat

**EZT A MUNKÁT
MINDEN ORSZÁG ÉS MINDEN FAJ
IGAZ TEOZÓFUSÁNAK
AJÁNLOM,
MERT ŐK AKARTÁK, ÉS NEKIK KÉSZÜLT.**

TARTALOM

I. fejezet	Jelképrendszer és a képirásjelek	4
II. fejezet	A misztériumnyelv és kulcsai	8
III. fejezet	Az őseredeti szubsztancia és az isteni gondolat	20
IV. fejezet	Káosz – Theosz – Kozmosz	32
V. fejezet	A rejtett Istenség, jelképei és jelei.....	37
VI. fejezet	A Világtozás	44
VII. fejezet	Brahmâ nappalai és éjszakái.....	51
VIII. fejezet	A lótusz, mint egyetemes jelkép.....	58
IX. fejezet	A Hold, Deus Lunus, Phœbe	63
X. fejezet	A Fa, a Kígyó és a Krokodil imádása	75
XI. fejezet	Demon est deus inversus	81
XII. fejezet	A Teremtő Istenek származástana.....	90
XIII. fejezet	A hét teremtés	105
XIV. fejezet	A négy elem.....	116
XV. fejezet	Kwan-Shi-Yin és Kwan-Yin	123

I. fejezet Jelképrendszer és a képíráselemek

Nem jelkép-e mindig annak számára, akinek szeme van hozzá, az Isteninek valamilyen homályosabb vagy tisztább feltárása?... Mindegyiken keresztül... átpislákol valami egy isteni gondolatból. Sőt még a legmagasztosabb jelképnek, amellyel az ember valaha is találkozott, és amelyet felhasznált, magának a keresztnek is csak véletlen és külsődleges jelentése volt.

CARLYLE

Bármely, akár nagy, akár kicsi nép vallásos és világi legendáiban – de főképpen a kelet hagyományában – a rejtett jelentés tanulmányozása töltötte ki e könyv írója életének legnagyobb részét. Az író egyike azoknak, akik meg vannak róla győződve, hogy nincs olyan mitológiai történet, mesébe illő esemény egy nemzet néphagyományában, amelyet bármikor is tisztán csak a képzelet szült, hanem minden ilyen elbeszélésnek van valódi, történelmi alapja. Ebben az író nem ért egyet azokkal a szimbológusokkal, bármilyen nagy is a hírnevük, akik minden mítoszban csak további bizonyítékot látnak a régiek babonás gondolkodásmódjára, és azt hiszik, hogy minden mitológia a *Nap-mítoszokból* eredt, és ezekre épült fel. Az ilyen felületes gondolkodókat nagyszerűen lerendezte Gerald Massey, a költő és egyiptológus a „Luniatry, Ancient and Modern” című előadásában. Éles kritikáját érdemes munkánk e részében megismételni, mert saját érzelmeinket kiválóan visszhangozza, amelyeket már 1875-ben nyíltan kifejeztünk, amikor az *Isis Unveiled*-et írtuk.

Max Müller professzor harminc éven át tanította könyveiben és előadásaiban, a *Times*-ban, a *Saturday Review*-ban és különböző magazinokban a Royal Institution dobogójáról, a Westminster Apátság szószékéről és oxfordi katedrájáról, hogy a mitológia egy nyelvi betegség, és hogy az ősi szimbolizmus valami olyasmi eredménye volt, mint egy primitív elmezavar.

Renouf Hibbert, előadásaiban Max Müller-t visszhangozva ezt mondja: „Tudjuk, hogy a mitológia az a *betegség*, amely az emberi kultúra bizonyos fokán felüti fejét”. Ilyen a nem-evolucionisták felszínes magyarázata, és ilyen magyarázatot fogad el még mindig a brit közönség, amely mások fejével gondolkodik. Max Müller professzor, Cox, Gubernatis és a többi Nap-mítosszal foglalkozó egyfajta germanizált hindu metafizikusként ábrázolták az ősi mítoszcsinálót, aki saját árnyékát egy mentális ködre vetíti, és ötletesen beszél a fűstről vagy legalább is a *felhőről*. Az ég a feje fölött olyanná válik, mint az álmovilág boltozata, telefirkálva a bennszülöttek lidércnyomásaival! A korai embert magukhoz hasonlónak képzelik el, és úgy tekintenek rá, mint aki perverz módon hajlik az önámításra, vagy ahogyan Fontenelle mondja, „hajlamosak arra, hogy olyan dolgokat lássanak, amelyek nincsenek”. Helytelenül magyarázzák a korai vagy ősembert olyannak, mint akit a kezdettől fogva aktív, de tudatlan képzelete ostoba módon félrevezetett, hogy higgyen mindenféle téveszmében, amelyeknek saját mindennapi tapasztalata határozottan és állandóan ellentmondott, mintha a képzelet bolondja volna azon kegyetlen valóságok közepette, amelyek belévésték tapasztalatait, ahogyan az őrlő jéghegyek a tengerben elmerült sziklákon hagyják nyomukat. Még meg kell mondanunk, és egy napon be fog bizonyosodni, hogy ezek az elfogadott tanítók nem közelítették meg jobban a mitológia és a nyelv eredetét, mint Burns költője, Willy a Pegazust. Ezt válaszolom: „Csak egy metafizikus teoretikus álma, hogy a mitológia a nyelv vagy bármi más betegsége volt – kivéve a saját agyát. A mitológia eredetét és jelentését egyáltalán nem találták meg ezek a nap-magyarázók és rémhírterjesztők! A mitológia a korai gondolkodás egyik kezdetleges módja volt. Természeti tényeken alapult, és a jelenségek még mindig igazolják. Nincs benne semmi elmebetegség, semmi esztelenység, amikor a fejlődés fényében vizsgáljuk, és amikor a jelképes beszéddel történő kifejezés módját alaposan megértjük. Az elmebetegség ott van, ha tévesen emberi történelemnek vagy isteni kinyilatkoztatásnak tartják^{1/1}. A mitológia az ember legősibb tudományának tárháza, és ami

^{1/1} Egyetértünk, amennyiben „isteni kinyilatkoztatásról” van szó. De nem igaz az „emberi történelem” esetében. Mert van „történelem” India legtöbb allegóriájában és „mítoszában”, és események, valódi, tényleges események rejlenek ezek mögött.

ebből bennünket főképpen érdekel, amikor ismét helyesen értelmezik, arra hivatott, hogy halált hozzon mindazokra a hamis teológiákra, amelyeket akaratlanul szült.^{1/2}

Modern kifejezőmódban néha egy állítást olyan mértékben mondanak mítikusnak, amilyen mértékben nem igaz, de az ősi mitológia ilyen értelemben nem volt hamisítási rendszer vagy mód. Meséi tények továbbadására szolgáltak, nem voltak sem hamisítványok, sem a képzelet szüleményei... Például, amikor az egyiptomiak a Holdat *macskaként* ábrázolták; nem voltak annyira tudatlanok, hogy a Holdat macskának tartsák, kíváncsi képzeletük sem látott semmilyen hasonlóságot a Hold és a macska között, és a macska-mítosz valamilyen *szó szerinti metafora puszta kiterjesztése* sem volt, de rejtvényeket sem akartak csinálni... Megfigyelték azt az egyszerű tényt, hogy a macska lát a sötétben, és hogy éjjel a pupillája kitágul, és a szeme nagyon fényleni kezd. A Hold az éjjel látó volt az égen, a macska pedig a megfelelője a földön, és így az ismerős macskát fogadták el a holdkorong képviselőjének, természetes jelének, élő jelképének... Ebből következett, hogy mivel a Nap éjjel lelátott az alvilágba, őt is hívhatták macskának, mert *szintén látott* a sötétben. A macska neve egyiptomi nyelven *mau*, ami a látót jelenti, a *mau* „látni” szóból. Egy mitológiával foglalkozó szerző azt állítja, hogy az egyiptomiak „egy nagy macskát képzeltek a Nap mögé, ami a macska szemének pupillája volt”. Ez az elképzelés azonban teljesen újszerű. A Müller-féle készlethez tartozik. A Hold *macskaként* a Nap szeme volt, *mert visszaverte a napfényt*, és mert a szem is tükrében veri vissza a képet. Pasht istennő alakjában a macska őrt áll a Nap helyett, mancsával lefogja és összezúzza a sötétség kígyójának fejét, amelyet örök ellenségének mondanak.

Ez a Hold-mítosz nagyon helyes magyarázata csillagászati szempontból. A hold-leírás azonban a holdi szimbológia legkevésbé ezoterikus ága. Ahhoz, hogy az ember teljesen ura legyen a holdismeretnek – ha szabad egy új szót alkotnunk –, akkor a csillagászati jelentésénél jóval több dologban kell szakértővé válnunk. A Hold szoros kapcsolatban áll a Földdel, ahogyan ezt a Stanzákban bemutattuk, és közvetlenebbül érintett bolygónk valamennyi misztériumában, mint akár Vénusz-Lucifer, Földünk okkult nővére és *hasonmása*.^{1/3}

A nyugati és különösen a német szimbológusok fáradhatatlan kutatásai az elmúlt és a jelenlegi évszázadban arra a következtetésre juttatták az előítélettől leginkább mentes tanulókat és természetesen minden okkultistát, hogy a szimbológia segítségével nélkül – a hét osztálya nélkül, amelyekről a modern emberek semmit nem tudnak – semmilyen ősi írás nem érthető meg helyesen. A szimbológiát minden egyes aspektusában kell tanulmányozni, mert minden népnek megvolt a maga sajátos kifejezőmódja. Röviden, nem szabad egyetlen egyiptomi papiruszt, hindu olla-t, asszíriai cseréptáblát vagy héber tekercset sem *szó szerint* olvasni és értelmezni.

Ezt ma minden tudós tudja. Gerald Massey kitűnő előadásai önmagukban is elegendők, hogy meggyőzzenek bármely józanul gondolkodó keresztényt arról, hogy a *Biblia* holt betűjének elfogadása nagyobb tévedés és babona, mint a Csendes-óceán bennszülött szigetlakójának agyából kipattant babonák. De az a tény, ami iránt még az igazságot legjobban szerető és kereső orientalisták – árjaológusok és egyiptológusok egyaránt – vaknak tűnnek, hogy minden papiruszon vagy olla-n levő szimbólum sokoldalú gyémánt, amelynek minden oldala nemcsak többféle magyarázatot tartalmaz, hanem többféle tudományhoz is kapcsolódik. Ezt példázza a Holdat jelképező macska imént idézett értelmezése, ami az égi-földi ábrázolás egyik példája, mert a Holdnak más népeknél sok más, további jelentése van.

Ahogyan a néhai tudós szabadkőműves és teozófus, Kenneth Mackenzie, a *Royal Masonic Cyclopaedia*-jában bemutatta, nagy különbség van az *emléma* és a *szimbólum* között. Az előbbi „nagyobb gondolatsort foglal magába, mint egy szimbólum, amelyre azt mondhatjuk, hogy csak valamilyen egyedi, sajátos gondolatot ábrázol”. Ezért egyes országok jelképei – például a Holdra vagy a Napra vonatkozók –, amelyek mindegyike egy ilyen sajátos gondola-

^{1/2} Amikor a „hamis teológiák” eltűnnek, akkor történelem előtti, igaz tényeket fognak találni, különösen az árák, a régi hinduk, sőt még a Homérosz előtti hellének mitológiájában is.

^{1/3} Lásd: VII. fejezet, „Deus Lunus”.

tot vagy gondolatsort ábrázol, együttesen egy ezoterikus emblémát alkotnak. Az embléma „egy konkrét, látható kép vagy jel, ami princípiumokat vagy princípiumok sorozatát ábrázolja, amelyet azok ismerhetnek fel, akik bizonyos tanítást kaptak [a beavatottak]”. Még egyszerűbben, az embléma általában allegórikusan tekintett és magyarázott *képek sorozata*, amely körképszerűen, egyik képet a másik után tár fel egy gondolatot. Így a *Purâna*-k írott emblémák. Ilyenek a mózesi és a keresztény *Testamentumok*, vagyis a *Biblia* és valamennyi más exoterikus Szentírás is. Ahogyan az említett szaktekintély bemutatja:

Minden ezoterikus közösség használt emblémákat és jelképeket, mint például a pythagoras-i közösség, az eleusisiak, az egyiptomi Hermetikus Testvérek, a rózsakeresztesek és a szabadkőművesek. Ezen emblémák legtöbbször nem való arra, hogy a köznép nyilvánosságára hozzák, és *egy nagyon csekély különbség* is nagyon megváltoztathatja az embléma vagy a jelkép jelentését. A mágikus pecsétek, amelyek a számok bizonyos alapelvein alapulnak, szintén ilyen jellegűek, és bár a képzetlenek szemében utálatosak és nevetségesek, a tanítás teljességét közvetítik azoknak, akiket kiképeztek felismerésükre.

Az imént felsorolt társaságok valamennyien viszonylag újabbkoriak, egyik sem régebbi a középkornál. Mennyivel helyesebb tehát, hogy a legrégebbi ősi iskola tanítványai óvatossá legyenek, hogy ne fedjenek fel olyan titkokat, amelyek sokkal fontosabbak az emberiség számára (mivel veszélyesek a tudatlanok kezében), mint bármely, úgynevezett „szabadkőműves titok”, hiszen ezek mostanra nyílt titkokká váltak. Ez a korlátozás azonban csak a jelképek és emblémák pszichológiai vagy inkább pszicho-fiziológiai és kozmikus jelentésére vonatkozhat, de még erre is csak részben. Mert bár egy adeptus kénytelen visszautasítani, hogy ismertesse a feltételeket és az eszközöket, amelyek az elemek – akár pszichikai, akár fizikai – bármilyen összefüggéseikhez vezetnek, amik egyaránt hozhatnak létre jó és rossz eredményt, mégis mindig készen áll, hogy a komoly tanítvánnyal közölje a régi gondolat titkát bármilyen téren, ami a mitológiai szimbolizmusba rejtett történelemre vonatkozik, és így néhány újabb útjelzőt állítson a múltba való visszatekintés számára, amelyek hasznos információt adnak az ember eredetével, a fajok fejlődésével és a Föld ismeretével kapcsolatban. Mégis siránkoznak napjainkban nem csak a teozófusok, hanem az a kevés avatatlan is, akik érdeklődnek a téma iránt: Miért nem tárják fel az adeptusok azt, amit tudnak? Erre azt válaszolhatnánk: Miért kellene ezt tenniük, hiszen előre tudják, hogy egyetlen tudós sem fogadja el, még csak feltevésként sem, még kevésbé elméletként vagy alapigazsággként? Elfogadták-e vagy elhitték-e önök a *Theosophist*-ben, az *Esoteric Buddhism*-ban és más művekben és folyóiratokban megjelent okkult filozófia abc-jét? Nem gúnyolták-e és nevették-e ki még azt a keveset is, amit kaptak, és nem állították-e szembe egyrészt Huxley és Haeckel „állat-” és „majomelméletével”, másrészt Ádám bordájával és almájával? Ilyen irigylésre nem méltó kilátások ellenére is tények egész tömegét ismertetjük ebben a munkában, és az író itt az emberiség eredetét, a bolygó, az emberi és állati fajok fejlődését olyan részletesen tárgyalja, amennyire csak képes rá.

A régi tanítások alátámasztására felhozott bizonyítékok az ősi civilizációk régi írásaiban sűrűn el vannak hintve. A *Purâna*-k, a *Zend Avesta* és a régi klaszikusok tele vannak ilyen tényekkel, de senki sem vett magának annyi fáradságot, hogy összegyűjtse és összehasonlítsa azokat. Ennek pedig az az oka, hogy az összes ilyen eseményt jelképekben jegyezték fel, és hogy árjaológusaink és egyiptológusaink közül a legkiválóbb tudósokat, legélesebb elméket is nagyon gyakran elsötétítette egyik-másik előítélet, de még gyakrabban a titkos jelentés egyoldalú szemlélete. Pedig még egy példabeszéd is egy kimondott szimbólum, költemény vagy mese, amint néhányan gondolják, mi azonban azt mondjuk, hogy ez élethelyzetek, események és tények allegorikus ábrázolása. És ahogyan mindig erkölcsi tanulságot vontak le egy példabeszédből, az ilyen tanulság tényleges igazság és tény volt az emberi életben, úgy vezettek le történelmi, valódi eseményt a templomok ősi levéltáraiban feljegyzett emblémákból és jelképekből azok, akik a szent tudományokban jártasak voltak. Minden nép vallási és ezoterikus történelmét jelképekbe ágyazták, sohasem fejezték ki sok szóba foglalva. A korai fajok min-

den gondolata és érzelme, minden kinyilatkoztatott és megszerzett ismerete és tudása az allegóriában és a példabeszédben talált képletes kifejezésre. Miért? Mert a *kimondott szónak ereje van, ami nemcsak hogy ismeretlen a modern „bölcsek” számára, hanem sejtelmük sincs róla, és nem is hisznek benne.* A hang és a ritmus ugyanis szoros kapcsolatban állnak a régiek négy elemével, és mert ilyen vagy olyan rezgés a levegőben biztosan felébreszti a megfelelő erőket, amikkel való egyesülésből esetenként jó, esetenként rossz eredmények jönnek létre. Soha tanítványnak nem engedték meg, hogy történelmi, vallási vagy bármilyen más valódi eseményt elmondjon sok félreérthetetlen szóval, nehogy az eseménnyel összefüggő erőket még egyszer bevonzza. Ilyen eseményeket csak a beavatás során beszéltek el, és minden tanítványnak a megfelelő, saját maga által kitalált jelképekben keltett feljegyeznie, később pedig ezeket mestere megvizsgálta, mielőtt véglegesen elfogadták. Így alkották meg fokozatosan a kínai ábécét, ahogyan korábban a régi Egyiptomban a papi jelképeket is így határozták meg. A kínai nyelvben – amelynek írásjelei bármely nyelven olvashatók, és amint már említettük, csak valamivel fiatalabbak, mint az egyiptomi Thoth ábécéje – minden szónak megvan a megfelelő szimbóluma képies alakban. Ennek a nyelvnek sok ezer ilyen szimbólum-betűje vagy szójele van, mindegyik egy egész szó jelentését hordozza, mert a tulajdonképpeni betűk vagy ábécé éppúgy nem létezik a kínai nyelvben, mint ahogyan nem volt az egyiptomiban sem egészen egy jóval későbbi időszakig.

Így ha egy japán, aki egy szót sem ért kínaiul, olyan kínaival találkozik, aki sohasem hallotta a japán nyelvet, írásban tud kommunikálni vele, és tökéletesen meg fogják érteni egymást, mert az írásuk jelképes.

A fő jelképek és emblémák magyarázatát megpróbáljuk most megadni, mert a IV. kötet, amely az ember teremtését tárgyalja, nagyon nehezen lenne érthető, ha előkészítésül nem ismertetnénk legalább a metafizikai jelképeket.

Az sem volna ésszerű, ha hozzálátnánk a szimbolizmus ezoterikus magyarázatához, és nem adnánk meg előbb a megérdemelt tiszteletet annak, aki ebben a században a legnagyobb szolgálatot tette a szimbolizmusnak azzal, hogy felfedezte a metrológiával erősen átszőtt ősi héber szimbológiához a fő kulcsot, amely az egykori egyetemes misztériumnyelv egyik kulcsa. A Cincinnati-ből való Ralston Skinner-nek, a *The Key to the Hebrew-Egyptian Mystery in the Source of Measures* szerzőjének mondunk köszönetet. Született misztikus és kabbalista, aki sok éven keresztül ezen a területen dolgozott, és erőfeszítéseit határozottan nagy siker koronázta. Saját szavaival:

Az író teljesen biztos abban, hogy létezett egy ősi nyelv, amely úgy tűnik, ezidáig elveszett, a nyomai azonban bőségesen fennmaradtak... A szerző felfedezte, hogy ez a geometriai arány [az átmérő integrál aránya a kör területéhez] volt a... hosszsmértékek nagyon régi, és valószínűleg isteni eredete... Szinte bizonyítottan látszik, hogy a geometria, a számok, az arány és a mértékek ugyanezen rendszerét az észak-amerikai kontinensen már az előtt is ismerték és használták, mint a leszármazott szemiták.

Ennek a nyelvnek az volt a sajátossága, hogy be lehetett foglalni egy másikba, elrejtteni, és nem lehetett észrevenni különleges oktatás segítségével, a betűk és a szótagjelek egy-szersmind számok, geometriai formák, képek, vagy képirásjelek és jelképek erejével vagy jelentésével is rendelkeztek, amelyek a kitűzött céljuk elérését meghatározó módon segítették elbeszélések vagy elbeszélésrészletek formájába öntött példabeszédekkel, miközben önmagában is függetlenül és különböző módon alkalmazható volt képek, kőfaragások, vagy épületek alakjában.

Tisztázzunk egy félreérthetőséget a „nyelv” fogalommal kapcsolatban: A szó elsősorban a gondolatok emberi beszéddel történő kifejezését jelenti, másodsorban azonban jelentheti a gondolatok bármilyen más eszközzel történő kifejezését is. Ez a régi nyelv úgy van elrendezve a héber szövegben, hogy a leírt karakterek használatával – amelyeket kiejtve az első meghatározás szerinti nyelvet kapjuk – egy teljesen különálló gondolatsor közölhető céltudatosan, amely eltér a hangjelek olvasásával kifejezett gondolatoktól. Ez a másodlagos nyelv elrejtve közöl

gondolatsorokat, érzékelhető dolgok elképzelt másolatait, amelyek képesíthetők, és olyan dolgoké, amelyeket valódiaknak tekinthetünk anélkül, hogy érzékelhetők volnának. Így például a 9-es számot valóságnak vehetjük, noha nincs érzékelhető létezése, ilyen a Hold egy fordulata is, mint magától a fordulatot megtevő Holdtól elválasztott dolog. Ez felidézhet, vagy okozhat egy valódi gondolatot, bár egy ilyen fordulatnak önmagában nincs tartalma. Ez a gondolat-nyelv érvényes lehet tetszőleges fogalmakra és jelekre korlátozott jelképekből, amelyek nagyon korlátozott fogalomkörrel rendelkeznek, és teljesen értéktelenek, vagy lehet a természet bizonyos megnyilvánulásának magyarázata, ami az emberi civilizáció szempontjából szinte felbecsülhetetlen értékű. Bármilyen természetes dolog képe együttműködő dolgok gondolatait hívhatja elő, amelyek egy kerék küllőihöz hasonlóan különböző, sőt ellenkező irányokba sugároznak szét, és természetes valóságokat hoznak létre az elsődleges vagy kezdő kép olvasatának nyilvánvaló irányától nagyon távol álló területen. Egy gondolat felidézhet egy hozzá kapcsolódó gondolatot, de ha ezt teszi, akkor legyenek látszólag bármennyire is nem összeillők, minden következmény-gondolatnak az eredeti képtől kell származnia, és egymással harmonikusan kapcsolatban vagy rokonságban kell állnia. Így egy eléggé erőteljes képes gondolat eredményezheti magának a Kozmosznak elképzelését, még felépítésének részleteivel is. A mindennapi nyelv ilyen használata ma már elsorvad, de az íróban felmerül a kérdés, vajon valamikor, a távoli múltban nem ez, vagy ilyen nyelv volt-e az egyetemesen használt világnyelv, amelyet azonban egy kiválasztott osztály vagy kaszt birtokába vett, ahogyan egyre jobban kialakult titkos formája. Ezen azt értem, hogy a köznyelvet vagy a nemzeti nyelvet már kialakulásakor a gondolatok átadása sajátos módjának eszközeként kezdték felhasználni. Erre nagyon erős bizonyítékok vannak, és tényleg úgy látszik, megtörtént az emberi faj történelmében, hogy legalább is jelenleg kinyomozhatatlan okokból elhagytak vagy elvesztettek egy eredeti tökéletes nyelvet és egy tökéletes tudomány-rendszert. Mondhatjuk-e tökéletesnek azért, mert isteni eredetűek és istenektől kaptak voltak?^{1/4}

Az „isteni eredet” itt nem egy hegyen levő, ember formájú Isten által villámlás és mennydörgés közepette adott kinyilatkoztatást jelent, hanem értelmezésünk szerint egy olyan nyelvet és tudomány-rendszert, amelyet a korai emberiségnek egy sokkal fejlettebb emberiség adott át, egy annnyival fejlettebb, hogy a gyermeki emberiség szemében *isteniek* voltak, röviden: más világokról származó „emberiség”. Ebben a gondolatban nincs semmi természetfölötti, elfogadása vagy visszautasítása azonban az ember beképzeltségi és önteltségi fokától függ, akinek elmondják. Mert ha a modern tudomány professzorai csak beismernék, hogy bár nem tudnak semmit – vagy inkább nem fogadnak el semmit – a testétől megvált ember jövőjéről, ez a jövő mégis sok meglepetést és váratlan felfedezést tartogathat számukra, amint Én-jük megszabadul fizikai testüktől, akkor a materialista hitetlenségnek kevesebb esélye lesz, mint most van. Melyikük tudja, vagy mondhatja meg, mi történhet majd, amikor egyszer e bolygó életciklusa letelik, és maga a Földanya is utolsó álmába merül? Van-e olyan bátor ember, aki azt mondja, hogy emberiségünk *isteni* Én-jei – legalább is a nagy tömegeből kiválasztottak, akik átlépnek más szférákba – amikor eljön az idő, nem válnak-e egy általuk létrehozott új emberiség „isteni” tanítóivá egy új bolygón, amelyet a Földünk fizikai testüktől megvált „princípiumai” keltenek életre és aktivitásra? Mindez talán a Múlt tapasztalata, és ezek a különös feljegyzések a történelem előtti korszakok „misztériumnyelvében” rejtőznek, amelyet most SZIMBOLIZMUSNAK hívnak.

II. fejezet A misztériumnyelv és kulcsai

Nagy matematikusok és kabbalisták legújabb felfedezései minden kétséget kizáróan bizonyították, hogy minden teológia, a legrégebbitől kezdve a legújabbig, nemcsak absztrakt hitek közös forrásából tört elő, hanem egy egyetemes ezoterikus- vagy misztériumnyelvből is.

^{1/4} Egy kéziratból.

Ezek a tudósok kezükben tartják a régi idők egyetemes nyelvének kulcsát, és bár csak *egyszer*, de sikeresen megfordították a hermetikusan lezárt, a Misztériumok Csarnokához vezető ajtóban. A történelem előtti idők óta a szent Bölcsesség Tudományaként ismert nagy ősi rendszernek, amely benne rejlik és nyomon követhető minden régi és minden új vallásban – a szabadkőműves Ragon sejtése szerint – megvolt, és még most is megvan az egyetemes nyelve, a Hieropant-ok nyelve, amelynek úgymond hét „dialektusa” van, mindegyik a természet hét misztériumának egyikére utal, és különösen arra alkalmazható. Mindegyiknek megvolt a maga jelképrendszere. Így a természetet akár olvashatták a maga teljességében, akár szemléltették egyedi aspektusainak egyikéből.

Ennek bizonyítéka az a nagy nehézség, amelyet a mai napig az orientalisták általában, de különösen az indológusok és egyiptológusok tapasztalnak, amikor az árják allegorikus írásait és a régi Egyiptom szent feljegyzéseit értelmezik. Ez azért van, mert mindig elfelejtik, hogy mindezeket az ősi feljegyzéseket egy olyan nyelven írták, amely egyetemes volt, és a régi időkben minden nemzet ismerte, de amelyet most csak kevesen értenek. Ahogyan az arab számjegyek, amelyek minden nemzetbeli számára érthetők, vagy ahogyan az angol *and* szó, amely a franciában *et*-té, a németben *und*-dá, stb. válik, de minden művelt nemzet számára kifejezhető az egyszerű & jellel, ugyanúgy e misztériumnyelv minden szava ugyanazt a dolgot jelentette minden ember számára, függetlenül a nemzetiségétől. Volt több olyan kiváló ember, akik megpróbálták egy ilyen egyetemes és *filozófiai* nyelvet ismét létrehozni, mint például Delgarde, Wilkins, Leibnitz, de csak Demaimieux volt az egyetlen, aki a *Pasigraphie*-jában bebizonyította ennek lehetőségességét. A „görög kabbalának” nevezett Valentinus-féle rendszer, amely görög betűk kombinációján alapul, modellként szolgálhat erre.

A misztériumnyelv sokoldalúsága az egyházi szertartások exotériájában rendkívül különböző dogmák és rítusok alkalmazásához vezetett. Ugyancsak ez az, ahonnan a keresztény egyház legtöbb dogmája is származik, például a hét szentség, a Szentháromság, a feltámadás, a hét főbűn és a hét erény. Mivel azonban a misztériumnyelv hét kulcsát mindig a régi idők legfőbb beavatott hierophant-jai őrizték, ezért a hét kulcs közül csak néhány részleges használata jutott az új felekezet, a nazarénusok kezére néhány első egyházatya – a Templomok egykori beavatottjai – áruálásának következtében. Az első pápák között is volt néhány beavatott, tudásuk utolsó töredékei azonban mostanra a jezsuiták birtokába jutottak, akik ezt egy varázslási rendszerré tették.

Azt állítjuk, hogy *India* – nem a jelenlegi határai közé szorítva, hanem beleértve az ősi határait – az egyetlen ország a világon, amelynek fiai között még mindig vannak adeptusok, akik rendelkeznek a mind a hét alrendszerhez szükséges tudással és a teljes rendszerhez való kulccsal. Memphis bukása óta Egyiptom elkezdte egymás után elveszíteni ezeket a kulcsokat, Káldea pedig Berosus idejében csak hármat őrzött meg közülük. Ami a hébereket illeti, valamennyi írásuk csak azt mutatja, hogy alapos ismereteik voltak az emberi és különösen a fiziológiai funkciókat jelképező csillagászati, geometriai és numerikus rendszerekről. A magasabb kulcsokkal soha sem rendelkeztek.

M. Gaston Maspero, a nagy francia egyiptológus és Mariette Bey utódja ezt írja:

Valahányszor az embereket Egyiptom vallásáról hallom beszélni, kísértést érzek, hogy megkérdezzem tőlük, *melyik* egyiptomi vallásról beszélnek? A 4. dinasztia vallásáról-e, vagy pedig a ptolemaiوسي korszak vallásáról? A tömegek vallásáról, avagy a tanult ember vallásáról? Arról-e, amelyet Heliopolis iskoláiban tanítottak, vagy arról a másikról, amely a thébai papi osztály gondolkodásában és felfogásában létezett? Mert legalább ötezer év választja el az első memphis-i sírt, amelyen megtalálható egy harmadik dinasztiaiból való király pajzsdísz, az arab Philippus császár idejében, Esneh-ben faragott utolsó kövektől. A pásztorok betörésén, az etiópiai és asszíriai uralmon, a perzsa hódításon, a görög gyarmatosításon és politikai életének ezernyi forradalmán felül is ez alatt az ötezer év alatt Egyiptom erkölcsi és szellemi élete sok hanyattatáson ment keresztül. *A Holtak Könyve* XVII. fejezetét – amely úgy tűnik, a világ rendszerének ismertetését tartalmazza, ahogyan ezt az első dinasztiák idejében Heliopolis-ban értették – csak

néhány, a tizenegyedik és tizenkettedik dinasztiából származó másolatból ismerjük. Minden versét már akkor három, vagy négy különböző módon értelmezték; annyira eltérő módon, hogy egyik-másik iskola szerint a Demiurgos hol a naptűz – Ra-shoo –, hol az ősvíz volt. Tizenöt évszázaddal később az értelmezések száma még sokkal jobban megnőtt. Az idő folyása megváltoztatta a világegyetemről és az azt uraló erőkről alkotott fogalmakat. Ha rövid, 18 évszázadnyi létezése alatt a kereszténység legtöbb dogmáját kidolgozta, fejlesztette és átalakította, akkor hányszor változtathatta meg dogmáit az egyiptomi papság az ötven évszázad alatt, amely Theodosius-t a piramisokat építő királyoktól elválasztja?^{II/1}

Itt úgy hisszük, a kiváló egyiptológus elveti a súlykot. Lehet, hogy az exoterikus dogmákat gyakran változtatták, de az ezoterikusokat soha. Nem veszi figyelembe az ősi igazságok szent állandóságát, amelyeket csak a beavatás misztériumaiban tártak fel. Az egyiptomi papok *sok mindent elfelejtettek, de semmit nem változtattak meg*. Az ősi tanítás nagy részének elvesztése a nagy hierophant-ok hirtelen halálának következménye volt, akik elhunytak, mielőtt lett volna idejük utódaiknak *mindent* felfedni, leginkább mert nem voltak a tudásra érdemes örökösök. Mégis megőrizték szertartásaikban és dogmaikban a Titkos Tanítás alapvető tételeit.

Így a *Holtak Könyvé*-nek XVII. fejezetében – ahogyan Maspero megemlíti – azt találjuk, hogy Osiris azt mondja, (1) ő Toom – a természetben lévő önmaga által nemzett és önmagában létező teremtő erő, amely minden lénynak, szellemnek és embernek formát ad –, aki Non-ból, az égi folyóból jött elő, amelyet az istenek Atyja-Anyjának hívnak, az ősi istenségből, aki a Káosz vagy a láthatatlan Szellem által megtermékenyített Mélység. (2) Ő találta meg Shoo-t, a naperőt a lépcsőn a Nyolc városában (a jó és rossz két négyzete), és ő semmisítette meg a Lázadás Gyermekeit, a Noon-ban (a Káosz-ban) levő rossz princípiumokat. (3) Ő a Tűz és a Víz, Noon, az ősi szülő, és ő teremtette az isteneket saját végtagjaiból – 14 istent, (kétszer hetet), hét sötét és hét világos istent (a keresztényeknél a Jelenlét hét Szelleme és a hét sötét Gonosz Szellem). (4) Ő a Létezés és a Lét Törvénye, a Bennoo vagy Főnix, a Feltámadás Madara az Örökkévalóságban, akiben az éjszaka követi a nappalt, a nappal pedig az éjjelt – ez egy célzás a kozmikus feltámadás és az emberi reinkarnáció periodikus ciklusaira. Mert vajon mi mást jelenthet ez? „A Vándor, aki évmilliókon kel át, ez az egyik neve, és a Nagy Zöld [Ős-víz vagy Káosz], ez a másik neve”, az egyik évmilliókat nemz egymásután, a másik elnyeli, hogy megújítsa azokat. (5) Ő beszél a Hét Ragyogóról, akik követik Urukat, Osiris-t, aki igazságot szolgáltat Amenti-ben.

Az imént bemutatottak jelentik a keresztény dogmák forrását és eredetét. Amit a zsidók Mózesen és más beavatottakon keresztül Egyiptomból kaptak, azt később eléggé összezavarták és eltorzították, de amit az egyház e két forrásból átvett, azt még jobban félreértelmezte.

Mégis a szimbológia e sajátos részében az előbbi rendszer – ami a kulcs a csillagászat rejtélyeihez, amelyek összekapcsolódnak a nemzés és fogantatás rejtélyeivel – most azonosnak bizonyult azon ősi vallások elképzeléseivel, amelyek kifejlesztették a teológia fallikus elemét. A szent mértékek zsidó rendszere a vallási jelképekre alkalmazva, amennyiben geometriai és numerikus kombinációkról van szó, megegyezik Görögország, Káldea és Egyiptom rendszerével, mivel az izraeliták átvették ezt a rendszert rabságuk és fogságuk évszázadaiban, amiket e két utóbbi nemzetnél töltöttek.^{II/2} Mi volt ez a rendszer? A *The Source of Measures* szerzőjének mély meggyőződése, hogy „a mózesi könyveknek az volt a szándéka, hogy egy műnyelv

^{II/1} *Guide au Musée de Boulaq*, 148. és 149. oldalak.

^{II/2} Ahogyan az *Isis Unveiled*-ben (II. kötet, 438-9. oldalak) mondtuk: „A jelen pillanatig minden vita és kutatás ellenére a történelem és tudomány a zsidók eredetével kapcsolatban ugyanolyan sötétben tapogatózik, mint bármikor. Ugyanúgy lehetnek a régi Indiából származó Chandála-k, a Veda-Vyása és a Manu által említett 'kőművesek', mint Hérodotosz föníciai emberei, vagy Josephus hyksos-ai, vagy a pali pásztorok utódai, vagy mindezek keveréke. A *Biblia* a tyriaiakat rokon népként említi, és igényt tart a fölöttük való uralomra... De bármik is voltak a zsidók, keresztetett néppé váltak Mózes ideje után nem sokkal, mert a *Biblia* úgy mutatja be őket, hogy nem csak a kánaánitákkal léptek szabadon házasságra, hanem minden más, velük kapcsolatba kerülő nemzettel vagy fajjal.”

segítségével pontos, tudományos geometriai és numerikus rendszert indítsanak útjára, amelynek a mértékek eredetként kell szolgálnia”. Piazz Smith hasonlóképpen gondolkodik. Néhány tudós azonosnak találja ezt a rendszert és ezeket a mértékeket a nagy piramis építésénél alkalmazottakkal, de ez csak részben van így. „E mértékek alapja a Parker-arány volt” – mondja Ralston Skinner a *The Source of Measures*-ben.

E nagyon kivételes mű szerzője azt mondja, hogy megtalálta ezt az alapot a New York-i John A. Parker által felfedezett, a kör átmérőjének a területéhez való integrálaránya alkalmazásában. Ez az arány 6561 az átmérőre és 20612 a területre. Továbbá úgy találja, hogy ez a geometriai arány volt annak a nagyon régi és valószínűleg isteni eredete, amiből mostanra exoterikus kezeléssel és gyakorlati alkalmazással a brit hossz mértékek lettek, amelynek „alapvető egysége, mégpedig az *inch*, hasonlóképpen alapja volt a királyi egyiptomi *könyökök* egyikének és a római *láb*nak is”.

Azt is felfedezte, hogy volt ennek az arálynak egy módosított formája is, a 113 : 355, és hogy ez az utóbbi arány eredetén keresztül a pontos integrál *pi*-re, vagyis a 6561 : 20612 arányra mutatott, és ez csillagászati számítások alapjául is szolgált. A szerző felfedezte, hogy egy geometriai, numerikus és csillagászati, *egzakt tudományos* rendszer alapul ezeken az arányokon, és alkalmazásuk a nagy egyiptomi piramis felépítésénél látható. Ez a rendszer részbeni magja ennek a *nyelvnek*, amelyet a Biblia bőbeszédű héber szövegébe foglaltak és rejtettek. Azt találta, hogy az *inch* és a 24 inch-es kétlábnyi ács mérték, amelyeket a kör elemein és az említett arányokon keresztül használtak, volt az alapja ennek a természetes, és az egyiptomi és héber tudományos rendszernek, továbbá az is egyértelműnek látszik, hogy magát a rendszert isteni eredetűnek és isteni kinyilatkoztatásnak tekintették.

De lássuk, mit mondanak Piazz Smyth professzor ellenfelei a piramis méreteiről.

Úgy tűnik, Petrie tagadja azokat, és rövid úton elintézi Piazz Smyth számításait azok bibliai kapcsolatukban. Ezt teszi Proctor is, aki sok éven át a „véletlen egyidejűségben hívők” bajnoka volt a régi tudomány és művészet minden kérdésében. Nyilatkozva „a piramistól független, sokféle kapcsolatról, amelyek kiderültek, miközben a piramiskutatók megpróbálták a piramis és a naprendszer között összefüggést találni”, ezt mondja:

Ezek a véletlen egyezések [amelyek „még akkor is fennállnának, ha a piramis nem létezne”] összességében sokkal furcsábbak, mint bármely egyezés a piramis méretei és a csillagászati számok között. Az előbbieket olyan pontosak és figyelemreméltók, amilyen valóságosak, az utóbbiak, amelyek csak *képzeletbeliek* (?), csak egy olyan folyamat eredményeként jöttek létre, amelyet az iskolás gyerekek „maszlagznak” hívnak, és most az új mérések szükségessé teszik, hogy az egész munkát teljesen újból elvégezzék.^{II/3}

Erre C. Staniland Wake helyesen megjegyzi:

Mindazonáltal *puszta véletlen egyezésnél* többnek kellett lennie, ha a piramis építői rendelkeztek azzal a csillagászati tudással, amely a tökéletes tájolásban és más elismert csillagászati sajátosságokban nyilvánult meg.^{II/4}

Kétségtelenül rendelkeztek is ezzel a „tudással”, és ezen alapult a misztériumok programja és a beavatások sorozata, ebből eredt a piramisok építési módja, amelyek a Földön e misztériumok és beavatások olyan örökkévaló tanúsítványa és elpusztíthatatlan jelképe, mint a csillagok járása az égen. A beavatás ciklusa kicsiben megismételte a kozmikus változások azon nagy sorozatát, amelyet a csillagászok tropikus vagy sziderikus évnak hívnak. Ahogyan a sziderikus év ciklusának (25.868 év)* végén az égitestek visszatérnek ugyanabba a relatív helyzetbe, amelyet a kezdetén elfoglaltak, ugyanúgy a beavatás ciklusának végén a belső em-

^{II/3} Knowledge, I. kötet, lásd még: Petrie levele az Akadémiának. 1881. dec. 17.

^{II/4} *The Origin and Significance of the Great Pyramid*, 9. oldal.

* Jelenlegi ismereteink szerint a precessziós év hossza változó, ezért a különböző csillagászati forrásokban 25.695 és 25.920 év közötti értékeket lehet találni. – A szerk.

ber visszanyeri az isteni tisztaság és tudás eredeti állapotát, amelyből földi testöltése ciklusának kezdetén kiindult.

Mózes, az egyiptomi misztériumok beavatottja, az általa megteremtett új nemzet vallási misztériumait ugyanezekre, a sziderikus ciklusból levezetett, elvont formulákra alapította. Ezeket a sátortemplom formájával és méreteivel jelképezte, amelyről azt feltételezik, hogy a pusztában építette meg. Ezen adatok alapján építették meg a későbbi zsidó főpapok Salamon templomának allegóriáját. Ez olyan épület, ami a valóságban soha nem létezett, sőt, maga Salamon király sem, aki ugyanolyan napmítosz, mint a még későbbi szabadkőműves Hiram Abif, ahogyan ezt Ragon jól bemutatta. Ha tehát ennek az allegorikus templomnak, a beavatás ciklusa jelképének méretei megegyeznek a nagy piramiséival, ez annak a ténynek a következménye, hogy az előbbiek a piramistól származnak Mózes sátortemplomán keresztül.

Azt, hogy szerzőnk tagadhatatlanul felfedezett *egy*et, sőt *kettő*t is a *kulcsok* közül, teljesen bebizonyítja az imént idézett munkában. Csak el kell olvasnunk, hogy egyre inkább meggyőződünk arról, mindkét *Testamentum* allegóriáinak és példabeszédeinek rejtett jelentéséről most fellebben a fátyol. De ugyanolyan biztos, vagy talán még biztosabb, hogy felfedezése saját tehetségének következménye, nem pedig Parker-é és Piazzzi Smyth-é. Mert – ahogyan az imént bemutattuk – egyáltalán nem biztos, hogy a nagy piramis méretei, amelyeket a bibliai piramiskutatók magukévá tettek, gyanú felett állnak. Erre egy bizonyítékot F. Petrie *The Pyramids and Temples of Gizeh* művében és más munkákban is találunk, amelyek mostanában születtek, ezek ellentmondanak az említett számításoknak, amelyeket e munkák szerzői „elfogultaknak” neveznek. Úgy gondoljuk, hogy Piazzzi Smyth szinte minden mérete különbözik Petrie későbbi és pontosabb méreteitől, aki a munkájához írt bevezetést ezzel a mondattal zárja:

Ami az egész kutatás eredményeit illeti, talán sok teoretikus egyet fog érteni egy amerikai-val, aki a piramis-elméletek elkötelezett híve volt, amikor Gizeh-be érkezett. Néhány napot volt szerencsém ott vele tölteni, és utolsó közös étkezésünkön szomorú hangon így szólt: „Nos, Uram! Úgy érzem, mintha egy temetésen lettem volna. Mindenesetre temessük el a régi elméleteket tisztességesen, bár vigyáznunk kell arra, hogy sietségünkben egy sebesültet se temessünk el élve”.

Ami a néhai J. Parker számításait illeti általánosságban, és különösen a harmadik tételével kapcsolatban konzultáltunk néhány kiváló matematikussal. Lényegében ezt mondják:

Parker következtetése inkább érzelmi, mint matematikai megfontoláson nyugszik, logikailag pedig nem meggyőző.

A III. tétel ugyanis:

A kör minden terület természetes alapja vagy kezdete, önkényes és mesterkélt, hogy a matematikai tudományban a négyzetet tették azzá.

Ez jó példa egy önkényes kijelentésre, és matematikai következtetésekből nem lehet rá megbízhatóan alapozni. Ugyanez a megjegyzés még sokkal inkább vonatkozik a VII. tételre, amely ezt mondja:

Mivel a kör az elsődleges forma a természetben, ezért a terület alapja, és mert a kört csak a fél kerületének az átmérőjéhez való arányában mérik a négyzethez, és csak így egyenlő azzal, ezért a kerület és a sugár, nem pedig az átmérő négyzete a terület egyedüli természetes és indokolt elemei, amelyek segítségével valamennyi szabályos idom egyenlővé tehető a négyzettel és a körrel.

A IX. tétel kiváló példa a hibás következtetésre, bár ez az egyik, amelyen Parker négyszögesítése elsősorban alapul. Így hangzik:

A kör és az egyenlő oldalú háromszög felépítésük minden elemében egymás ellentétei, és ezért egy kör átmérőjének törtrésze, amely egy négyzet átmérőjével egyenlő, fordított négyzetes arányban van az egyenlő oldalú háromszög átmérőjével, amelynek területe = 1, stb.

Az érvelés kedvéért engedjük meg, hogy a háromszögről elmondható: van sugara, olyan értelemben, ahogyan egy kör sugaráról beszélünk. Amit ugyanis Parker a háromszög sugarának nevez, az a háromszögbe írt kör sugara, és ezért egyáltalán nem a háromszög sugara. Engedjük meg pillanatnyilag a Parker premisszáiban egyesített többi hóbortos matematikai tételt, akkor miért kell arra következtetnünk, hogy ha az egyenlő oldalú háromszög és a kör szerkezetük minden elemében ellentétesek, akkor bármely adott kör átmérője fordított négyzetes arányban van bármely adott, megfelelő háromszög átmérőjének kétszeresével? Milyen szükségszerű kapcsolat van a premisszák és a következtetés között? Ilyen érvelést a geometriában nem ismernek, és fegyelmezett gondolkodású matematikusok nem is fogadnák el.

Hogy az ősi ezoterikus rendszer hozta-e létre a brit *inch*-et vagy nem, annak alig van jelentősége a komoly és valódi metafizikus számára. Ralston Skinner ezoterikus biblia-értelmezése sem válik helytelenné csupán azért, mert a piramis méreteit esetleg nem találja egyezőnek Salamon templomának, Noé bárkájának, stb. méreteivel, vagy mert a matematikusok Parker kör-négyszögesítését nem fogadják el. Ugyanis Skinner értelmezése elsősorban a kabbalista módszerekre és a héber betűk rabbinusi értékén alapul. Nagyon fontos azonban tisztáznunk, vajon azok a mértékek, amelyeket az árják szimbolikus vallásuk fejlődésében, templomaik építésében és azokban a számokban, amelyeket a *Purâna*-kban és főképpen időszámításukban, csillagászati jelképeikben, a ciklusok időtartamában és más számításokban használtak, ugyanazok voltak-e vagy sem, mint a Bibliában használt mértékek és jelek. Ez ugyanis bebizonyítaná, hogy a zsidók ezeket a fogalmakat Indiából kapták, hacsak nem az egyiptomiaktól vették át szent könyöket és mértékeket, mivel Mózes az egyiptomi papok beavatottja volt. Mindenesetre tovább adták az első keresztényeknek. Ennélfogva az okkultisták és a kabbalisták azok, akik a Tudás vagy a Titkos Bölcsesség valódi örökösei, amely még mindig megtalálható a *Bibliában*, mert most csakis ők értik meg annak valódi jelentését, az avatatlan zsidók és keresztények viszont csak a felszínéhez és holt betűjéhez ragaszkodnak. Az, hogy ez volt az a mértékrendszer, amely az Elohim és Jehovah istennevek kigondolásához vezetett, ezek alkalmazása pedig a fallicizmushoz, és hogy Jehovah Osiris egyik nem igazán hízelgő másolata, azt most a *Source of Measures* szerzője bebizonyította. Mind e szerzőnek, mind Piazz Smith-nek, úgy tűnik, az a benyomása, hogy (a) a rendszer elsőbbsége az izraelitákat illeti, mivel a héber nyelv az isteni nyelv, és (b) hogy ez az egyetemes nyelv közvetlen kinyilatkoztatásból ered.

Ez az utóbbi feltevés csak az előző fejezet utolsó bekezdése értelmében igaz, de meg kell egyeznünk az isteni „Kinyilatkoztató” jellemzőjéről és természetéről is. Ami az elsőbbséget illeti, az avatatlan esetében függ (a) a kinyilatkoztatás benső és külső bizonyítékaitól, és (b) valamennyi tudós egyéni előítéletétől. Ez azonban nem akadályozhatja meg sem a teista kabbalistát, sem a panteista okkultistát abban, hogy mindegyik a saját módján higgyen, egyik sem fogja a másikat meggyőzni. A történelem által szolgáltatott adatok túlságosan hiányosak és elégtelenek ahhoz, hogy bármelyikük bebizonyíthassa a maga igazát a szkeptikusoknak.

Másrészt a hagyomány által nyújtott bizonyítékokat állandóan visszautasítják, így nem remélhetjük, hogy ez a kérdés a jelen korunkban megoldódik. Eközben a materialista tudomány részrehajlás nélkül kineveti mind a kabbalistákat, mind az okkultistákat. De ha egyszer az elsőbbség vitatott kérdését félreteszik, a tudománynak a filológia és az összehasonlító vallástudomány területén végül mégis foglalkoznia kell a kérdéssel, és kénytelen lesz a közös követelést elfogadni.

A követeléseket egytől egyig el fogják fogadni, ahogyan a tudósok egymás után kényszerülnek a *Titkos Tanítás*-ban közzétett tényeket elismerni, bár ritkán ismerik be – ha egyáltalán beismerik –, hogy állításaikat már megelőzték. Így Piazz Smyth-nek a gizehi piramisokkal kapcsolatos elismertsége fénykorában az volt az elmélete, hogy a királykamra porfir szarkofágja „a világ két legfelvilágosultabb nemzetének, az angolnak és az amerikaiaknak a *mérték-egysége*” volt, és hogy ez nem volt több, mint egy „gabonaláda”. Mi ezt hevesen tagadtuk az

éppen akkor megjelent *Isis Unveiled*-ben. Ekkor a New York-i sajtó (de különösen a *Sun* és a *World*) kikelt önteltségünk ellen, hogy helyesbíteni akarjuk, és hibásnak tartjuk a tudomány e csillagát. Ebben a munkában azt mondtuk, hogy Hérodotosz, amikor e piramisról értekezett:

... hozzátehetette volna, hogy külseje a *Természet teremtő princípiumát* jelképezi, és a *geometria, a matematika, az asztrológia és a csillagászat princípiumait* is ábrázolja. Belseje egy fenséges templom volt, amelynek sötét zugaiban a misztériumokat játszották el, és amelynek falai gyakran tanúi voltak a királyi család tagjai beavatási jeleneteinek. A porfir szarkofág, amelyet Piazza Smyth professzor, Skócia királyi csillagásza egy gabonaládává fokoz le, a *keresztelő kút* volt, amelyből kiemelkedve a tanítvány „újrászületett”, és adeptussá vált.^{II/5}

Állításunkat akkoriban kinevették. Azzal vádoltak bennünket, hogy Shaw, egy angol író „rögeszméjéből” erednek a gondolataink, aki azt állította, hogy a szarkofágot Osiris misztériumainak ünnepléséhez használták, noha erről az íróról még nem is hallottunk. Most pedig, hat vagy hét évvel később (1882) Staniland Wake ezt írja:

Az úgynevezett királykamra – amelyről egy lelkes piramiskutató ezt mondja: „A csiszolt falak, a finom anyag, a nagyszerű arányok és a kiemelt fekvés ékesszólóan beszélnek az eljövendő dicsőségekről”, – ha nem volt a Kheopsz sírjának „bevezetés kamrája”, akkor valószínűleg az a hely volt, ahová a beavatandót beengedték, miután átment a szűk, felfelé vezető átjárón és az alacsonyan végződő nagy folyosón, amelyek fokozatosan előkészítették őt a Szent Misztériumok utolsó fokára.^{II/6}

Ha Staniland Wake teozófus lett volna, akkor talán hozzátette volna, hogy a szűk, felfelé, a királykamrába vezető átjárónak valóban „szűk kapuja” volt, ez ugyanaz a „szoros kapu”, amely az „életre visz”, vagyis az új szellemi újrászületésre, amelyre Jézus utal (Máté, VII. 13.), és hogy ez a kapu a Beavatás templomában található, amelyre az említett szavakat feljegyző író egy beavatott szavaiként idéz.

Így a tudomány legnagyobb képviselői, ahelyett, hogy lefitymálnák a „nevetséges képzelődések és babonák kotyvalékát”, ahogyan általában a brahmini irodalmat nevezik, meg fogják próbálni megtanulni a jelképes, egyetemes nyelvet annak numerikus és geometriai kulcsaival együtt. De ebben aligha lesznek sikeresek, ha osztoznak abban a hitben, hogy a zsidó kabballista rendszer tartalmazza az egész misztérium kulcsát, mert ez *nincs így*. Egyetlen más mostani szentírás sem tartalmazza ezt teljességében, mivel még a *Védák* sem teljesek. Minden régi vallás az ősi, első misztériumok teljes kötetének csak egy vagy két fejezete, egyedül a keleti okkultizmus dicsekedhet azzal, hogy rendelkezik a teljes titokkal, annak *hét* kulcsával. Ebben a munkában összehasonlításokat fogunk tenni, és amit csak lehet, meg fogunk magyarázni, a többit a tanuló személyes intuíciójára bízunk. Amikor azt mondjuk, hogy a keleti okkultizmus birtokában van a titoknak, ez nem azt jelenti, hogy az író a „teljes” vagy akár csak megközelítően is teljes tudás birtokosának tartja magát, mert ez képtelenség volna. Amit tudok, azt közlésem, amit pedig nem tudok megmagyarázni, arra az olvasónak magának kell rájönnie.

Bár feltételezhetjük, hogy még évszázadokon keresztül nem fogják teljesen megtanulni az egyetemes misztériumnyelv teljes körét, de még az a kicsi is, amit néhány tudós a *Bibliában* eddig felfedezett, teljesen elegendő, hogy az állítást – matematikailag – bebizonyítsuk. Mivel a judaizmus a hét kulcs közül kettőt használt, és mivel ezt a két kulcsot most újra felfedezték, többé már nem lehet szó egyéni találgatásról és feltevésről, legkevésbé „véletlen egyezésről”, hanem a bibliai szöveg egyik helyes olvasásáról, ahogyan bárki, aki jártas a számtanban, értelmezheti és ellenőrizheti egy összeadás összegét. Valójában mindent, amit az *Isis Unveiled*-ben mondtunk, most megerősít az *Egyptian Mystery, or The Source of Measures*, ha a *Bibliát* ezekkel a numerikus és geometriai kulcsok segítségével olvassuk.

^{II/5} Idézett mű, I. 519.

^{II/6} *The Origin and Significance of the Great Pyramid*, 93. oldal.

Néhány év még, és ez a rendszer azzal fogja elnyomni a *Biblia* holtbetűs értelmezését az összes többi exoterikus vallásával együtt, hogy a dogmákat azok valódi, leplezetlen jelentésükben mutatja be. Ekkor pedig ez a cáfolhatatlan jelentés – bármennyire is hiányos – fel fogja fedni a Létezés misztériumát, ráadásul teljesen meg fogja változtatni az emberi fejlődést, a néprajz és különösen az időszámítás mai tudományos rendszerét. A fallicizmus eleme, amely az Ó- és bizonyos fokig az *Újszövetségben* minden istennévben és történetben megtalálható, idővel talán szintén jelentősen megváltoztatja a biológia és fiziológia modern materialista nézeteit.

Lemondva mai visszataszító nyerseségükről, a természettel és az emberrel kapcsolatos ilyen nézetek, az égitestek és ezek rejtélyeinek megismerése alapján fel fogják fedni az emberi elme fejlődését, és meg fogják mutatni, mennyire természetes volt egy ilyen gondolatmenet. Az úgynevezett fallikus jelképek csak a bennük rejlő anyagság és állatiasság folytán váltak megbotránkoztatókká. Kezdetben természetesek voltak az ilyen jelképek, mivel az ősi fajokkal együtt keletkeztek, amelyek személyes tapasztalatból tudták, hogy ők androgün ösöktől származnak, tehát maguk szerint első, érzékelhető megnyilvánulásai voltak a nemek szétválásának és az ebből következő misztériumnak, hogy maguk váltak teremtté. Ha a későbbi fajok, különösen a „választott nép” lealacsonyították ezeket a jelképeket, az nem befolyásolja a jelképek eredetét. Ez a kis szemita törzs – a 4. és 5. alfajok (a mongol-turáninak és a nagy kontinens elsüllyedése utáni úgynevezett indo-európaiak) keveredéséből származó egyik legkisebb ágacska – jelképrendszerét csak abban a szellemben fogadhatta be, amelyben azok a népek adták neki, amelyektől az származott. Talán a mózesi idők kezdetén ez a jelképrendszer nem volt olyan nyers, amilyenné később vált amiatt, ahogyan Ezra bánt vele, aki az egész *Pentateuch*-ot átformálta. Csak egy példát említve, a fáraó leánya (az asszony), a Nílus (a Nagy Mélység és a Víz) és a folyón a gyékénykosárban lebegő fiúgyermek jelképét elsősorban nem Mózesért alkották meg, és nem is Mózes találta ki. Megelőzte Sargon király története, amelynek töredékeit a babiloni cseréptáblákon találták meg, aki Mózesnél sokkal korábban élt.

George Smith *Assyrian Antiquities* könyvében^{II/7} ezt mondja: „Kouyunjik-ban, Sennacherib palotájában megtaláltam Sargon különös történetének egy másik töredékét..., amelyet a *Transactions of the Society of Biblical Archaeology* című fordításomban^{II/8} tettem közzé”. Sargon – a babiloni Mózes – székhelye „Agadi nagy városa volt, amelyet a szemiták Akkadnak neveztek, és amelyet a *Genesis*-ben^{II/9} Nimród fővárosaként említenek... Akkad az Eufrátesz mentén Sippara város közelében, Babilon északi részén feküdt”.^{II/10} Egy másik különös „véletlen egybeesést” jelent az a tény, hogy a szomszédos Sippara város neve ugyanaz, mint Mózes feleségéé – Zipporah.^{II/11} A történet természetesen Ezra-tól származó ügyes kiegészítés, akinek *ismerni kellett az eredeti történetet*. Ezt a különös történetet Kouyunjik-ban, cseréptábla-töredékeken találták, és így hangzik:

1. Sargina, a hatalmas király, Akkad királya én vagyok.
2. Anyám hercegnő volt, apámat nem ismertem, apámnak egyik testvére uralkodott az országon.
3. Az Eufrátesz folyó partján fekvő Azupiranu városában,
4. Anyám, a hercegnő, teherbe esett velem, nehezen hozott a világra.
5. Gyékényből font csónakba fektetett, és bitumennel zárta le a nyílást.
6. A folyóra eresztett, amely nem nyelt el engemet.
7. A folyó elvitt, Akki-hoz, a vízhozóhoz hozott engem.

^{II/7} 224. oldal.

^{II/8} I. kötet, I. rész, 46. oldal.

^{II/9} Gen. X. 10.

^{II/10} Lásd *Isis Unveiled*, II. kötet, 442-3. oldalak.

^{II/11} *Exodus*, II. 21.

8. Akki, a vízfordó, szíve jóságában kiemelt.^{II/12}

Most pedig hasonlítsuk össze az *Exodus*-ban található *bibliai* elbeszéléssel:

De mikor ő (Mózes anyja) tovább nem rejtegetheté, szerzé annak egy gyékény ládácskát, és bekené azt gyantával és szurokkal, s belelevé a gyermeket, és lelevé a folyóvíz szélén a sás közé.^{II/13}

G. Smith ez után így folytatja:

A történetről azt feltételezik, hogy i. e. 1600 körül játszódott le, tehát jóval korábban, mint Mózes feltételezett kora. Mivel tudjuk, hogy Sargon híre eljutott Egyiptomba, így nagyon valószínű, hogy ez az elbeszélés összefüggött az *Exodus*-ban elmondott eseményekkel, mert minden cselekmény, ha egyszer lejátszódott, ismétlődni szokott.

Most azonban, amikor Sayce professzornak megvolt a bátorsága a kaldeai és az asszíriai királyok korát még kétezer évvel hátrább tolni, világos, hogy Sargon legalább 2000 évvel megelőzte Mózeset. A beismerés sokatmondó, de a számokból hiányzik egy vagy két nulla.

Nos, logikusan mire következtethetünk ebből? A legbiztosabban és jogosan kimondhatjuk, hogy Ezra a Mózesről elmondott történetet Babilonban hallotta, amikor ott járt, és hogy a Sargonról szóló allegóriát a zsidó törvényhozóra alkalmazta. Röviden arra, hogy az *Exodus*-t egyáltalán nem Mózes írta, hanem Ezra alakította át régi anyagokból.

Ha pedig így van, miért ne tehetett volna ez a későbbi kaldeai és szabeus fallikus kultuszban jártas szakértő fallikus elemeiben még sokkal nyersebb más jelképeket és jeleket hozzá? Azt tanítják, hogy az izraeliták eredeti vallása teljesen különbözött attól az évszázadokkal későbbi vallástól, amelyet a talmudisták, előttük pedig Dávid és Ezeiel fejlesztettek ki.

Mindez, az exoterikus elemek ellenére is, amelyeket ma a két *Testamentumban* találunk, teljesen elegendő ahhoz, hogy a *Bibliát* az ezoterikus munkák közé soroljuk, és titkos rendszerét összekapcsoljuk India, Kaldea és Egyiptom jelképrendszerével. A bibliai jelképek és számok teljes köre, amelyek csillagászati megfigyelésekből származtak – mivel a csillagászat és a teológia szorosan összefüggenek –, megtalálható mind az exoterikus, mind az ezoterikus indiai rendszerekben. Ezek a számjegyek és jelképek, az állatöv jegyei, a bolygók, kölcsönös helyzetük és metszéspontjaik – ez utóbbi kifejezés most már átment még a modern növénytanba is – a csillagászatban szextil-ként, kvadrát-ként, stb. ismeretesek, és az ősi nemzetek korszakok óta használták azokat, és egyik értelmezésükben ugyanaz a jelentésük, mint a héber számjegyeknek. Az elemi geometria legelső idomaihoz nyilvánvalóan az égitestek és elrendezéseik megfigyelésének kellett vezetnie. Ezért a legősibb jelképek a keleti ezoteriában a kör, a pont, a háromszög, a négyzet, az ötszög, a hatszög és más különböző oldalú és szögű síkidomok. Ez mutatja, hogy a geometriai jelképrendszer ismerete és használata olyan régi, mint maga a világ.

Ebből kiindulva könnyű megértenünk, hogy a természet még isteni tanítók segítségével, önmagában is taníthatta az első emberiséget egy numerikus és geometriai szimbólumnyelv első elemeire.^{II/14} Ezért találunk minden ősi, szimbolikus szentírásban a gondolatok kifejezésére és rögzítésére számokat és alakzatokat. Ezek mindig ugyanazok, csak az első formákból eredő bizonyos változatokkal találkozhatunk. Így a Kozmosz rejtélyeinek fejlődését és kölcsönös viszonyát, annak – szellemi és fizikai, elvont és konkrét – növekedését és kifejlődését először geometriai alakváltoztatásokkal jegyezték le. Minden kozmogónia egy

^{II/12} George Smith: *Chaldean Account of Genesis*, 299-300. oldalak.

^{II/13} II. 3.

^{II/14} Emlékeztetőül arra, Mózes ezoterikus vallását hogyan zúzták össze többször is, és tették helyébe a Dávid által újjászervezett Jehova-imádatot; ahogyan például Ezeiel is tett, olvassuk el az *Isis Unveiled*-et (II. kötet, 436-42. oldalak). Bizonyára kellett lennie néhány nagyon fontos oknak, amiért a sadduceusok – akik Judea színté valamennyi főpapját adták – ragaszkodtak Mózes törvényeihez, és megvetően elutasították az állítólagos „Mózesi könyveket”, a zsinagóga *Pentateuch*-ját és a *Talmudot*.

körrel, ponttal, háromszöggel, négyzettel kezdődött, fel, a 9-es számig, és ekkor az egészet egységbe foglalta az első vonal és egy kör, a pythagoraszi misztikus Tíz, valamennyi összege, amely magába foglalja és kifejezi a teljes Kozmosz misztériumait. Ezeket a rejtélyeket minden rendszernél százszor bővebben jegyezték fel a hindu rendszerben azok számára, akik megértik misztikus nyelvét. A 3 és a 4, összegük, a 7, valamint az 5, 6, 9 és a 10 az okkult kozmogónia sarkkövei. Ez a tíz és ezernyi kombinációja bolygónk minden részén megtalálható. Felismerjük Hindusztán és Közép-Ázsia barlangjaiban és sziklába vájt templomaiban, Egyiptom és Amerika piramisaiban és kőoszlopain, Ozimandyas katakombáiban, a Kaukázus hóborította erődjeinek sáncain, Palenque romjaiban, a Húsvét-szigeteken, mindenhol, ahova az ősi ember valaha is betette a lábát. A 3 és a 4, a háromszög és a négyszet, vagyis az egyetemes férfi és nő jele, amely a kibontakozó istenség első aspektusát ábrázolja, örök időkre az égre vannak felvésve a Dél Keresztjével, valamint az egyiptomi Crux Ansata-val. Ahogyan a *The Source of Measures* szerzője helyesen kifejezi:

A kocka kiterítve egy tau keresztet mutat, a kereszt vagy egyiptomi, vagy keresztény alakját... Az elsőhöz egy kört illesztve kapjuk a füles keresztet... a 3 és a 4 számok a keresztben elrendezve, a [héber] arany gyertyatartó [ami a Szentek Szentjében található] formáját mutatják, továbbá a $3 + 4 = 7$ -ét és a $6 + 1 = 7$ -ét, a *hét körében* levő napokat, mint a Nap 7 fényét. Ahogyan a 7 fényből álló hét szülte a *hónapot* és az *évet*, úgy a hét a *születés időjelzője* is... A kereszt alakját mutatja még a $113 : 355$ forma logikus használata, a jelképet *egy ember keresztre való felhelyezése* teszi teljessé.^{II/15} Ezt a fajta mértéket összhangba hozták az emberi élet *eredetének* gondolatával, és ebből származik a *fallikus forma*.

A Stanzák bemutatják, hogy a kereszt és e számok fontos szerepet játszanak az ősi kozmogóniában. Addig is hasznunkra válhatnak az ugyanezen szerző által abban a fejezetben összegyűjtött bizonyítékok, amelyeket jogosan „e jelképek ősi maradványainak” nevez, hogy megmutassuk a jelképek és ezoterikus jelentésük azonosságát az egész világon.

A számok alakjával kapcsolatos általános nézet alapján... a lehető legérdekesebb kutatási témává válik, hogy mikor és hol jelentek meg, és vált használatuk először ismertté. Kinyilatkoztatás útján kapták-e azokat akkor, amit történelmi korszakként ismerünk – egy olyan ciklusban, amely nagyon is újabbkori időszak, amikor az emberi faj korára gondolunk? Tulajdonképpen úgy látszik, hogy az idő, amióta az ember e jelképek birtokában van, a múltban a régi egyiptomiaknál sokkal távolabbra tehető, mint amilyen távol mi vagyunk tőlük.

A Húsvét-szigetek a *Csendes Óceán* közepén *elsüllyedt kontinens* megmaradt hegycsúcsainak jellegzetességeit mutatják, mert ezeket a csúcsokat sűrűn borítják küklopsz-szobrok, egy nagy és művelt nép civilizációjának maradványai – akiknek szükségképpen nagyon kiterjedt területeket kellett elfoglalniuk. E szobrok hátán megtalálható a „*füles kereszt*” és ugyanez az emberi forma körvonalaiáá átalakítva. Egy teljes leírás a szobrokkal sűrűn beborított vidéket ábrázoló és a szobrok másolatait is bemutató képekkel a *London Builder* 1870. januári számában jelent meg...

A Salem-ben, Massachusettsben kiadott *Naturalist* egyik korai számában (talán a 36.-ban) Dél-Amerika hegyeinek csúcsain levő, nagyon régi és különös vésetek leírását találhatjuk, és bebizonyosodott, hogy ezek a most élő fajoknál sokkal régebbiek. Azért olyan különösek ezek a rajzolatok, mert egy keresztre^{II/16} feszített ember körvonalait ábrázolják egy rajzsorozatban, amelyben az *ember* formájából egy *kereszt* nő ki, de olyan módon, hogy a kereszt embernek tekinthető, az ember pedig keresztnek.

Ismeretes, hogy az aztékok a *vízözönről* egy teljesen tökéletes leírást hagytak ránk... Humboldt báró azt mondja, hogy Azialan országát, az aztékok eredeti földjét legalább az északi szélesség 42. fokának magasságában kell keresnünk, ahonnan kivándorolva végül Mexikó völgyé-

^{II/15} Ne feledjük el a térben a keresztre feszített hindu Wittoba-t, a „szent jel”, a szvasztika jelentését, Platon a térben kereszt alakba rendezett emberét, stb.

^{II/16} Lásd a későbbiekben a korai árja beavatás leírását: Vishvakarman kereszt alakú padra feszíti a sugaraitól megfosztott Napot, Vikartana-t.

be értek. A messze észak földdombjai ebben a völgyben elegáns kőpiramisokká és más építményekké váltak, amelyek maradványait napjainkban találják meg. Az azték és az egyiptomi romok közötti összefüggés jól ismert... Atwater, aki több száz romot megvizsgált, meg van győződve, hogy az aztékok ismerték a csillagászatot. Az aztékok egyik legtekélyesebb piramisépítményéről Humboldt a következőket írja:

„Ennek a *hétemeletes* piramisnak [Papantla] formája sokkal karcsúbb, mint bármely eddig felfedezett ilyen típusú emlékmű, de magassága nem jelentős, mivel csak 19 méter, alapzata pedig minden oldalon 8 méter. Egy szempontból azonban jelentős: kizárólag faragott, különösen nagy és gyönyörűen megformált kövekből épült. *Három* lépcsősor vezet a tetőre, a lépcsőfokokat hieroglifás faragások és nagy szimmetriával elrendezett, kis mélyedések díszítik. Az utóbbiak száma, úgy tűnik, *polgári naptáruk napjainak egyszerű és összetett jeleire*, a 318-ra utal.”

A 318 Krisztus gnosztikus értéke, de egyúttal Ábrahám gyakorlott és körülmetélt szolgálóinak híres száma is. Ha meggondoljuk, hogy 318 egy *elvont és egyetemes érték*, amely egy átmérő értékét fejezi ki, ha a kerület *egységnyi*, akkor alkalmazása a polgári naptár felépítésében nyilvánvalóvá válik.

Azonos jeleket, számokat és ezoterikus jelképeket találnak Egyiptomban, Peruban, Mexikóban, a Húsvét-szigeteken, Indiában, Kaldeában és Közép-Ázsiában – keresztre feszített embereket és a fajok istenekből való fejlődésének jelképeit –, és lám, a tudomány mégis elutasítja a gondolatot, hogy lehetett egy nem a *mi* képünkre formált emberfaj is, a teológia ragaszkodik a Teremtés 6000 évéhez, az antropológia a majomtól való leszármazásunkat tanítja, a papok pedig Ádámmal vezetnek vissza eredetünket, i. e. 4004-re!!

Attól félve, hogy büntetésből babonás bolondnak, sőt még hazugnak is nevezik, az ember ne mutassa be a bizonyítékokat – amelyek vannak olyan jók, mint a többiek – csak azért, mert még nem virradt fel az a nap, amelyen mind a Hét Kulcsot megkapja a tudomány, vagyis inkább a jelképtan tudósai és kutatói megkapják? Az ember ösiségével kapcsolatban a geológia és az antropológia megdöbbentő felfedezéseivel szemben – hogy elkerüljük a szokásos büntetést, amely mindenkit elér, aki lelép a teológia vagy a materializmus kitaposott ösvényeiről – a 6000 évhez és a „különleges teremtéshez” ragaszkodjunk-e, vagy engedelmes csodálattal a majomtól való származásunkat és eredetünket fogadjuk-e el? Nem, ameddig tudjuk, hogy a Titkos Feljegyzések tartalmazzák az említett hét kulcsot az ember származásának misztériumához. A tudományos elméletek, akármilyen tévesek, materialisták és elfogultak is, még mindig ezerszer közelebb vannak az igazsághoz, mint a teológia hóbortjai. E hóbortok hallokának, mindenki érzi ezt, csak a legszélsőségesebb vakbuzgók és fanatikusok nem. Vagy inkább védelmezőik közül néhánynak el kellett veszítenie a józan eszét. Mert mit gondolhat az ember akkor, amikor a *Biblia* holtbetűs képtelenségei ellenére, ezeket még mindig fenntartják a nyilvánosság előtt, szenvedélyesebben, mint valaha, és találunk olyan teológusokat, akik azt állítják, hogy bár a „Szentírás óvatosan tartózkodik(?) attól, hogy közvetlenül hozzájáruljon a tudományos ismeretekhez, még *soha* nem bukkantak olyan állításra, *amely ne állná meg a helyét a fejlődő tudomány fényében*”!!!^{II/17}

Ebből eredően választanunk kell: vagy vakon elfogadjuk a tudomány következtetéseit, vagy szakítunk, és bátran szembefordulunk velük azt állítva, amit a Titkos Tanítás tanít nekünk, teljesen felkészülve, hogy viseljük a következményeket.

Lássuk azonban, vajon nem nyújt-e nekünk akaratlanul is segítő kezét a tudomány a maga materialista elméleteivel, sőt még a teológia is, halálhörgése és elkeseredett küzdelme közepette, hogy összeegyeztesse az Ádám óta eltelt 6000 évet a Sir Charles Lyell *Geological Evidences of the Antiquity of Man* című művében foglaltakkal. Az etnológia – néhány nagyon képzett hívének bevallása szerint – már lehetetlennek tartja az emberi fajok változatosságának megmagyarázását, hacsak nem fogadja el *több Ádám teremtésének* hipotézisét. Beszélnek

^{II/17} *Primeval Man Unveiled; or the Anthropology of the Bible*, a *The Stars and the Angels* ismeretlen szerzőjétől, 1870, 14. oldal.

„egy fehér és egy fekete Ádámról, egy vörös Ádámról és egy sárga Ádámról”.^{II/18} Ha hinduk volnának, akik a *Linga Purâna*-ból felsorolják Vâmadeva újrászületéseit, akkor egy kicsit többet tudnának mondani. Mert a hinduk, felsorolva Shiva ismétlődő megszületéseit, az egyik Kalpában *fehér* arcbőrűnek, egy másikban *fekete* színűnek, még egy másikban *vörös* színűnek ábrázolják, ezek után pedig a Kumâra „a négy sárga bőrű ifjúvá” válik. Ez a különös „véletlen egybeesés”, ahogyan Proktor mondaná, csakis a tudományos intuíció javára szolgál, mivel Shiva-Kumâra csak az emberi fajok allegorikus ábrázolása az ember létrejötte során. De ez elvezetett az intuíció egy másik jelenségéhez is – ez alkalommal a teológusok soraiban. A *Primeval Man* ismeretlen szerzője kétségbeesett erőfeszítésében, hogy megvédje az isteni kinyilatkoztatást a geológia és az antropológia kíméletlen és önmagukért beszélő felfedezéseitől, megjegyzi, hogy „nem lenne szerencsés, ha a *Biblia* védelmezői abba a helyzetbe kényszerülnének, hogy vagy lemondanak arról, hogy a Szentírást isteni sugallatnak tekintsek, vagy megtagadják a geológusok következtetéseit”, és egy kompromisszumot javasol. Sőt, egy vastkos kötetet szentel annak bizonyítására, hogy „Ádám nem az *első teremtett ember*”^{II/19} volt a földön”. Az Ádám-előtti ember kiásott maradványai „ahelyett, hogy a Szentírásban való hitünket megingatnák, igazmondásának újabb bizonyítékait szolgáltatják”.^{II/20} Hogyan lehetséges ez? Az elképzelhető legegyszerűbb módon. A szerző ugyanis úgy érvel, hogy ezentúl „mi [a papság] hagyhatjuk, hogy a tudomány emberei anélkül folytassák tanulmányaikat, hogy megpróbálnánk őket az eretnekségtől való félelemmel korlátozni”. Igazi megkönnyebbülés ez Huxley, Tyndall és Sir Charles Lyell számára!

A Biblia története *nem a teremtéssel kezdődik*, ahogyan ezt általánosságban feltételezik, hanem Ádám és Éva létrehozásával, *évmilliókkal a bolygónk teremtése után*. Korábbi története, ami a Szentírást illeti, még nincs megírva... Lehet, hogy nem csak egy, hanem húsz különböző faj is volt a földön Ádám ideje előtt, mint ahogyan más világokon is lehet húsz különböző emberi faj.^{II/21}

Akkor kik, vagy mik voltak ezek a fajok, mivel a szerző mégis azt állítja, hogy *Ádám fajunk első embere?* A sátáni faj és fajok voltak! „A Sátán sohasem volt a mennyekben, mivel az angyal és az ember ugyanaz a faj”. Az Ádám-előtti „angyalok faja volt az, amely a vétkezett”. A Sátán volt „e világ első hercege” – olvassuk. Mivel lázadása következtében meghalt, a földön maradt *testnélküli Szellemként*, és megkísértette Ádámot és Évát.

A sátáni faj korai korszakai, de különösen akkor, amikor *a Sátán még élt* [!!!], a patriarchális civilizáció és viszonylagos nyugalom időszaka lehetett – a Tubal-Cain-ok és Jubal-ok ideje, amikor a tudományok is és a művészetek is megpróbálták gyökeret verni az elátkozott földben... Milyen eposzi téma ez!... Elkerülhetetlen eseményeknek kellett bekövetkezniük. Magunk előtt látjuk... a nőcsábász ősi szeretőt, ahogy a piruló menyasszonynak teszi a szépet, harmatos este, a dán tölgyfák alatt, amelyek akkor ott nőttek, ahol ma már nem nőnek tölgyfák... látjuk az ősz, ősrégi pátriárkát... mellette ugrándozik ártatlan ősrégi utóda... Ezernyi ilyen kép támad előttünk!^{II/22}

A visszatekintés erre a Sátáni „piruló menyasszonyra” a Sátán ártatlanságának napjaiban, nem veszíti el költőiességét attól, hogy eredeti gondolat. Éppen ellenkezőleg. Korunk keresztény menyasszonya – aki manapság nem gyakran pirul el mai nőcsábász szeretői előtt – még erkölcsi leckét is vehet a Sátán e leányától, aki első emberi életrajzírójának túlárado képzeletében megszületett. Ezeket a képeket – amelyeket, hogy valódi értékük alapján ítéljük meg, abban a műben kell megvizsgálnunk, amely leírja azokat – azért tárja elénk, hogy a kinyilat-

^{II/18} Idézett mű, 195. oldal.

^{II/19} Különösen maga a hiteles *Biblia* által nyújtott bizonyíték tükrében, a *Genezis*ben (IV. 16, 17.), amely azt mondja, hogy Káin Nod földjére megy, és ott feleséget vesz magának.

^{II/20} Ugyanott, 194. oldal.

^{II/21} Ugyanott, 55. oldal.

^{II/22} Ugyanott, 206-207. oldalak.

koztatott szentírás csálhatatlanságát összhangba hozza Sir Charles Lyell *Antiquity of Man* című művével és más ártalmas tudományos munkákkal. De ettől még ezeknek a hóbortos ötleteknek is – amelyeket szerzőjük nem mert aláírni sem saját nevével, de még álnévvel sem – lehet az alapja valóság és tény. Az ő Ádám-előtti fajait – nem sátáni, hanem egyszerűen atlantiszi fajokat, és az ezeket megelőző hermafroditákat – ugyanis a Biblia is említi, ha ezoterikusan olvassuk, ahogyan a Titkos Tanításban is szó van róluk. A Hét Kulcs megnyitja a hét nagy gyökérfaj, valamint a hét Kalpa elmúlt és jövőendő misztériumait. Bár a tudomány bizonyára ugyanúgy elutasítja az ezotéria ember származásáról szóló, sőt a geológiával kapcsolatos tanítását is, ahogyan elutasítja a sátáni és az Ádám-előtti fajokat is, mégis, a tudósoknak, miután nem találnak más, a nehézségeikből kivezető utat, arra kényszerülnek, hogy válasszanak a kettő között. Biztosak vagyunk abban, hogy a Szentírás ellenére is el fogják fogadni az ősi tanítást, amint legalább megközelítően megismerik a misztériumnyelvet.

III. fejezet Az őseredeti szubsztancia és az isteni gondolat

Mivel ostobaságnak tűnne, ha azt állítanánk, hogy már az összes létező okot ismerjük, legyen szabad adott esetben feltételeznünk *egy teljesen új* közeget.

Feltételezve, ami még nem teljesen pontos, hogy a hullám-elmélet minden ténnyt megmagyaráz, még el kell döntenünk, hogy ezzel bizonyítást nyert-e a hullámzó éter létezése is. *Nem állíthatjuk határozottan, hogy semmilyen más feltevés nem fogja megmagyarázni a tényeket.* Elismert tény, hogy Newton részecske-elmélete csődöt mondott az interferencia esetében, és mostanig nincs vetélytársa. Mégis rendkívül kíváncsok, hogy minden ilyen hipotézisben találjunk valamilyen közvetett megerősítést, valamilyen máshonnan származó bizonyítékot a feltételezett éterről... Néhány hipotézis a testek mikroszerkezetével és működésével kapcsolatos feltevéseket tartalmaz. Ezeket a feltevéseket a dolog természetéből következően soha nem lehet közvetlen eszközökkel bebizonyítani. Egyetlen érdemük az *alkalmasságuk a jelenségek kifejezésére. Tipikus kitalációk.*

ALEXANDER BAIN: L. L. D: *Logic*, II. rész, 133. oldal

Az ÉTER – ez a feltételezett Proteus, a mai tudomány „tipikus kitalációinak” egyike, amelyet azonban nagyon sokáig elfogadtak – annak egyik alsó „princípiuma”, amit mi őseredeti szubsztanciának (szanszkritul Âkâsha-nak) nevezünk, a régi idők egyik álma, amely most ismét a modern tudomány álmává vált. Ez az ősi filozófusoktól ránk maradt legnagyobb és egyben legmerészebb elmélet. Az okkultisták számára azonban mind az éter, mind az őseredeti szubsztancia valóság. Hogy világossá tegyük, az éter az Asztrális Fény, az őseredeti szubsztancia pedig az Âkâsha, az Isteni Gondolat upâdhi-ja.

Mai nyelven az utóbbit helyesebb lenne kozmikus gondolatalkotásnak, szellemnek nevezni, az előbbi pedig kozmikus szubsztanciának, anyagnak. Ezek, a létezés alfája és omegája, csupán az egy Abszolút Létezés két oldala. Az ősidőkben az utóbbit soha nem szólították meg, de még csak nem is említették semmilyen néven, az allegóriák kivételével. A legrégebbi árja fajban, a hinduban az értelmiségi osztályok istentisztelete soha nem a csodálatos forma és művészet odaadó imádatából állt, mint a görögöknél, ami később az antropomorfizmushoz vezetett. De amíg a görög filozófus a formát imádta, és csak a hindu bölcs „fogta fel a földi szépség és örök igazság valódi kapcsolatát”, addig az összes nemzet műveletlen emberei soha az egyiket sem értették meg.

Ezeket az emberek még most sem értik meg. Az isten-fogalom fejlődése együtt halad az ember saját értelmi fejlődésével. Ez annyira igaz, hogy a legnemesebb eszmény, ameddig egy adott korszak vallási szellemisége fel tud emelkedni, egy következő kor filozófiai gondolkodása számára csak egy durva karikatúrának fog látszani! Maguknak a filozófusoknak *beavattottnak kellett lenniük a lényeket meglátó misztériumokba*, hogy megérthessék a régiek helyes

felfogását e legtisztább metafizikai témával kapcsolatban. Egyébként – mármint ilyen beavatás nélkül – minden gondolkodó számára lesz egy „eddig mehetsz és nem tovább” határ, amit saját értelmi képessége ugyanolyan tisztán és tévedhetetlenül rajzol meg, mint bármely nemzet vagy faj számára fejlődése ciklusában ezt a karma törvénye kijelöl. Beavatás nélkül a kortárs vallási gondolkodás eszményeinek mindig lekötözött szárnyúaknak kell maradniuk, és képtelenek magasabbra szállni, mert mind az idealista, mind a realista gondolkodók, sőt még a szabadgondolkodók is csak adott környezetük és koruk termékei és természetes következményei. Valamennyiük eszményei szükségszerűen vérmérsékletük eredménye és az értelmi fejlődés azon szintjének következménye, amelyre az adott nemzet összességében eljutott. Ezért – ahogyan már megjegyeztük – a modern nyugati metafizika legmagasabb szárnyalása még nagyon messze esik az igazságtól. Az „Első Ok” létezésével kapcsolatos jelenlegi agnosztikus spekuláció csak egy kicsit jobb, mint a burkolt materializmus, csak a fogalomrendszer különbözik. Még olyan nagy gondolkodó, mint Herbert Spencer is az „Ismeretlenre” néha olyan kifejezéseket alkalmaz, amelyek a materialista gondolkodás halálos hatását mutatják, amelyek a pusztító sirokkóhoz hasonlóan elsorvasztanak és kiszáraznak minden jelenlegi ontológiai elméletet.

Például amikor az „Első Okot”, a „Megismerhetetlent” egy „jelenségeken keresztül megnyilvánuló erőnek” és „végtelen, örök *energiának*” nevezi, világos, hogy a létezés misztériumának csupán *fizikai* aspektusát, csak a Kozmikus Szubsztancia energiáit fogta fel. Az Egy Valóság ugyancsak örökkévaló aspektusa, a Kozmikus Gondolatalkotás teljesen kimaradt a vizsgálatokból, ami pedig ennek noumenon-ját illeti, az úgy tűnik, nem létezik a nagy gondolkodó elméjében. Kétségtelenül a kérdésnek ilyen egyoldalú kezelése nagymértékben annak a káros nyugati gyakorlatnak a következménye, hogy a tudatot alárendelik az anyagnak, vagy hogy a molekuláris mozgás egyik „melléktermékének” tekintik.

A negyedik faj legrégibb korától kezdve, amikor csak a Szellemet tisztelték, és amikor a Misztériumot megnyilvánították, egészen a görög művészet dicsőségének utolsó napjáig a kereszténység hajnalán, egyedül a hellének mertek nyilvánosan oltárt emelni az „Ismeretlen Istennek”. Bármilyen is volt Szt. Pál mélységes elméjében, amikor az athénieknek kijelentette, hogy ez az „Ismeretlen”, akit nem ismerve tisztelnek, a valódi Isten, akit ő is hirdet, ez az Istenség *nem* „Jehovah” volt, de „a világ és minden dolgok teremője” sem volt. Mert nem „Izrael Istene”, hanem a régi és a modern panteisták „Ismeretlene”, aki „nem lakik *kézzel csinált* templomokban”.^{III/1}

Az Isteni Gondolatot nem lehet meghatározni, sem jelentését megmagyarázni, kivéve a Kozmikus Szubsztancia számtalan megnyilvánulását, amelyben az előbbi szellemileg *érzékeny* azok, akik erre képesek. Ezt mondani – miután azt az elvont, személytelen, nemnélküli Ismeretlen Istenséggé határoztuk meg, aki minden kozmogóniának és későbbi fejlődésének gyökere – annyi, mint egyáltalán nem mondani semmit. Olyan, mintha megpróbálnánk megoldani egy transzcendentális feltételekből álló egyenletet, ahol a tagok valódi értékeinek kiszámításához csak *ismeretlen* mennyiségek állnak rendelkezésünkre. Helyét megtaláljuk az ősrégi szimbolikus írásokban, amelyekben – ezt már bemutattuk – határtalan sötétség ábrázolja, és e sötét háttérben féhéren megjelenik az első középpont, így jelképezve az egyidejű és egyaránt örökkévaló Szellem-Anyagot, amely a jelenségek világában jelenik meg, első elkülönülése előtt. Amikor „az egy kettővé válik”, akkor Szellemként és Anyagként beszélhetünk róla. A „Szellemre” vezethető vissza a tudat minden megnyilvánulása, legyen az visszatükröződő vagy közvetlen, valamint az „öntudatlan célszerűség” is – hogy az úgynevezett nyugati *filozófiában* használt modern kifejezést alkalmazzunk –, amiről az Éltető Princípium és a megváltoztathatatlan törvény fenséges rendje alá rendelt Természet tanúskodik. Az „Anyagot” a legtisztább elvontságában tárgyiasultságnak kell tekintenünk, az önmagában létező alapnak, amelynek hétszeres manvantarikus elkülönülései alkotják a tárgyiasult valóságot,

^{III/1} Apostolok Cselek. XVII. 23-24.

ami a tudatos létezés minden fázisának jelenségei mögött meghúzódik. Az Egyetemes Pralaya időszakában a Kozmikus Gondolatalkotás nem létezik, a Kozmikus Szubsztancia különböző elkülönült állapotai ismét visszaolvadnak az absztrakt potenciális tárgyiasultság eredeti állapotába.

A manvantarikus impulzus a Kozmikus Gondolatalkotás, az Egyetemes Elme újraébredésével kezdődik, egyidejűen és párhuzamosan a Kozmikus Szubsztancia elkülönületlen pralayi állapotából történő elsődleges felmerülésével – az utóbbi ugyanis az előbbi manvantarikus hordozója. Ezután az Abszolút Bölcsesség saját gondolatalkotásában tükröződik vissza, ami az emberi tudatot felülmúló és számára megérthetetlen transzcendentális folyamat útján a Kozmikus Energiát, Fohat-ot eredményezi. Fohat átrezeg a tehetetlen Szubsztancia kebelén, tevékenységre kényszeríti, és vezeti elsődleges elkülönüléseit a Kozmikus Tudat mind a hét síkján. Így tehát Hét Protyl van – ahogyan most nevezik, míg a régi árják idejében a Hét Prakriti-nek vagy Természetnek hívták –, amelyek mindegyike *viszonylag* homogén alapként szolgál, és amely a növekedő heterogenitás folyamatában, a Világegyetem fejlődésében abba a csodás összetettségbe különül el, amit az észlelés síkjain a jelenségek mutatnak. A „viszonylag” kifejezést tudatosan használjuk, mert egy ilyen folyamatnak – amely az elkülönületlen Kozmikus Szubsztanciának a fejlődés hetes alapjaiba történő elsődleges szétválását eredményezi – csupán a létezése is arra készíti bennünket, hogy minden sík protylját csak egy *közbeeső* fázisnak tekintsünk, amelyet a Szubsztancia az elvonttól a teljes tárgyiasultságba történő átmenete során felvesz. A protyl fogalom Crookes-tól, a kiváló kémikustól származik, aki ezt a nevet az *előanyag*nak adta, ha nevezhetjük így az őseredeti és tisztán homogén szubsztanciát, amelyet a tudomány az atom végső összetételében sejt, bár eddig még nem talált meg. De az őanyag atomokba és molekulákba történő kezdeti különválása a hét protyl fejlődése után indul meg. Crookes e protyl-ok közül az utolsót keresi, miután nemrégiben kimutatta a mi síkunkon való létezésének lehetőségét.

A Kozmikus Gondolatalkotásról azt mondják, hogy nem létezik a pralayi időszakokban, annál az egyszerű oknál fogva, mert nincs senki és semmi, aki, vagy ami érzékelhetné hatását. A tudatosság, a féltudatosság, de még az „öntudatlan célszerűség” is csak egy anyagi hordozó segítségével nyilvánulhat meg, vagyis azt mondhatjuk, hogy ezen a mi síkunkon, amelyen az emberi tudat *normális állapotában* nem tud afölé emelkedni, amit transzcendentális metafizikaként ismerünk, csakis valamely molekuláris csoportosuláson vagy összetételen keresztül áradhat ki a Szellem az egyéni vagy tudat alatti tárgyiasulatlanság áradatában. Mivel pedig az érzékeléstől különváltan létező anyag csak pusztán absztrakció, az Abszolút e két aspektusa – a Kozmikus Szubsztancia és a Kozmikus Gondolatalkotás – kölcsönösen egymástól függenek. Szigorú pontossággal, hogy elkerüljük a zűrzavart és a félreértést, az „Anyag” fogalmát valamennyi érzékelhető dolog összességére kellene használnunk, a „Szubsztancia” fogalmat pedig a noumenon-okra. Mert, amennyire a *mi* síkunk jelenségei az érzékelő Én teremtményei – saját tárgyiasulatlanságának módosulatai –, valamennyi „anyagállapot, amely az érzékelt tárgyak összességét képviseli”, csak egy viszonylagos és tisztán jelenségi létezéssel rendelkezhet a síkunk gyermekei számára. Ahogyan a modern idealisták mondanák, a tárgyiasulatlan és a tárgyiasult együttműködésének eredménye az érzék-tárgy, vagyis a jelenség.

Ebből azonban nem következik szükségképpen az, hogy ez ugyanígy van az összes többi síkon is, vagyis hogy a kettő együttműködése hétszeres elkülönülésük síkjain a jelenségek hetes összességét eredményezi, amelyek hasonlóképpen nem léteznek önmagukban, bár konkrét valóságok azon lények számára, akiknek tapasztalatai körébe tartoznak, ugyanúgy, ahogyan a körülöttünk lévő sziklák és folyók valóságosak egy fizikus szempontjából, noha valószínűleg érzéksalódások egy metafizikus számára. Tévedés volna ilyesmit mondani, vagy még csak gondolni is. A legmagasabb metafizika nézőpontjából az egész Világegyetem, az isteneket is beleszámítva, egy illúzió (Mâyâ). De annak az illúziója, aki önmaga is egy érzéksalódás, más és más a tudat minden síkján, és nincs több jogunk dogmatikus kijelentést tenni egy

Én érzékelő képességeinek természetéről, mondjuk a hatodik síkon, mint azonosítani érzékeléseinket a hangyáéval, vagy azokat annak tudatállapotára mérvadóvá tenni. Egy princípiumban vagy upâdhi-ban (alapban) összpontosított Kozmikus Gondolatalkotás eredményezi az egyéni Én tudatát. Megnyilvánulása az upâdhi fokozata szerint változik. Például a Manasz-ként ismert fokozaton keresztül elme-tudatként nyilvánul meg, a Buddhí finomabban elkülönült szövedékén (az anyag hatodik állapotán) keresztül pedig – a Manasz tapasztalataira alapozva – a Szellemi Intuíció egy áramlataként.

A tudattól különálló, tiszta tárgy ismeretlen számunkra, amíg a háromdimenziós világunk síkján élünk, mivel csak azokat az elmebeli állapotokat ismerjük, amelyeket ez a tárgy az észlelő Én-ben előidéz. És amíg a tárgyasulatlan és a tárgy közötti ellentét fennáll – tehát amíg csak öt érzékszervünk van, és nem több, és amíg nem tudjuk, hogyan kell különválasztani a mindent érzékelő Én-ünket ezen érzékszervek rabságától –, addig a *személyes* én számára lehetetlen a korlát áttörése, amely elválasztja a „önmagukban létező dolgok” vagy a Szubsztancia megismerésétől.

Ennek az emelkedő tárgyasulatlanság ívén előre haladó Én-nek minden sík megtapasztalását ki kell merítenie. Amíg azonban az Egyed össze nem olvad a MINDEN-nel, akár ezen, akár bármely másik síkon, a tárgyasulatlan és a tárgy pedig egyaránt el nem tűnik a nirvânai állapot abszolút tagadásában – tagadás, de megint csak a *mi síkunk* szempontjából –, addig nem emelkedhetünk fel a mindentudás csúcsára, az önmagukban létező dolgok megismerésére, és nem közeledtünk a még hatalmasabb rejtély megoldásához, amely előtt még a legmagasabb Dhyân Chohan-nak is csak csendben és tudatlanul kell meghajolnia, a Kimondhatatlan Misztériumhoz, amit a vedântisták Parabrahman-nak neveznek.

Minthogy így áll a dolog, ezért mindazok, akik a Megismerhetetlen Princípiumnak megpróbáltak nevet adni, egyszerűen lealacsonyították azt. Még a Kozmikus Gondolatalkotásról sem lehet beszélni – eltekintve annak *jelenségi* megnyilvánulásától – mert ez olyasmi lenne, mintha megkísérelnénk az őseredeti Káoszt palackokba tölteni, vagy az Örökkévalóságra címkét ragasztani.

Mi tehát az „Őseredeti Szubsztancia”, az a rejtélyes dolog, amelyről az alkímia mindig is beszélt, és amely minden korszakban filozófiai elméletek témája volt? Mi lehet végső állapotában, még a *jelenségi* elkülönülése előtt? Hiszen ez a Minden a megnyilvánult természetben és a *semmi* a mi érzékeink számára. Minden kozmogónia megemlíti különböző neveken, minden filozófia utal rá, és a mai napig a természetben levő, örökké megfoghatatlan Proteus-ként mutatkozik meg. Megérintjük, és nem érezzük, ránézünk anélkül, hogy látnánk, belélegezzük, és nem érzékeljük, halljuk és szagoljuk, anélkül, hogy a legkevésbé is felismernénk jelenlétét, mert benne van annak minden molekulájában, amit mi érzéksalódásunkban és tudatlanságunkban bármilyen állapotú anyagnak tekintünk, vagy érzésként, gondolatként, érzelelként fogunk fel. Röviden, ez minden lehetséges jelenség upâdhi-ja vagy hordozója, legyen az fizikai, mentális vagy pszichikai. A *Genezis* kezdő mondataiban és a kaldeai kozmogóniában, India *Purâná*-iban és az egyiptomi *Holtak Könyvé*-ben, mindenhol ez nyitja meg a megnyilvánulás ciklusát. Káosznak nevezik, és a vizek színének, amelyet az Ismeretlentől kiáradó Szellem költ ki, nevezzék azt bárhogyan.

Indiában a szentírások szerzői mélyebbre hatolnak a dolgok fejlődésének kezdetébe, mint Thales vagy Jób, mert ezt mondják:

Az Értelemből (amit a *Purâná*-kban Mahat-nak neveznek), amely a Tudatlansággal [Īshvara-val, mint egy *személyes* istenséggel] társul, és amelyet kivetítő képessége kísér, amiben a tompaság [*tamas*, a közömbösség] tulajdonsága van túlsúlyban, árad ki az *éter*. Az éterből árad ki a levegő, a levegőből a hő; a hőből a víz, a vízből pedig a föld, és minden, ami rajta van.

„EZ-ből, ugyanebből az ÉN-ből jött létre az éter” – mondja a *Véda*.^{III/2}

^{III/2} *Taittirîyaka Upanishad*, II. Valli, I. Anuvâka.

Így nyilvánvalóvá válik, hogy nem ez az éter – amely a „tudatlansággal társult értelem” egy *kiáradásából* a negyedik lépésben tört elő – az a magas princípium, az *istenített* Lény, akit a görögök és a latinok „Pater, Omnipotens Æther” és közös összességében „Magnus Æther” néven tiszteltek. Mindig nyugtalanító talány volt a tudás minden ágában a hetes felosztás, a számtalan alosztály és azok a megkülönböztetések, amelyeket a régiek az éter erőire együttesen tettek, kezdve a hatások külső határától, amely a tudományunk számára olyan ismerős, egészen a „Lemérhetetlen Szubsztanciáig”, amelyet egyszer már a „tér étereként” elfogadtak, most azonban elvetni készülnek. Napjaink mitológusai és szimbológusai, akiket összezavar ugyanannak az istenített Lénynek egyrészt érthetetlen dicsőítése, másrészt lealacsonyítása egyazon vallási rendszerekben, gyakran követik el a legneveltségesebb hibákat. Az Egyház, amely kösziklaként megingathatatlanul kitart minden korábbi téves magyarázata mellett, az éterből sátáni seregeinek csinált lakóhelyet. A „bukott” angyalok egész hierarchiája létezik, a Kozmokrátorok, Bossuet szerint a „Világ hordozói”, a Mundus Tenentes-ek, a „Világ fenntartói”, ahogyan Tertullianus nevezi őket, a Mundus Domini-k, a „Világ uradalmi”, vagy inkább urai, a Curbatus-ok vagy „Meghajlottak”, stb. Így teszik a csillagokat és a pályájukon mozgó égitesteket ördögökké!

Az egyház ugyanis így értelmezte a következő verset: „Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, az élet sötétségének világbírói ellen”.^{III/3} Továbbá Szt. Pál említi a szellemi gonoszságokat, amelyek a levegőben vannak – *spiritualia nequitiae coelestibus* – a latin szövegek különböző neveket adnak ezeknek a „gonoszságoknak”, az ártatlan „elementáloknak”. De az Egyháznak most igaza van, bár abban téved, hogy valamennyit ördögöknek nevezi. Az Asztrális Fény, vagy alsó éter tele van tudatos, félig tudatos és tudat nélküli lényekkel, csakhogy az egyháznak kisebb *hatalma* van fölöttük, mint akár a láthatatlan mikrobák vagy a szúnyogok felett.

Az éter hét állapota közötti megkülönböztetést – maga az éter a Hét Kozmikus Princípium egyike, míg a régiek Æther-je az Egyetemes Tűz – megtalálhatjuk Zoroaster és Psellus rendeleteiben. Zoroaster ezt mondta: „Csak akkor kérd tanácsát, amikor forma vagy alak nélküli” – *absque forma et figura* – ami azt jelenti, hogy lángok vagy izzó szénparázs nélküli. „Amikor van formája, *ne törődj vele* – tanítja Psellus – de amikor forma nélküli, engedelmeskedj neki, mert akkor *szent tűz*, és minden, amit felfed neked, igaz lesz”.^{III/4} Ez azt bizonyítja, hogy az éternek, amely maga is Âkâsha egyik megnyilvánulása, több aspektusa vagy „princípiuma” van.

Minden ősi nép istennek tekintette az Æther-t megmérhetetlen aspektusában és hatásában. Virgilius Jupitert *Pater Omnipotens Æther*-nek, „a Nagy Æther-nek” hívja.^{III/5} A hinduk szintén az istenségeik közé helyezték Âkâsha, az éter szintézise néven. A homœomerikus filozófiai rendszer szerzője, a clazomenaei Anaxagoras szilárdan hitte, hogy minden dolog szellemi ösképe, valamint az elemei is a határtalan Ætherben találhatók, ott jönnek létre, onnan fejlődnek ki, és oda térnek vissza – ez pedig okkult tanítás.

Így világossá válik, hogy az Æther az, annak legmagasabb szintetizáló aspektusában, amint emberi alakban képzeltek el, ahonnan a személyes Teremtő Isten első gondolata eredt. A filozófikus gondolkodású hinduknál az elemek *tamas*-ok, vagyis „az *értelem* által meg nem világítottak, amelyet azok elhomályosítanak”.

Most még körbe kell járnunk az Őseredeti Káosz és a Gyökér-Princípium misztikus jelenésének kérdését, és meg kell mutatnunk, hogy az ősi filozófiában hogyan kapcsolódtak az Âkâsha-hoz, amit hibásan fordítottak éternek, valamint Mâyâ-hoz, az Illúzióhoz, amelynek Îshvara a férfi aspektusa. Továbbá beszélni fogunk az Értelmes Princípiumról, vagy jobban

^{III/3} Ephezusbeliekhez, VI. 12.

^{III/4} *Oracles of Zoroaster*, „Effatum”, XVI.

^{III/5} *Georgica*, II. könyv, 325. oldal.

mondva „az Őseredeti Káoszból előtört”, a látható és anyagi elemekben lévő láthatatlan, anyagtalan tulajdonságokról.

Az *Isis Unveiled*-ben ugyanis feltettük a kérdést: „Mi más az őseredeti Káosz, ha nem az Æther? Nem a *modern* éter, nem olyan, amilyenek most ismerik, hanem olyan, amilyenek a régi filozófusok ismerték, jóval Mózes ideje előtt, az Æther valamennyi misztikus és okkult sajátosságával, amely magában hordozza az egyetemes teremtés csírát. A Felsőbb Æther vagy Âkâsha, az Égi Szűz, minden létező forma és lény Anyja, akinek kebléből – amint az Isteni Szellem „kiköltötte” – létrejönnek az Anyag és az Élet, az Erő és a Tevékenység. Az Æther a hinduk Aditi-je és ez az Âkâsha. Az elektromosságot, a mágnesességet, a hőt, a fényt és a kémiai folyamatokat még ma is olyan kevésbé ismerjük, hogy folyamatosan újabb tények szélesítik tudásunk körét. Ki tudja, hol végződik ennek az ezerarcú óriásnak – az Æthernek – a hatalma, vagy honnan származik rejtélyes eredete? Ki az, aki tagadja a Szellemet, amely benne működik, és kifejleszti belőle az összes látható formát?

Könnyű dolog lesz kimutatni, hogy a kozmogóniai legendák az egész világon a régiek azon tudományos ismeretén alapulnak, amelyek napjainkban a fejlődélmélet alátámasztására szövetkeztek, a további kutatás pedig bebizonyíthatja, hogy ezek a régiek sokkal járatosabbak voltak magának a fejlődésnek a tényeiben, amelyek magukba foglalják annak mind fizikai, mind szellemi aspektusát, mint mi most.

A régi filozófusoknál az evolúció egyetemes tantétel volt, a *mindent* felölelő tanítás, és egy megalapozó elv; ezzel szemben a modern evolucionistáink csak spekulatív elméleteket képesek bemutatni, csak egyes *részekre* vonatkozó, vagy éppen *negatív* tételekkel. Hiába zárják le modern bölcsességünk képviselői a vitát, azt állítva, hogy a kérdést megoldották, csupán azért, mert a mózesi homályos kifejezőmód... ellentmond az „egzakt tudomány” határozott szöveg-magyarázatának.^{III/6}

Ha a *Manu utasításai*-hoz fordulunk, akkor megtaláljuk mindezen gondolatok ősalakját. Bár eredeti formájukban legnagyobbreszt elvesztek a nyugati világ számára, és a későbbi betoldások és kiegészítések eltorzították azokat, mégis éppen eleget megőriztek ősi szellemiségükből, hogy megmutassák jellegét.

„*Elűzve a sötétséget, a Magától-létező Úr [Vishnu, Nârâyana, stb.] megnyilvánult, és lényeket akart létrehozni saját Lényegéből, kezdetben csupán a vizet teremtette meg. Ebbe magvat dobott. Ez egy Arany Tojássá vált.*”

Honnan van ez a Magától-létező Úr? EZ-nek nevezzük, és így beszélnek róla: „Áthatolhatatlan Sötétség, határozott tulajdonságok nélkül, kifürkészhetetlen, megismerhetetlen, mintha teljesen aludna.” Miután egy egész isteni éven át ebben a Tojásban lakott, ő, „akit a világban Brahmâ-nak neveznek”, kettétörte ezt a Tojást, a felső részéből megalkotja a mennyet, az alsóból a földet, a középsőből pedig az eget és „a vizek állandó helyét”.^{III/7}

Azonban közvetlen e verseket követően van valami, ami számunkra még fontosabb, mivel teljesen megerősíti ezoterikus tanításainkat. A 14-36. vers a fejlődést az ezoterikus filozófiában leírt sorrendben ismerteti. Ezt nem könnyű letagadni. Még Medhâtithi is, Virasvâmin fia és a *Manubhâsya* című Magyarázat szerzője, ami a nyugati orientalisták szerint i.sz. 1000-ben keletkezett, segítségünkre van megjegyzéseivel az igazság tisztázásában. Úgy látszik, hogy vagy nem akart többet mondani, mert tudta, hogy mit kell eltitkolnia az avatatlanok elől, vagy pedig ő volt igazán zavarban. Mégis, amit ő ismertet, elég ahhoz, hogy világossá tegye az emberben és a természetben levő hetes princípiumot.

^{III/6} *Isis Unveiled.*

^{III/7} Idézett mű, I. 5-13, Burnell fordítása.

Kezdjük a *Rendeletek* vagy „Törvények” I. fejezetével, ott, ahol a Magától-létező Úr, az Ismeretlen „Sötétség” Megnyilvánulatlan Logosza, az arany Tojásban megnyilvánult. Ebből a Tojásból, abból,

11. „Ami a szétválasztatlan [elkülönületlen] örök Ok, ami *van és nincs*, ebből ered a Férfi, akit a világban Brahmâ-nak neveznek.”

Itt – ahogyan minden valódi filozófiai rendszerben – megtaláljuk a „Tojást” vagy a Kört (vagy a Nullát), a Határtalan Végtelenséget, amelyre „AZ-ként”^{III/8} hivatkoznak, valamint Brahmâ-t, aki csak az első Egység, akire a „Férfi” Istenként, tehát a megtermékenyítő Princípiumként utalnak. Ez a ①, vagy 10 (tíz), a Dekád. Csak a Hetesség síkján, vagyis a *mi* világunkban hívják Brahmâ-nak. Az Egyesített Dekád síkján, a Valóság birodalmában ez a férfi Brahmâ egy illúzió.

14. „Az Én-ből (*Âtmanah*-ból) teremtette az elmét, *amely van és nincs*; az elméből pedig az én-ségét (az öntudatot) (*a*), az uralkodót (*b*), az Urat.”

(*a*) Az elme a Manas. Medhâtithi, a magyarázó, itt helyesen megjegyzi, hogy éppen az ellenkezője, és már ez is a beszúrás és az átrendezést mutatja, mert a Manas az Ahamkâra-ból vagy az (Egyetemes) Ön-Tudatból ered, ahogyan a mikrokozmoszban a Manas Mahat-ból vagy a Mahâ-Buddhi-ből (az emberben levő Buddhi-ből) ered. A Manas ugyanis duális. Ahogyan ezt Colebrooke bemutatta és lefordította, „Az elme, amely az *érzékelést is, a tevékenységet is szolgálja*, egy olyan szerv, amely jellegbeli hasonlósága folytán rokonságban áll a többivel”.^{III/9} A „többi” itt azt jelenti, hogy Manas, az ötödik princípiumunk (az *ötödik*, mert a testet nevezi *elsőnek*, ami a valódi filozófiai sorrend fordítottja) rokonságban áll mind az Âtmâ-Buddhi-val, mind a négy alsó princípiummal. Ezért tanítjuk azt, hogy a Manas követi az Âtmâ-Buddhi-t a Devachan-ba, és hogy az alsó Manas, ami úgymond a Manas üledéke vagy hulladéka, a Kâma Rûpa-val marad a Limbus-ban, vagyis a Kâma Loka-ban, a „burkok” lakóhelyén.

(*b*) Medhâtithi ezt így fordítja: „az, aki tudatában van az Én-nek” vagy az Ego-nak, nem pedig „uralkodó”, ahogyan az orientálisták fordítják. Ők a következő verset így fordítják:

16. „Ő, miután megcsinálta, hogy azon mérhetetlen fényességű hat [a nagy ÉN és az öt érzékszerv] finom részei az Én (*âtmamâtrâsu*) elemeibe behatoljanak, megteremtette az összes lényt”.

Ezzel szemben Medhâtithi szerint az *âtmamâtrâsu* helyett *mâtrâbhit*-nek kellene lennie, és ekkor a vers így szólna:

„Ő, miután átjárja azon mérhetetlen fényességű hat finom részeit az Én elemeivel, megteremtette az összes lényt”.

Ennek az utóbbi olvasatnak kell helyesnek lennie, mivel ő, az ÉN az, akit mi Âtmâ-nak nevezünk, és így a hetedik princípiumot képezi, a „hat” szintézisét. Ez a *Mânava Dharma Shâstra* szerkesztőjének is a véleménye, aki úgy tűnik, intuitív módon sokkal mélyebbre hatolt a filozófia szellemébe, mint a fordító, a néhai Dr. Burnell. Ő ugyanis nem nagyon habozik a Kullûka Bhatta szövege és Medhâtithi magyarázatai között. Elveti Kullûka *tanmâtrâ*-it, vagyis a finom elemeket, és az *âtmamâtrâ*-ját, a Kozmikus Én-re alkalmazva a princípiumokat, pedig ezt mondja:

„A hat inkább a *manas*-nak plusz az éter, a levegő, a tűz, a víz és a föld öt princípiumnak látszik, ’miután e hat öt részét egyesítette a szellemi elemmel [a *hetedikkel*], ő (így) teremtett

^{III/8} Ez a pythagoraszai háromszög eszményi csúcspontja.

^{III/9} Lásd A. Coke Burnell fordítását, szerkesztette: Ed. W. Hopkins.

meg minden létező dolgot’... *âtmamâtra* ezért a szellemi atom szemben az elemi atommal, nem pedig ’önmaga visszaható elemei’.”

A 17. vers fordítását így javítja:

„Mivel ezen Egy testi formáinak finom elemei ettől a hattól függenek, ezért a formáját Sharîra-nak hívják a bölcsék.”

Hozzáteszi, hogy az „elemek” itt részeket vagy töredékeket (vagy princípiumokat) jelent, ami ki is derül a 19. vers olvasásánál, amely így szól:

„Ez a nem-örök (Világegyetem) tehát az Örökből ered *azon hét* nagyon dicső princípium (*Purusha*) formái finom elemeinek segítségével.”

A szerkesztő Medhâtithi javításait magyarázva megjegyzi, hogy „ezen valószínűleg az öt elemet kell érteni, *plusz* az elmét [*Manas*] és az Öntudatot [*Ahamkâra*].^{III/10} A ’finom elemek’ – mint az imént – a ’forma finom részeit’ [vagy a princípiumokat] jelentik.” A 20. vers mutatja ezt, amikor erről az öt elemről vagy a „forma finom részeiről” (*Rûpa*-ról, *plusz* a *Manas*-ról és az Öntudatról) azt mondja, hogy ezek alkotják a „hét *Purusha*-t” vagy princípiumot, amelyeket a *Purânâ*-kban a „Hét *Prakriti*-nek” neveznek.

Továbbá erről az „öt elemről” vagy „öt részről” a 27. vers úgy beszél, mint „azokról, amelyeket az elpusztítható atomikus részeknek hívnak”, és amelyek ezért „különböznek a *Nyâya* atomjaitól”.

Ez a teremtető *Brâhma*, aki a Világ- vagy Aranytojásból keletkezik, egyesíti magában mind a férfi, mind a női princípiumokat. Röviden, ő ugyanaz, mint a többi teremtető Protologosz. *Brahmâ*-ról azonban nem mondhatták azt, amit *Dionysos*-ról mondtak: „*πρωτόγονον διφυή τρίγονον Βακχείον Ανακτα Αγριον ἀρρητόν κρδφιον δικάρωτα δίμορφον*” – egy holdbeli *Jehovah*, valójában *Bacchus*, akinek a frigszekerényben levő *jelképe* előtt *Dávid* meztelenül táncolt – mert *Brahmâ* nevében és a tiszteletére soha nem rendeztek féktelen dionáliákat (a latin *bacchanalia* görög megfelelője – a szerk.). Minden ilyen nyilvános istentisztelet exoterikus volt, és a nagy egyetemes jelképeket mindenütt eltorzították, ahogyan most teszik *Krishna* jelképeivel a bombay-i *Vallabâchârya*-k, a „gyermek” Isten követői. De vajon ezek a népszerű istenek azonosak-e a *valódi* Istennel? *Ók*-e a hetes teremtetés csúcsa és szintézise, az embert is beleértve? Lehetetlen! Valamennyi – akár pogány, akár keresztény – az Isteni Tudat hetes létrájának csak egy-egy foka. *Ain-Soph*-ról azt mondják, hogy *Jehovah* nevének *hét betűjén* keresztül nyilvánul meg, aki – miután elbitorolta az Ismeretlen Határtalan helyét – hívőitől megkapta a Jelenlét Hét Angyalát, a Hét Princípiumát. Valójában azonban szinte minden iskola megemlíti ezeket a princípiumokat. A tiszta *sânkhya* filozófiában mahat-ot, *ahamkâra*-t és az öt *tanmâtra*-t a hét *pakritine*k vagy természetnek nevezik, a *Mahâ-Buddhi*-től vagy *Mahat*-tól kezdve a Földig haladnak.^{III/11}

Bármennyire eltorzította is *Ezra*, a rabbik céljainak megfelelően az eredeti elohisztikus változatot, bármennyire elutasítók a héber iratok időnként még az *ezoterikus* gondolattal szemben is, sokkal elutasítóbbak, mint a külső fátyollal vagy köntössel szemben, mégis, amint eltávolítjuk a jehovisztikus részeket, azt találjuk, hogy *Mózes* könyvei tele vannak tisztán okkult és felbecsülhetetlen értékű tudással, különösen az első hat fejezetben.

A *Kabbala* segítségével olvasva ezeket, az okkult igazságok páratlan templomára találunk, egy olyan forrásra, amelynek szépségét mélyen elrejtí egy szerkezet, amelynek *látható* felépítménye látszólagos szimmetriája ellenére sem képes kiállni a hideg értelem kritikáját, vagy

^{III/10} Az *Ahamkâra*, mint az egyetemes Öntudat, hármas megnyilvánulással rendelkezik, ahogyan a *Manas* is. Mert az Én vagy az Ego felfogóképessége vagy *sattva*-ként, a „tisztá nyugalom”-ként, vagy *rajas*-ként, a „tevékeny”-ként jelenik meg, vagy megmaradt *tamas*-nak, a „tétlennek” a sötétségben. A Mennyezekhez és a Földhöz tartozik, és felveszi az éter tulajdonságait.

^{III/11} Lásd: *Sânkhya Kârikâ*, III. és a Magyarázatok.

felfedni rejtett igazságának korát, mert hozzátartozik minden korszakhoz. Több bölcsesség rejtőzik a *Puráná*-k és a *Biblia* exoterikus *meséiben*, mint a világirodalom összes exoterikus *tényében* és tudományában, és több bennük az okkult, valódi tudomány, mint amennyi egzakt tudás van az összes akadémián. Vagy egyszerűbben és sarkosabban fogalmazva: az *exoterikus Puráná*-k és a *Pentateuch* néhány részében épp annyi az ezoterikus bölcsesség, mint amennyi bennük a képtelenség és a szándékosan gyerekes képzelődés, amikor a nagy dogmatikus valóságok, de különösen ezek szektáinak holt betűhöz ragaszkodó, gyilkos értelmezésében olvasunk.

Olvassuk el a *Genesis* első verseit, és gondolkodjunk el rajtuk. Itt „Isten” parancsol *egy másik „istennek”, aki teljesíti a parancsát* – még az I. Jakab király által jóváhagyott óvatos angol protestáns fordításban is.

„Kezdetben” – a héber nyelvnek nincs szava az örökkévalóság^{III/12} gondolatának kifejezésére – „Isten” teremti az Mennyet és a Földet, és az utóbbi „kietlen és pusztá”, az előbbi pedig ténylegesen nem a Menny, hanem a „Mélység”, a Káosz, sötétséggel a színén.^{III/13}

„És az Isten Szelleme lebeg vala a vizek felett”, vagy a végtelen tér nagy mélysége felett. És ez a Szellem Nârâyana, vagy Vishnu.

„És mondá Isten: Legyen mennyezet...”, és „Isten”, a második engedelmeskedett, és „*teremté* a mennyezetet”. „És mondá Isten, legyen világosság, és lőn világosság”. Ez utóbbi egyáltalán nem jelent világosságot, hanem mint a *Kabbalában*, a kétnemű Adam Kadmont, vagy Sefirá-t (a Szellemi Fényt) jelenti, mert ezek egyek, vagy a kaldeai *Számok Könyve* szerint ők a *másodlagos* angyalok, az elsők az Elohim-ek, akik annak az „alkotó” *Istennek* az összessége. Mert kikhez szólnak ezek a parancsoló szavak? És ki az, aki parancsol? Az Örök Törvény parancsol, és az Elohim-ek, az ismert mennyiség, amely az x-ben és az x-szel működik, vagyis az ismeretlen mennyiség együtthatója, az Egy Erő Erői engedelmeskednek. Mindez okkultizmus, és megtalálható az ősi Stanzák-ban. Teljesen lényegtelen, hogy ezeket az „Erőket” Dhyân Chohan-oknak nevezzük, vagy Auphanim-nek, ahogyan Ezekiel nevezi.

„Az egy Egyetemes Fény, amely az ember számára Sötétség, örökké létezik” – mondja a kaldeai *Számok Könyve*. Ebből árad ki periodikusan az Energia, amely visszatükröződik a Mélységben, vagy a Káoszban, az eljövendő világok tárházában, és amely, ha egyszer felébredt, felkavarja és megtermékenyíti a szunnyadó Erőket, a benne mindig jelenlevő, örök lehetőségeket. Ez után újból felébrednek a Brahmâ-k és a Buddhák – az egyformán örökkévaló Erők –, és egy új Világgegyetem kezd létezni.

A *Sepher Yetzirah*-ban, a kabbalista Teremtés Könyvében a szerző nyilvánvalóan a Manu szavait ismételte meg. Ebben az Isteni Szubsztanciát öröktől fogva egyedül létezőnek, határtá-

^{III/12} Az „örökkévalóság” szó, amellyel a keresztény teológusok az „örökkön-örökké” fogalmat értelmezik, nem létezik a héber nyelvben. „Oulam – mondja Le Clerc – csak egy időtartamot jelent, amelynek a kezdete vagy a vége ismeretlen. Nem jelent „végtelen időtartamot”, az *Ószövetségben* pedig a „mindörökké” fogalom csak egy „hosszú időt” jelent. A keresztény értelemben használt „örökkévalóság” szót a *Puráná*-kban sem találjuk meg, mert a *Vishnu Purána* világosan kijelenti, hogy az „örökkévalóság” és a „halhatatlanság” csakis a „Kalpa végéig tartó létezés” jelenti. (II. könyv, VIII. fejezet)

^{III/13} Az orphikus teogónia szellemében tisztán keleti és indiai. Az egymást követő átalakulások, amelyeken átment, mostanra teljesen elválasztották az ősi kozmogónia szellemiségétől, ami már a Hesiodos *Theogonia*-jával történő összehasonlításakor is látható. Mégis, a valódi árja hindu szellemiség mindenhol előtör mind a hesiodosi, mind az orphikus rendszerekben. (Lásd James Darmesteter *Essais Orientaux* című, figyelemre méltó munkájában a „Cosmogonies Aryennes” című részt.) Így a Káosszal kapcsolatos eredeti görög felfogás ugyanaz, mint a Titkos Bölcsesség Vallásban. Hesiodos-nál ezért a Káosz végtelen, határtalan, időtartamában kezdet és vég nélküli, absztrakció, de ugyanakkor látható jelenlét is; a sötétséggel kitöltött tér, ami az őanyag a *kozmosz előtti* állapotában. Mert etimológiai értelmében Arisztotelész szerint a Káosz a tér, a mi filozófiánkban pedig a tér az örökké Láthatatlan és Megismerhetetlen Istenség.

lannak és abszolútnak ábrázolja, és olyannak, amely magából bocsátotta ki a Szellemet.^{III/14} „Egy az élő Isten Szelleme, áldott legyen a neve, amely örökké él. Hang, Szellem és Ige ez a Szent Szellem”.^{III/15} Ez pedig a kabbalista absztrakt Háromság, amelyet a keresztény egyházatyák szívбай nélkül emberi alakba öltöztettek. Ebből a hármasság Egyből áradt ki az egész Kozmosz. Először is az Egyből áradt ki a Kettő vagy a Levegő (az Atya), a teremtető elem, majd pedig a Három, a Víz (az Anya) jött létre a levegőből, az Éter vagy Tűz kiegészíti a misztikus négyet, az Arbo-al-t.^{III/16} „Amikor a Rejtettek Rejtettje meg akarta magát nyilvánítani, először egy Pontot hozott létre, [az Őseredeti Pontot vagy az első Sephira-t, a Levegőt vagy a Szent Lelket], egy szent alakba formálta [a tíz Sephiroth vagy a Mennyei Ember] és betakarta egy gazdag, tündöklő ruhával, *ami a Világ*”.^{III/17}

„A Szelet hírnökeivé, a lángoló Tüzet szolgálóivá teszi”^{III/18} – mondja a Yetzirah, megmutatva a később euhemerizált¹ elemek kozmikus jellegét, valamint azt, hogy a Szellem áthatja a Kozmosz minden atomját.

Szt. Pál a láthatatlan kozmikus lényeket hívja „elemeknek”. Mára azonban az elemeket lefokozták és lekorlátozták atomokká, amelyekről eddig semmit nem tudnak, és amelyek csak a „szükség szülöttei”, mint maga az éter is. Ahogyan az *Isis Unveiled*-ben mondtuk:

A szegény eredeti elemeket már régen száműzték, és nagyravágyó fizikusaink versenyt futnak, hogy meghatározzák, ki adjon még egy elemet a hatvan valamennyi elemi szubsztancia fészekaljnyi fiókájához.²

Eközben tombol egy háború a modern kémiában az elnevezések miatt. Megtagadják tőlünk a jogot, hogy ezeket az anyagokat „kémiai elemeknek” nevezzük, mert – Platón alapján – ezek nem „az önmaguktól létező esszenciák eredeti princípiumai, amelyekből a világegyetem kialakult”. Az ilyen, az „elem” szóval kapcsolatos fogalmak elég jók voltak a régi görög filozófusoknak, a modern tudomány azonban elutasítja ezeket, mert – ahogyan William Crookes mondja – „ezek szerencsétlen fogalmak”, és a kísérleti tudománynak „semmi köze nincs bármiféle esszenciákhoz, kivéve azokat, amelyeket láthat, megszagolhat, vagy megízlelhet. A többit a metafizikusokra hagyja...” És még hálásaknak is kell lennünk!

Ezt az „Őseredeti Szubsztanciát” néhányan Káosznak nevezik. Platón és a pythagoreusok ezt a Világ Lelkének hívták, miután átítatta annak a Szelleme, ami az Ősi Vizek vagy a Káosz felett lebeg. A kabbalisták azt mondják, hogy a felette lebegő Princípium az által, hogy visszatükröződik benne, „teremtette meg” egy megnyilvánult, látható világegyetem fantazmagóriáját. A „visszatükröződés” előtt Káosz, utána pedig éter, de még mindig az Istenség, aki átítatja a teret és minden dolgot. Ez a dolgok láthatatlan, mérhetetlen Szelleme, és a láthatatlan, de nagyon is kézzelfogható fluidum, amely az egészséges mágnesező ujjából sugároz ki, mert ez Vitális Elektromosság, maga az Élet. Marquis de Mirville gúnyosan „a Ködös Mindenhatónak” hívja, a theurgisták és az okkultisták még ma is az „Élő Tűznek” nevezik, és nincs olyan hindu, aki hajnalban egy bizonyos meditációt végezve ne ismerné hatásait. Ez a „Fény Szelleme” és Magnes. Ahogyan egy ellenfél helyesen kifejezte, a Magus és a Magnes ugyanabból a törzsből kinövő két ág, és ugyanazokat az eredményeket szülik. És ebben az „Élő Tűz” elnevezésében felfedezhetjük a *Zend Avesta* következő rejtélyes mondatának jelen-

^{III/14} A megnyilvánult Szellem, az Abszolút, az Isteni Szellem egy az abszolút Isteni Szubsztanciával. Parabrahman és Mûlaprakriti lényegükben egyek. Ezért a Kozmikus Gondolatalkotás és a Kozmikus Szubsztancia alapvető jellegükben szintén egyek.

^{III/15} *Sepher Yetzirah*. I. fejezet. Mishna IX.

^{III/16} Ugyanott. Az „Arba” az, amiből Ábrahám származik.

^{III/17} *Zohar*, I. 2 a.

^{III/18} *Sepher Yetzirah*, Mishna, IX. 10.

¹ Euhemerizálás: a mítoszokat és résztvevőit hagyományos történetekké és hagyományos szereplőkké formálás. – a szerk.

² Azóta a felfedezett elemek száma 110 körül jár. – a szerk.

tését: van egy „Tűz, amely biztosítja a jövő ismeretét, a tudományt és a barátságos beszédet”, vagyis úgymond a jósnőben, az érzékelőben, sőt egyes szónokokban is rendkívüli beszédképességet fejleszt ki. Erről a témáról az *Isis Unveiled*-ben ezt mondtuk:

A régiek Káosza, a zoroasztriánusok Szent Tüze vagy a párszik Atash-Behram-ja, a Hermész-tűz, a régi germánok Elmo-tüzei, Cybele villáma, Apolló égő fáklyája, Pán oltárának lángja, az akropoliszi és a Vesta templomok elolthatatlan tüze, Plutó sisakjának lángnyelve, a Dioscurok kalapjain, a Gorgon fején, Pallasz sisakján és Merkúr botján a ragyogó szikrák, az egyiptomi Ptah Ra, Pausanias görög Zeus Cataibates-e (leszállása), a pünkösdi tűznyelvek, Mózes égő csipkebokra, az *Exodus* tűzoszlopa, Ábrahám égő lámpája, a „feneketlen mélység” örök tüze, a delphoi jósdá gözei, a rózsakeresztesek sziderikus fénye, a hindu Adeptusok Ákásha-ja, Eliphas Lévi Asztrális Fénye és a magnetikusok ideg-aurája és fluiduma, Reichenbach Od-ja, Thury Psychod-ja és ektenikus ereje, Cox őrmester „pszichikus ereje” és egyes naturalisták légköri mágnessége, a galvanizmus és végül az elektromosság – ezek mind csak ugyanazon rejtélyes, mindent átható ok, a görög Archæus sok, különböző megnyilvánulásának vagy hatásának különféle nevei.

Hozzáteesszük most, hogy mindez és sokkal több.

Erről a „Tüzzről” beszélnek minden hindu szent könyvben és a kabbalista munkákban is. A Zohar így magyarázza: ez „Fehér Rejtett Tűz a *RishaHavurah*-ban”, a Fehér Fejben, amelynek Akarata azt eredményezi, hogy a tüzes fluidum 370 áramban a világegyetem minden irányába folyik. Ez azonos a *Siphrah Dizenioutha*-ban említett, „370 ugrással futó Kígyóval”, azzal a kígyóval, amely *három* Szellemmé válik, vagyis a teozófiai fogalmainkkal az Átmá-Buddhi-Manas-szá, amikor a „Tökéletes Ember”, a Metatron *fölbred*, úgy is mondhatjuk, hogy amikor az *isteni* ember már benne lakik az *állati* emberben.

Tehát a Szellem vagy a Kozmikus Gondolatalkotás és a Kozmikus Szubsztancia – amelynek egyik „princípiuma” az éter – egy, és magukba foglalják az Elemeket abban az értelemben, amelyben Szt. Pál használta azokat. Ezek az Elemek a Dhyân Chohan-okat, a Dévákat, a Sephiroth-okat, az Amshaspend-eket, az Arkangyalokat stb. helyettesítő elleplezett magasabb egység. A tudomány étere – Berosus Ilus-a, vagy a kémia Protyle-je – úgymond a viszonylag *kezdetleges* anyagot alkotja, amelyből az imént említett Építők, az Isteni Gondolatban számukra örökre kijelölt tervet követve a Kozmoszban a rendszereket kialakítják. Ezek „mítoszok” – mondják nekünk. Nem jobban, mint az éter és az atomok – válaszoljuk mi. A két utóbbi a fizikai tudomány feltétlenül szükséges kellékei, az Építők pedig a metafizika ugyanilyen feltétlenül szükséges kellékei. Bennünket azzal gúnyolnak: „Önök sohasem látták őket”. Mi pedig azt kérdezzük a materialistáktól: Látták-e már Önök az étert vagy az atomokat vagy pedig az Erőt? Sőt, modern korunk egyik legnagyobb nyugati evolucionistája, Darwin segítő-társa, A.R. Wallace, amikor azt fejtegeti, hogy a természetes kiválasztódás önmagában nem tudja magyarázni az ember fizikai formáját, beismeri a „magasabb értelmek” irányító tevékenységét, mint „az anyagi Világegyetemen uralkodó nagy törvények *szükségszerű* részét”.^{III/19}

Ezek a „magasabb értelmek” az okkultisták Dhyân Chohan-jai.

Valójában minden e névre érdemes vallásos rendszerben kevés olyan mítosz van, amelynek ne volna mind történelmi, mind tudományos alapja. Pococke helyes megfigyelése szerint: „A mítoszokról most bebizonyosodott, hogy annak arányában *mesék*, amennyire *félreértjük azokat*, és annak arányában *igazságok*, amennyire *értették*”.

A leghatározottabb és legelterjedtebb gondolat, amely megtalálható az összes régi tanításban a kozmikus fejlődéssel és bolygónk – beleértve minden szerves és *szervetlen* (furcsa, hogy egy okkultista használja ezt a szót) szüleményét – első teremtetésével kapcsolatban az, hogy az egész Kozmosz az Isteni Gondolatból ered. Ez a gondolat itatja át az anyagot, amely öröktől fogva létezik az Egy Valósággal együtt, és minden, ami él és lélegzik, az Egy Változ-

^{III/19} *Contributions to the Theory of Natural Selection.*

tathatatlan Parabrahman-Mûlaprakriti, az Örök Egy-gyökér kiáradásaiból fejlődik. Úgy is mondhatjuk, hogy Parabrahman a középpont befelé, az emberi értelem számára teljesen elérhetetlen világok felé fordult aspektusában az Abszolút Absztrakció, míg Mûlaprakritikénti, minden örök gyökerekénti aspektusában mégis nyújt valami homályos fogalmat a Létezés Misztériumáról.

Ezért azt tanították a *belső* templomokban, hogy ez a látható szellemi és anyagi világegyetem csak az eszményi Absztrakció konkrét képe; és az első Isteni Gondolat mintája alapján épült fel. Így a világegyetemünk öröktől fogva létezett egy lappangó állapotban. E tisztán szellemi világegyetem éltető lelke a központi Nap, maga a legmagasabb Istenség. Nem az Egy az, aki a gondolat konkrét formáját megépítette, hanem az Elsőszülött, és mivel a dodekaéder^{III/20} mértani formája alapján épült fel, az Elsőszülöttnak „tizenkétezer évig telt öröme abban, hogy a teremtsével foglalkozott. Ez a szám megtalálható a tyrrheniai kozmogóniában,^{III/21} amely szerint az ember teremtése a hatodik évezredben történt. Ez megegyezik az egyiptomi 6000 „év” elméletével,^{III/22} és a héber időszámítással is. Ez azonban annak exoterikus formája. A titkos számítás megmagyarázza, hogy a „12.000 és a 6.000 év” Brahmâ évei, és Brahmâ egy napja egyenlő 4.320.000.000 évvel. Sanchuniathon *Cosmogony*-jában^{III/23} kijelenti, hogy amikor a Szél (a szellem) szerelemre gerjedt saját princípiumai iránt (a Káosz iránt), egy meghitt egyesülés történt, ezt a kapcsolatot nevezték Pothos-nak (*πόθος*), és ebből sarjadt ki mindennek a magja. A Káosz pedig nem ismerte saját termékét, mert *értelem nélküli* volt, de a Széllel való ölelkezéséből született Môt vagy az Ilus (Iszap).^{III/24} Ebből eredtek a teremtés csírái, és a Világegyetem keletkezése.^{III/25}

Zeus-Zên (*Æther*) és feleségei: Chthonia (a káoszi Föld) és Metis (a Víz), Osiris – aki szintén az *Ætert* jelképezi, és aki a Legfőbb Istenségnek, Amun-nak, a Fény eredeti forrásának első kisugárzása – és Isis-Latona, ugyancsak a Föld és a Víz Istennője. Mithras,^{III/26} a szikla szülte isten, a férfi Világ-tűz vagy a megszemélyesített Ősi Fény jelképe, és Mithra, a Tűz Istennője, aki egyszerre az anyja és felesége. A Tűz tiszta eleme, az aktív vagy férfi princípium, amit fénynek és hőnek tekintenek, a Földdel és a Vízzel, vagyis az anyaggal, a kozmikus nemzés női vagy passzív elemével egyesül. Mithras, aki Bordj, a perzsa világhegy^{III/27} fia, amelyből egy ragyogó fénysugárként tör elő. Brahmâ, a Tűzisten és termékeny hitvese, és a hindu Agni, a ragyogó Istenség, akinek a testéből ezer fénysugár és *hét* tűznyelv fakad, és akinek tiszteletére egyes brahminok a mai napig fenntartanak egy örök tüzet. Shiva, akit a hinduk világ-hegyével, Meruval személyesítenek meg, a félelmetes Tűzisten, akitől a legenda azt mondja, hogy „egy tűzszlopban” szállt le az égből, mint a zsidó Jehovah és még egy tucat más kétnemű ősi istenség. Ők mind hangosan hirdetik rejtett jelentésüket. És mi más lehetett e mítoszok kettős jelentése, mint az elsődleges teremtés pszicho-kémiai princípiuma? Az első fejlődés annak Szellem, Erő és Anyag hármas megnyilvánulásában. Az isteni *kölcsönösség* kiindulásakor, amelyet a Tűz és a Víz házassága jelképez, az elektromos töltést adó szellem termékei – az aktív férfi princípium egyesülése a passzív női elemmel – amelyek földi gyermekük, a kozmikus anyag, a Prima Materia szülőivé válnak, aminek a lelke az *Æther*, az árnyéka pedig az Asztrális Fény!^{III/28}

A ránk maradt kozmogóniai rendszerek töredékeit azonban manapság képtelen mesékként utasítják el. Mindazonáltal az okkult tudomány – amely túlélte még a nagy vízözönt is, ami elnyelte a vízözön előtti óriásokat, de még az emléküket is, a Titkos Tanításban, a *Bibliában*

^{III/20} Platón: *Timaeus*.

^{III/21} Suidas, vö. „Tyrrhenia”. Lásd: Cory: *Ancient Fragments*, II. kiadás, 309. oldal.

^{III/22} Az olvasó megérti, hogy az „évek” „korszakokat” jelentenek, nem egyszerűen 13 holdhónapból álló éveket.

^{III/23} Lásd Philion Byblius görög fordítását.

^{III/24} Cory: Idézett mű, 3. oldal.

^{III/25} *Isis Unveiled*, I. 342. oldal.

^{III/26} A perzsák Mithras-t tekintették a *theos ek petras*-nak, a sziklából származó istennek.

^{III/27} Bordj-ot egy tűzhányóval, egy vulkánal azonosítják, ezért tartalmaz tüzet, közetet, földet és vizet, a férfi vagy az aktív, és a női vagy a passzív elemeket. A mítosz sokatmondó.

^{III/28} Idézett mű, I. 156.

és más szentírásokban megőrzött feljegyzések kivételével – még mindig rendelkezik a világ minden problémáját megoldó Kulccsal.

Használjuk fel tehát ezt a Kulcsot régen elfeledett kozmogóniák ritka töredékeihez, és próbáljuk meg szétszórt részeit segítségével a Titkos Tanítás egykori egyetemes kozmogóniáját helyreállítani. A Kulcs valamennyihez illik. Senki nem tudja komolyan tanulmányozni az ősi filozófiákat annak felismerése nélkül, hogy a valamennyiben megtalálható feltűnően hasonló elképzelés – amely exoterikus formájukban nagyon gyakran, rejtett szellemiségükben pedig mindig megnyilvánul – nem csupán véletlen egybeesés, hanem egyidejű szándék eredménye, és hogy az emberiség fiatal korának idején csak egy nyelv, egy tudás és egy egyetemes vallás volt. Ekkor nem voltak sem templomok, sem hitek vagy felekezetek, hanem minden ember saját maga papja volt. Ha pedig bemutatjuk, hogy már azokban a régi időkben, amelyeket szemünk elől elrejt a hagyomány burjánzó növekedése, az emberi vallásos gondolkodás bolygónk minden részén teljes összhangban fejlődött, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy ez a gondolkodás, amely megszülethetett bármelyik szélességi fokon, a hideg északon, vagy a forró délen, keleten vagy nyugaton, ugyanazok a kinyilatkoztatások sugallták, és hogy az ember ugyanakkor a *Tudás Fájának* védőárnyékában nevelkedett.

IV. fejezet Káosz – Theosz – Kozmosz

Ezt a hármast a Tér tartalmazza, vagy ahogyan egy tudós kabbalista meghatározta: „A mindent magába foglaló, de a Tér-t semmi nem tartalmazza, egyszerűen az Egység elsődleges megtestesülése... a határtalan kiterjedés”.^{IV/1} De azután felteszi a kérdést: „minek a határtalan kiterjedése?” – és megadja a helyes választ: „A minden ismeretlen tartalmazójának, az *Ismeretlen Első Oknak*” kiterjedése. Ez a legpontosabb meghatározás és válasz, az okkult tanítás minden szempontjából a leginkább ezoterikus és igaz.

A *Tér*, amelyről a régi idők valamennyi filozófiai eszméjének megsemmisítésére törekvő mai okoskodók tudatlanságukban és tekintélyromboló hajlamukban azt állítják, hogy „egy elvont fogalom” és „üresség”, valójában hét princípiumában a Világegyetem teste és tartalmazója. A Tér egy határtalan kiterjedésű test, amelynek princípiumai okkult kifejezésformában – mivel mindegyikük önmaga is egy hetesség – a jelenségi világunkban csak *alosztyaikk* legdurvább szerkezetében nyilvánulnak meg. A Tanítás így mondja: „Soha, senki nem látta még az Elemeket teljességükben”. Az ősi népek eredeti kifejezéseiben és szinonimáiban kell keresnünk tudásunkat. Még a legfiatalabbjuk, a zsidók kabbalai tanításai is ugyanezt a gondolatot mutatják, amikor „a Nagy Tengernek” nevezett Tér hétfejű Kígyójáról beszélnek.

Kezdetben az Alhim-ek teremtették az eget és a földet, a Hatot [Sephirát]... Hatot teremtettek, és ezeken alapul minden dolog. És ezek [a Hat] függnek a koponya *hét formájától*, fel egészen a Méltóságok Méltóságáig.^{IV/2}

A szél, a levegő és a szellem valamennyi népnél mindig is rokonértelmű szavak voltak. A pneuma (szellem) és anemos (a szél) a görögöknél, spiritus és ventus a latinoknál felcserélhető fogalmak voltak, még ha el is szakadtak az Élet Lehelete eredeti fogalmától. A tudomány „erőiben” mi csak az őseredeti négy elem valamelyike *szellemi hatásának anyagi hatását* látjuk, amelyeket a 4. fajtól vettünk át, mint ahogyan mi is át fogjuk adni az Æther-t, vagy inkább annak durva alfaját a maga teljességében a 6. gyökérfajnak.

A régiek a Káoszt *értelem nélkülinek* nevezték, mert – lévén a Káosz és a Tér rokonértelmű – ez jelenítette meg és tartalmazta valamennyi Elemet, azok kezdetleges, elkülönületlen állapotában. Ők alkották meg az Æther-t, az ötödik elemet, a többi négy szintézisét, mert a görög

^{IV/1} Henry Pratt, M. D.: *New Aspects of Life*.

^{IV/2} *Siphrah Dizenioutha*, I. 16.

filozófusok Æther-je nem annak üledéke volt, bár valójában többet tudtak, mint amennyit a tudomány most tud ezekről az üledékekről (az éterről), amelyről teljes joggal feltételezi, hogy számos, a földön megnyilvánuló erő közvetítőjeként működik. A régiek Æther-je azonos volt a hinduk Âkâsha-jával, a fizikában elfogadott éter ennek csupán egyik alfaja a mi síkunkon, a kabbalisták Asztrális Fénye, valamennyi rossz és jó hatásával együtt.

Figyelembe véve, hogy az Æther esszenciáját, vagyis a Láthatatlan Teret isteninek tartották, mivel az Istenség fátyolának feltételezték, ezért a jelenlegi és a következő élet közötti közvetítő eszköznek tekintették. A régiek úgy vélték, hogy amikor az irányító aktív Értelmek – az istenek – visszavonultak a *mi* Terünkben az Æther bármely részéből, vagyis az általuk felügyelt négy birodalomból, akkor az adott régiót a rossz tulajdonába helyezték, így nevezve azt a *jó* hiánya miatt.

A materializmus tagadja a szellem létezését a közös közvetítő közegben, az éterben, míg a teológia egy személyes Istent csinál belőle. De a kabbalisták szerint mindkettő téved, azt mondják, hogy az éterben az elemek csak az anyagot, a természet kozmikus, vak erőit képviselik, a szellem pedig az őket irányító értelmet képviseli. Az árja, a hermetikus, az orphikus és a pythagorasi kozmogóniai tanítások, ahogyan Sanchuniathon és Berossus tanítása is mind egy megcáfolhatatlan elven alapulnak, nevezetesen, hogy az Æther és a Káosz, vagy a platonai nyelvzetben az Elme és az Anyag a világegyetem két őseredeti és örök princípiuma volt, amelyek teljesen függetlenek minden mástól. Az előbbi volt a mindent életető értelmi princípium, míg a Káosz egy alakatlan, folyékony princípium volt, „forma és értelem nélkül”. E kettő egyesüléséből jött létre a világegyetem, vagy inkább az Egyetemes Világ, az első kétnemű istenség, akinek testévé a káoszi anyag, lelkévé pedig az éter vált. Az egyik Hermetikus Töredék fogalomrendszere szerint „a Káosz a Szellemmel való ezen egyesüléséből *értelmet* kapott, az örömtől ragyogott, és így jött létre a Protogonos, az (első szülött) Fény”.^{IV/3} Ez a régiek metafizikai elképzelésén alapuló egyetemes Háromság, akik analóga alapján az embert, az értelem és az anyag elegyét, a makrokozmosz, vagyis a nagy világegyetem mikrokozmoszának tették meg.^{IV/4}

A „természet irtózik az ürességtől” – mondták a peripatetikusok, akik bár materialisták a maguk módján, talán megértették, miért tanította Demokritos és tanítója, Leukippos, hogy a Világegyetemben benne levő összes dolog első princípiumai az atomok és egy üresség. Az utóbbi egyszerűen *szunnyadó* Erőt vagy Istenséget jelent, amely első megnyilvánulása előtt – amikor Akarattá vált, átadva az első impulzust ezeknek az atomoknak – a nagy Semmi, Ain Soph, vagy a Nem-Valami volt, és ezért minden érzékelés számára Üresség, vagy Káosz.

Ez a Káosz azonban a „Világ Lelkévé” vált Platón és a pythagoreusok szerint. A hindu tanítás szerint az Istenség Æther vagy Âkâsha alakjában minden dolgot áthat. Ezért nevezték a theurgisták az „Élő Tűznek”, a „Fény Szellemének” és néha „Magnesnek” is. Platón szerint a legfőbb Istenség maga építette a Világegyetemet a dodekaéder geometriai alakjára, és az ő „Elsőszülötte” a Káoszból és az Ősi Fényből – a Központi Napból – született meg. Ez az Elsőszülött azonban csak az Építők Seregének, az első Építő Erőknek az összessége volt, akiket az ősi kozmogóniákban a Mélységből vagy a Káoszból és az Első Pontból született Ősöknek hívnak. Ő az úgynevezett Tetragrammaton, a hét alsó Sephiroth élén. Ez volt a káldeaiak hite is. A zsidó Philo, nagyon felületesen beszélve ősei első tanítóiról, ezt mondja:

Ezek a káldeaiak azt hitték, hogy a Kozmosz csak egyszerű Pont *a létező dolgok között* [?] és legyen az maga az Isten [Theosz], vagy amiben van, az Isten, beleértve minden dolog lelkét.^{IV/5}

A Káosz, a Theosz és a Kozmosz csupán magasabb egységük – a Tér – három szimbóluma. Nem remélhetjük, hogy valaha is megoldjuk e Tetraktis rejtélyét, ha a holt betűhöz ragaszkodunk, még ha ahogyan a most létező régi filozófiák holt betűjéről van is szó. De még

^{IV/3} Damascius *Theogony*-ájában Dis-nek, „minden dolog elrendezőjének” nevezi. Cory: *Ancient Fragments*, 314. oldal.

^{IV/4} *Isis Unveiled*, I. 341.

^{IV/5} „Migration of Abraham”, 32. oldal.

ezekben is a Káoszt, a Theoszt, a Kozmoszt és a Teret az Örökkévalóságban az Egy Ismeretlen Térrel azonosítják, amelyet teljesen a hetedik körünk előtt talán nem is fogunk megismerni. Mindenesetre az őseredeti és *tökéletes* Kockára vonatkozó allegóriák és metafizikai jelképek figyelemre méltók, még az exoterikus *Puráná*-kban is.

Ott Brahmâ szintén a Theosz, aki a Káoszból vagy a Nagy Mélységből fejleszti ki a Vizeket, amelyek felett a Szellem vagy a Tér – a jövőendő, határtalan Kozmosz színe felett mozgó Szellem – csendben lebeg az újraébredés első órájában. Ez Vishnu is, aki Ananta Shesha-n, az Örökkévalóság nagy Kígyóján alszik. Belőle csinálták a nyugati teológusok az ördögöt, nem ismerve a kabbalát, az egyetlen Kulcsot, amely megnyitja a *Biblia* titkait. Ez az első Háromszög vagy a pythagoras-i Hármasság, a „három aspektusú Isten”, mielőtt a Végtelen Kör tökéletes négyszögesítésén keresztül a „négy arcú” Brahmâ-vá alakult át. „Tőle, aki van, és még sincs, a Nem-Lényből, az Örök Okból született a Lény, Purusha” – mondja Manu, a törvényhozó.

Az egyiptomi mitológiában Kneph-et, az Örök, *Fel-nem fedett* Istent az örökkévalóság kígyójának emblémájával ábrázolják, amely egy víztartály köré tekeredik, fejét a víz fölött ingatja, amelyet leheletével melenget. Ebben az esetben a kígyó az Agathodaimôn, a Jó Szellem, ellenkező aspektusában Kakodaimôn, a Rossz Szellem. A skandináv *Edda*-kban a mézharmat, az istenek és a teremtető dolgozó Yggdrasil méhek gyümölcse, az éjszakai órákban hull le, amikor a légkört nedvesség itatja át. Az északi mitológiában pedig a teremtetés passzív princípiumaként ez a Világegyetem Vízből történő teremtetését jelképezi. Ez a harmat az Asztrális Fény egyik összetételében, és egyaránt rendelkezik teremtető és romboló tulajdonságokkal. Berosus káldeai legendájában Oannes vagy Dagon, az ember-hal az embereket tanítva bemutatja, hogy az újszülött világ a Vízből teremtetődött, és hogy valamennyi lény ebből a prima materia-ból származik.

Mózes azt tanítja, hogy csak a Föld és a Víz hozhat létre élő lelket, és a szentírásban azt olvassuk, hogy a füvek nem nőhettek addig, míg az Örökkévaló *esőt* nem bocsátott a földre. A mexikói *Popul Vuh*-ban az ember teremtetése a Víz mélyéről felhozott *iszapból* vagy agyagból (*terre glaise*) történik. Brahmâ, lótuszán ülve, csak akkor teremti meg a nagy Muni-t, vagy az első embert, miután már létrehozta a szellemek-et, akik így megelőzték a létezésben a halandókat, és Vízből, Levegőből és Földből teremti meg őt. Az alkimisták azt állítják, hogy az őseredeti vagy Ádám előtti Föld első szubsztanciájára visszavezetve, átalakulása *második* szintjén olyan, mint a tiszta víz, az első szint pedig a szorosan vett Alkahest.

Erről az öt-szubsztanciáról azt mondják, hogy tartalmazza mindannak az esszenciáját, ami az ember megalkotásához szükséges, de nemcsak fizikai létének valamennyi elemét tartalmazza, hanem még magát az „élet leheletét” is szunnyadó állapotban, készen a felébredésre. Ez a lehelet a vizek – a Káosz – színén lebegő „Isten Szellemének” „melengetéséből” származik. Valójában ez a szubsztancia maga a Káosz. Erről állította Paracelsus, hogy belőle képes megalkotni homunculus-át, és ezért jelentette ki Thales, a nagy természetfilozófus, hogy a Víz a természetben levő minden dolog princípiuma.^{IV/6} ... Jó azt mondja, hogy „holt *dolgokat* formáltak a víz mélyéből, és annak lakóit is”.^{IV/7} Az eredeti szövegben „holt *dolgok*” helyett holt Rephaim, óriások vagy hatalmas ősemberek szerepelt, akikről az evolúció talán egyszer jelenlegi fajunkat le fogja vezetni.^{IV/8}

Polier *Mythologie des Indous* című művében azt mondja, hogy „a teremtetés őseredeti állapotában a Vízbe merült, kezdetleges Világegyetem Vishnu kebelében pihent. Brahmâ, a Világ Építész, aki ebből a Káoszból és Sötétségből jött elő, egy lótuszlevélen lebegve úszott (mozgott) a vizeken, és nem tudott mást észlelni, csak vizet és sötétséget”. Brahmâ, látva a dolgok e szomorú állapotát, döbbenetesen így beszélt magában: „Ki vagyok? Honnan jöttem?” Ekkor

^{IV/6} A görögöknél a Folyó-istenek, valamennyien az Ős Óceán – a Káosz, hímnemű aspektusában – fiai voltak a hellén fajok megfelelő ősei. Náluk az Óceán volt az Istenek apja, és így ebben a tekintetben megelőzték Thales elméletét, ahogyan ezt Arisztotelész helyesen észrevette. (*Metaph.* I. 3-5.)

^{IV/7} XXVI. 5.

^{IV/8} *Isis Unveiled*, I. 133-4.

egy hangot hallott:^{IV/9} „Íranyítsd gondolataidat Bhagavat-ra”. Brahmâ úszó helyzetéből fel-emelkedve elhelyezkedett a lótoszon meditációs helyzetben, és az Örökkévalón elmélkedett, akinek tetszett áhítatossága, eloszlatta az ősi sötétséget, és megnyitotta Brahmâ értelmét. „Ez-után Brahmâ Fényként jött elő az Egyetemes Tojásból [végtelen Káosz], mivel értelme ekkor megnyílt, és munkához látott. Ő mozog az örök Vizeken, és Isten Szelleme benne van, és a Vizek Mozgatójának képességével ő Vishnu, vagy Nârâyana”.

Ez természetesen exoterikus, mégis alapgondolatában amennyire csak lehetséges, meg-egyezik az egyiptomi kozmogóniával, amely kezdő mondataiban Athtor-t,^{IV/10} vagyis az Éj-szaka Anyát, a Határtalan Sötétség jelképét az őseredeti elemként mutatja be, amely a Határ-talan Mélységet beborította, és amelyet a Víz és a Káoszban egyedül lakozó Örökkévaló Egyetemes Szelleme keltett életre. Hasonlóképpen a zsidó Szentírásban a teremtes története az Isten Szellemével és annak teremto kiadásával kezdődik – vagyis egy másik Istenség-gel.^{IV/11}

A *Zohar* azt tanítja, hogy az őseredeti elemek – a Tűz, a Levegő és a Víz hármassága –, a négy világtáj és a Természet valamennyi Erője alkotják együttesen az Akarat Hangját, Mem-rab-ot, vagy az Igét, az Abszolút, Hallgatag MINDEN Logoszt. A „feloszthatatlan Pont, amely határtalan, megismerhetetlen” kiterjeszkedik a térben, és így egy fátylat alkot, Pa-rabraham Mûlaprakriti-jét, amely elrejteti ezt az Abszolút Pontot.

Minden nép kozmogóniájában a Demiurgos, a *Bibliában* az Elohim vagy Alhim által egy-ségbe foglalt Építések azok, akik a Káoszból megformálják a Kozmoszt, és akik az együttes Theosz, a „férfi-nő”, a Szellem és az Anyag. „Az alapok (*hasoth*) sorozatával (*yom*) hozták létre az Alhim-ek az eget és a földet”.^{IV/12} A *Genézisben* ez először Alhim, azután Jahva-Alhim, végül pedig Jehovah – a nemek szétválasztása után, a negyedik fejezetben. Figyelemre méltó, hogy csakis az ötödik fajunk utóbbi, vagy inkább *legutolsó* kozmogóniájában használ-ták a Világegyetem „teremtésével” kapcsolatban a kiejthetetlen, kimondhatatlan NEVET,^{IV/13} az Ismeretlen Istenség jelképét, amelyet csak a MISZTÉRIUMOK-ban használtak. A „Moz-gatók”, a „Futók”, a Theoi (a *Θεοί*, „futni” igéből) azok, akik a létrehozás munkáját végzik, ők a manvantarikus törvény Hírnökei, akikből a kereszténységben egyszerűen a „Hírnökök” (Malachim) lettek. Úgy tűnik, ugyanígy volt ez a hinduizmusban, vagy a korai brahminiz-musban is. A *Rig-Véda*-ban ugyanis nem Brahmâ az, aki teremt, hanem a Prajâpati-k, a „Lé-tezés Urai”, akik a Rishi-k is, a *Rishi* szó ugyanis – Mahadeo Kunte professzor szerint – a mozogni, vezetni szóval van kapcsolatban, ezt a nevet akkor alkalmazzák rájuk, amikor földi Patriarkákként seregeiket a Hét Folyóra vezetik.

Ezenfelül maga a „God” szó is, amely egyes számban minden istent vagy theoi-t felölel, egy különös forrásból jutott el a „felsőbbrendű” civilizált nemzetekhez, ugyanolyan teljesen és mindenek felett fallikus, mint India őszintén kimondott lingham-ja. Azt a gondolatot már elvetették, hogy a *God* (Isten) szót az angolszász rokonértelmű „good” (jó) szóból származ-tassák, mert semmilyen nyelvben, kezdve a perzsa *Khoda*-tól a latin *Deus*-ig nem találunk példát arra, hogy az Isten neve a *jóság* tulajdonságából származna. A latin fajoknál az árja *Dyaus*-ból (a nappal) ered, a szlávoknál a görög *Bacchus*-ból (*Bogh-bog*), a szász fajoknál pedig közvetlenül a héber *Yod*-ból vagy *Jod*-ból. Ez az utóbbi a ך, a 10-es szám betűje, férfi és nő, és *Yod* a fallikus *kampó*. Ebből származik a szász *Godh*, a német *Gott* és az angol *God*.

^{IV/9} A Mantrák Szelleme vagy rejtett hangja, a szunnyadó erő vagy az okkult potencia aktív megnyilvánulá-sa.

^{IV/10} Az *Archaic Dictionary* helyesírása szerint.

^{IV/11} Ezen nem a forgalomban levő, vagy elfogadott Bibliát *értjük*, hanem a *valódi* zsidó szentírást, amelyet most kabbalisztikusan magyaráznak.

^{IV/12} Lásd: *Genesis*, II. 4.

^{IV/13} Azon egyszerű okból „kimondhatatlan”, mert nem létezik. Soha sem volt *név*, vagy bármilyen *szó*, ha-nem egy kifejezhetetlen fogalom. Létrehoztak egy helyettesítőt számára az időszámításunkat megelőző évszá-zadban.

Erről a jelképes fogalomról azt mondhatjuk, hogy a *földi* síkon a fizikai emberiség Teremtőjét képviseli, de határozottan semmi köze nem volt sem a Szellem, sem az istenek, sem a Kozmosz kialakításához, vagy „teremtéséhez”!

A Káosz-Theosz-Kozmosz, a Háromszoros Istenség a *minden a mindenben*. Ezért mondják róla, hogy férfi és nő, jó és rossz, pozitív és negatív, az ellentétes tulajdonságok teles választéka. Amikor látens állapotban van a pralaya-ban, akkor felismerhetetlen és a Megismerhetetlen Istenséggé válik. Csak aktív tevékenységeiben ismerhető meg, mint Anyag-Erő és *élő* Szellem, amelyek a látható síkon a végső és örökké ismeretlennek maradó Egység kölcsönöségei és eredménye, vagyis kifejeződése.

Ez a Háromszoros Egység viszont a négy elsődleges Elem létrehozója,^{IV/14} amelyek a látható, földi természetünkben, mint a hét (eddig csak öt) elemként ismertek, amik mindegyike negyvenkilenc – hétszer hét – alelemre osztható, ezek közül a kémia körülbelül hetvenet ismer (napjainkban ez a szám már 110 körül van – a szerk.). Minden kozmikus elem, mint a Tűz, a Levegő, a Víz, a Föld, mivel osztozik eredetijének tulajdonságaiban és hiányosságaiban, így természeténél fogva Jó és Rossz, Erő vagy Szellem és Anyag, stb., ezért mindegyik egyszerre élet és halál, egészség és betegség, hatás és ellenhatás. Az elemek örökké alakítják az anyagot a Megismerhetetlen Egy Elem soha nem szűnő ösztönzésére. Ezt az Elemet a jelenségek világában az Æther képviseli, vagyis „a halhatatlan Istenek, akik születést és életet adnak mindennek”.

A *The Philosophical Writings of Solomon Ben Yehudah Ibn Gabirol* című munkában a Világegyetem szerkezetét feldolgozó részben ezt olvassuk:

R. Yehudah imígyen kezdte, írva van: „Elohim mondá: Legyen égboltozat a vizek közepetel!” Jöjj, lásd, abban az időben, mikor a Szent... teremtette a világot, 7 eget teremtett fent, 7 földet lent, 7 tengert, 7 napot, 7 folyót, 7 hetet, 7 évet, 7 időszakot és 7000 éve annak, hogy a világ megvan. A Szent valamennyinek *hetedikében* van.^{IV/15}

Ez azon kívül, hogy különös azonosságot mutat a *Puráná*-k kozmogóniájával,^{IV/16} meg is erősíti a hetes számmal kapcsolatos valamennyi tanításunkat, amelyeket röviden az *Esoteric Buddhism* ismertet.

A hinduk allegóriák végtelen sorozatát használják e gondolat kifejezésére. Az őseredeti Káoszban, még mielőtt a Sapta Samudra-vá, vagy a Hét Óceánná fejlődött volna – ezek a hét guna vagy feltételes tulajdonságok jelképei, amelyek a triguna-kból (Sattva, Rajas és Tamas) állnak –, szunnyadva fekszik mind Amrita vagy Halhatatlanság, mind Visha vagy Méreg, Halál, Rossz. Ezt megtaláljuk abban az allegóriában, amelyben az Istenek köpülik az Óceánt. Az Amrita bármely guna fölött áll, mert önmagában *feltétel nélküli*, de amikor a jelenségekben megnyilvánuló teremtésbe leszállt, elkeveredett a Rosszsal, a Káosszal, az ebben szunnyadó Theosszal, mielőtt még a Kozmosz kifejlődött volna. Ezért készíti Vishnu – az Örök Törvény megszemélyesítése – periodikusan a Kozmoszt tevékenységre, vagy allegorikusan kifejezve kiköpülni az Ősi Óceánból vagy a Határtalan Káoszból az Örökkévalóság Amrita-ját, amely csak az istenek és a dévák számára van fenntartva, és ebben a munkában Nâga-kat és Asurakat, vagy az exoterikus hinduizmusban démonokat kell alkalmaznia. Az egész allegória rendkívül filozófikus, és valójában ismétlődően megtaláljuk minden ősi filozófiai rendszerben. Így megtaláljuk Platónnál, aki teljesen átvette Pythagoras elgondolásait, aki ezeket Indiából hozta, összeszerkesztette és nyilvánosságra hozta érthetőbb formában, mint a Szamoszi Bölcs eredeti

^{IV/14} Mózes kozmikus sátozemploma, amelyet a pusztában emelt, *négyzet* volt, jelképezve a négy világtáját és a négy elemet, ahogyan Josephus elmondja olvasóinak. (*Antiq.* I. VIII, XXII. fejj.) Ezt a gondolatot az egyiptomi piramisoktól vette át és Tyreusból, ahol a piramisok oszlopokká váltak. A Geniuszok vagy angyalok a megfelelő négy világtájban laktak.

^{IV/15} Isaac Myer: *Qabbalah*, kiadva 1888-ban, 415. oldal.

^{IV/16} Mint például a *Vishnu Purána* I. könyvével.

misztikus számai voltak. Így Platón szerint a Kozmosz a „Fiú”, apja és anyja pedig az Isteni Gondolat és az Anyag.^{IV/17}

„Az egyiptomiak különbséget tettek egy idősebb és egy fiatalabb Hórusz között, az előbbi Osiris *fivére*, az utóbbi Osiris és Isis *fia*” – mondja Dunlap.^{IV/18} Az első a világról alkotott, „a világ teremtése előtt, a Sötétségben, született” Gondolat, amely a Demiurgos Elméjében marad. A második Hórusz ugyanez a Gondolat, amely a Logoszból jön elő, anyagba öltözik, és tényleges létezésbe kezd.^{IV/19}

A *Kaldeai orákulumok* beszélnek „a Világ Istenéről, aki örökkévaló, határtalan, fiatal és öreg, hullámzó formájú”.^{IV/20} Ez a „hullámzó forma” egy szókép, amely az Asztrális Fény rezgő mozgását fejezi ki, amit a régi papok tökéletesen ismertek, bár az „Asztrális Fény” nevét a martinisták vezették be.

A modern tudomány megvetően babonának tekinti a kozmosz istenimádását. De ahogyan egy francia tudós tanácsolta, a tudománynak, mielőtt ezt kineveti, „saját kozmikus szellemekről szóló tanítási rendszerét kellene teljesen átalakítania”. *Satis eloquentiae, sapientiae parum!* A kozmosz istenimádására és a panteizmusra is végső kifejezésében ugyanazok a szavak illenek, mint amelyekkel a *Purâna* Vishnu-t leírja:

Ő csak a *potenciák eszményi oka*, amelyeket létre kell hoznia a teremtés munkájában, és tőle indulnak ki a potenciák, amelyeket meg kell teremteni, miután azok a valódi okká váltak. *Ezen az egy eszményi okon kívül nincs más, amelyre a világot vissza lehetne vezetni... Ennek az oknak potenciájánál fogva minden teremtetett dolog tulajdon természete szerint jelenik meg.*^{IV/21}

V. fejezet A rejtett Istenség, jelképei és jelei

Minden vallás Logoszá, vagy Teremtő Istenségét, a „Testté vált Igét” végső forrására és lényegére kell visszavezetnünk. Indiában ez egy 1008 isteni névvel és aspektussal rendelkező Proteus minden *személyes* átalakulásában, kezdve Brahmâ-Purusha-tól, a hét *Isteni* Rishi-n és a tíz *főisten* Prajâpati-n (szintén Rishi-k) keresztül, az *isten-emberi* Avatâra-kig. Az „Egy a sokban” és a sok az Egyben ugyanezen zavarba ejtő problémáját más pantheonokban is megtalálhatjuk, így az egyiptomiban, a görögben és a kaldeai-zsidóban is. Az utóbbi a zűrzavart még inkább fokozta azzal, hogy isteneit a pátriarkák alakjaiban euhemerizációként mutatta be.* Ezeket a pátriarkákat pedig most azok fogadják el, akik Romulus történetét, mint mítoszt elutasítják, élő és *történelmi* lényeknek tüntetik fel őket. *Verbum satis sapienti!***

A Zohar-ban Ain Soph szintén az Egy, a Végtelen Egység. Ezt csak az a nagyon kevés tudós egyházatya tudta, aki tisztában volt azzal, hogy Jehovah nem a „legfőbb” Isten, csak egy *harmadrendű* hatalom. De amíg Irenaeus keserűn panaszkodik a gnosztikusokra, és azt mondja, hogy „az eretnekeink azt tartják... hogy Propatôr-t csak az Egyszülött Fiú (aki Brahmâ), vagyis az elme (nous) ismeri”,^{V/1} azt elfelejti megemlíteni, hogy a zsidók igazán *titkos* könyveikben ugyanezt tanították. Valentinus, a „Gnózis legnagyobb doktora” azt tartotta, hogy „volt egy tökéletes Aiôn, aki Bythos [a kifürkészhetetlen természet első atyja, aki a Második Logosz] előtt létezett, és akit Propatôr-nak neveztek”. Ez az Aiôn az, aki egy sugárként Ain Soph-ból – aki *nem teremt* – fakad, és Aiôn az, aki teremt, vagy inkább *rajta keresztül* teremődik, vagy fejlődik minden. Mert ahogyan a basilidusok tanították, „volt egy Legfőbb Isten,

^{IV/17} Plutarchos: *De Iside et Osiride*. I. VI.

^{IV/18} *Spirit History of Man*, 88. oldal.

^{IV/19} Movers: *Phoinizer*, 268. oldal.

^{IV/20} Cory: *Ancient Fragments*, 240.

^{IV/21} *Vishnu-Purâna*, I. könyv, IV. fejezet, Fitzedward Hall fordítása.

* Euhemerizmus: A mitológiát tényleges történések átalakult ismertetésének tekintő tan. – a ford. megj.

** *Okos ember kevés szóból is ért!* – a ford. megj.

^{V/1} Amint Mûlaprakriti-t is csak Îshvara, a Logosz ismeri, ahogyan T. Suba Row nevezi őt.

Abrasax, aki az Elmét (szanszkritban mahat, görögül nous) teremtette. Az Elméből származott az Ige, a Logosz, az Igéből a Gondviselés, (helyesebben az Isteni Fény), ebből pedig az Erény és Bölcsesség a Fejedelemségekben, a Hatalmakban, az Angyalokban, stb.” Ezek az Angyalok teremtették a 365 Æon-t. „Ő (Basilides) a zsidók Istenét a legalsóbbak közé sorolja, valóban azok közé, akik a világot teremtették, és [nagyon helyesen] tagadja, hogy Jehovah Isten, azt állítja róla, hogy egy az Angyalok közül”.

Itt tehát ugyanazzal a rendszerrel találkozunk, mint a *Puráná*-kban, ahol a Felfoghatatlan leejt egy magot, ami az Arany Tojássá válik, amelyből megszületik Brahmâ. Brahmâ létre hozza Mahat-ot, stb. A valódi ezoterikus filozófia azonban nem beszél sem a „teremtésről”, sem a „fejlődésről” olyan értelemben, ahogyan az exoterikus vallások teszik. Mindezek a megszemélyesített Erők nem egymásból fejlődnek, hanem mindannyian az Abszolút Minden egyedüli megnyilvánulásának aspektusai.

A gnosztikus kiadásokkal azonos rendszer van túlsúlyban az Ain Soph sephiroth-i aspektusaiban, és mivel ezek az aspektusok a Térben és az Időben vannak, egymás után történő megjelenésükben egy bizonyos sorrend érvényesül. Ezért lehetetlen nem észrevenni azokat a nagy változtatásokat, amelyeket a *Zohar*-on a keresztény misztikusok nemzedékei végeztek. Hiszen még a *Talmud* metafizikájában is az Alsó Arcot vagy a Kisebb Ábrázatot, a Microprosopus-t sem helyezhették soha az absztrakt ideák ugyanazon síkjára, mint a Magasabb vagy Nagyobb Ábrázatot, a Macroprosopust. Ez utóbbi a káldeai *Kabalah*-ban egy tiszta absztrakció, az Ige vagy a Logosz vagy héberül Dabar, ami bár tulajdonképpen többes számúvá válik, tehát Igék, D(a)B(a)R(i)M, amikor önmagát tükrözi vissza, vagy amikor az Angyalok vagy Sephiroth-ok Seregére – a „Számra” – oszlik, gyűjtő értelemben mégis Egy, az ideális síkon azonban a nulla, O, a „Semmi”. Ez forma és létezés nélküli, „nem hasonlít semmi máshoz”.^{V/2} De még Philo is a Teremtőt, a Logoszt, aki Istenhez legközelebb áll, „a Második Istennek” hívja, amikor azt mondja, hogy „a Második Isten, aki az Ő [a Legfőbb Isten] Bölcsessége”.^{V/3} Az Istenség nem Isten. Az Istenség Nem-dolog és Sötétség. Nincs neve, és ezért hívják Ain Soph-nak, „az Ayin szó jelentése: semmi”.^{V/4} A „Legfőbb Isten”, a Megnyilvánatlan Logosz az Ő fia.

A legtöbb gnosztikus rendszer azonban, ami az egyházatyák által megcsonkítva jutott el hozzánk, semmi egyéb, mint az eredeti elmélet eltorzított külső burka. Nem is fedték fel azonban ezeket soha a közönségnek vagy az átlag olvasónak, mert ha rejtett jelentésüket, vagy ezoteriájukat nyilvánosságra hozták volna, akkor már nem lettek volna ezoterikus tanítások, és ez soha nem történhetett meg. Maga Marcus, a marcusianusok vezetője, aki a II. század közepén élt, és azt tanította, hogy az Istenséget a négy szótagú jelképben kell meglátnunk, több ezoterikus igazságot tett közzé, mint bármelyik más gnosztikus. De még őt sem értették helyesen, mert *Revelation*-jának csak felszínes, vagy holt betű szerinti értelmezésében látszik úgy, hogy az Isten egy Négyesség, azaz „a Kimondhatatlan, a Csend, az Atya és az Igazság”, mivel valójában ez teljesen téves, és csak még egy ezoterikus rejtélyt fecseg ki. Marcus e tanítása megegyezik a korai kabbalistákéval és a mienkkel is. Szerinte ugyanis az Istenség a 30-as szám 4 szótagban, ami ezoterikus nyelven egy Hármasságot vagy háromszöget és egy Négyességet vagy négyzetet jelent, összesen hetet, ami az alsó síkon a hét isteni, vagy titkos betűt adta, amelyből az Isten-név áll. Ez magyarázatra szorul. Marcus *Kinyilatkoztatásában* a betűkkel és a számokkal kifejezett isteni misztériumokról szólva elmondja, hogyan „szállt belé a Legfőbb Négyesség abból a régióból, amelyet nem lehet látni vagy megnevezni női alakban, mert a világ nem tudta volna elviselni megjelenését egy férfi alakjában”, és felfedte neki „a világegyetem keletkezését, amit korábban sem isteneknek, sem embereknek nem mondtak el”.

^{V/2} Franck: *Die Kabbala*, 126. oldal.

^{V/3} Philo: *Quaest. et Solut.*

^{V/4} Franck: *Idézett mű*, 153. oldal.

Már az első mondat is kettős értelmet hordoz. Miért kellene a világnak könnyebben elviselni egy női alak megjelenését, vagy meghallgatni őt, mint egy férfi-alakot? Ez első ránézésre értelmetlenségnek tűnik. Annak azonban, aki ismeri a misztériumnyelvet, teljesen egyszerű és világos. Az ezoterikus filozófiát, vagy a titkos bölcsességet egy női alakkal szimbolizálták, míg a leleplezett misztériumot egy férfi alakjában. Ebből következően mivel a világ nem állt készen a befogadására, nem tudta volna elviselni, és Marcus-nak allegorikusan kellett közölnie Kinyilatkoztatását. Azután a következőket írja:

Amikor az Atyja [mármint a Négyességé]... a Felfoghatatlan, a Lét Nélküli és a Nem Nélküli [a kabbalisták Ain Soph-ja] először úgy kívánta, hogy az Ő Kimondhatatlanja [az Első Logosz vagy Æon] megszülessen, és hogy az Ő Láthatatlanja formába öltözzön, akkor a szája kinyílt, és kiejtette az Önmagához hasonló Igét. Ez az Ige [a Logosz], közel állva ahhoz, aki úgy mutatta be, ami volt, a Láthatatlan formájában nyilvánult meg. Ekkor a [Kimondhatatlan] Név kiejtése [az Igén keresztül] ilyen módon történt meg. Ő [a Legfőbb Logosz] kiejtette nevének első szavát,... amely *négy* elemből [betűből] álló kombináció [szótag]. Azután hozzátette az ugyancsak *négy* elemből álló második kombinációt. Azután a *tíz* elemből álló harmadik kombináció következett, ez után pedig a negyediket mondta ki, amely *tizenkét* elemből áll. Az egész név eszerint *harminc* elemből és *négy* kombinációból áll. Minden elemnek megvannak a maga betűi, sajátos jellegzetessége, kiejtési módja, csoportosításai és hasonmásai, de egyik sem érzékeli annak a formáját, amelynek ő az eleme, és egyik sem érti azt, amit szomszédja kiejt, de mindegyik helyesnek tartja, egésznek nevezni azt, amit maga ejt ki, kiejtve mindent (amit tud)... És ezek a hangok azok, amelyek a Lét-nélkülit és Létrehozhatatlan Æon-t formában nyilvánítják meg, és ezek azok a formák, amelyeket Angyaloknak neveznek, akik állandóan az Atya arcát figyelik,^{V/5} [a Logosz, a „Második Isten”, aki a „Felfoghatatlan” mellett áll, Philo szerint].^{V/6}

Ez annyira érthető, amennyire csak a régi ezoterikus titoktartás megengedte. Éppen olyan kabbalista, bár kevésbé burkolt, mint a *Zohar*, amelyben a misztikus nevek vagy tulajdonságok szintén négy, tizenkettő, negyvenkettő, sőt hetvenkét szótagú szavak. A Tetrád megmutatja Marcus-nak az Igazságot egy meztelen nő alakjában, és betűvel jelöli meg az alak minden tagját: a fejét A-nak és Ω-nak, a nyakát B-nek és Ψ-nek, vállait és kezeit Γ-nak és X-nek, stb. nevezi. Ebben könnyen felismerjük a Sephira-t: a fej vagy Korona, Kether az 1-es szám, az agy, vagyis Chokmah a 2, a szív vagy értelem, Binah a 3, a többi hét Sephiroth pedig a többi testrészt fejezi ki. A Sephiroth-fa a Világegyetem, és ezt nyugaton Adam Kadmon szemlélyesíti meg, Indiában pedig Brahmâ jelképezi.

A tíz Sephiroth-ot mindenütt úgy ábrázolják, hogy a három felsőre, vagy szellemi Hármasságra és az alsó Hetességre oszlik. A szent hetes szám valódi ezoterikus jelentését ugyan úgy eszen elrejtí a *Zohar*, mégis elárulja a „kezdetben” szó kétféle írásmódja, vagyis a *Be-rasheet* és a *Be-raishath*, ahol az utóbbi a „Magasabb vagy Felsőbb Bölcsességet” jelenti. Ahogyan S.L MacGregor Mathers^{V/7} és Isaac Myer^{V/8} kimutatják – és ebben mindkét kabbalistát a legjobb régi tekintélyek támogatják –, hogy ezeknek a szavaknak kettős és rejtett jelentésük van. *Braisheeth barah Elohim* azt jelenti, hogy a *hat* Sephiroth, amely fölött a *hetedik* áll, az alacsonyabb, anyagi osztályba tartozik, vagy ahogyan a szerző mondja: „Hét... vonatkozik az Alsó Teremtésre, és Három a Szellemi Emberre, a Mennyei Ősképre, vagyis az Első Ádámra”.

Amikor a teozófusok és az okkultisták azt mondják, hogy Isten nem Lény, mert Nem Valami, Nem Dolog, sokkal több áhítatot, vallási szempontból pedig több tiszteletet mutatnak az Istenség iránt, mint azok, akik Istent Ő-nek* nevezik, és így egy hatalmas Férfit csinálnak Belőle.

^{V/5} A keresztényeknél „az Arc hét angyala”.

^{V/6} *Philosophumena*, VI. 42.

^{V/7} *The Kabbalah Unveiled*, 47. oldal.

^{V/8} *Qabbalah*, 233. oldal.

* Hímnemű személyes névmás. – a ford. megj.

Aki a *kabbalát* tanulmányozza, hamarosan megtalálja ugyanezt a gondolatot íróinak, a régi, nagy héber beavatottaknak végső gondolatában, akik ezt a Titkos Bölcsességet Babilonban kapták a kaldeai hierophant-októl, mint ahogyan Mózes Egyiptomban kapta az ő bölcsességét. A zohar-i rendszert nem lehet teljesen pontosan megítélni a latin és más nyelvű fordítások alapján, mert keresztény szerkesztői felpuhították minden gondolatát, nézeteit pedig összehangolták a kereszténységgel, eredeti gondolatai azonban megegyeznek minden más vallási rendszer gondolataival. A különböző kozmogóniák azt mutatják, hogy az Egyetemes Lelket minden ősi nép a demiurgos-i Teremtő Elméjének tartotta, és hogy a gnosztikusok ezt Anyának, Sophia-nak, vagy a nőnemű Bölcsességnek, a zsidók Sephira-nak, a hinduk pedig Sarasvati-nak vagy Vâch-nak nevezték, és a Szentlélek is egy nőnemű princípium.

Ezért a görögöknél a belőle megszületett Kurios vagy Logosz az Isten, az Elme (nous) volt. „Koros [Kurios]... az Értelem-bölcsesség tiszta és elegyítetlen természetét jelenti” – mondja Platón a *Cratylus*-ban,^{V/9} Kurios pedig Merkúr (Mercurius, Mar-kurios), az Isteni Bölcsesség, és „Merkur a Sol [a Nap]”^{V/10}, akitől Thot-Hermes ezt az Isteni Bölcsességet kapta. Minden ország és vallás Logosza nemi aspektusában kölcsönhatásban áll a nőnemű Világlélekkel vagy a Nagy Mélységgel. Az Istenség azonban, amelytől ez a Kettő az Egyben létrejött, mindig álcázott marad, és Rejtettnek is nevezik, csak közvetve kapcsolódik a Teremtéshez,^{V/11} mivel csak az Örök Esszenciából kiáradó Kettős Erőn keresztül tud működni. Még Aesculapius is, akit a „Mindenek Megváltójának” hívtak, a régi klasszikus írók szerint azonos Ptah-val, az egyiptomi Teremtő Értelemmel vagy Isteni Bölcsességgel, valamint Apollóval, Baallal, Adonisszal és Herkulessele.^{V/12} Ptah egyik aspektusában az Anima Mundi, Platón Egyetemes Lelke, az egyiptomiak Isteni Szellemé, a korai keresztények és gnosztikusok Szentlélekje és a hinduk Âkâsha-ja, sőt, alsó aspektusában az Asztrális Fény. Mert Ptah eredetileg a Holtak Istene volt, akinek keble a holtakat befogadta, ebből származik a görög keresztények Limbusa, vagyis az Asztrális Fény. Csak sokkal később sorolták Ptah-t a Napistenek közé, a neve azt jelenti, „ő, aki megnyit”, és úgy is ábrázolják, hogy ő az első, aki leveszi a leplet a halott múmia arcáról, hogy a lelkét *életre keltse kebelében*. Kneph-et, az Örök Felfedtetlent az örökkévalóság kígyó-emblémája fejezi ki, amely egy víztartó urna köré tekeredik, a fejét a „Vizek” fölött ingatja, amelyet leheletével melenget. Ez annak az eredeti gondolatnak egy másik formája, hogy a „Sötétség” a sugarával mozog a vizek színén, stb. Mint a Logosz-Lélek-et, ezt a változatot Ptah-nak nevezik, mint a Logosz-Teremtő, Imhotep-pé válik, a fiává, „a széparcú istenné”. Első szerepükben ez a kettő volt az első Kozmikus Kettősség, Noot, a Tér vagy az „Ég” és Noon, az „Őseredeti Vizek”, a Kétnemű Egység, aki felett Kneph Rejtett Lehelete volt. Mindnyájuknak vízi állatokat és növényeket szenteltek, az íbiszt, a hattyút, a libát, a krokodilt és a lótuszt.

Visszatérve a kabbalista Istenségre, ez a Rejtett Egység tehát Ain Soph (אֵין סוֹפ, τό πᾶν, τό ἀπειρον), a Határtalan, a Végtelen, a Nem-Létező (אֵין) mindaddig, amíg az Abszolút az Oulom-on,^{V/13} a Határtalan és Végtelen Időn belül van. Mint ilyen, Ain Soph nem lehet a Világegyetem Teremtője vagy még a megmintázója sem, ahogyan Aur (Fény) sem lehet. Ezért Ain Soph a Sötétség is. A *megváltoztathatatlanul* Végtelen és *feltétlenül* Határtalan sem akarni, sem gondolkodni, sem cselekedni nem tud. Ahhoz, hogy ezt megtehesse, végessé kell válnia, és azzá úgy válik, hogy sugara behatol a Világtojásba vagy a végtelen térbe, és abból egy véges istenként árad ki. Mindez az Egyben rejtőző sugár feladata. Amikor eljön a megfelelő idő,

^{V/9} 79. oldal.

^{V/10} Arnobius, VI., XII.

^{V/11} Úgy alkalmazzuk ezt a fogalmat, mint amit a használat elfogadott és szentesített, ezért érthetőbb az olvasó számára.

^{V/12} Lásd Dunlap: *Sód, the Mysteries of Adoni*, 23. oldal.

^{V/13} Ahogyan Le Clerk bemutatja, a régi zsidóknál az Oulom szó egyszerűen egy olyan időt jelentett, amelynek ismeretlen a kezdete és a vége. Az „örökkévalóság” fogalom a héber nyelvben voltaképpen nem is létezett abban a jelentésben, amelyben például a vedantisták Parabrahman-ra alkalmazzák.

az Abszolút Akarat természetes módon kiterjeszti a benne levő Erőt a Törvénynek megfelelően, amelynek ő a benső végső Lényege. A héberek nem vették át a Tojást jelképként, hanem a „Kettős Éggel” helyettesítették, mert az „Isten teremté az eget és a földet”, mondat helyesen lefordítva így hangzana: „Saját Esszenciájában és Esszenciájából – ami olyan, mint egy anyaméh [a Világtojás] – teremté Isten a Két Eget”. A keresztények azonban a galambot, a madarat és nem a tojást választották Szentlélekük jelképéül.

„Bárki, aki ismeri a Hud-ot, a Mercabah-t és a Lahgash-t [titkos beszédet vagy ráolvasást], az megtudja a titkok titkát”. Lahgash közel azonos jelentésű Vâch-val, a mantrák rejtett erejével.

Amikor elérkezik az aktivitás periódusa, Ain Soph Örök Lényegéből előjön Sephira, az Aktív Erő, amelyet az Óseredeti Pontnak, valamint a Koronának, Kether-nek hívnak. Csak rajta keresztül tudott a „Határtalan Bölcsesség” az Absztrakt Gondolatnak konkrét formát adni. A Felső Háromszög – amellyel a Kimondhatatlan Esszenciát és annak megnyilvánult testét, a Világegyetemet jelképezik – két oldala, a jobb oldal és az alap folytonos vonalából, a harmadik, a bal oldal pontozott vonalból áll. Az utóbbin keresztül bukkan elő Sephira. Minden irányba terjeszkedve végül az egész háromszöget körülfogja. Ebben a kisugárzásban alakul ki a Hármasság. A felső Egységes Hármasságból lehulló láthatatlan Harmatból a „Vezető” Sephira – így tehát csak 7 Sephiroth marad – *teremti* az Óseredeti Vizeket, más szavakkal kialakul a Káosz. Ez az első lépcsőfok a szellem megszilárdulása felé, amely különböző módosulásokon keresztül földet fog létrehozni. „Föld és víz kell egy élő lélek megalkotásához” – mondja Mózes. Egy vízimadár képe szükséges, hogy összekapcsoljuk a vízzel, a nemzés női elemével, a tojással és a madárral, amely a tojást megtermékenyíti.

Amikor a Sephira a Látens Istenségből aktív erőként kiemelkedik, akkor nőnemű, amikor felvállalja egy Teremtő feladatát, férfivé válik, így tehát kétnemű. Ő a hindu kozmogóniában és a Titkos Tanításban az „Atya és Anya, Aditi”. Ha a legrégebbi héber írások fennmaradtak volna, a modern Jehovah-imádók azt találták volna, hogy a „Teremtő Istennek” sok és csúnya jelképe volt. Leggyakoribb volt a szaporodási módjából következően jellegzetes béka a holdban. A *Bibliában* most „tisztátalannak” nevezett minden madár és más állat a régi időkben ezen Istenség jelképei voltak. A tisztátalanság álarcát tették rájuk, hogy megóvják őket a kipusztítástól, mert rendkívül szentek voltak. A rézkígyó semmivel sem költőibb, mint a liba, vagy a hattyú, ha a jelképeket betű szerinti értelmükben fogadjuk el.

A *Zohar* szavaival:

Az Oszthatatlan Pont, amelynek nincs határa és amelyet tisztasága és fényessége miatt nem lehet felfogni, kívülről terjedt szét, és ragyogást hozott létre, ami fátyolként szolgált az Oszthatatlan Pont számára, de erre a fátyolra *sem lehetett rátekinteni* mérhetetlen fényessége következtében. Ez is *kívülről terjedt szét*, és ez a terjeszkedés volt az öltözéke. Így egy állandó *széiterjedésen* [mozgáson] keresztül keletkezett végül a világ.^{V/14}

A Végtelen Fény által kisugárzott Szellemi Szubsztancia az első Sephira, vagyis Shekinah. Sephira *exoterikusan* magába foglalja mind az összes kilenc Sephiroth-ot. *Ezoterikusan* azonban csak kettőt foglal magába, Chokmah-t vagy a Bölcsességet, „egy hímnemű *aktív* erőt, amelynek isteni neve Jah (יה)”, és Binah-t, vagy az Értelmet, egy nőnemű passzív erőt, amelyet a Jehovah (יהוה) isteni név képvisel. Ez a két erő Sephira-val mint harmadikkal alkotja a zsidó Háromságot, vagyis a Koronát, Kethert. Ez az Abba-nak, Atyának, és Amona-nak, Anyának nevezett két Sephiroth a Dualitás, vagyis a kétnemű Logosz, amelyből a többi hét Sephiroth eredt. Ez az első zsidó Háromság – Sephira, Chokmah és Binah – a hindu Trimûrti.^{V/15} Bármennyire elrejtik még a *Zoharban* is, de még annál is jobban India exoterikus pant-

^{V/14} *Zohar*, I. rész, 20a lap.

^{V/15} Az indiai pantheonban a kétnemű Logosz Brahmâ, a Teremtő, akinek hét „elme-szülte” fia az első Rishi-k, az Építők.

heonjában, az egyikben meglevő minden részlet megismétlődik a másikban is. A Prajapati-k azonosak a Sepiroth-okkal. Brahmâ-val együtt tízen vannak, és hétre apad a számuk, amikor a Trimûrti-t vagy a kabbalai Háromságot elválasztják a többtől. A hét Építő vagy Teremtő válik a hét *Prajapâti*-vá, vagy a hét Rishi-vé, ugyanabban a sorrendben, amelyben a Sephiroth-ok válnak a Teremtőkké, majd a Patriarkákká, stb. Mindkét titkos rendszerben az Egy Egyetemes Esszencia abszolútságában felfoghatatlan és inaktív, és csak közvetett módon hozható kapcsolatba a Világegyetem építésével. Mindkettőben az őseredeti Férfi-nő vagy kétnemű Princípium, és annak tíz és hét kiáradása – Brahmâ-Virâj és Aditi-Vâch az egyik rendszerben, és az Elohim-Jehovah vagy Adam-Adami (Adam Kadmon) és Sephira-Éva a másikban, Prajâpati-jaival és Sephirot-jaival – összességükben képviselik elsődlegesen az Archetipusos Embert, a Protologoszt, és csak másodlagos aspektusukban válnak a kozmikus erőkké és a csillagászati vagy égi testekké. Ha Aditi az Istenek Anyja, akkor Deva-Mâtri, Éva minden élő anyja, mindkettő – nőnemű aspektusukban – a Mennyei-ember Shakti-ja vagy Nemző Erője, és mindketten összetett Teremtők. Egyik *Guptâ Vidya* szútra ezt mondja:

Kezdetben egy, a Paramârthika-ból [az egy és egyetlen Valódi Létezésből] kiinduló sugár megnyilvánult Vyâvahârîka-ban [a megszokott létezésben], és ezt Vâhana-ként használta, hogy az Egyetemes Anyába leszálljon, és annak szétterjedését [megduzzadását] okozza.

A Zohar-ban pedig ezt olvassuk:

A forma nélküli és semmihez nem hasonlító Végtelen Egység, miután a Mennyei Ember formája megteremtődött, felhasználta ezt. Az Ismeretlen Fény^{V/16} [Sötétség] a mennyei formát (האֵלֹהִים – Adam Oilah) egy kocsiként (הכרכר – Mercabah) használta a leereszkedéshez, és azt kívánta, hogy erről a formáról nevezzék el, és ez a szent név Jehovah.

Továbbá a Zohar ezt is mondja:

Kezdetben, még mielőtt bármi más létezett volna, volt a Király Akarata... Ez [az Akarat] felvázolta valamennyi dolog formáját, amely eddig el volt rejtve, de most láthatóvá vált. És Ain Soph fejéből, lepecsételt titokként alak- vagy forma nélküli, ködszerű anyag-szíkra pattant elő... Az Életet alulról szívják le, felülről pedig a forrás megújul, a tenger mindig tele van, és minden-hová kiárasztja vizét.

Így az istenséget egy partnér nélküli tengerhez hasonlítják, a Vízhez, amely „az élet forrása”.^{V/17} „A hetedik palota, az élet forrása, felülről számítva az első”.^{V/18} Innen ered a kabbalái tanítás a mélyen kabbalista Salamon ajkáról, aki a *Példabeszédek*-ben ezt mondja: „A Bölcsesség megépítette az ő házát, annak hét oszlopát kifaragva”.^{V/19}

Honnan származik tehát a gondolatok mindezen azonossága, ha nem volt őseredeti Egyetemes Kinyilatkoztatás? Az eddig említett néhány példa olyan, mint néhány szalmaszál a szénaboglyában, ahhoz képest, amit a jelenlegi munkában fel fogunk tárni. Ha szemügyre vesszük a kínai kozmogóniát, amely mindegyik közül a legködösebb, még ebben is ugyanazt a gondolatot találjuk meg. Tsi-tsai, az Önmagában-Létező, az Ismeretlen Sötétség, Wu-liang-shen, a Határtalan Korszak Gyökere, Amitâbha és Tien, a Menny később jönnek. Confucius „Nagy Szélsősége” ugyanezt a gondolatot tolmácsolja, „szalmaszálai” ellenére is. Ezeken nagyon jól szórakoznak a misszionáriusok, akik kinevetnek minden „pogány” vallást, lenézik és gyűlölik a más felekezetű keresztény testvéreik vallását, holott valamennyi *szó szerint* elfogadja a saját *Genézis*-ét.

^{V/16} Simeon rabbi így szól: „Ő társaim, társaim, az ember kisugárzásként egyszerre volt férfi is és nő is, mind az 'Atya', mind az 'Anyá' részéről. Ez a következő szavak értelme: 'És Elohim szólt: Legyen világosság és lőn Világosság'... és ez a *kettős ember*". (*Auszüge aus dem Sohar*, 13, 15.) A Világosság eszerint a *Genesis*-ben a kétnemű Sugár, vagyis a „Mennyei Ember”.

^{V/17} Zohar, III. 290.

^{V/18} Ugyanott, II. 261.

^{V/19} IX. 1.

Ha Káldea felé fordulunk, ott találjuk Anu-t, a Rejtett Istenséget, az Egyet, akinek neve ráadásul szanszkrit eredetre vall. Anu a szanszkritban ugyanis atomot jelent, Anîyâmsam-anîyasâm, a kicsik legkisebbje, a vedanta filozófiában Parabrahman egyik neve. Parabrahmant ugyanis úgy írja le, mint ami kisebb a legkisebb atomnál és nagyobb a legnagyobb szféránál vagy világegyetemnél, Anagrânîyam és Mahatoruvat. Az akkád *Genезis* első verseiben, amelyet ékírásos szövegben babiloni cseréptáblákon vagy palatáblákon találtak, és amelyet George Smith fordított le, szintén megtaláljuk Anu-t, a Passzív Istenséget, vagyis Ain Sophot. Bel, a Teremtő, az Isten Szelleme vagy Sephira a Vizek színén mozog, tehát maga a Víz, Hea pedig az Egyetemes Lélek, vagyis a Három egyesített Bölcsessége.

Az első nyolc verssor így szól:

1. Amikor fönt nem emelkedtek az egek;
2. És lent a földön nem nőtt növény.
3. A mélység nem törte szét határait.
4. A Káosz (vagy a Víz) Tiamat (a tenger) volt mindezeknek létrehozó anyja. [Ez a kozmikus Aditi és Sephira.]
5. Azok a vizek kezdetben előre elhatározottak voltak, de
6. Egyetlen fa sem nőtt, virág sem nyílt.
7. Amikor az Istenek még nem jelentek meg, egyikük sem,
8. Egyetlen növény sem nőtt és nem létezett rend.^{V/20}

Ez volt a káoszi vagy pre-genetikus időszak, a kettős Hattyú és a Sötét Hattyú, amely fehérre válik, amikor a Fény teremtése megtörténik.^{V/21}

A jelkép, amelyet az Egyetemes Princípium fenséges eszményének kifejezésére választottak, talán kevésbé felel meg e princípium szentségességének. Kétségtelen, hogy sem a liba, de még a hattyú sem tűnik megfelelő jelképnek a Szellem fenségességének ábrázolásához. Mindazonáltal kellett lennie valamilyen mély okkult jelentésének, mert ábrák megtalálhatók nemcsak minden kozmogóniában és világvallásban, hanem a középkori keresztények között a keresztesek is ezt választották a Szentlélek tudathordozójaként, amiről úgy hitték, ő vezeti a sereget Palesztinába, hogy a szentsírt kicsavarja a szaracénok kezéből. Ha hihetünk Draper professzor *Intellectual Development of Europe* című művében tett kijelentésének, akkor Remete Péter keresztes seregének élén a Szentlélek haladt egy fehér gúnár alakjában, egy kecske kíséretében. Az egyiptomi Időisten, Seb egy libát hord a fején, Jupiter is és Brahmâ is egy hattyú alakját öltik magukra, mindennek a gyökere pedig a rejtélyek rejtélye, a Világtojás.

Mielőtt lebecsülünk egy jelképet, meg kellene ismernünk azt. Az íbisz, a hattyú, a liba és a pelikán, vagy a krokodil és a béka, a lótusz és a vízililiom kettős eleme a Levegő és a Víz, ennek eredményeként választottak a modern és a régi misztikusok rendkívül illetlen jelképeket. Pánt, a nagy Természetistént általában vízimadarakkal együtt ábrázolják, különösen libákkal, és így volt ez más istenekkel is. Ha a későbbi időkben a vallás fokozatos elkorcsosulásával azok az istenek, akiknek libákat szenteltek, priaposzi* istenekké váltak, abból nem következik, hogy a vízimadarakat Pánnak és más fallikus istenségeknek szentelték, ahogyan ezt néhány gúnyolódó már az ókorban is állította,^{V/22} hanem az, hogy a nemző természet absztrakt és isteni ereje durván emberi alakúvá vált. Léda hattyúja sem mutat „priaposzi cselekedetekre, amelyekben Léda kedvét lelte”, ahogyan ezt Hargrave Jennings szemérmesen kifejezi, mert ez a mítosz a kozmogóniáról alkotott ugyanazon filozófiai eszme egy másik változata. Gyakran találunk hattyúkat Apolló társaságában, mert azok a Víz, a Tűz és a napfény jelképei is, az Elemek szétválása előtt.

^{V/20} *Chaldean Account of Genesis*, 62-63. oldalak.

^{V/21} A Hét Hattyú, amelyekről úgy hiszik, hogy az Égből leszállnak a Mansarovara tóra, a nép képzeletében a Göncölszékér Hét Rishi-je, akik ebben a formában látogatják meg a helyet, ahol a *Védákat* írták.

* Priaposz: A termékenység és a férfiúi erő megtestesítője, a nyájak és a földek óvó istene. – a ford. megj.

^{V/22} Lásd Petronius: *Satyricon*, CXXXVI.

Modern szimbológusaink talán hasznát vehetnék Lydia Maria Child, a jólismert író nő néhány megjegyzésének, aki ezt mondja:

Hindusztánban időtlen idők óta tiszteltek egy jelképet a teremtés vagy az élet eredetének jelként... Shiva vagy a Mahâdeva nemcsak az emberi formák újra alkotója, hanem a termékenyítő princípium is, a Világegyetemet átható nemző erő. Az anyai jelkép hasonlóan vallásos jel. Az élet létrehozásának e tisztelete vezette be az Osiris kultuszba a nemi jelképeket. Meglepő-e, hogy tisztelettel tekintettek az emberi születés nagy misztériumára? Tisztátalanok voltak-e, hogy így tekintettek rá? Vagy *mi* vagyunk-e tisztátalanok, hogy nem így tekintünk rá? De így egyetlen *tiszta és gondolkozó elme* sem tekinthet rájuk... Nagy utat tettünk meg, és tisztátalanok lettek az ösvények, amióta azok a régi remeték először beszéltek Istenről és a lélekről első szentélyeik ünnepélyes mélyén. Ne mosolyogjunk azon, hogyan kutatták a végtelen és felfoghatatlan Okot a természet valamennyi misztériumában mindenhol, nehogy durvaságunk árnyékot vessen az ő patriárkai egyszerűségükre.^{V/23}

VI. fejezet A Világtojás

Honnan ered ez az egyetemes jelkép? A Tojás a Föld minden népének kozmogóniájában egyfajta szent jelet testesít meg, és tisztelték mind a formájáért, mind a belső misztériumáért. Amióta csak az ember értelmileg fel tudja fogni, a tojásban ismerte fel azt, ami legsikeresebben jeleníti meg a létezés eredetét és titkát. A nem észlelhető csíra fokozatos fejlődése a zárt héjon belül, a belső változás, amely az erő bármilyen nyilvánvaló külső beavatkozása nélkül egy rejtőzködő *semmiből* csupán hő segítségével egy aktív *valamit* hoz létre, és ami – miután fokozatosan konkrét élőlényre fejlődött – szétteri héját, és minden külső érzékünk számára egy ösnemzésű és magateremtette lényként jelenik meg – mindennek a kezdetektől állandó csodának kellett lennie.

A Titkos Tanítás a történelem előtti fajok szimbolizmusával magyarázza meg ennek a tiszteletnek az okát. Kezdetben az „Első Oknak” nem volt neve. Később a gondolkodók képzeletében egy örökké láthatatlan, misztikus madár képét öltötte fel, amely egy tojást ejtett le a Káoszba, és ez a tojás vált a Világegyetemmé. Ezért nevezték el Brahmâ-t Kâlahansa-nak, a „hattyúnak [a Térben és] az Időben”. Az „Örökkévalóság Hattyújává” válva Brahmâ minden Mahâmanvantara kezdetén egy „Arany Tojást” tojik, ami a nagy kört vagy O-t szimbolizálja, amely maga is a Világegyetemnek és égitesteinek a szimbóluma.

A második ok, amiért a Világegyetem és a Földünk szimbolikus ábrázolására a tojást választották, az alakja volt. Ez egy kör és egy gömb, bolygónk tojásdad alakját pedig a szimbológia kezdetétől fogva ismerni kellett, mert annyira általánosan alkalmazták. Az ókorban a legszeleesebb körben elterjedt hit az volt, hogy a Kozmosz első megnyilvánulása tojás alakú volt. Ahogyan Bryant kimutatja,^{VI/1} a tojás a görögöknél, a szíriaiknál, a perzsáknál és az egyiptomiaknál alkalmazott jelkép volt. Az egyiptomi *Ritual*-ban Seb-ről, az Idő és a Föld Istenéről azt mondják, hogy egy tojást tojt, mármint a Világegyetemet, egy „tojást, amely a Kettős Erő Nagy Egyének órájában fogan meg”.^{VI/2}

Ra-t Brahmâ-hoz hasonlóan a Világegyetem Tojásában kifejlődőként mutatják be. Az elhunyt „a Misztériumok Országának Tojásában tündököl”.^{VI/3} Mert ez az „a Tojás, amely életet

^{V/23} *Progress of Religious Ideas*, I. 17. és köv. oldalak.

^{VI/1} III. 165.

^{VI/2} LIV. fejezet, 3.

^{VI/3} XXII. fejezet, 1.

kapott az istenek között”.^{VI/4} „Ez a nagy kotlós Tyúk Tojása, Seb Tojása, aki belőle sólyomként jön elő”.^{VI/5}

A görögöknél Aristophanes írja le az Orphikus Tojást, ez része volt a dionysos-i és más misztériumoknak, amelyek során a Világtójást megszentelték, és jelentőségét megmagyarázták, Porphyros szintén úgy mutatja be, hogy a világot jelképezi: „*Ερμηνεύει δέ τὸ ὅν τὸν κόσμον*”. Faber és Byrant megpróbálták azt bebizonyítani, hogy a tojás Noé bárkáját szimbolizálta, ami elég vad feltételezés, hacsak a bárkát nem tisztán allegorikus és szimbolikus értelemben fogadjuk el. A tojás a bárkát csak a Hold, az Argha szinonimájaként ábrázolhatta, amely az élet egyetemes magját szállítja, de biztos, hogy semmi köze sem volt a bibliai bárkához. Mindenesetre általános volt az a hit, hogy a Világegyetem kezdetben tojás alakú volt. Wilson pedig ezt mondja:

Hasonló leírást találunk az elemek tojásalakba történő első felhalmozódásáról valamennyi *Purâná*-ban, a szokásos Haima vagy Hiranya, „aranyos” jelzővel, ahogyan ez a Manu I. 9-ban is szerepel.^{VI/6}

A Hiranya azonban inkább „ragyogót”, „fénylőt” jelent, mint „aranyosat”, ahogyan ezt a nagy hindu tudós, a néhai Svâmi Dayanand Sarasvatî, Max Müller professzorral folytatott, kiadatlan vitáiraiban bebizonyította. A *Vishnu Purâná*-ban ezt találjuk:

Az értelem [Mahat]... a [megnyilvánulatlan] durva elemekkel együtt egy tojást alkotott... és maga a Világegyetem Ura lakott benne Brahmâ szerepében. Ebben a tojásban, ó Brâhmana, voltak a kontinensek, a tengerek és a hegyek, a bolygók és a bolygók részei, az istenek, a démonok és az emberiség.^{VI/7}

Mind Görögországban, mind Indiában, az első látható hímnemű lény, aki egyesítette magában mindkét nem természetét, a Tojásban lakott, és abból jött elő. Ez a „Világ Elsőszülöttje” egyes görögök szerint Dionysos, az Isten, aki a Világtójásból született, és akitől a halandók és halhatatlanok származtak. Ra Isten a *Holtak Könyve* szerint Tojásában [a Napban] ragyog, és akkor indul útjára, amikor Shoo Isten [a szoláris energia] felébred, és megadja neki a lendületet.^{VI/8} „Ő a Szoláris Tojásban van, a Tojásban, amely életet kapott az Istenek között”.^{VI/9} A Napisten így kiált: „Én vagyok az égi mélységek teremő lelke. Senki sem látja fészketem, senki sem törheti szét tojásomat. Én vagyok az Úr”.^{VI/10}

Tekintettel erre a köralakra, a **O**-ból vagy a tojásból előjövő „|”-re, vagyis a kétneműben levő nőneműből eredő hímneműre, furcsának találjuk, ha akad tudós, aki azt mondja, hogy a régi árkák nem ismerték a tízes számrendszert, mert nyoma sincs a legrégebb indiai kéziratokban. A 10, mivel a Világegyetem szent száma, titkos és ezoterikus volt, ez egyaránt vonatkozik az egyesre és a nullára, a zéróra, vagyis a körre. Sőt Max Müller professzor még azt is mondja, hogy „a *cipher* és a *zéró* két szó egy és ugyanaz, ami elegendő annak bebizonyítására, hogy számjegyeinket az araboktól kölcsönöztük”.^{VI/11} A *cipher* az arab *cifron*, a jelentése pedig „üres”, a szanszkrit *sunyan*, vagy „semmi” fordítása – mondja a professzor.^{VI/12} Az arabok számjegyeiket Hindusztánból kapták, és sohasem állították, hogy ők találták fel. Ami a

^{VI/4} XLII. fejezet, 13.

^{VI/5} LXIV. fejezet 1, 2; LXXVII. fejezet 1.

^{VI/6} *Vishnu Purâna*, I. 39.

^{VI/7} Idézett mű, ugyanott.

^{VI/8} XVII. fejezet, 50, 51.

^{VI/9} XLII. fejezet, 13.

^{VI/10} LXXX. fejezet, 9.

^{VI/11} Lásd: Max Müller: „Our Figures”.

^{VI/12} Egy kabbalista inkább hajlana azt hinni, hogy amint az arab *cifron* a hindu *sunyan*-ból, a semmiből származik, úgy a zsidó kabbalista Sephiroth-ok (*Sephrim*) is a *cipher* szóból erednek, de nem az üresség értelmében, hanem a számmal és a fejlődés fokozataival történő teremtes értelmében. Sephiroth pedig 10 vagy ⑩ van.

pythagoreusokat illeti, Boethius régi kézírásos *De Arthmetica* értekezését kell elolvasnunk, amelyet a VI. században írt, hogy a pythagoras-i számjegyek között megtaláljuk az „1” és a „0” számjegyeket, mint az első és utolsó számot.^{VI/13} Porphyros pedig, aki a pythagoras-i Moderatus-ból^{VI/14} idéz, azt mondja, hogy Pythagoras számjegyei „hieroglifás szimbólumok voltak, amelyek segítségével a dolgok természetére vonatkozó eszméket”, vagyis a Világegyetem eredetét magyarázta meg”.

Nos, egyrészt ha nem is akadunk a legrégebb hindu kéziratokban a tízes számrendszer nyomára, Max Müller pedig világosan megállapítja, hogy eddig csak kilenc betűt, a szanszkrit számok kezdőbetűit találta meg bennük, másrészt viszont vannak ugyanolyan ősi egyéb feljegyzések, amelyek a szükséges bizonyítékkal szolgálnak. A távoli kelet legrégebbi templomainak szobrairól és szent képeiről beszélünk. Pythagoras tudása Indiából származott, és azt látjuk, hogy Max Müller professzor megerősíti ezt az állítást, legalább is megengedi, hogy a neopythagoreusok tanították először a görögöket és a rómaiakat a „nulla használatára”, és hogy ők „Alexandriában vagy Szíriában ismerkedtek meg az indiai számokkal, és alkalmazták ezeket a pythagoras-i számrendszerben”. Ez az óvatos elfogadás azt sejteti, hogy maga Pythagoras csak *kilenc* számjegyet ismert. Bár nincs határozott bizonyítékunk exoterikusan arra, hogy Pythagoras, aki a régi korok legvégén élt^{VI/15}, ismerte a tízes számrendszert, mégis elég bizonyítékunk van annak bemutatására, hogy a pythagoreusok már Alexandria építése^{VI/16} előtt úgy ismerték a teljes számsort, ahogyan azt Boethius közli. Ezt a bizonyítékot Arisztotelésznél találjuk meg, aki azt mondja: „egyes filozófusok azt tartják, hogy az eszmék és a számok ugyanolyan természetűek, a számuk pedig összesen *tíz*”.^{VI/17} Úgy hisszük, ez elendő annak bizonyításához, hogy már legalább az i. e. IV. századtól kezdve ismerték a tízes számrendszert, mert Arisztotelész nem úgy tárgyalja a kérdést, mint a neopythagoreusok egyik újítását.

Mi azonban ennél is többet tudunk. *Tudjuk*, hogy a legrégebbi őskorban az emberiségnek használnia kellett a tízes számrendszert, mert a titkos papi nyelv egész csillagászati és geometriai része a 10-es számra épült, vagyis a férfi és a női princípium kombinációjára, és mert az úgynevezett „Kheopsz piramis” szintén ennek a tízes számrendszernek a mértékeire, helyesebben mondván a számokra és a *nullával* történő összekapcsolásukra épült. Erről azonban eleget beszéltünk az *Isis Unveiled*-ben, és felesleges lenne azt megismételni.

A Hold- és a Napistenségek szimbolizmusa annyira kibogozhatatlanul összekuszálódott, hogy szinte lehetetlen egymástól szétválasztani olyan jelképeket, mint a tojás, a lótusz, és a „szent” állatok. Az íbiszt például a legnagyobb tiszteletben tartották Egyiptomban. Isis-nek szentelték, akit gyakran íbisz-fejjel ábrázolnak, de szentelték Merkúrnak, vagy Toth-nak is, akiről azt tartották, hogy íbisz alakját vette fel, amikor Typhon elől menekült. Hérodotosz azt mondja^{VI/18}, hogy Egyiptomban kétféle íbisz volt, az egyik *teljesen fekete*, a másik pedig fekete és fehér. Az elsőről úgy hiszik, hogy azokkal a szárnyas kígyókkal száll harcba, és pusztítja el őket, amelyek minden tavasszal Arábiából jönnek, és rátámadnak az országra. A másikat a Holdnak szentelték, mert ez a bolygó külső oldalán fehér és csillogó, de azon az oldalán, amelyet soha sem fordít a Föld felé, sötét és fekete. Ráadásul az íbisz a földi kígyókat is megöli, és szörnyű pusztítást végez a krokodiltojások között, így megvédi Egyiptomot attól, hogy ezek a rettenetes hüllők a Nílusban túlságosan elszaporodjanak. Azt tartják, hogy az íbisz ezt holdfényben teszi, és Isis így segít neki, akinek az égi jelképe a Hold. De e népszerű mítosz alapjául szolgáló, helyes, ezoterikus igazság az, hogy Hermes – amint ezt Abenephius^{VI/19}

^{VI/13} Lásd King: *Gnostics and their Remains*, 370.

^{VI/14} *De Vita Pithag.*

^{VI/15} Születésének éveként i. e. 608-at adják meg.

^{VI/16} Ez i. e. 332-ben történt.

^{VI/17} *Metaphysics*, VII. F.

^{VI/18} *Euterpe*, 75, 76.

^{VI/19} *De Cultu Egypt.*

bemutatja – e madár formájában vigyázott az egyiptomiakra, és tanította őket az okkult tudományokra és művészetekre. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy az *ibis religiosa*-nak voltak és vannak „mágikus” tulajdonságai, ahogyan más madaraknak is voltak, elsősorban az albatrosznak és a mítikus fehér hattyúnak, az Örökkévalóság vagy Idő Hattyújának, a Kálahansának.

Ha ez tényleg máshogy lett volna, miért kellett volna valamennyi ősi népnek – akik nem voltak nálunk ostobábbak – olyan babonásan félnie bizonyos madarak megölésétől? Egyiptomban aki egy íbiszt vagy egy aranysólymot, a Nap és Osiris jelképét megölt, az életét kockáztatta, és aligha menekülhetett meg a haláltól. Egyes népek annyira tisztelték a madarakat, hogy Zoroaszter a tanításaiban égbekiáltó bűnként megtiltja leölésüket. Korunkban nevetünk mindenféle jövendölésen. Mégis, miért kellett olyan sok nemzedéknek hinnie a madárjóslásban, sőt még a tojásjóslásban is, amely Suidas szerint Orpheus-tól származik, aki megtanította, hogyan lehet bizonyos feltételek mellett egy tojás fehérjében és sárgájában meglátni azt, amit a belőle kikelő madár rövid életében maga körül látott volna. Ez az okkult tudás, amely 3000 évvel ezelőtt a legalaposabb tanulást és a legelvontabb matematikai számításokat kívánta meg, mostanra nagyon mélyre alacsonyodott, öreg szakácsnék és jövendőmondók jósolnak a férjet kereső cselédlányoknak egy pohárban levő tojásfehérjéből.

Mindazonáltal a keresztényeknek a mai napig megvannak a szent madaraik, mint például a galamb, a Szentlélek jelképe. De nem feledkeztek meg a többi szent állatról sem, és az evangélium állatimádása a maga bikájával, sasával, oroszlánjával és angyalával – ami valójában a Kerub vagy Szeráf, a tűzszárnyú kígyó – ugyanolyan pogány, mint az egyiptomiaké vagy a káldeaiaké. Ez a négy állat valójában a négy elemnek és az ember négy *alsó* princípiumának a jelképe. Fizikai és anyagi szempontból viszont annak a négy csillagképnek felelnek meg, amelyek a Napisten úgymond kíséretét, udvarát alkotják, és amelyek a téli napforduló idején az állatöv körének négy sarkalatos pontját foglalják el. Ez a négy „állat” sok római katolikus Újszövetségben látható, amelyekben az evangélisták „arcképét” is bemutatják. Ezek az állatok Ezekiél Mercabah-jának állatai.

Ahogy Ragon helyesen mondja:

A régi hierophant-ok olyan ügyesen fűzték össze vallásfilozófiájuk tantételeit és jelképeit, hogy ezek a jelképek csak az *összes* kulcs ismertetében és azokat egyesítésével magyarázhatók meg teljesen.

Ezeket csak *megközelítően* lehet értelmezni, még ha az ember ebből a hét rendszerből háromat meg is fejt, úgymint az antropológiát, a pszichikait és a csillagászatot. A két legfontosabb értelmezést, a legmagasabbat és a legalacsonyabbat, a szellemit és a fiziológiát a legnagyobb titokban tartották, amíg csak az utóbbi a beavatatlanok kezébe nem került. Mindez csak a *történelem előtti* idők hierophant-jaira vonatkozik, náluk ugyanis az, ami most tisztán (vagy tisztátlanul) fallikussá vált, ugyanolyan mély és misztikus tudomány volt, mint most a biológia és a fiziológia. Ez a tudomány a kizárólagos tulajdonuk volt, tanulmányaik és felfedezéseik gyümölcse. A másik kettő az volt, ami a Teremtő Istenekkel vagy a teogóniával és a teremtető emberrel, vagyis úgymond az eszményi és a gyakorlati misztériumokkal foglalkozott. Ezeket az értelmezéseket olyan ügyesen fedték el és kombinálták össze, hogy sokan voltak azok, akik bár eljutottak az egyik jelentéshez, nem sikerült a többi jelentését megérteniük, és soha nem tudták annyira megfejteni, hogy veszélyes meggondolatlanságot kövessenek el. A legmagasabbat, az elsőt és a negyediket – a teogóniát az antropogóniához viszonyítva – szinte lehetetlen volt kipuhatolni. Ennek bizonyítékait a zsidó „Szentírásban” találjuk.

A kígyó azért lett a bölcsesség jelképe, és a Logoszok vagy az Önmagától Születő emblémája, mert tojásokkal szaporodik. Philo templomában, Felső-Egyiptomban agyagból és különböző illatosítókból egy mesterséges tojást készítettek, különleges folyamat segítségével kiköltötték, és egy szarvasvipera született belőle. Az ősi időkben az indiai templomokban ugyanígy tettek a kobraival. A Teremtő Isten Kneph szájából kijövő tojásból egy szárnyas kí-

gyó formájában jön elő, a kígyó ugyanis a Minden-bölcsesség jelképe. A hébereknél ugyanezt az Istent a pusztában járó Mózes tüzes vagy „repülő kígyói” ábrázolják, az alexandriai misztikusoknál pedig az Orphio-Krisztussá, a gnosztikusok Logoszává válik. A protestánsok azt próbálják bebizonyítani, hogy a Rézkígyó és a tüzes kígyók allegóriája közvetlenül Krisztusra és a keresztfeszítés misztériumára vonatkozik. Igazából sokkal közelebbi kapcsolatban van a *nemzés misztériumával*, amikor elválnak a közepén a csírával rendelkező tojástól, vagy a *közepén ponttal rendelkező körtől*. A protestáns teológusok csak azért akarják elhíttetni velünk értelmezésüket, mert a Rézkígyó egy póznára volt tűzve! Ezzel szemben inkább a szent Tau által megtámasztott, álló, egyiptomi tojásra utal, mivel a tojás és a kígyó Egyiptom ősi kultúrájában és szimbolikájában elválaszthatatlanok, és mivel mind a rézkígyó, mind a tüzes kígyók Seraph-ok voltak, az égő „tüzes” hírnökök, vagy a kígyó-istenek, India Nâgá-i. Tojás nélkül egy tisztán fallikus jelkép volt, de amikor összekapcsolták a tojással, a kozmikus teremtetésre vonatkozott. A rézkígyónak nem volt olyan szent jelentése, mint amelyet a protestánsok leírnak, és valójában nem is becsülték többre a tüzes kígyóknál, *mert azoknak a harapása csak természetes orvosság volt*. A „réz” szó szimbolikus jelentése a női princípium, a „tüzes” vagy az „arany” pedig a férfi princípiumot jelenti.

A réz az *alvilágot* jelképező fém volt... az anyaméhet [jelképezte], ahol az életnek kell létrejönnie... A kígyó szó héberül *Nachash* volt, de ez a szó jelenti a *rezet* is.

A *Számok*-ban az áll, hogy a zsidók zúgolódtak a pusztában, *ahol nem volt víz*,^{VI/20} erre „az Úr tüzes kígyókat küldött”, hogy megmarják őket, majd pedig hogy Mózeszt lekötelezze, egy póznán levő rézkígyót ad neki orvossággént, hogy megszempléljék, ami után „minden ember, aki meglátta a rézkígyót... *élt*” (?). Ezt követően az „Úr” összegyűjtötte a népet Beer kútjánál, vizet adott nekik, és a hálás Izrael ezt az éneket dalolta: „Szökjél fel, ó Kút”. Amikor a jelképtan tanulmányozása után a keresztény olvasó eljut odáig, hogy megérti e három jelkép – a víz, a réz, a kígyó és még néhány más jelkép – legbelsőbb jelentését *abban az értelemben, amelyet a Szent Biblia ad nekik*, akkor aligha lesz kedve Megváltója szent nevét a Rézkígyó jelenetével összekapcsolni. A Seraphim (סֵרָפִים) vagy tüzes szárnyú kígyók kétségtelenül kapcsolatban vannak „az Örökkévalóság Kígyójának – az Istennek” az eszméjével, és attól elválaszthatatlanok, ahogyan ezt Kenealy *Apocalypse*-je megmagyarázza. A Cherub szó azonban egyik értelmében kígyót is jelentett, bár az első jelentése más, mert a Cherubim és a perzsa szárnyas griffmadarak (Γρύπες) – az aranyhegy őrei – ugyanazok, és az előbbi összetett neve megmutatja jellegzetességüket, mivel a *kr*-ből (כר), egy körből és az *aub*-ból vagy *ob*-ból (בוא), egy kígyóból alakult ki, ezért egy „körben levő kígyót” jelent. Ez pedig a helyére teszi a rézkígyó fallikus jellegét, és igazolja Ezekielt, aki összetörte azt.^{VI/21} *Verbum satis sapienti!*

A *Holtak Könyvé*-ben,^{VI/22} ahogyan az imént mondtuk, gyakran történik hivatkozás a Tojásra. Ra, a Hatalmas, a Tojásában marad, amíg „a Lázadás Gyermekei” és Shoo, a Szoláris Energia és a Sötétség Sárkánya között folyik a küzdelem. Az elhunyt a tojásában ragyog, amikor a Misztériumok országába megy át. Ő Seb Tojása. A Tojás a halhatatlanságban és az örökkévalóságban zajló élet jelképe volt, ugyanakkor a nemző anyaméh jele is volt, míg a vele összekapcsolt tau a nemzésben létrejövő élet és születés szimbóluma volt. A Világtojás Khnoom-ban, a Tér Vízében, vagyis a nőnemű *absztrakt* princípiumban helyezkedett el. Khnoom az emberiség nemzésbe és fallicizmusba történő „esésével” vált Ammon-ná, a Teremtő Istenné. Amikor Phtah, a „Tüzes Isten” a kezében viszi a Világtojást, akkor a szimbolizmus teljesen földivé és konkrét jelentésűvé válik. A Sóllyal, Osiris-Nap jelképével együtt a szimbólum kettős és mindkét életre vonatkozik, a halandóra és a halhatatlanra egy-

^{VI/20} XXI. 5. és további oldalak.

^{VI/21} II. *Királyok*, XVIII. 4.

^{VI/22} 386-387. oldalak.

aránt. Kircher *Oedipus Egyptiacus* című művében^{VI/23} bemutat egy papiruszra készített metszetet, amelyen a múmia fölött egy tojás lebeg. Ez a remény jelképe és egy második születés ígérete az ozirizált halott számára, a lelke, az Amenti-ben történő megfelelő tisztulás után a halhatatlanság e tojásában érlelődik, hogy belőle egy új földi életre szülessen. Mert ez a tojás az ezoterikus tanítás szerint a Devachan, a mennyei boldogság hajléka, a szárnyas szkarabeusz is ennek egy másik jelképe. A szárnyas gömb csak a tojás egy másik alakja, és ugyanazt jelenti, mint a szkarabeusz, a Khopiroo – a *khoproo*, „valamivé válni”, „újra születni” gyökérből – ami ugyanúgy utal az ember újra születésére, mint szellemi megújulására.

Mochus *Theogony*-jában először az Æthert találjuk meg, majd a levegőt, azt a két princípiumot, amelyből Ulom, a Megérthető (*Νοητός*) Istenség, a látható anyagi Világegyetem a Világotjából megszületik.^{VI/24}

Az *orphikus himnuszokban* Eros-Phanes az Isteni Tojásból bontakozik ki, amelyet az ætherikus szelek járnak át, a szél ugyanis „az Isten Szelleme” vagy inkább „az Ismeretlen Sötétség Szelleme” – Platón Isteni Ideája – amelyről azt mondják, hogy az Æther-ben mozog. A hindu *Kathopanishad*-ban Purusha, az Isteni Szellem már az ősanyag előtt megvan, „amelyek egyesüléséből árad ki a Világ Nagy Lelke”, Mahâ-Âtmâ, Brahmâ, az Élet Szelleme,^{VI/25} stb. Az utóbbi elnevezések mind azonosak az Anima Mundi-val vagy az „Egyetemes Lélekkel”, a kabbalisták és az okkultisták Asztrális Fényével, vagy a „Sötétség Tojásával”. Ezen kívül ebben a témában sok elragadó allegóriát találhatunk szétszórva a brahminok szent könyveiben. Az egyik helyen a nőnemű teremő az, aki először egy csíra, azután egy égi harmatcsepp, egy gyöngy, majd pedig egy tojás. Az ilyen az esetekben – amelyekből olyan sok van, hogy nem lehet külön felsorolni – a Tojásból születik a négy elem, az ötödiken, az Æther-en belül, és a tojást hét burok veszi körül, amelyek később a hét felső és a hét alsó világgá válnak. Kettőtörve a héjából lesz az ég, a tojás sárgájából a föld, a fehérje pedig a földi vizeket hozza létre. Máshol pedig Vishnu az, aki kiemelkedik a tojásból egy lótusszal a kezében. Vinatâ, Daksha egyik leánya és Kashyapa-nak, az „Időből származó, önmagától eredőjének”, a világunk hét „teremtője” egyikének a felesége, egy tojást hozott létre, amelyből Garuda, Vishnu hordozója született meg. Ez utóbbi allegória a Földünkre vonatkozik, mivel Garuda a Nagy Ciklus.

A tojást Isis-nek szentelték, Egyiptom papjai ezért nem ettek tojást.

Isis-t szinte mindig úgy ábrázolják, hogy az egyik kezében egy lótuszt tart, a másikban egy karikát és egy keresztet (*crux ansata*).

Diodorus Siculus azt állítja, hogy Osiris – Brahmâ-hoz hasonlóan – tojásból született. Léda tojásából Apollo és Latona születtek, ahogyan Castor és Pollux is, a fénylő ikrek. És bár a buddhisták nem tulajdonítanak ugyanilyen eredetet vallásuk alapítójának, nem esznek tojást, ahogyan a régi egyiptomiak sem ettek, vagy a mai brahminok sem esznek, nehogy a benne rejtőző életcsírat elpusztítsák, és ezzel bűnt kövessenek el. A kínaiak abban hisznek, hogy az első emberük egy tojásból született, amelyet Tien ejtett le az égből a földre, a vizekbe.^{VI/26} Erre a tojás-jelképre néhányan még ma is úgy tekintenek, hogy az élet eredetének gondolatát ábrázolja, ami tudományos szempontból igaz, noha az emberi *petesejt* szabad szemmel nem látható. Ezért látjuk azt, hogy a legtávolabbi ősidő óta a görögök, a föníciaiak, a rómaiak, a japánok, a szíamiaiak, az észak- és a dél-amerikai törzsek, és még a legtávolabbi szigetek bennszülöttei is tisztelték a tojást.

^{VI/23} III. 124.

^{VI/24} Movers: *Phoinizer*, 282.

^{VI/25} Weber: *Akad. Vorles.* 213. és következő oldalak.

^{VI/26} Úgy tűnik, a kínaiak ezzel megelőzték Sir William Thomson elméletét, hogy az első élő csíra valamilyen elhaladó üstökösből hullott a Földre. Felmerül a kérdés, miért kell ezt *tudományosnak* nevezni, a kínai elképzelést pedig babonás, ostoba elméletnek?

Az egyiptomiaknál a Rejtett Isten, a Legfelsőbb Szellem Ammon vagy Mon volt. Minden istenük kettős volt, a tudományos *valóság* a templom számára, ennek mása pedig a mesés és mítikus Lény a tömeg számára. Például, ahogyan a „Káosz, Theos, Kozmosz” fejezetben megjegyeztük, az Idősebb Hórusz a világról alkotott, a „Sötétségben, a világ teremtése előtt született” Gondolat volt, amely a Demiurgos elméjében marad, a Második Hórusz ugyanez a Gondolat volt, amely a Logoszból indul ki, anyagba öltözik, és tényleges létezésbe kezd.^{VI/27} Az „Idősebb” Hórusz vagy Haroiri, a Napisten egyik ősi aspektusa, Ra-val és Shoo-val egyidejű. Haroiri-t gyakran összetévesztik Hor-ral (Horsusi-val), Osiris és Isis fiával. Az egyiptomiak a felkelő Napot nagyon gyakran az Idősebb Hor alakjában ábrázolták, aki egy teljesen kinyílt lótuszból, a Világegyetemből emelkedik ki, és ilyenkor ennek az istennek sólyomfején mindig ott találjuk a napkorongot. Haroiri megegyezik Khnoom-mal. Ugyanez igaz Khnoom-ra és Ammonra, mindkettőt kosfejűnek ábrázolják, és gyakran összekeverik őket, bár tevékenységük különböző. Khnoom az „ember megmintázója”, aki az embereket és dolgokat a Világtojásból megformálja egy fazekaskorongon, Ammon-Ra pedig, a Teremtő, a Rejtett Istenség másodlagos megnyilvánulása. Khnoom-ot^{VI/27} Elephanta-ban és Philae-ben, Ammon-t Thébában imádták. De Emept az, az Egy, a Legfőbb Bolygói PrINCÍPIUM, aki kifújja a Tojást szájából, és aki ezért Brahmâ. A Kozmikus és Egyetemes Istenség Árnyéka, az, ami a Tojás fölött lebeg, és áthatja azt éltető szellemével, amíg a benne levő csíra meg nem érkezik, volt a Misztérium-isten, akinek nevét nem lehetett kiejteni. Ptah azonban az, „aki megnyit”, az élet és a halál megnyitója^{VI/28}, aki a Világ Tojásából előjön, hogy megkezdje kettős munkáját.^{VI/29}

A görögök szerint Hórusz-Apollo, a Napisten hívta a létezésbe Chemis (Chemi az ősi Egyiptom) árnyszerű alakját, amely a Mennyei Szféra éterikus hullámain lebeg, és ő indította meg kifejlődését a Világtojásból.

A *Brahmânda Purâna* teljességében tartalmazza a Brahmâ Arany Tojásával kapcsolatos misztériumot, és talán ezért hozzáférhetetlen az orientalisták számára, akik azt mondják, hogy ez a *Purâna* a *Skanda*-hoz hasonlóan „többé nem szerzhető meg nyilvános gyűjteményben”, hanem „a belőle származóknak tartott különböző Khanda-k és Mâhâtmya-k képviselik”. A *Brahmânda Purânâ*-t úgy írják le, mint „ami 12.200 versben hirdeti Brahmâ Tojásának nagyszerűségét, és hogy az eljövendő Kalpákról tartalmaz egy leírást, ahogyan Brahmâ kinyilatkoztatta”.^{VI/30} Igaza van, sőt valószínűleg sokkal több is van benne.

A skandináv kozmogóniában – amelyet Max Müller professzor „a *Védák*-nál sokkal korábbi” időpontra helyez – Wöluspa költeményében, a prófétanő énekében a Világegyetem árnyszerű csírájában ismét felismerjük a Világtojást, amelyet úgy ábrázolnak, hogy Ginnungagap-ban, az Illúzió Kelyhében, Mâyâ-ban, a Határtalan és Üres Mélységben fekszik. Ebbe a Világméhbe, a korábbi éjszaka és kietlenség régiójába, a Nefelheim-be, a Köd otthonába, vagy ahogyan most hívják, a Csillagködbe, az Asztrális Fénybe leereszkedett a *Hideg Fény egy Sugara*, amely megtöltötte ezt a kelyhet, és megfagyott benne. Ekkor a Láthatatlan perzselő szelet támasztott, ami felolvasztotta a megfagyott vizeket, és szétoszlatta a ködöt. Ezek az Eliwagar folyóinak nevezett vizek (a Káosz) éltető cseppekbe sűrűsödtek, leestek, és megteremtették a Földet, Ymir óriást, aki csak „hasonlított az emberre” (a Mennyei Ember-re) és a tehenet, Audhumla-t (az „Anyát”, az Asztrális Fényt, vagy a Kozmikus Lelket), amelynek tögyéből négy tejfolyó fakadt – a négy világtáj, az Édenkert négy folyójának forrása, stb. –, és ezt a „négy”-et a kocka jelképezi, valamennyi különböző és misztikus jelentésével.

^{VI/27} Vesd össze Movers: *Phoinizer*, 268.

^{VI/27} Hármasságához tartozó istennői: Sati és Anouki.

^{VI/28} Ptah eredetileg a halál, a pusztulás istene volt, akárcsak Shiva. Csak annak alapján Napisten, mert a Nap tüze öl is, éltet is. Memphis nemzeti istene volt, a ragyogó, „szép-arcú Isten”.

^{VI/29} *Számok Könyve*.

^{VI/30} Wilson: *Vishnu Purâna*, I. Előszó, LXXXIV – V.

A keresztények – különösen a görög és a latin egyház – teljesen átvették a jelképet, és benne az örök életre, a megváltásra és a feltámadásra való megemlékeztetést látnak. A „húsvéti tojás” ajándékozásának hagyományos szokása innen ered és ezt támasztja alá. A pogány druidák – akiknek neve is rémületbe kergette Rómát – „Tojásától”, az Anguinum-tól kezdve a szlavóniai parasztok piros húsvéti tojásáig egy ciklus telt el. És mégis mind a civilizált Európában, mind Közép-Amerika nyomorúságos bennszülötteinél ugyanazt az ősrégi egyszerű gondolatot találjuk meg, feltéve, hogy keressük, és nem torzítjuk el a jelkép mögött húzódó eredeti elgondolást beképzelt értelmi és fizikai felsőbbségünk gögösségével.

VII. fejezet Brahmâ nappalai és éjszakái

Így nevezik a Manvantarának (Manu-antara, vagyis a Manuk közötti) és a Pralayának vagy a Feloldódásnak hívott periódusokat. Az egyik a Világegyetem aktív időszakaira, a másik pedig a viszonylagos és a teljes nyugalom időszakaira vonatkozik, attól függően, hogy Brahmâ egy-egy Nappalának, vagy Korszakának, vagy Életének végére esnek. Ezeket a periódusokat, amelyek szabályos sorrendiségben követik egymást, kis és nagy Kalpa-knak, a Kisebb és a Mahâ Kalpa-nak is nevezik, bár helyesen mondván, a Mahâ Kalpa soha nem Brahmâ egy nappala, hanem egy egész élete vagy korszaka. A *Brahmâ Vaivarta* ugyanis ezt mondja: „A kronológusok a Kalpa-t Brahmâ Élete alapján számítják. A kisebb Kalpa-ból, mint a Samvarta és a többi, számtalan van.” A rideg tény az, hogy végtelen sok van, mivel soha sem volt kezdetük, vagy más szavakkal, az Örökkévalóságban soha sem volt *első* Kalpa és nem is lesz *utolsó*.

Egy Parârdha, vagyis Brahmâ létezésének fele – ezen időmérték szokásos értelmében – a jelenlegi Máha Kalpa-ban már elmúlt, az utolsó Kalpa a Padma volt, vagyis az Arany Lótusz Kalpa-ja, a jelenlegi Kalpa a Varâha^{VII/1}, a „vadkan” inkarnáció vagy Avatâra.

Egy dolgot különösen meg kell jegyeznie annak a tudósnak, aki a hindu vallást a *Puranâ*-kból tanulmányozza. Soha nem szabad szó szerint és csak egy értelemben vennie a bennük található kijelentéseket, főleg azokat nem, amelyek a Manvantara-kat vagy a Kalpa-kat érintik, ezeket különböző összefüggésekben kell vizsgálni. Így ezek a korszakok ugyanazokkal a kifejezésekkel vonatkoznak mind a nagy, mind a kis időszakokra, a Mahâ Kalpa-kra is, a kisebb ciklusokra is. A Matsya vagy a Hal Avatâra történetesen előbb volt, mint a Varâha vagy Vadkan Avatâra, az allegóriáknak ezért mind a Padma-ra, mind a jelenlegi manvantara-ra kell vonatkozniuk, ugyanakkor a kisebb ciklusokra is, amelyek a Világláncunk és Földünk újra megjelenése óta teltek el. Mivel pedig Vishnu Matsya Avatâra-ját és Vaivasvata Vízözönét helyesen egy olyan eseménnyel kapcsolják össze, amely Földünkön a jelenlegi körben történt, nyilvánvaló, hogy míg pre-kozmikus – a *mi* Kozmoszunk vagy Naprendszerünk értelmében – eseményekre is vonatkozhat, esetünkben mégis egy távoli geológiai korszakra utal. Még az

^{VII/1} A buddhista ezoterikus hagyományokban van egy érdekes információ. Gautama Buddha exoterikus vagy allegorikus életrajza szerint ez a nagy Bölcs „disznóhús és rizs” által okozott gyomorrontásban halt meg, ami valójában nagyon prózai vég, kevés benne a fennkölt elem. Ezt allegorikus összefüggésében úgy magyarázzák, hogy Buddha a „Vadkan” vagy Varâha Kalpa-ban született, amikor Vishnu ennek az állatnak az alakját öltötte fel, hogy kiemelje a Földet a „Tér Vizeiből”. Mivel pedig a brahminok közvetlenül Brahmâ-tól származnak, és úgyszólván azonosítják magukat vele, és mivel ugyanakkor Buddhának és a buddhizmusnak a halálos ellenségei, ezért jött létre ez a furcsa allegorikus utalás és összekapcsolás. A Vadkan vagy a Varâha Kalpa brahmanizmusa Indiában megölte Buddha vallását, eltakarította a színről. Ezért a filozófiájával azonosított Buddháról azt mondják, hogy egy vaddisznó húsának evésétől halt meg. Csúpn annak gondolata, hogy valaki, aki a legszigorúbb vegetarianizmust és az állatok életének tiszteltét honosította meg – sőt még tojást sem evett, mivel az a rejtett élet hordozója –, hústól származó gyomorrontásban haljon meg, képtelen ellenmondás, és több orientalistát zavarba hozott. Ez a magyarázat azonban, amely lerántja a leplet az allegóriáról, mindent megvilágít. A Vahâra azonban nem egyszerű vadkan, hanem úgy tűnik, egykor valamilyen tavakban élő, vízözön előtti állatot jelentett, „amely élvezettel lubickolt a vízben”. (*Vâyû Purâna*).

ezoterikus filozófia sem állíthatja, hogy ismeri azt – eltekintve az analógián alapuló levezetéstől – ami a Naprendszerünk újra megjelenése és az utolsó Mahâ Pralaya-t megelőzően történt. Azt azonban világosan tanítja, hogy a Föld tengelyének első geológiai háborgása után, amely végül az egész Második Kontinenst a tenger mélyére söpörte ősi fajaival együtt – az egymást követő „Földek” vagy kontinensek között Atlantisz volt a negyedik –, egy másik háborgás támadt annak következtében, hogy a tengely ismét visszatért a korábbi hajlásszögébe olyan gyorsan, ahogyan kitért belőle. Ekkor a Föld valóban ismét *kiemelkedett* a vizekből – mint fent, úgy lent, és viszont. Ezekben az időkben „istenek” voltak a Földön, istenek, nem pedig olyan emberek, amilyenek ma ismerjük őket – mondja a hagyomány. Ahogyan majd a IV. kötetben bemutatjuk, az exoterikus hinduizmusban a periódusok számítása vonatkozik mind a nagy kozmikus, mind pedig a kis földi eseményekre és kataklizmákra, és ugyanezt mutathatjuk be a nevekkal kapcsolatban is. Például a Yudishthira név – a Sacea vagy Shakas első királya, aki a Kali Yuga korszakot megnyitja, amelynek 432,000 évig kell tartania, „egy valódi király, aki i. e. 3102-ben élt” – ugyanarra a nagy Vízözönre vonatkozik, amelynek idején Atlantisz először elmerült. Ő a „Yudishthira^{VII/2}, aki a százcsúcsú hegyen született a világ legvégső szélén, *amelyen túl senki sem mehet*”, és „rögtön a vízözön után”.^{VII/3} Nem tudunk „vízözönről” i. e. 3102-ben, ez még Noé vízözöne sem lehet, amely a zsidó-keresztény időszámítás szerint i. e. 2349-ben történt.

Ez egy ezoterikus időfelosztásra és egy misztériumra vonatkozik, amelyet máshol magyarázunk meg, és ezért most eltekinthetünk tőle. Ebben a pillanatban elég megjegyeznünk, hogy a Wilford-ok, Bentley-k és az ezoterikus hindu időszámítás többi Oedipusa képzeletének minden erőfeszítése szomorú kudarcot vallott. A nagyon tudós orientalistáinknak nem sikerült megfejteni sem a Négy Korszak, sem a Manvantara-k számításait, akik ezért szétvágták a gordiuszi csomót, és az egészet „a brahmini agy képzelődésének” nyilvánították. Legyen így, és nyugodjanak békességben a nagy tudósok. Ezt a „képzelődést” az Antropogenezis II. Stan-jájához fűzött magyarázatok végén ismertetjük, ezoterikus kiegészítésekkel.

Lássuk azonban, mi volt az a három fajta pralaya, és mit tart róluk a *néphit*, amely ez egyszer megegyezik az ezoteriával.

Erről a pralaya-ról, amelyet 14 manvantara és ugyanannyi rajta uralkodó Manu előz meg, és amelynek végén megtörténik a vele együtt járó, vagy Brahmâ-i felbomlás, a *Vishnu Purâna* tömören ezt mondja:

Egy Brahmâ nappalát kitevő, négy korszakból álló, ezer periódus végén a Föld szinte kimerül. Az örök (Avyaya) Vishnu ekkor Rudra, a Pusztító (Shiva) szerepét ölti fel, és valamennyi teremtményét magában újra egyesíti. Belép a Nap Hét Sugarába, és felissza a bolygó minden vizét; a nedvességet elpárologtatja, és így kiszárítja az egész Földet. Az óceánok és a folyók, a hegyi patakok és kis folyócskák mind kiszáradnak. Így, a bőséges nedvességgel táplált Hét Nap-sugár kitágulással a Hét Nappá válik, és végül felgyújtja a világot. Hari, minden dolog elpusztítója, aki az Idő Lángja, Kâlâgni, végül elhamvasztja a Földet. Ekkor Rudra Janârdana-vá válva felhőket és esőt lélegzik.^{VII/4}

Sokféle pralaya van, de a régi hindu könyvek különösen a három fő periódust említik. Közülük az elsőt – ahogyan Wilson bemutatja – Naimittika-nak^{VII/5}, az „esetenkéntinek” vagy

^{VII/2} Wilford ezredes szerint a „Nagy Háború” i. e. 1370-ben ért véget. (*Asiatic Researches*, XI. 116.), Bentley szerint i. e. 575-ben! Talán azt is remélhetjük, hogy századunk vége előtt a Mahabharata hősköteményt azonosítani fogják a nagy Napóleon háborúival, és ki is fogják ezt jelenteni.

^{VII/3} Lásd: *Royal Asiat. Soc.* IX. 364.

^{VII/4} VI. kötet, III. fejezet.

^{VII/5} A Vedânta-ban és a Nyâya-ban a Nimitta-t – amiből a Naimittika ered – a Kiváltó Oknak fordítják, amikor az Upâdâna-val, a fizikai vagy anyagi okkal szembe állítják. A Sâmkhya-ban Pradhâna Brahmâ-nál alacsonyabb ok, vagy inkább mivel Brahmâ maga egy ok, ezért magasabb Pradhâna-nál. Ennek következtében az „esetleges” egy rossz fordítás, és néhány tudós szerint „Eszményi” Okkal kellene fordítani, sőt, a Valódi Ok még jobb fordítás lenne.

„esetlegesnek” nevezik, amit a Brahmâ Nappalai közötti időszakok okoznak, ez a teremtmények, minden élő és formával rendelkező elpusztulása, de nem a szubsztanciáé, amely korábbi állapotában marad az adott Éjszaka új Hajnaláig. A másodikat Prâkritika-nak hívják, és ez Brahmâ Korának vagy Életének végén következik be, amikor minden, ami létezik, az Őseredeti Elembe oldódik bele, hogy e hosszabb Éjszaka végén újjá alakuljon. A harmadik, Âtyantika azonban nem vonatkozik a Világokra vagy a Világegyetemre, hanem csak az egyes emberek egyéniségére. Ez tehát az egyéni pralaya vagy Nirvâna, amelynek elérése után nem lehetséges további létezés, nincs újraszületés, majd csak a következő Mahâ Pralaya után. Ez az éjjel – amely 311,040,000,000,000 évig tart azzal a lehetőséggel, hogy majdnem megduplázódik egy szerencsés Jívanmukti esetében, aki a Nirvana-t a Manvantara egy korai időszakában eléri – elég hosszú ahhoz, hogy örökre, sőt végtelennek tekintsük. A *Bhâgavata Purâna*^{VII/6} beszél egy negyedik fajta pralaya-ról, a Nyitya-ról vagy Állandó Felbomlásról, és úgy magyarázza, mint az a szünet nélküli változás, amely ebben a Világegyetemben mindenben észrevétlenül végbe megy, kezdve a bolygótól az atomig. Ez a növekedés és a hanyatlás – az élet és a halál.

Amikor elérkezik a Mahâ Pralaya, a Svar-loka, a felső szféra tűzvész által felzavart lakói „őseiknél, a Pitri-knél, a Manuknál, a Hét Rishi-nél, az égi Szellemek különféle rendjeinél és az Isteneknél a Mahar-loka-ban” keresnek menedéket. Amikor ez az utóbbi állapot is bekövetkezik, minden imént felsorolt lény a Mahar-loka-ból is kiköltözik, és átmennek a Jana-loka-ba „*finom formáikban, amelyek arra hivatottak, hogy korábbihoz hasonló minőségben újra megtestesüljenek, amikor a világ a következő Kalpa kezdetén megújul*”.^{VII/7}

Ezek a hatalmas méretű, mennydörgéstől hangos felhők betöltik az egész teret [Nabhas-tala]. Ezek a felhők a lezúduló vízarádattal kioltják a szörnyű tüzeket... majd pedig szüntelenül esik száz [isteni] évig, és a víz elönti az egész világot [a Naprendszer]. Dobókocka nagyságú cseppekben zuhog az eső, elárasztja a Földet, megtölti a Középső Világot (Bhuvo-loka-t), és elönti a Mennyet. A világ most sötétségbe burkolódik, miután minden élő és élettelen dolog elpusztult, a felhők tovább ontják a vizüket... és Brahmâ éjszakája egyedül uralkodik a pusztulás színhegyén...^{VII/8}

Ez az, amit az ezoterikus tanításban Nap Pralaya-nak hívunk. Amikor a vizek elérik a Hét Rishi régióját, és a világ – a Naprendszerünk – egyetlen óceánná válik, akkor megállnak. Vishnu lélegzete erős szélle válik, ami még másik száz isteni évig fúj, amíg minden felhő el nem oszlik. Ekkor a szél visszaszívódik, és AZ,

amelyből minden dolog lesz, az Úr, aki által minden dolog létezik, Ő, aki felfoghatatlan, kezdet nélküli, aki a Világegyetem kezdete, Shesha-n [az Örökkévalóság Kígyóján] alva a mélység közepén pihen. A Teremtő [(?) Âdikrit] Hari [a Tér] Óceánján alszik Brahmâ alakjában – akit Sanaka^{VII/9} és a Jana-loka szentjei (Siddha-i) dicsőítenek, és akin a Brahma-loka szent lakói elmélkednek, aggódva a végleges felszabadulás miatt – misztikus álomba merülve, saját érzékszalódásának mennyei megszemélyesítése... Ez az a Felbomlás [(?) Pratisanchara], amelyet Esetlegesnek neveznek, mert Hari az Esetleges (eszményi) Oka.^{VII/10} Amikor az Egyetemes Szellem felébred, a világ új életre kel, amikor a szemét behunyja, minden dolog a misztikus álom ágyára hanyatlik. Ahogyan ezer nagy korszak alkotja Brahmâ egy Napját, [az eredetiben nem Brahmâ, hanem Padmayoni szerepel, ami megegyezik Abjayoni-val, a „Lótusz Szülőtté-

^{VII/6} XII. IV. 35.

^{VII/7} *Vâyu Purâna*.

^{VII/8} Wilson: *Vishnu Purâna*, VI. III.

^{VII/9} A fő Kumâra vagy Szűz Isten, egy Dhyân Chohan, aki visszautasítja, hogy teremtsen. Szent Mihály ősalakja, aki szintén visszautasítja, hogy így tegyen.

^{VII/10} Lásd a „Káosz, Theosz, Kozmosz” című fejezet záró sorait.

vel”], hasonló módon Brahmâ Éjszakája is ugyanezekből a periódusokból áll... Felébredve éjszakájának végén, a Meg-nem-született... újra teremti a Világegyetemet.^{VII/11}

Ez az „Esetleges” Pralaya, de mi az Elemi (Prâkritika) Felbomlás? Parâshara így írja le Maitreya-nak:

Amikor a természetlenség és a tűz az összes világot és a Pâtâla-kat [poklokat] elszáritotta-^{VII/12}... akkor elkezdődik az elemi felbomlás folyamata. Ekkor először a vizek nyelik el a Föld sajátosságát (ami a szaglás alapeleme), a Föld pedig, megfosztva ettől a sajátosságától, pusztulásnak indul... és eggyé válik a vízzel... Amikor a vizes elem hullámai így átítatják a Világegyetemet, a tűz eleme felnyalja annak alapízét... és maguk a vizek is elpusztulnak... és eggyé válnak a tűzzel. Ezért a Világegyetemet teljesen megtölti az [éterikus] láng, amely fokozatosan szétterjed az egész világon. Miközben a Tér [egyetlen] láng... a szél eleme megragadja az alap tulajdonságot vagy a formát, ami a fény oka, és mivel ez visszahúzódik (pralína), minden levegőszerűvé válik. Mivel a forma alapja elpusztult, és a tűz [(?) Vibhâvasu] elvesztette alapelemét, a levegő kioltja a tüzet, és szétterjed... a térben, amely elveszti a fényt, amikor a tűz egybeolvad a levegővel. Ekkor a levegő a hangtól, az éter forrásától kísérve szétterjed mindenhol a tíz régióban keresztül... amíg az Éter hatalmába nem keríti az érintkezést [(?) Sparsha, kohézió – tapintás?], a levegő alapsajátosságát, aminek elvesztésével elpusztul, és az Éter [(?)Kha] marad meg változatlanul, forma, íz, tapintás (Sparsha) és szag nélkül [nem] megtestesülve létezik [mürtti-mat], mérhetetlenül, és áthatja az egész teret. Az éter [Âkâsha], amelynek jellemző sajátossága és alapeleme a hang [az „Ige”], egyedül létezik, és elfoglalja a Tér egész ürességét [vagy inkább elfoglalja a tér teljes tartalmát]. Ekkor az elemek (Bhûtâdi) eredete [noumenonja?] elnyeli a hangot [az összefoglaló értelmű Demiurgos-t], [és a Dhyân Chohan-ok seregei] és valamennyi létező elem^{VII/13} azonnal eredetijébe oldódik fel. Ez az elsődleges elem a sötétség tulajdonságával [Tâmassa-val, vagy inkább a szellemi sötétséggel] egyesült tudat, és ezt is elnyeli [felbontja] a Mahat [az Egyetemes Értelem], amelynek jellemző sajátossága az értelem [Buddhi], és így a Föld és a Mahat a Világegyetem külső és belső határai. Ilyen módon, ahogyan [kezdetben] a természet [Prakriti] hét formáját Mahat-tól a Földig számították... úgy tér vissza *ez a hét* egymásután egymásba.^{VII/14}

Brahmâ Tojása (Sarva-mandala) hét övezetével (dvîpa-k), hét óceánjával, hét régiójával és azok hegyeivel feloldódik az öt körülvevő Vizekben. A vizes öltözetet a tűz issza fel, a tűz (rétegét) a levegő (rétege) szívja magába, a levegő összeolvad az éterrel (Âkâsha), az elsődleges elem [Bhûtâdi, az elsődleges elem eredete vagy inkább *oka*] elnyeli az étert, és ömagát is elpusztítja az Értelem [Mahat, a Nagy, Egyetemes Elme], amely mindezekkel együtt eltűnik, miután a Természet [Prakriti] hatalmába kerítette. Ez a Prakriti, akár szétválasztott, akár nem, alapjában ugyanaz, csak hogy a szétválasztott végül feloldódik és elvész a szétválasztatlanban. Az egy, tiszta, elpusztíthatatlan, örök, mindent átható Szellem [Pums] is része annak a Legfelsőbb Szellemnek, ami a minden. Ez a Szellem [Sarvesha], amely más, mint a (megtestesült) Szellem, és amelyben nincsenek megnevezett jellegzetességek, fajok [nâman és jâti vagy rûpa, ezért inkább test, mint faj], vagy ilyesmik... [megmarad], mint az [egyedüli] Létezés [Sattâ]. A Természet [Prakriti] is és a Szellem [Purusha] is [végül] a Legfelsőbb Szellemben oldódnak fel.^{VII/15}

^{VII/11} Ugyanott, IV.

^{VII/12} Ez a kilátás aligha tetszene a keresztény teológiának, amely hívei számára egy örökké tartó poklot kínál.

^{VII/13} Az „elem” fogalmat itt úgy kell érteni, hogy nemcsak a látható és fizikai elemeket jelenti, hanem azt is, amit Szt. Pál elemeknek nevez, a szellemi, értelmes erőket – angyalokat és démonokat – manvantarai formájukban.

^{VII/14} Amikor az orientálisták helyesen értik meg ezt a leírást annak ezoterikus értelmében, akkor azt fogják találni, hogy a világ-elemek e kozmikus kölcsönössége jobban megmagyarázhatja a fizikai erők összefüggését, mint a jelenleg ismertek. Mindenesetre a teozófusok észre fogják venni, hogy a Prakriti-nek *hét formája* vagy princípiuma van, a „Mahat-tól a Földig számítva”. A „Vizek” itt a misztikus „Anyát” jelentik, az absztrakt természet anyaméhét, amelyben a Megnyilvánult Világegyetem megfogamzik. A hét „zóna” utalás e Világegyetem hét osztályára, vagyis az Erők Noumenon-jaira, amelyek azt létre hozzák. Ez az egész allegorikus.

^{VII/15} *Vishnu Purâna*, VI. könyv IV. fejezet, de Wilson hibáit kijavítottuk, és az eredeti fogalmakat zárójelbe tettük.

Ez a végső Pralaya^{VII/16}, a Kozmosz Halála, ami után Szelleme a Nirváná-ban, vagyis AZ-ban pihen, ami számára sem Nappal, sem Éjszaka nem létezik. Az összes többi Pralaya periodikus, és szabályos egymásutánissággal követik a Manvantará-kat, ahogyan az éjszaka követi minden emberi teremtmény, állat és növény nappalát. A Kozmosz életeinek teremtési ciklusa lejárt, mert a Megnyilvánult „Ige” energiája ugyanúgy növekedik, tetőpontra jut, és hanyatlik, mint minden ideiglenes dolog, bármilyen hosszú ideig is létezzen. A Teremtő Erő noumenoniként örök, aspektusaiban jelenségi, megnyilvánulásként van kezdete, és ezért kell lennie végének is. Ebben az időközben vannak aktív és pihenési periódusai. Ezek jelentik Brahmâ nappalait és éjszakáit. De Brahman, a Noumenon, soha sem pihen, mivel soha sem változik, és mindig van, bár nem mondhatjuk róla, hogy bárhol is volna.

A zsidó kabbalisták érezték, hogy szükségszerű ennek az örökkévaló, végtelen Istenségnek *változhatatlansága*, és ezért alkalmazták ugyanezt a gondolatot az antropomorfikus Istenre. A gondolat költői, és alkalmazásában nagyon találó. A *Zohar*-ban a következőket olvassuk:

Amikor Mózes a Sínai hegyen együtt virrasztott az Istenséggel, aki a tekintete elől egy felhőbe rejtőzött, nagy félelem fogta el, és hirtelen azt kérdezte: „Uram, hol vagy... alszol, Ó Uram?...” És a Szellem válaszolt neki: „Én sohasem alszom, ha csak egy pillanatra is álomba merülnék az *időm előtt*, az egész teremtés egy szempillantás alatt feloszlana”.

Az „*időm előtt*” nagyon sokatmondó. Azt mutatja, hogy Mózes Istene, a hímnemű Brahmâ-hoz hasonlóan csak egy ideiglenes helyettesítő, AZ-nak, a megváltoztathatatlanak, egyik helyettesítője és aspektusa, aki ezért nem vehet részt a Nappalokban vagy az Éjszakákban, és nem is lehet semmilyen köze az újra aktívvá váláshoz vagy a felbomláshoz.

Amíg a keleti okkultisták hét értelmezési móddal rendelkeznek, a zsidók csak négygel, nevezetesen a valódi misztikus, az allegorikus, az erkölcsi és a szószerinti vagy Pashut értelmezéssel. Az utóbbi az exoterikus egyházakhoz illeszkedő kulcs, és nem érdemes beszélni se róla. A következő néhány mondat az első, vagyis a misztikus kulccsal olvasva minden szentírás felépítése alapjainak azonosságát mutatja. Ezek a mondatok Isaac Myer-nek a kabbalista munkáiról szóló kitűnő könyvében találhatók, úgy tűnik, alaposan tanulmányozta ezeket a munkákat. Szó szerint idézek:

B'raisheeth barah elohim ath hashama' yem v'ath haa'retz, tehát „Kezdetben teremté(k) az Isten(ek) az eget és a földet”, (aminek a jelentése:) a hat (Építő Sephiroth)^{VII/17}, amelyek fölött *B'raisheeth áll, mind a lenthez tartozik*. Hatot teremtett, (és) ezeken nyugszik (létezik) minden dolog. Ezek pedig *a Koponya hét formájától függnék*, fel valamennyi Méltóság Méltóságáig. A második „Föld” pedig nem jön számításba, ezért ezt mondta: „És belőle (abból a Földből), amely meg volt átkozva, jött ő elő... (A Föld) forma nélküli és üres volt; és sötétség volt a Mélység színe felett, és az Elohim Szelleme... lélegzett (*me' racha' phath*, vagyis felette lebegett, tűnődött rajta, mozgott...) a vizek fölött” A tizenhárom a legérdemesebb Méltóság tizenhárom (forma)-jától függ. Hatezer év függ (ezekre utalunk) az első hat szóban. A hetedik (ezer, millenium) felette levő (az elátkozott Föld felett) az, amely Önmagában erős. És tizenkét óra (egy... nap...) alatt teljesen sivárrá vált. A tizenharmadikban (az Istenség) majd visszaállítja azokat... és minden megújul, mint korábban, és mind az a hat folytatódni fog.^{VII/18}

Az „Építő Sephiroth-ok” a hat Dhyân Chohan vagy Manu vagy Prajâpati, akiket a hetedik, „B'raisheeth”, az Első Kiáradás vagy a Logosz foglal egységbe, és akiket ezért az alsó vagy fizikai Világegyetem Építőinek neveznek, és mindannyian a Lenthez tartoznak. Ez a Hat a

^{VII/16} Mivel ez az itt leírt a Mahâ, a Nagy, vagy az úgynevezett Végső Pralaya, minden dolog visszaoldódik eredeti, Egy Elemébe, azt mondják, „maguk az istenek, Brahmâ és a többi” meghalnak, és eltűnnek erre a hosszú „Éjszakára”.

^{VII/17} A Stanzák „Építői”.

^{VII/18} A *Siphrah Dizeniouta*-ból, I. fejezet, 16. és további §, ahogyan Myer *Qabbalah*-ja idézi a 232-3. oldalon.

, amelynek lényege a *Hetedikből* való, ők az Upâdhi-k, az Alap vagy az Alapkő, amelyre a tárgyiasult Világegyetem felépül, ők minden dolog noumenonjai. Ebből eredően ők ugyanakkor a természet erői, a Jelenlét Hét Angyala, az emberben levő hatodik és hetedik princípium, a hetes lánc szellemi-lelki-fizikai szférái, a gyökérfajok, stb. Valamennyien, még a legfelső is „a Koponya hét alakjától függenek”. „A második 'Föld' nem jön számításba”, mert az *nem Föld*, hanem a Káosz vagy a Tér Mélysége, amelyben a Káosz felett elmélkedő Felső Lélek gondolatában alkotott paradigmaticus vagy modell-világegyetem pihen. Az „átok” fogalom itt nagyon félrevezető, mert egyszerűen végzetet vagy sorsot jelent, vagyis *azt a végzetserűséget*, amely a tárgyiasult állapotba küldte. Ezt az „átokkal sújtott Föld” kifejezés mutatja, amelyet „forma nélküliként és üresként” írnak le, és amelynek feneketlen mélységeiben az Elohim-ek vagy a közös Logoszok „Lélegzete” létrehozta, vagy úgymond lefényképezte *a leendő dolgokról* alkotott első isteni gondolatot. Ez a folyamat megismétlődik minden Pralaya után, egy új Manvantara, vagyis az érző, egyéni létezés időszakának kezdete előtt. „A Tizenhárom a tizenhárom formától függ”, a tizenhárom időszakra utal, amelyeket a tizenhárom Manu személyesít meg, Svâyambhuva-val, a tizennegyedikkel – a 13 a 14 helyett, ez egy további ködösítés – az a tizennégy Manu, akik egy Mahâ Yuga időszaka, vagy Brahmâ egy nappala során uralkodik. A tárgyiasult Világegyetem e tizenhárom-tizennégy a tizenhárom-tizennégy paradigmaticus eszményi formától függ. A „hatezer év”, amely az „első hat szóban függ” jelentését újra csak a hindu bölcsességben kell keresnünk. Ezek az őseredeti hat (hét) „Edomi Királyra” vonatkoznak, akik láncunk első körének világait vagy bolygóit, valamint ugyanezen kör őseredeti embereit jelképezik. Ők a hét részből álló, Ádám előtti első gyökérfaj, vagyis ők azok, akik a harmadik, szétválasztott faj előtt léteztek. Mivel árnyékok és értelem nélküliek voltak, mivel még nem ettek a Tudás Fája gyümölcséről, nem láthatták a Parzuphim-et, vagy az „Arc nem láthatta az Arcot”, tehát úgymond az első embereknek nem volt öntudatuk. „Ezért az első (hét) király meghalt”, vagyis elpusztították őket.^{VII/19} Nos, kik ezek a királyok? Azok a királyok, akik a „hét Rishi, bizonyos (másodrendű) istenségek, Indra [Shakra], Manu és fiai, a királyok, [akik] egyetlen periódus alatt teremődnek, és pusztulnak el”, ahogyan ezt a *Vishnu Purâna* mondja.^{VII/20} A hetedik „ezer” ugyanis, ami nem az exoterikus kereszténység évezrede, hanem az antropogenezisé, a *Vishnu Purâna*-nak megfelelően mind a fizikai ember „teremtésének hetedik periódusát”, mind a hetedik princípiumot – makrokozmosz és mikrokozmosz értelemben is – valamint a hetedik periódus utáni pralaya-t is jelenti, az Éjszakát, amely ugyanolyan hosszú, mint Brahmâ Nappala. „Teljesen lakatlanná vált tizenkét óra alatt”. A tizenharmadik az (kétszer hat és az összegzés), amikor minden helyre áll, „és a hat folytatódni fog”.

Így a *Qabbalah* szerzője teljesen helyesen jegyzi meg, hogy:

Jóval az ő (Ibn Gebirol) ideje előtt... sok évszázaddal a keresztény időszámítás előtt, volt Közép-Ázsiában egy „Bölcsesség-Vallás”, aminek töredékei a későbbi időkben az ősi egyiptomiak, a régi kínaiak, hinduk stb. tudósai között léteztek... [És hogy] a *Qabbalah* minden valószínűség szerint eredetileg árja forrásokból érkezett Közép-Ázsián, Perzsián, Indián és Mezopotámián keresztül, mert Ábrahám és sokan mások is Ur-ból és Haran-ból jöttek Palesztinába.^{VII/21}

Ez volt C.W. King-nek, a *The Gnostics and Their Remains* szerzőjének is a szilárd meggyőződése.

Vâmadeva Modelyar rendkívül költőien írja le az eljövendő „Éjszakát”. Bár ezt ismertettük az *Isis Unveiled*-ben, érdemes megismételni:

^{VII/19} Hasonlítsuk össze a *Siphra Dizenioutha*-val.

^{VII/20} I. könyv, III. fejezet.

^{VII/21} 219, 221. oldalak.

Különös zajok hallatszanak minden irányból. Ezek Brahmâ Éjszakájának előfutárjai; *sötét-ség emelkedik fel a látóhatáron*, és a Nap eltűnik a Makara [a zodiákus tizedik jegye] tizenhar-madik foka mögött, és nem éri el többé a Mina [a zodiákus Halak-ja] jegyét. A pagodák gurui, akik azzal vannak megbízva, hogy figyeljék a Râshichakram-ot [a zodiákust], ekkor eltörhetik körzőjüket és eszközeiket, mert ezentúl azok már használhatatlanok.

A fény fokozatosan elhalványodik, a meleg mérséklődik, a lakatlan helyek megszaporodnak a földön, a levegő egyre ritkábbá válik, a vízforrások kiszáradnak, a nagy folyók hullámai ki-apadnak, az óceán megmutatja homokos fenekét, a növények pedig elpusztulnak. Az emberiség és az állatvilág mérete napról-napra csökken. Az élet és a mozgás elveszti erejét, a bolygók alig tudják vonzani egymást a Térben, egyik a másik után alszik ki, mint egy lámpa, amelyet a chok-ra [szolga] keze elfelejt megtölteni. Sûrya [a Nap] pislákol és kialszik, megkezdődik az anyag felbomlása [pralaya], és Brahmâ visszamerül Dyaus-ba, a Megnyilvánulatlan Istenbe, és mivel feladatát befejezte, álomba merül. Ismét eltelt egy Nap, megkezdődik az Éjszaka, és tart a kö-vetkező Hajnalig.

Ekkor pedig minden létező csírája ismét belép Gondolatának Aranytojásába, ahogyan ezt az isteni Manu mondja. Békés pihenése idején az aktivitás princípiumaival felruházott élő lények beszüntetik tevékenységüket, és minden érzés [manas] elalszik. Amikor ezek mind feloldódnak a Legfőbb Lélekben, valamennyi lény e Lelke teljes nyugalomban alszik addig a napig, amikor majd újra felveszi formáját, és újra felébred eredeti sötétségéből.^{VII/22}

Ahogyan a Satya Yuga mindig az első a Négy Korszak vagy Yuga-k sorozatában, úgy a Kali mindig az utolsó. Indiában most a Kali Yuga uralkodik korlátlanul, és úgy tűnik, egybe-esik a nyugati Kali Yuga korszakával. Mindenesetre érdekes látnunk, hogy mennyire látnoki volt szinte minden dologban a *Vishnu Purâna* írója, amikor Maitreya-nak megjósolja ennek a Kali Yuga-nak néhány sötét hatását és bűnét. Mert, miután elmondta, hogy a „barbárok” fog-nak uralkodni az Indus partjain, Chandrabhângâ-n és Kasmíron, hozzáfűzi:

A földet abban az időben egyszerre több uralkodó fogja kormányozni, durva lelkű, erőszakos királyok, akik mindig hajlamosak az álnokságra és a gonoszságra. Asszonyokat, gyermekeket és teheneket fognak megölni, elragadják majd alattvalóik tulajdonát [vagy egy másik olvasatban *mindenáron megszerzik mások feleségeit*], hatalmuk korlátozott lesz... életük rövid, vágyaik ki-elégíthetetlenek.

... Különböző országok népei velük összekeveredve követni fogják példájukat, és mivel a barbárok az uralkodók pártfogásával hatalmasak lesznek (Indiában), miközben a tiszta törzseket mellőzni fogják, a nép lealacsonyodik, [vagy a Magyarázó szavaival: „a Mlechchha-k lesznek a középen, az árják pedig a végén”].^{VII/23} A gazdagság és a jámborság napról-napra csökken, amíg a világ teljesen lezüllik.

... Egyedül a vagyon jelenti a rangot, a gazdagság lesz az áhítat egyedüli forrása, a szenvedély lesz a nemek közötti egyesülés egyetlen köteléke, a hazugság az egyetlen eredményes esz-köz a peres ügyekben, a nők pedig csak az érzéki kielégülés tárgyai lesznek... *Az élet számtalan területén csak a külső jellegzetességek fogják jelenteni a kiválóságot*, a becstelenség [anyâya] lesz a megélhetés általános eszköze, a gyengeség az alárendeltség oka, a tudást megfélemlítéssel és az önteltséggel helyettesítik, bőkezűség lesz a vallásosság, a gazdag embert fogják tisztának tartani, a házasságból kölcsönös megegyezés lesz, és a finom ruházat jelenti a méltóságot... A legerősebb fog uralkodni... a nép, mivel nem tudja elviselni a súlyos terheket, [khara-bhâra-t, az adók terhét] a völgyekbe fog menekülni... Így a Kali korszakban a romlás folyamatosan terjed, amíg az emberi faj meg nem közelíti megsemmisülését [pralaya]. Amikor... már közel lesz a Kali korszak vége, akkor annak az Isteni Lénynek egy része, amely saját szellemi természetéből létezik [Kalki Avatâra]... leszáll a Földre... felruházva a nyolc emberfeletti képességgel... Ő fogja helyreállítani a földön az igazságot, a Kali Yuga végén élők elméje pedig felébred, és olyan átlátszó lesz, mint a kristály. Az így megváltozott emberek... *emberi lények magvai lesz-nek*, és olyan fajt szülnek, amely a Krita korszaknak (vagy a tisztaság korának) törvényeit fogja követni. Ahogyan a kinyilatkoztatás mondja: „Amikor a Nap, a Hold, Tishya (a holdi konstella-

^{VII/22} Lásd Jacolliot: *Les Fils de Dieu*, és *l'Inde des Brahmes*, 230 oldal.

^{VII/23} Ha ez nem profétikus, akkor mi az?

ció), és a Jupiter bolygó egy házban lesznek, akkor tér visszaa Krita [vagy Satya] korszak”...^{VII/24}

Két személy, a Kuru fajból való Devâpi, és az Ikshvâku családból származó Maru [Moru]... állandóan életben vannak a négy korszakon keresztül, és Kalâpa-ban^{VII/25} laknak. Ők a Krita-kor kezdetén visszatérnek ide^{VII/26}. . . Maru [Moru]^{VII/27}, Shîghra fia, még él a valósi áhítat (jóga) hatalma következtében... és vissza fogja állítani a Nap-dinasztia Kshattriya nemzetiségét.^{VII/28}

Akár igaz ez az utóbbi prófécia, akár nem, a Kali Yuga „áldásait” helyesen írja le, és ezek bámulatosan illenek mindarra, amit az ember lát és hall Európában és más civilizált és keresztény országokban a XIX. század végén és a XX. század hajnalán, a „felvilágosodás” nagy korszakában.

VIII. fejezet A lótosz, mint egyetemes jelkép

Nincsen olyan ősi jelkép, amelyhez ne kapcsolódna mély és filozófiai jelentés, fontosságuk és jelentőségük ősiségükkel növekszik. Ilyen jelkép a lótosz is. Ez az a virág, amelyet a természetnek és isteneinek szenteltek, az elvont és a konkrét Világegyetemet jelképezi, mert mind a szellemi, mind a fizikai természet teremtő erőinek emblémája. A legősibb időktől kezdve az árja hinduk, az egyiptomiak, majd utánuk a buddhisták is szentnek tartották. Tisztelték Kínában és Japánban, a görög és a latin egyház is átvette keresztény emblémaként, és hírnököt csináltak belőle, ahogyan ezt a keresztények most is teszik, akik a vízililiommal helyettesítik.

A keresztény vallásban minden angyali üdvözlést ábrázoló képen Gábiel arkangyal egy szál vízililiomot tart a kezében, amikor megjelenik Szűz Máriának. Ez a szál virág jelképezi a tüzet és a vizet, vagyis a teremtés és a nemzés gondolatát, *pontosan ugyanazt a gondolatot*, mint a lótosz a Bodhisattva kezében, aki hírül adja Mahâ-Mâyâ-nak, Gautama anyjának, Buddha, a világ Megváltójának születését. Az egyiptomiak Osiris-t és Hóruszt mindig a lótoszvirággal együtt ábrázolták, mivel mindkettő Napisten vagy Tűzisten volt, ahogyan a Szentlélek-et még most is „tűznyelvekként” ábrázolják az Apostolok Cselekedeteiben.

A lótosznak megvolt és megvan a misztikus jelentése, ami a föld minden népénél azonos. Erről Sir William Jones-t javasoljuk az olvasónak.^{VIII/1} A hinduknál a lótosz a természet teremtő erejének jelképe, ami a tűz és a víz, vagy a szellem és az anyag közegén keresztül működik. „Ó Örökkévaló! Látom Brahm-t, a Teremtőt, benned trónolva a lótoszon” – mondja a *Bhagavad Gita* egyik verse. Ahogyan a Stanzáknál már megjegyeztük, Sir W. Jones pedig

^{VII/24} Wilson: *Vishnu Purâna*, IV. kötet, XXIV. fejezet.

^{VII/25} A *Matsya Purâna* szerint: Katâpa.

^{VII/26} *Vishnu Purâna*, ugyanott

^{VII/27} Max Müller a Morya uralkodóházból való Morya-nak fordítja ezt a nevet, amelybe Chandragupta tartozott (Lásd: *History of Ancient Sanscrit Literature*). A *Matsya Purâna* CCLXXII. fejezetében a tíz Morya vagy Maureya dinasztijáról beszélnek. Ugyanabban a fejezetben kijelentik, hogy egy napon a Morya-k fognak Indián uralkodni, miután sok ezer év múlva visszaállítják a kshattriya osztályt. Csakhogy ez az uralkodás tisztán szellemi lesz, és „nem e világból való”. Ez a következő Avatâra királysága lesz. Tod ezredes úgy hiszi, hogy a Morya vagy Maurya név a Mori-nak, egy Rajpât törzs nevének elferdítése, a Mahâvansa-ról szóló magyarázat szerint egyes hercegek a Maurya nevet Mori nevű városuktól vették, vagy Max Müller professzor szerint Morya-Nâgara-tól, ami a Mahâvansa eredeti szövege szerint helyesebb is. A madraszi Devan Bâdhâdur R. Ragoonath Rao testvérünk azt mondja, hogy a szanszkrit enciklopédia, a *Vâchaspattya* szerint Katâpa (Kalâpa) a Himalája északi oldalán fekszik, tehát Tibetben található. Ugyanezt állítja a *Bhâgavata Purâna* XII. skanda-ja.

^{VII/28} Ugyanott, IV. fejezet. A *Vayu Purâna* kijelenti, hogy Moru az eljövendő tizenkilencedik Yuga-ban vissza fogja állítani a Kshattriya-kat. (Lásd: *Five Years of Theosophy*, 483. oldal, „The Moryas and Kothoomi”).

^{VIII/1} Lásd: *Dissertations Relating to Asia*.

bemutatja, hogy a lótosz magjai már csírázásuk előtt is tartalmazzák a teljesen kialakult leveleket, annak az apró alakját, amivé majdan kifejlett növényként válik. Indiában a lótosz a termőföldnek, sőt mi több, Meru hegyének a jelképe is. A négy égtáj angyalai vagy geniuszai, a Stanzak Mahârâjah-i mind egy lótoszon állnak. A lótosz az Isteni és az emberi hermafrodita kettős jelképe, mivel úgymond kétnemű.

A hinduknál a tűz vagy a hő szelleme – amely felkavar, megtermékenyít és az eszményi ősképből konkrét formába fejleszt mindent, ami a vízből, vagy az őseredeti Földből született – bontakoztatta ki Brahmâ-t. A Tér Vizein és az Örökkévalóság Kígyóján pihenő Vishnu Isten köldökéből kinövő lótoszvirág a legszemléletesebb allegória, amelyet valaha kigondoltak. Ez a Világegyetem, amely a központi Napból, a Pontból, az örökké rejtett Csírából bontakozik ki. Lakshmi-t, aki Vishnu nőnemű aspektusa, és akit Padma-nak, lótosznak is neveznek a *Râmâyana*-ban, egy lótoszvirágon lebegve ábrázolják a „Teremtés” idején és a tér „óceánjának köpülésekor” úgy, hogy a „tejtengerből” emelkedik ki, mint Vénusz-Aphrodite a tenger habjából.

...Akkor, egy lótoszon ülve,
A Szépség ragyogó istennője, a páratlan Shri,
Kiemelkedett a hullámokból...

énekli egy angol orientalista és költő, Sir Monier Williams.

Az e jelképben rejlő gondolat nagyon szép, és ráadásul az összes vallási rendszer azonos eredetét mutatja. Akár lótoszként, akár vízililiomként ugyanazt a filozófiai elképzelést fejezi ki, nevezetesen a tárgyiasult kiadását a tárgyiasulatlanból, az isteni gondolatalkotást, amint az absztraktból átlép a konkrét, vagyis látható formába. Mert mihelyt a Sötétség, vagy inkább az, ami a tudatlanság számára „sötétség”, eltűnik a saját birodalmában, az Örök Fény birodalmában, csak a Megnyilatkozott Isteni Gondolatalkotást hagyva hátra, a teremő Logoszok értelme megnyílik, és az eszményi világban – ami eddig elrejtőzött az Isteni Gondolatban – látják minden archetípusi formáját, és hozzáfognak e modellek másolásához, megépítéséhez vagy kialakításához, a mulandó és a transzcendentális megformálásához.

A tevékenység e szintjén a Demiurgos még nem az Építész. A tevékenység pirkadatában megszületve először is meg kell értenie a tervet, hogy megvalósíthassa az eszményi formákat, amelyek az Örök Gondolatalkotás kebelében eltemetve fekszenek, ugyanúgy, mint ahogyan a jövőző lótoszlevelek, a szeplőtlen szirmok a növény magjában rejtőzködnek.

Az ezoterikus filozófiában a Teremőnek tekintett Demiurgos vagy Logosz egyszerűen csak egy elvont fogalom, olyan, mint a „sereg”. Ahogyan az utóbbi aktív erők vagy működő egyedek tömegét – katonákat – magába foglaló fogalom, úgy a Demiurgos a Teremők vagy Építők sokaságának mennyiségi összetétele. Burnouf, a nagy orientalista tökéletesen megértette a gondolatot, amikor azt mondta, hogy Brahmâ pontosan annyira *nem* teremti a Földet, ahogyan a Világegyetem többi részét sem.

Miután kibontakozott a Világlélekből, és miután különvált az Első Októl, eltűnik az egész természetben, és azt önmagából árasztja ki. Nem áll fölötte, hanem elkeveredik vele, Brahmâ és a Világegyetem egyetlen Lényt alkotnak, a világegyetem minden részecskéje lényegében maga Brahmâ, aki önmagából eredt.

A *Holtak Könyve* „Átalakulás a Lótoszba” című fejezetében az Isten, akit a lótoszvirágból kiemelkedő fejként jelenítenek meg, így kiált fel:

Én vagyok a tiszta Lótosz, aki a Fénylőből emelkedik ki... Én hozom Hórusz üzenetét. Én vagyok a tiszta lótosz, aki a Nap-mezőkről jön.^{VIII/2}

A lótosz-gondolatot még a *Genezis* elohisztikus első fejezetében is nyomon követhetjük – ahogyan az *Isis Unveiled*-ben is elmondtuk. Ez az a gondolat, amelyben keresnünk kell a zsidó kozmogónia következő versének eredetét és magyarázatát: „És mondá Isten: Hajtsa a föld... gyümölcsfát, mely gyümölcsöt hozzon az ő neme szerint, melyben legyen néki magva”.^{VIII/3} Valamennyi ősi vallásban a Teremtő Isten az „Atyának Fia”, tehát úgymond láthatóvá vált gondolata, és a keresztény korszak előtt a hinduk Trimûrti-jától kezdve a szentírások három kabbalista fejéig – ahogyan a zsidók magyarázzák – minden nép a háromszoros istenségét az allegóriáiban teljesen meghatározta és megindokolta.

Ez ennek a nagy jelképnek a kozmikus és eszményi jelentése a keleti népeknél. De amikor a gyakorlati és az exoterikus istentiszteleten használják, amelynek szintén megvolt az ezoterikus jelképrendszere, a lótosz idővel egy földiesebb gondolat hordozójává és tartalmazójává vált. Egyetlen egy dogmatikus vallás sem tudta soha elkerülni azt, hogy ne legyen benne szexuális elem, és ez a mai napig beszenyezi a jelképrendszer alapgondolatának erkölcsi szépségét. A következőket ugyanabból a kabbalista kéziratból idézzük, amelyre már több alkalommal hivatkoztunk:

Hasonló jelentésre vall a Nílus vizében növő lótosz. Növekedési módja különösen alkalmas arra, hogy a nemzési tevékenység jelképe legyen. A lótosz virága, amely érése eredményeként a szaporító magot hordozza, méhlepényszerű függelékével kapcsolódik az anyaföldhöz, vagy Isis méhéhez, a méh vizén, vagyis a Nílus folyón keresztül, hosszú zsinórhoz hasonló szárral, a köldökzsinórral. Semmi sem lehet világosabb e jelképnél, és hogy megcélzott jelentésében tökéletessé váljon, néha úgy ábrázolják, hogy a virágban egy gyermek ül, vagy jön elő belőle.^{VIII/4} Így válnak ebben a képben Osiris és Isis, Kronosz, a végtelen idő gyermekei, természeti erők fejlődésével, Hórusz néven, az ember szülőivé.

Nem hangsúlyozhatjuk eléggé azt, hogy ez a nemző tevékenység egy szimbolikus nyelv és egy tudományos műnyelv alapja. Ezen a gondolon keresztül egyből eljutunk a teremtő ok témájáról történő elmélkedéshez. Megfigyelték, hogy a természet működése egy csodálatos élő szerkezetet formált, amelyet egy hozzá csatlakozó élő lélek irányít, e lélek életfejlődése és története, múltja, jelene és jövője meghaladja az emberi értelem minden erőfeszítését.^{VIII/5} Az újszülött egy állandóan megismétlődő csoda, és azt bizonyítja, hogy az anyaméh műhelyében értelmes teremtő erő működött, amely egy élő lelket kapcsolt egy fizikai gépezethez. E tény bámulatos csodálatossága szent tiszteletet parancsol mindenre, ami a nemző szervekkel, mint az istenség nyilvánvaló alkotó közreműködésének színhelyével kapcsolatos.

Ez helyes magyarázat a régi alapgondolatokra, a történelem előtti, ősi filozófusok *személytelen* és hódolatteljes, tisztán panteista elképzelésére. Nem helyes azonban, amikor a bűnös emberiségre, a *személyiséghez* kapcsolódó durva gondolatokra alkalmazzák. Ezért a fentieket követő megjegyzéseket, amelyek a judeai jelképrendszer antropomorfizmusát mutatják, minden panteista filozófus a valódi vallás szentségére veszélyeseknek, és kizárólag a materialista korszakunkra illőknek tartja, amely ennek az antropomorfikus jellegnek közvetlen eredménye és következménye. Mert ez az *Ószövetség* egész szellemének és lényegének az alaphangja. A *Biblia* műnyelvével és jelképrendszerével foglalkozó kézirat így folytatja:

^{VIII/3} I. 11.

^{VIII/4} A hindu *Purána*-kban Vishnu az Első Logosz, Brahma pedig a Második, tehát az eszményi és a gyakorlati teremtő, akiket úgy ábrázolnak, hogy az egyik a lótoszként nyilvánul meg, a másik pedig előjön belőle.

^{VIII/5} Azonban nem a keleti metafizikába és a Teremtő Természet rejtélyeibe beavatott képzett pszichikai képességeit. Az elmúlt korok beavatatlanjai voltak azok, akik lealacsonyították a kozmikus teremtés tiszta eszményét a pusztán emberi szaporodás és szexuális tevékenységek jelképévé. Az ezoterikus tanítások és a jövő beavatottjai azok, akiknek az a küldetése most és a jövőben, hogy helyreállítsák, és ismét nemessé tegyék az ősi gondolatot, amelyet sajnálatosan megszenteltítettek azzal, hogy a teológusok és egyházak bigott hívei nyersen és durván exoterikus dogmákra és megszemélyesítésekre alkalmazták. Az absztrakt vagy *noumenoni* Természet, az egyetlen isteni megnyilvánulás csendes imádása az egyedüli vallás, amely az emberiséget nemesíti.

Ezért az anyaméh helyét a Legszentebb Helynek kell tekinteni, a Sanctum Sanctorumnak, és az Élő Isten valóságos Templomának.^{VIII/6} A férfi, a nő tulajdonát mindig is saját lényeges részének tekintette, hogy a kettőből egyet csináljon, és azt szent dologként féltékenyen őrizte. Még a lakóház vagy otthon azon részét is, amelyet a feleség lakrészének szenteltek, *penetralia*-nak, titkosnak vagy szentnek nevezték, ezért a Szentek Szentjének, a szent építményeknek a metaforája a nemzőszervek szentségének gondolatától származik. A szentírásokban találhatunk egy metaforában megfogalmazott szélsőséges leírást,^{VIII/7} amely a ház e részét így írja le: „a ház combjai között”, és néha ezt a gondolatot az építkezésben is megvalósítják, amikor a templomok nagy kapuit beljebb helyezik el a két oldalsó támpillér közé.

Ilyen „szélsőségesen eltúlzott” gondolatot a régi áráknál soha nem találunk. Ezt az a tény bizonyítja, hogy a védikus időszakban a nőket nem különítették el a férfiaktól *penetralia*-kba vagy Zenana-kba. Az elkülönítés akkor kezdődött, amikor a mohamedánok – a héber jelképrendszer következő örökösei a keresztény klerikalizmus után – elfoglalták az országot, és fokozatosan ráerőszakolták szabályaikat és szokásaikat a hindukra. A védák előtti és a védák utáni nő olyan szabad volt, mint a férfi, és a korai árjak vallási jelképrendszerébe tisztátalan, földi gondolat soha nem keveredett. Maga a gondolat és alkalmazása tisztán szemita. Ezt az említett, nagyon képzett és a Kabbalát feltáró tanulmány szerzője maga is megerősíti, amikor az imént idézett bekezdéseket befejezve hozzáfűzi:

Ha ezekhez a szervekhez, mint a teremtő kozmikus erők jelképeihez hozzá lehet kapcsolni a mértékek és időszakok eredetének gondolatát, akkor az Istenség vagy Jehovah házaként felépített templomokban annak a résznek, amelyet a Szentek Szentjének vagy a Legszentebb Helynek neveznek, a nevét valóban a nemzőszervek felismert szentségétől kellett kölcsönözni, amelyeket mind a mértékek, mind a teremtő ok jelképeinek tekintettek. A régi bölcselnél az Első Oknak *nem volt sem neve, sem fogalma, sem jelképe*.

Kétségtelen, hogy nem volt. Jobb is, ha az ember soha sem gondol rá, és örökre névtelennek hagyja, ahogyan a régi panteisták tették, mint hogy ennek az Eszmények Eszményének a szentségét jelképeinek ilyen antropomorfikus formákba történő lealacsonyításával megalázza. Itt ismét érzékelhetjük az óriási szakadékot az árja és a szemita vallási gondolkodás között, a két szembenálló pólust, az őszinteséget és titkolódzást. A brahminok, akik az emberiség természetes szaporodási folyamatához soha sem kapcsolták hozzá az „eredendő bűn” elemet, *vallási kötelességüknek* tartották, hogy legyen egy fiuk. A régi idők brahminja, miután teljesítette az emberi teremtői küldetését, visszavonult az őserdőbe, és hátralévő napjait vallásos elmélkedésben töltötte el. A természettel szemben halandó emberként és a természet munkatársaként teljesítette a kötelességét, és ezt követően minden gondolatát szellemi és halhatatlan részének szentelte, a földre csupán káprázatként, múlt álomként tekintett, ahogyan valójában az is. A szemitáknál ez másképpen volt. Kitalálták az Édenkertben történt testi kísértést. Istennük – aki ezoterikusan a Kísértő és a Természet Ura – *örökre elátkoz* egy olyan cselekedetet, amely e természet logikus tervében benne volt.^{VIII/8} Mindezt csak exoterikusan, a *Genesis* és a többi írás leple alatt és holt betűje értelmében. Ugyanakkor *ezoterikusan* ezt a *bűnnek* és *bukásnak* képzelte cselekedetet olyan szentnek tekintették, hogy szervét, az *eredendő bűn* eszkö-

^{VIII/6} A kereszténység *ősi* misztériumaiba bevezetett régi beavatott szavai „Nem tudjátok-e, hogy az Isten Templomai vagytok” (I. Korinth. III. 16.) valóban nem alkalmazhatók az *emberekre ebben az értelemben*, bár az *Ószövetség* héber összeállításainak elméjében tagadhatatlanul ez volt a jelentése. És itt van az a szakadék, amely az *Újszövetség* jelképrendszere és a zsidó törvény között húzódik. Ez a szakadék fennmaradt volna, és egyre szélesedett volna, ha a kereszténység – különösen és a legkirívóbban a római egyház – át nem hidalta volna. A modern pápaság mostanra teljesen áthidalta a két szeplőtelen fogantatás dogmájával, és azzal az antropomorfikus, ugyanakkor bálványként tisztelt alakokkal, amellyel Istenének Anyját felruházta.

^{VIII/7} Eddig csak a héber *Biblia*, és ennek szolgálai másolója, a keresztény teológia ment el.

^{VIII/8} Ugyanez a gondolat jut kifejezésre exoterikusan az egyiptomi kivonulás eseményeiben. Az Úristen rendkívüli módon megkísérti a fáraót, és „nagy csapásokkal sújtja”, hogy a király ne menekülhessen el büntetés-től, és így „választott népének” ürügyet adjon egy újabb győzelemre.

zét a legalkalmasabb és a legszentebb jelképnek választották annak az Istennek az ábrázolására, aki – leírásuk szerint – az eszköz működésbe lépését engedetlenségként és örök *bűnként* bélyegezi meg!

Ki tudná a szemita elme ellenmondásokban bővelkedő mélységeit kifürkészni? És ez a paradox elem a legbelsőbb jelentése nélkül mostanra teljesen átment a keresztény teológiába és dogmába!

Vajon az első egyházatyák ismerték a héber *Ószövetség* ezoterikus jelentését, vagy közülük csak kevesen ismerték, míg a többi nem tudott a titokról? Ezt az utókornak kell eldöntenie. Egy dolog minden esetre biztos. Mivel az *Újszövetség* ezoteriája tökéletesen megegyezik a héber mózesi könyvek ezoteriájával, és mivel ugyanakkor a szinoptikusok* és Szt. János számos tisztán egyiptomi jelképet és általában véve pogány dogmát – például a Háromságot – lemásoltak és beolvasztottak, ezért nyilvánvaló, hogy az *Újszövetség* írói, bárkik is voltak, ismerték e jelképek egyformaságát. Tudniuk kellett továbbá az egyiptomi ezoteria elsőbbségéről, mivel több olyan jelképet vettek át, amelyek – külső és belső jelentésükben – tisztán egyiptomi elképzeléseket és hitelveket ábrázolják, és amelyek nem találhatók meg a zsidó kánonban. Ezek egyike a korai ábrázolásokban a vízililiom az arkangyal kezében, amikor Szűz Máriának megjelenik, és ezeket a szimbolikus képeket a mai napig megőrizte a görög és a római egyház ikonográfiája. Így a víz, a tűz, a kereszt, a galamb, a bárány és más szent állatok minden változatukkal együtt ezoterikusan ugyanazt a jelentést hordozzák, és azért kellett átvenni azokat, hogy a tiszta és egyszerű judaizmust tökéletesítsék.

A lótosz és a víz a legrégebb jelképek közé tartoznak, tisztán árja eredetűek, noha közös tulajdonná váltak az ötödik faj szétágazásával. Nézzünk egy példát. A betűk is, a számok is mind misztikusak voltak, akár kombinálva, akár külön-külön véve azokat. Valamennyi közül a legszentebb az M betű. Ez egyszerre nőnemű és hímnemű, vagyis androgin, és a víznek, eredetében a nagy mélységnek a jelképévé tették. Valamennyi keleti és nyugati nyelvben ez egy misztikus betű, és a hullámok jelképéül szolgál, így: $\wedge\wedge\wedge$. Az árja ezoteriában, ahogyan a szemitában is, ez a betű mindig a vizet jelentette. Például a szanszkritban Makara, az állatöv tizedik jegye krokodilt jelent, vagy inkább egy víziszörnyet, amit mindig a vízzel kapcsolnak össze. A Ma betű az 5-ös számmal egyenlő, és annak felel meg, ami egy kettesből, a különvált két nem jelképéből és egy hármassból, a harmadik élet jelképéből, a kettő leszármazottjából áll. Ezt pedig gyakran egy ötszöggel ábrázolják, ami ugyanis szent jel, egy isteni monogram. Maitreya az Ötödik Buddha titkos neve és a brahminok Kalki Avatára-ja, az utolsó Messiás, aki majd eljön, amikor a Nagy Ciklus a tetőpontra ér. Az M a görög Metis vagy az Isteni Bölcsesség, a Mimra, az Ige”, a Logosz, továbbá Mithras, a Mihr, a Monád, a Misztérium kezdőbetűje is. Mindezek a Nagy Mélységben és abból születtek, és Mâyâ, az Anya fiai, aki Egyiptomban Moot, Görögországban Minerva, az Isteni Bölcsesség, Mária, Miriam, Myrrha, stb. a keresztény Logosz anyja és Mâyâ, Buddha anyja. A hindu panteonban Mâdhava és Mâdhavi a legfontosabb istenek és istennők címei. Végül szanszkritul a Mandala egy „kör” vagy egy gömb és a *Rig Vêda* tíz része is. Indiában a legszentebb nevek általában ezzel a betűvel kezdődnek, kezdve a Mahat-tól, az első megnyilvánult értelemről és Mandara-tól, a nagy hegytől, amelyet az istenek használtak az Óceán köpüléséhez, Mandâkinî-ig, a mennyei Gangâ-ig vagy Gangeszig, Manu-ig, stb. stb.

Véletlen megegyezésnek tartjuk-e mindezt? Akkor ez valóban nagyon különös véletlen, hiszen még – a Nílus vizében megtalált – Mózes nevében is ott van ez a szimbolikus mássalhangzó. És a fáraó leánya „nevezi nevét Mózesnek”, és azt mondta: „Mert a vízből húztam ki őt”.^{VIII/9} Ezenkívül az Isten héber szent neve ehhez az M betűhöz kapcsolódik, Meborach, a

* A három első, sok tekintetben rokon evangélium szerzői (Máté, Márk és Lukács). (A fordító.)

^{VIII/9} Exodus, II. 10. Továbbá a midianita pap hét leánya is, akik azért jöttek, hogy vizet mérítsenek, és akiknek Mózes segített megitatni juhaikat, amely szolgálatért a midianita pap Mózesnek nőül adja Zipporah-t vagy Sippara-t, a csillogó hullámot. (Exod. II. 16-21.) Mindennek ugyanaz a titkos jelentése van.

„Szent” vagy az „Áldott”, a vízözön vízének pedig Mbul a neve. Példáink sorát azzal zárhatjuk le, hogy emlékeztetünk a keresztre feszítésnél jelen levő „három Máriára” és kapcsolatukra a mare-val, a tengerrel vagy a vízzel. Ezért a judaizmusban és a kereszténységben a Messiást mindig a vízzel, a kereszteléssel kapcsolják össze, továbbá a Halakkal is, az állatövi jeggyel, amit szanszkritul Mínam-nak neveznek, sőt, a Matsya (hal) Avatára-val és a lótusszal, az anyaméh jelképével is, vagy a vízililiommal, aminek ugyanaz a jelentése.

Az ősi Egyiptom maradványain annál gyakrabban találhatók lótuszvirágok és víz a Napis-tenekkel kapcsolatban, minél régebbiek a kiásott tárgyakon levő fogadalmi jelképek és emb-lémák. Khnoom isten, a nedves erő vagy a víz, ami Thales tanítása szerint minden dolog prin-cípiuma, egy lótusz által körülvett trónon ül. Bes isten egy lótuszon áll, készen arra, hogy iva-dékát elnyelje. Thot-ot, a misztérium és a bölcsesség istenét, Amenti szent írnokát, aki Napko-rongot visel fejdíszként, és akinek bika feje – Mendes szent bikája Thot egyik alakja – és em-beri teste van, egy teljesen kinyílt lótuszon ül. Végül Hiqit istennő egy béka alakjában a lótuszon pihen, így mutatja kapcsolatát a vízzel. És ebből a kevésbé költői békajelképből, amely tagadhatatlanul a legősibb egyiptomi istenségek jelképe, az egyiptológusok hiábavaló-an próbálják megfejteni az istennő titkát és feladatait. A korai keresztények átvették egyhá-zukba, ami azt mutatja, hogy jobban ismerték a jelentését, mint a modern orientalistáink. A „béka vagy a varangy istennő” a teremtéssel kapcsolatos fő kozmikus istenségek egyike volt annak következtében, hogy ez az állat kételtű, és főleg azért, mert régi falakban, szikláknban, stb. hosszú időig eltöltött magányos élet után látszólag feltámad. Az istennő nemcsak részt vett a világ szervezésében Khnoom-mal együtt, hanem *a feltámadás dogmájával*^{VIII/10} is kap-csolatban állt. Néhány nagyon mély és szent jelentést kellett hozzákapcsolni ehhez a jelkép-hez, mert a korai egyiptomi keresztények – nem törődve azzal a kockázattal, hogy az álla-timádás egyik undorító formájával vádolják meg őket – templomaikban alkalmazták. Egy lótuszvirágban levő béka vagy varangy, vagy egyszerűen a béka lótusz nélkül a *templomi lámpák* kedvelt alakja volt, amelyekre e szavakat vésték: „Εγώ εἰμι ἀναστάσις”, „Én vagyok a feltámadás”.^{VIII/11} Ezek a béka-istennők megtalálhatók minden múmián is.

IX. fejezet A Hold, Deus Lunus, Phœbe

Ez az ősi jelkép a legköltőibb, ugyanakkor a legfilozófikusabb minden jelkép között. A ré-gi görögök nagyon kihangsúlyozták, a modern költők pedig teljesen elkoptatták. Az Éj Ki-rálynője, aki páratlan fényének fenségében jár az égen, aki mindent, még Hesperos-t* is sötét-ségbe borít, és aki ezüst köntösét kiteríti az egész csillagvilágra, mindig is kedvelt téma volt a kereszténység valamennyi költője számára, Milton-tól és Shakespeare-től kezdve a legújabb versírókig. Az éj fényességes lámpása számtalan csillagkísérőjével azonban csak a világi em-berek képzeletét szólította meg. A vallásnak és a tudománynak a legújabb időkig semmi köze nem volt a gyönyörű mítoszhoz. Mégis a hideg, szűzies hold – Shelley szavaival:

... Aki mindent széppé tesz, amire mosolyog,
A lány, de mégis jeges láng kelyhe, e vándorló,
Amely mindig változik és mégis ugyanaz,
És nem melegít, csak világít...

^{VIII/10} Az egyiptomiaknál ez az újrászületésben való feltámadás volt, akár a Devachan-ban, akár „az üdvös-ség mezőin” töltött 3000 évig tartó tisztulás után.

^{VIII/11} Ilyen „béka-istennők” Boulaq-ban, a kairói múzeumban láthatók. A templomi lámpákkal és felirataik-kal kapcsolatos kijelentésekért a boulaqi múzeum egykori igazgatója, a tudós M. Gaston Maspero úr a felelős. (Lásd Maspero: *Guide au Musée de Boulaq*, 146. oldal.)

* A görög mitológiában az Esthajnal csillag, a Vénusz bolygó. (a ford. megj.)

minden más égitestnél közelebbi kapcsolatban áll a Földdel. A Nap az egész bolygórendszer életadója, a Hold a mi bolygónk életadója, és ezt az első fajok már gyermekkorukban is tudták és értékelték. Ő a Királynő és ő a Király. Ő volt Soma király, mielőtt Phœbe-vé és a szűz Dianává átalakult volna. A mózesi és a kabbalista zsidók révén kiváltképp a keresztények istensége, noha a művelt világ talán sokáig nem is tudott e tényről. Tulajdonképpen azóta nem tud erről, amióta az utolsó beavatott egyházatyja meghalt, és magával vitte a sírba a pogány templomok titkait. Az olyan egyházatyák számára, mint Origenes vagy alexandriai Kelemen, a Hold Jehovah élő jelképe volt, az élet és a halál adója, a létezés ura a *mi* világunkban. Mert Artemis Luna volt az égen, és a görögöknél Diana a földön, aki a gyermekszületés és az élet felett őrködött, az egyiptomiaknál pedig ő volt Hekat (Hecate) a pokolban, a halál istennője, aki a mágian és a varázsláson uralkodott. De még ennél is több volt, mert a megszemélyesített Hold, amelynek megjelenése hármasság: Diana – Hecate – Luna a *három az egyben*. Mert ő *Diva triformis, tergemina, triceps*, három fej egy nyakon^{IX/1}, mint Brahmâ-Vishnu-Shiva. Ezért ő a Háromságunk ősképe, amely nem volt mindig teljesen hímnemű. A hetes számot, amelynek olyan kiemelkedő szerepe van a *Bibliában*, és annyira szentté vált a hetedik nappal, vagy a Sabbath-tal, a zsidók az ősidőkből vették át, ez a szám a holdhónap 28 napjában benne levő négyszer héttől eredt, amelynek minden hét napból álló részét a hold egyik negyede képviseli.

Megéri a fáradságot, hogy ebben a munkában madártávlatból bemutassuk a Hold mítoszának és tiszteletének eredetét és fejlődését a történelmi ókorban bolygónk nyugati oldalán. Az egzakt tudomány, amely visszautasít minden hagyományt, nem tudja nyomon követni korai kezdeteit, míg a teológia számára, amely a fondorlatos pápák irányítása alatt minden irodalmi emléket rossznak bélyegezett, ha nem rendelkezett a római egyház jóváhagyásával, a holdmítosz ősi történelme lepecsételt könyv. Ebben a kérdésben nem sokat számít, hogy vajon az egyiptomi vagy az árja hindu vallásfilozófia régebbi-e – a Titkos Tanítás azt mondja, hogy az utóbbi –, mivel a Nap és a Hold „imádása” a legrégebb a világon. Mindkettő fennmaradt, és elterjedt az egész Földön a mai napig, egyes esetekben nyíltan, másokban – mint például a keresztény jelképrendszerben – elrejtve. A macskát, az egyik hold-jelképet Isisnek szentelték, aki egyik értelemben a Hold volt, ahogyan Osiris pedig a Nap volt. Az istennő kezében levő *sistrum** tetején gyakran látunk macskát. Ezt az állatot nagy tiszteletben tartották Bubastis városában, amely mély gyászba borult minden szent macska halálakor, mert Isis-t, mint a Holdat különösen tisztelték a misztériumok e városában. A vele kapcsolatos csillagászati szimbolizmust már az I. fejezetben ismertettük, és senki sem írta le jobban azt, mint Gerald Massey a *Lectures* és a *The Natural Genesis* című munkáiban. Azt mondják, a macska szeme a Hold fázisait, növekedését és fogyását követi, szemei pedig két csillagként ragyognak az éjszaka sötétségében. Innen ered az a mitológiai allegória, amely szerint Diana egy macska alakjában rejtőzött el a Holdban, amikor más istenekkel együtt próbált elmenekülni Typhon üldözése elől, ahogyan Ovidius elmeséli a *Metamorphosis*-ban. Egyiptomban a Hold „Hórusz Szeme”, a Nap pedig „Osiris Szeme” is volt.

Ugyanígy volt ez a Cynocephalus-szal is. A kutyafejű majom olyan jelkép volt, ami felváltva szimbolizálta a Napot és a Holdat, bár a Cynocephalus valójában *inkább hermetikus, mint vallási szimbólum*. Ez ugyanis Merkúrnak, a bolygónak és az alkimista filozófusok higanyának hieroglifája, akik azt mondják, hogy

Merkúrnak mindig Isis *közelében* kell lennie, mivel ő a *követe*, és mert Merkúr nélkül sem Isis, sem Osiris nem tudnak semmit véghezvinni a Nagy Munkában.

^{IX/1} Alcámenes szobrászatában Τρίμορφος istennő.

* Az egyiptomi Izisz-kultuszban és buddhista szertartásokban használt, fogantyúval ellátott kengyelre felfüggesztett, 3-4 fémrudacskából álló csörgő érchangszer. (A ford. megj.)

Amikor a cynocephalus-t a kaduceusszal, a félholddal vagy a lótusszal ábrázolják, akkor a „filozófiai” Merkúr jele, amikor azonban kezében egy nádszállal vagy egy pergament tekercs-csel látjuk, akkor Hermészt, Isis titkárát és tanácsadóját jelenti, ahogyan Hanumâna is ugyan-ezt a hivatalt látta el Râma-nál.

Noha kevés az igazi napimádó, a parszi, mégis nemcsak a hindu mitológia és történelem nagy része alapul a Nap és Hold imádatán, és van azzal átszőve, hanem még maga a keresztény vallás is. Ez színezi át kezdetétől fogva egészen a mai napig a római katolikus és a protestáns egyházak teológiáját. Valójában az árja hindu és az árja európai vallások közötti különbség nagyon kicsi, ha csak az alapvető elképzeléseket vesszük figyelembe. A hinduk büszkén nevezik magukat Sûryavansha-knak és Chandravansha-knak, a *Nap* és a *Hold* dinasztiájából származóknak. A keresztények azt állítják, hogy ez bálványimádás, miközben olyan vallás követői, amely teljesen a Nap és Hold imádatán alapul. Hiábavaló és értelmetlen, hogy a protestánsok kikelnek a katolikusok ellen „Mária-imádásuk” miatt, amely a Hold-istennők tiszteletének ősi kultuszán alapul, amikor ők maguk Jehovah-t imádják, aki elsősorban egy *Hold*-isten volt, és amikor mindkét egyház teológiájában elfogadta a *Nap*-Krisztust és a *Hold*-Háromságot.

Nagyon keveset tudunk a kaldeai Hold-imádról, *Sin*-ről, a babiloni istenről, akit a görögök Deus Lunus-nak hívtak, és ez a kevés könnyen félrevezetheti a beavatatlan tanulmányozót, akinek nem sikerül megérteni a jelképek ezoterikus jelentését. A kaldeaiak – ahogyan az utánuk következő zsidók is – a Holdat különböző női- és férfineveken imádták. Ezt a régi, beavatatlan filozófusok és írók alapján tudjuk, a beavatottak ugyanis fogadalmat tettek a titoktartásra.

A már említett műnyelvről szóló kiadatlan kéziratban, amely megad egy kulcsot az ősi jelképes nyelv kialakulásához, megtaláljuk e kettős imádás logikus létjogosultságát. Ezt a munkát egy rendkívül jól tájékozott és éleseszű tudós és misztikus írta, aki ezt a kulcsot egy hipotézis érthető formájában adja meg. A hipotézis azonban határozottan bizonyított tényé válik az emberi gondolkodás vallásos fejlődésének történetében bárki számára, akik valaha is bepilantottak az ősi jelképrendszer titkába. Az író ezt mondja:

Az ember mindennapi szükségleteivel kapcsolatos első foglalkozásainak egyike az időperiódusok^{IX/2} észlelése volt, amelyek megjelölései a látóhatár síkjából vagy a nyugodt víz szintjéből kiemelkedő égboltozaton találhatók. Ezek a megjelölt időszakok lehetnek a nappal és az éjszaka, a Hold fázisai, annak sziderikus vagy szinódikus keringése, a napév időtartama az ismétlődő évszakokkal, és az ilyen periódusokra az ember a nappal vagy az éjszaka, vagyis a világosságra és sötétségre osztott nap természetes mértékét alkalmazta. Azt is felfedezte, hogy a napév időszakában van egy leghosszabb és egy legrövidebb nap, és van két olyan nap is, amelynek éjszakája és nappala egyforma hosszú. Mindezek időpontjait az év folyamán a legnagyobb pontossággal meg lehetett határozni az égen levő csillag-csoportokból, vagy csillagképekből, de figyelembe kellett venni azok retrográd mozgását, aminek következtében idővel egy betoldással történő pontosítás vált szükségessé. Így történt ez a Vízözön leírásakor, amikor egy 150 napos helyesbítést végeztek egy 600 évnyi időszaknál, amely során a tájékozódási időpontokban a zűrzavar megnövekedett... Ez természetesen így történt minden korban és minden fajjal, és az ilyen ismeret úgy kell vennünk, hogy benne rejlik az emberi fajban, tehát korábbi, mint amit az emberiség történelmi időszakának nevezünk.

Ezen az alapon a szerző az emberi fajnál közös, természetes fizikai folyamatot keres, amely összefügg a periodikus megnyilvánulásokkal, és amelynél a „kétféle jelenség kapcsolata rögzült a köztudatban”. A szerző szerint ilyenek:

^{IX/2} Az ősi mitológia magába foglalja a csillagászatot és az asztrológiát is. A Naprendszerünk számlapján a bolygók bizonyos periodikus események óramutatói voltak. Így Merkúr volt a *hírvivő*, aki a mindennapi nap- és hold-jelenségek ütemezését tartotta be, egyébként pedig a Fény Istenével és Istennőjével állt kapcsolatban.

(a) A nőkre jellemző fiziológiai jelenség minden 28 napból álló holdhónapban, vagyis 4 hétben, amelyek mindegyike 7 napból áll, és így ennek a periódusnak 13-szor kell megtörténnie a 364 napban, ami megfelel az 52, hétnapos hétből álló nap-évnek. (b) A magzat 126 napra, vagyis 18 hétnapos hétre mozdul meg. (c) Az az időszak, amelyet az „életképesség periódusának” neveznek, 210 nap, vagyis 30 hétnapos hét. (d) A születésig eltelt idő 280 nap, vagyis 40 hétnapos hét, vagy 28 napból álló 10 holdhónap, vagy kilenc 31 napos naptári hónap, amint az ég királyi ívéről számíthatjuk ki az anyaméh sötétségéből a tudatos létezés világosságába és dicsőségébe történő átmenet, ezen állandó, kifürkészhetetlen titok és csoda időszakának mértékét... Így a megfigyelt időszakok, amelyek a megszületés folyamatának menetét jelölik, természetesen csillagászati számításoknak alapjává váltak... Szinte határozottan állíthatjuk, hogy ez volt a számítási mód minden népnél, akár maguk jöttek rá, akár másoktól közvetve kapták. Ez volt a zsidók számítási módja, mert még ma is a 354 és 355 napos holdév szerint állítják össze a naptárt, és különleges bizonyítékkal rendelkezünk arra, hogy a régi egyiptomiaknál is így volt, aminek ez a bizonyítéka:

A zsidók vallási filozófiája mögött meghúzódó alapgondolat az volt, hogy Isten minden dolgot magába foglal,^{IX/3} az ember pedig Isten képmása, az emberen értve a nőt is... A zsidóknál szereplő férfi és nő helyét az egyiptomiaknál az Osiris-nek és Isis-nek szentelt bika és tehén foglalta el,^{IX/4} ezeket az isteneket egyrészt egy bikafejű férfivel, másrészt egy tehénfejű nővel ábrázolták, és ezeket a jelképeket imádták. Közismerten Osiris volt a Nap és a Nílus folyó, a 365 napból álló tropikus év, ez a Neilos szó száma és a bika, mivel Osiris a tűz és az életadó erő princípiuma is volt. Isis viszont a Hold volt, a Nílus folyó medre, vagyis az Anyaföld, amelynek termékenyítő energiáihoz szükség van a vízre. Ő volt a 354-364 napból álló holdév, a terhesség periódusainak időjelölője és a növekedő holdsarlóval ábrázolt vagy ezzel megjelölt tehén...

Azonban az egyiptomiaknál a tehén használata a zsidók nője helyett valójában nem jelentett semmilyen alapvető jelentésbeli különbséget, hanem éppen a tanítások egybeesését mutatja, és csupán egy közös forrásból származó jelkép kicserélését, ugyanis a tehén és a nő terhességi idejét egyformának tartották, 280 napnak, ami tíz, 4 hétből álló holdhónap. És ez az időszak adta meg ezen állat-szimbólum legfőbb értékét, amelynek a jele a Hold növekvő sarlója volt.^{IX/5}... Ezek a terhességi és természeti periódusok az egész világon a jelképrendszer témái voltak. Így volt ez a hinduknál is, és nagyon világosan kifejezve megtaláljuk az ősi amerikaiaknál, a Richardson és a Gest táblákon, a Palenque Keresztben és egyéb helyeken. Nyilvánvaló, hogy ezek szolgáltak alapként a yukatani maják, a hinduk, az asszíriaiak, a régi babiloniak, valamint az egyiptomiak és a régi héberek naptárkészítéséhez. A természetes jelképek... akár a fallosz, akár a fallosz és a jóni... a férfi és a nő. Valójában a férfi és nő fogalmak általánosításával lefordított szavak a Genézis I. fejezet 27. versében a... *sacr* és *n'cabvah*, vagy szó szerint fallosz és jóni.^{IX/6} Míg a fallikus emblémák ábrázolásai alig jelzik az emberi test nemzőszerveit, amikor azonban funkciójukat és a belőlük kiáradó maghólyagok fejlődését vesszük figyelembe, akkor az egy holdidő, azon keresztül pedig egy rapidó mérési módot jelzi.

Ez a Hold-szimbólum fiziológiai vagy antropológiai kulcsa. Az a kulcs, amely megnyitja a teogóniának vagy a manvantarai istenek fejlődésének rejtélyét, sokkal bonyolultabb, és nincs benne semmi fallikus. Ott minden misztikus és isteni. A zsidók azonban azon túl, hogy Jehovah-t nemző istenként közvetlenül a Holddal kapcsolták össze, jobbnak látták mellőzni a magasabb hierarchiákat, és ezen állatövi csillagképek és bolygó istenek némelyikéből csinálták meg patriarkáikat, így euherizálták a tisztán teozófiai eszmét, és lehúzták őket a bűnös emberiség szintjére. A kézirat, amelyből a fentieket kivonatoltuk, nagyon világosan megmagyarázza, hogy az istenek melyik hierarchiájába tartozott Jehovah, és hogy ki volt ez a zsidó Isten, mert érthető nyelven kimondja azt, amit az író mindig is állított, hogy az Isten, akit a ke-

^{IX/3} Ez Parabrahmam torzképű és eltörpülő vedantista elképzelése, aki *magába* foglalja az egész Világegyetemet, mivel ő maga a határtalan Világegyetem, és *rajta kívül nem létezik semmi*.

^{IX/4} Ahogyan Indiában ez mai napig van, Shiva bikája, a tehén pedig különböző Shakti-kat vagy istennőket jelképez.

^{IX/5} Innen származik a zsidók Hold-tisztelete.

^{IX/6} „Férfiúvá és asszonnyá teremté őket”.

resztények a vállukra vettek, nem több, mint a Természet megtermékenyítő vagy nemző képességének holdi jelképe. A keresztények mindig figyelmen kívül hagyták még a kabbalisták titkos héber istenét, Ain Soph-ot is, aki a legkorábbi kabbalista és misztikus elképzelések szerint ugyanolyan fenséges, mint Parabrahman. De nem Rosenroth *Kabalah*-ja az, ami valaha is ismertetni tudná Shimeon Ben Yochaï igazi, eredeti tanításait, amelyek annyira metafizikusak és filozofikusak voltak, amennyire bármely tanítás lehetett. És vajon hányan vannak a *Kabalah* tanulmányozói között, akik egyáltalán valamit ismertek e tanításokból eltorzított latin fordításaikon kívül? Vessünk egy pillantást arra a gondolatra, amely a régi zsidókat arra készítette, hogy egy helyettesítőt tegyenek az Örökké Megismerhetetlen helyére, és ami a keresztényeket úgy félrevezette, hogy a helyettesítőt a valósággal tévesztették össze.

Ha ezekhez a szervekhez [fallosz és jóni] mint a teremtő kozmikus tevékenységek jelképeéhez... az időperiódusok gondolata kapcsolható, akkor az Istenség vagy Jehovah lakóhelyeként épített templomokban a Szentek Szentjének vagy a Legmagasztosabb Helynek nevezett rész nevét valóban a nemzőszervek elismert szentségétől kellene kölcsönöznie, amelyeket mind a mértékek mind a teremtő ok jelképének tekintenek.

A régi bölcséknél az Első Oknak^{IX/7} nem volt sem neve, sem elképzelése, sem jelképe. A zsidók közvetett elképzelését egy olyan tagadó értelmű kifejezésben fogalmazták meg, mint Ain Soph, vagyis a Határok Nélküli. De *első felfogható megnyilvánulásának* jelképe egy kör volt a benne levő átmérővel, ami egyszerre hordoz geometriai, fallikus és csillagászati gondolatot... mert az egy a O-ból vagy a körből születik, amely nélkül nem létezhetne, és az egyből vagy a legelső egységből árad ki a kilenc számjegy, geometriailag pedig az összes síkidom. Így a kabbalában ez a kör az átmérőjével együtt a tíz Sephiroth-nak vagy Kiáradásnak a képe, amelyek Adam Kadmon-t, az Őstípusú Embert, minden dolog teremtő eredetét alkotják... Azt a gondolatot, hogy a kör képét és az átmérőjét – vagyis a tízes számot – összekapcsolják a nemzőszervek jelentésével és a Legszenetebb Hellyel... építésetileg megvalósították a nagy piramis Királykamrájában vagy Szentek Szentjében, Mózes sátortemplomában és Salamon Templomának Szentek Szentjében... Ez egy *kettős anyaméh ábrája*, mert a héber nyelvben a hé (ה) betű egyszerre az 5-ös szám és az anyaméh jelképe is, a kétszer 5 pedig 10, vagyis a fallikus szám.

Ez a „kettős anyaméh” mutatja a gondolat kettősségét is, amely a legmagasabbtól vagy szellemitől a legalacsonyabbig vagy földi síkig vezet le, a zsidók pedig csak az utóbbira korlátozták. Náluk ezért a 7-es szám szerezte meg a legszenbetűnőbb helyet exoterikus vallásukban, amely a külső formák és az üres szertartások kultusza. Ilyen például sabbatjuk, Istenségüknek, a Holdnak, szimbolikusan a nemző Jehovah-nak szentelt hetedik nap. Más népeknél azonban a hetes szám ábrázolta a teogóniai fejlődést, a ciklusokat, a kozmikus síkokat, a hét erőt és az okkult hatalmakat, amelyek a Kozmoszban, mint egy határtalan egészben vannak, és amelynek első, felső háromszöge az ember véges értelme számára elérhetetlen volt. Míg tehát más népek – a Kozmoszt szükségképpen korlátozva a térben és az időben – csak a Kozmosz hetes megnyilvánult síkjával foglalkoztak, addig a zsidók e szám középpontjába kizárólag a Holdat helyezték, és minden szent számításukat erre alapozták. Ezért az imént idézett kézirat körültekintő szerzője a zsidók metrológiájával kapcsolatban a következőt jegyzi meg:

Ha 20612-t $\frac{4}{3}$ -dal megszorozunk, akkor a szorzat a Hold átlagos keringési idejének meghatározásához nyújt alapot, ha pedig ezt a szorzatot ismét megszorozzuk $\frac{4}{3}$ -dal, ez a következő szorzat az átlagos napév pontos időtartamának meghatározásához nyújt alapot... ez a képlet... nagyon hasznossá vált csillagászati időszakok kiszámításában.

Ezt a kettős – férfi és női – számot néhány jól ismert imádott lény is jelképezi, például:

Ardhanâri-Îshvara, a hinduk Isise, Eridanus vagy Ardan, vagy a héber Jordán, vagy a *le-származás forrása*. Az istennő egy vízen lebegő lótuszlevélen áll. A jelentése azonban az, hogy

^{IX/7} Mert túlságosan szent volt. A *Védákban* AZ-ként hivatkoznak rá. Ez az „Örök Ok”, és ezért nem beszélhetünk róla „Első Ok”-ként, ez a fogalom ugyanis magában hordozza azt, hogy egykor egyáltalán nem létezett Ok.

ő kétnemű vagy hermafrodita, tehát fallosz és jóni egyesítve, a 10-es szám, a héber *Jod* (י) betű, *Jehovah tartalma*. Ő [nőnem] vagy inkább ő [nőnem-hímnem] ugyanazon 360 fokos kör perceit adja.

„Jehovah” legjobb aspektusában Binah, „a Felső közvetítő Anya, a Nagy Tenger vagy Szentszellem”, és ezért inkább Máriával, Jézus anyjával rokonértelmű, mint az Atyjával, mivel ez az „Anya a latin Mare”, a tenger, ő itt egyszersmind Vénusz is, a Stella del Mare, vagyis a „Tenger Csillaga”.

A rejtélyes akkádok ősei, a chandravansha-k vagy indovansha-k, a Holdbeli Királyok, akik a hagyomány szerint korszakokkal időszámításunk előtt Prayâga-ban (Allahabad-ban) uralkodtak, Indiából jöttek, és magukkal hozták ősapáik, Soma és fia, Buddha tiszteletét, amelyet később átvettek a kaldeaiak. De ez a tisztelet – eltekintve a népszerű csillag- és napimádattól – semmiképpen nem *bálványimádat* volt. Semmi esetre sem volt több, mint a modern római katolikus jelképrendszer, amely Szűz Máriát, a szíriaiak és a görögök Magna Mater-ét a Holddal kapcsolja össze.

Erre a tiszteletre büszkék a legistenfélőbb római katolikusok, és nyíltan felvállalják. A Francia Akadémiához írt *Mémoire*-jában De Mirville márki ezt mondja:

Mi sem természetesebb, mint hogy öntudatlan jóslatként Ammon-Ra-nak saját anyja férjének kellett lennie, mivel a keresztények Magna Mater-je is pontosan *az általa megfogant fiának a felesége*... Mi [keresztények] most már meg tudjuk érteni, *miért vet Neith fényt a Napra, miközben megmarad Holdnak*, mert a Szűz, aki az Eg Királynője – *ahogyan Neith is az volt* – felöltözteti a Krisztus-Napot – *ahogyan Neith is tette* –, az pedig őt öltözteti. „*Tu vestis solem et te sol vestit*” [ahogyan a római katolikusok éneklék istentiszteletük közben].

Mi [keresztények] azt is értjük, miért van az, hogy a híres saïs-i feliratnak ki kellett jelentenie, hogy „még soha senki nem emelte fel fátylat [peplumomat]”, ha figyelembe vesszük, hogy ez a mondat betűszerinti fordításban *mindannak összege, amit az egyházban a szeplőtlen fogantatás napján énekelnek*.^{IX/8}

Igazán semmi nem lehet ennél őszintébb! Teljesen igazolja azt, amit Gerald Massey: „Luniatry, Ancient and Modern” című előadásában mondott:

A holdbeli embert [Osiris-Sut-ot, Jehovah-Sátán-t, Krisztus-Júdás-t és más hold-ikreket] gyakran rossz viselkedéssel vádolják... A holdi jelenségekben a Hold csak egy volt *a holdként*, ami kétszeres volt nemében és háromszoros volt jellegében, mint anya, gyermek, és felnőtt férfi. Így a Hold gyermeke saját anyjának férjévé vált. Ezt nem lehetett *kikerülni*, ha bármilyen szaporodásnak meg kellett történnie. Arra kényszerült, hogy saját apja legyen! Az ilyen rokonsági viszonyokat a későbbi szociológia elutasította, és a holdi ősemet kiközösítették. Mégis, legvégül és legérthetetlenebb állapotában ez vált a világ legdurvább babonájának központi tanításává, mert éppen ezek a holdi jelenségek és ezek emberi módon értelmezett rokoni kapcsolatai – a vérfertőzőket is beleértve – jelentik a keresztény Háromság az Egységben alapjait. A szimbolizmus nem ismerése következtében a régi idők egyszerű kifejezésmódja a modern holdtisztelet legmélyebb vallási misztériumává vált. A római egyház anélkül, hogy csak egy kicsit is szégyellné a bizonyítékot, Szűz Máriát a Napba öltözve ábrázolja, a holdsarló a lábánál van, a holdgyermeket pedig a karjaiban tartja, mint a holdanya gyermekét és férjét! Alapvetőek az anya, a gyermek, és a felnőtt férfi...

Ilyen módon bebizonyítható, hogy krisztológiánk mitológiai mómia és mesés tanítás, amelyet az *Ó-* és az *Újszövetséggel* ránk sóztak, mint Isten tulajdon hangján kimondott isteni kinyilatkoztatás.^{IX/9}

A *Zohar*-ban találunk egy elragadó allegóriát, amely mindennél jobban megvilágítja Jehovah, vagy YHVH valódi karakterét a héber kabbalisták eredeti felfogásában. Ezt most Ibn Gebirol *Kabalah*-jának filozófiájában találjuk meg, amit Isaac Myer fordított le.

^{IX/8} *Pneumatologie: Des Esprits*, III. 117. oldal, „Archéologie de la Vierge Mère”.

^{IX/9} 23. oldal.

A 'Hiz'qee-yah rabbi által írt bevezetésben, amely nagyon régi, és a Zohar Brody-féle kiadásunk részét képezi (I. 5b. és köv.), van egy beszámoló az El'azar rabbi, Shim-on ben Yo'haï rabbi fiának és Abbah rabbi által tett utazásról... Találkoztak egy emberrel, aki nehéz terhet vitt... Beszédbe elegyedtek... és a nehéz terhet cipelő ember magyarázatai a Tóráról olyan csodálatosak voltak, hogy megkérdezték a nevét. Azt válaszolta: „Ne kérdezzétek, ki vagyok, hanem folytassuk inkább a Tóra [a Törvény] magyarázatát”. Megkérdezték tőle: „Ki kényszerített arra, hogy így járj, és ilyen nehéz terhet cipelj?” Azt felelte: „A ך betű (a Yod, ami = 10, és Kether szimbolikus betűje, és a יהוה, YHVH szent név lényege és csírája) indított háborút, stb.”... Ők azt mondták neki: „Ha megmondod nekünk atyád nevét, megcsókoljuk lábad porát”. Ezt válaszolta: „Ami az én atyámat illeti, a *Nagy Tengerben lakott, és ott hal volt* [mint Vishnu és Dagon vagy Oannes], amely [először] elpusztította a Nagy Tengert... és ő nagy, hatalmas és az 'Idők Vén'-je volt, míg csak el nem nyelte a (Nagy) Tenger összes többi halát”... El'azar rabbi hallgatta a szavait, és azt mondta neki: „Te vagy a Szent Láng Fia, te vagy Rab Ham-'nun-ah Sabah (a vén) fia [a *hal* arámiai vagy kaldeai nyelven *nun (noon)*], te vagy a Thorah [Dharma] Fényének Fia, stb.”^{IX/10}

Majd a szerző megmagyarázza, hogy a nőnemű Sephirát, Binah-t a kabbalisták a Nagy Tengernek nevezik, ezért Binah, akinek istennevei Jehovah, Yah és Elohim, egyszerűen a kaldeai Tiamat, a nőnemű erő, Berosus Thalath-ja, aki a Káoszon uralkodik, és akiből később a keresztény teológia a kígyót és az ördögöt hozta létre. A nő-férfi (Yah-hovah) a menynei Hé és Éva. Ez a Yah-hovah vagy Jehovah tehát az anyagi síkon és a tisztán fizikai világban azonos a mi Káoszunkkal, az Atyával, Anyával, Fiúval. Egyszerre Deus és Demon, Nap és Hold, jó és rossz, Isten és Ördög.

A Hold magnetikus ereje szüli, tartja fenn és pusztítja el az életet mind pszichikai, mind fizikai értelemben. Igaz, hogy csillagászati szempontból a Hold az ókor hét bolygójának egyike volt, de a teogóniában, és most a keresztényeknél és a pogányoknál is ő a bolygók egyik uralkodója, akire a keresztények egyik arkangyaluk nevén hivatkoznak, a pogányok pedig egyik istenük nevén ismerik.

Ezért könnyen megérthetjük annak a „tündérmesének” a jelentését, amelyet Chwolsohn egy régi kaldeai kézirat arab fordításából fordított le, amiben a Hold *bálványszobra* tanítja Qû-támy-t. Seldenus elmondja nekünk a titkot, ahogyan Maimonides is *Guide to the Perplexed* című munkájában.^{IX/11} A Teraphim-ek vagy a zsidó jósdák tisztelői „képeket faragtak, és azt állították, hogy a főcsillagok [a bolygók] fénye azokat teljesen átjárta, az Angyali Erények [vagyis a csillagok és bolygók kormányzói] beszélgettek velük, és sok nagyon hasznos dologra és művészetre tanították őket”. Seldenus pedig elmagyarázza, hogy a Teraphim-eket bizonyos bolygók állása alapján építették és tervezték – ezeket a görögök *στοιχεία*-nak nevezték –, továbbá az égen található alakok szerint, amelyeket *ἀλεξήτριοι*-nak, azaz Oltalmazó Isteneknek hívtak. Akik a *στοιχεία*-t kijelölték, azokat *στοιχειωματικοί*-nak, vagyis *στοιχεία* segítségével működő jósoknak hívták.^{IX/12}

A *Nabathean Agriculture*-ben szereplő ilyen mondatok azok, amelyek megijesztették a tudomány embereit, és arra a kijelentésre sarkalták őket, hogy „a munka vagy apokrif, vagy tündérmese, amely nem méltó egy akadémikus figyelmére”. Ugyanakkor – ahogyan említettük – a fanatikus római katolikusok és protestánsok képletesen szólva darabokra tépték, az előbbieket azért, mert „a démonok imádását írta le”, az utóbbiak pedig azért, mert „istentelen” volt. Még egyszer: valamennyien tévednek. A *Nabathean Agriculture* nem mese, ami pedig a jámbor egyházfiakat illeti, ugyanez a tisztelet kimutatható az ő Szentírásaikban, bármennyire is eltorzította a fordítás. A Nap és a Hold valamint a csillagok és az elemek tisztelete nyomon követhető és megjelenik a keresztény teológiában. A pápisták védelmezik, a protestánsok kietartóan tagadják saját kockázatukra és veszélyükre. Két példát mutatunk be:

^{IX/10} Myer: *Qabbalah*, 335-6. oldalak.

^{IX/11} *Moreh Nebhuchim*, III. könyv, XXX. fejezet.

^{IX/12} Lásd: *De Diis Syriis*, Teraph. II. Synt. 31. oldal.

Ammianus Marcellinus azt tanítja, hogy az ősi jóslások mindig az Elemek Szellemeinek (*Spiritus Elementorum*, görögül *πνεύματα τῶν στοιχείων*) segítségével történtek.^{IX/13}

Most azonban azt találják, hogy „az elemek titkainak” (*Elementorum Arcana*) nevezett tizenkét kő nemcsak Heliopolisban ábrázolta a bolygókat, az elemeket és az állatövet, hanem Salamon templomában is, és ahogyan erre több író is rámutat, sok régi olasz templomban, sőt még a párizsi *Notre Dame*-ban is láthatjuk azokat a mai napig.

Nincs olyan jelkép – még a Napé sem –, amely összetettebb lenne többszörös jelentésében, mint a Hold jelképe. A neme természetesen kettős volt. Egyes népeknél hímnemű volt, mint például a hindu „Soma király” és a kaldeai Sin, más népeknél nőnemű volt, mint a szépséges Diana-Luna, Ilithyia, Lucina istennők. A tauriknál emberáldozatokat hoztak Artemisnek, a Holdistennő egyik alakjának, a krétaiak Dictynna-nak, a médek és perzsák Anaïtisnek hívták, ahogyan ezt egy Koloe-beli felirat bizonyítja: *Ἀρτέμιδι Ἀνάειπι*. Mi azonban most főleg a szűz istennők legszemérmesebbjével és legtisztábbjával foglalkozunk, Luna-Artemis-szel, akinek Pamphos adta először a *Καλλίστη* vezetéknevet, és akiről Hippolytos azt írta: *Καλλίστη πολὺ παρθένων*.^{IX/14} Ez Artemis-Lochia, az istennő, aki a fogamzáson és a gyermekszülésen örködött, tevékenységeiben és a hármass Hecate-ként, az orphikus istenségként a rabbik és a kereszténység előtti kabbalisták istenének elődje és holdi típusa. *Τρίμορφος* istennő a különböző és egymást követő aspektusok megszemélyesített szimbóluma volt, amelyeket a Hold három fázisa képvisel. Ez az értelmezés már a sztoikusoké volt^{IX/15}, míg az orphikusok a *Τρίμορφος* jelzőt azzal magyarázták, hogy ez a természet három királyságát jelenti, amelyeken uralkodott. A féltékeny, vérszomjas, bosszúálló és követelődző Hecate-Luna a zsidó próféták „féltékeny Istenének” méltó párja.

A Nap- és a Holdimadás teljes rejtélye, amelyeknek nyomait az egyházakban ma is megtaláljuk, valójában a hold jelenségeinek a világgal egyidős titkához fűződik. Az „Éj Királynőjében” rejlő, egymással kölcsönhatásban levő erők, amelyek a modern tudomány számára még rejtettek, de amelyeket a keleti adeptusok számára teljes tevékenységükben ismertek, jól megmagyarázzák azt az ezer és egy képet, amellyel a régiek a Holdat ábrázolták. Azt is mutatja, mennyivel mélyebben tanulmányozták a régiek a Holddal összefüggő misztériumokat, mint korunk modern csillagásza. A holdistenek és istennők egész panteonja, egyrészt Nephtys vagy Neïth, Proserpina, Melitta, Cybele, Isis, Astarte, Vénusz és Hecate, másrészt Apollo, Dionysos, Adonisz, Bacchus, Osiris, Atys, Thammuz, stb., valamennyien nevükben és elnevezésükben – mint „anyjuk” „fiai” és „férjei” – az első ránézésre mutatják a keresztény Szentháromsággal való azonosságukat. Minden vallásrendszerben az istenek magukban egyesítették az Atya, Fiú és Férj szerepét, az istennők pedig a férfi isten felesége, anyja és nővére voltak. Az istenek egységbe foglalták az emberi tulajdonságokat, mint „a Nap, az Életadó”, az istennők pedig összeolvasztottak minden további elnevezést a Maia, Maya, Mária, stb. néven ismert nagy egységbe, egy gyűjtőnévbe. Maia a görögöknél kieroitott levezetéssel az „anya” jelentést kapta, a *ma* (dajka) szótöböl, sőt még a május hónap is tőle kapta a nevét, amelyet mindezeknek az istennőknek szenteltek, mielőtt Máriának szentelték volna.^{IX/16} Eredeti jelentése azonban Mâyâ, Durgâ volt, amit az orientalisták „megközelíthetetlenként” fordítottak, valójában azonban az „elérhetetlent” jelenti az illúzió és a valótlanság értelmében, mivel ő a káprázatok forrása és oka, az illúzió megszemélyesítése.

Vallásos szertartásokban a Hold kettős célt szolgált. Nőnemű istennőként megszemélyesítve exoterikus célokra használták, férfi isten alakjában az allegóriában és a szimbólumban, az

^{IX/13} I. 1. 21.

^{IX/14} Lásd: *Pausanias*, VIII. 35, 8.

^{IX/15} Cornutus: *De Natura Deorum*, XXXIV. 1.

^{IX/16} A római katolikusok a pogány Plutarchos-nak köszönhetik azt a gondolatot, hogy május havát Szűz Máriának szenteljék, aki ugyanis bemutatja, hogy „a májust Maia-nak (*Maia*-nak) vagy Vesta-nak szentelték” (Aulus Gellius, a Maia szónál), a megszemélyesített földanyáknak, a dajkáknak, és táplálónak.

okkult filozófiában pedig mellékbolygónkat nem nélküli hatalomnak tekintették, amelyet alaposan kell tanulmányozni, mert van tőle félni való. A beavatott árjáknál, kaldeaiaknál, görögöknél, és rómaiaknál Soma, Sin, Artemisz Soteira (a hermafrodita Apolló, akinek jellegzetessége a lant, és a szakállas Diana az íjjal és nyilakkal), Deus Lunus és különösen Osiris-Lunus és Thot-Lunus^{IX/17} a Hold okkult hatásai voltak. De akár férfi, akár nő, akár Thot vagy Minerva, Soma vagy Astoreth, a Hold a misztériumok okkult misztériuma, és inkább a rossz, mint a jó jelképe. Hét fázisát az eredeti, ezoterikus felosztás szerint három csillagászati jelenségre és négy tisztán pszichikai fázisra osztották. Azt, hogy a Holdat nem mindig tisztelték, láthatjuk a Misztériumokban, amelyekben a Holdisten halálát – a fokozatos fogyás és a végső eltűnés három fázisát – allegorikusan a rossz geniuszát helyettesítő Hold ábrázolta, aki egy ideig győzedelmeskedik a Fény- és Életadó Istenen, a Napon, és a mágiában jártas ősi hierop-
hant-ok minden képzettségére és tudására szükség volt, hogy ezt a győzelmet vereséggé változtassák.

Ez volt valamennyi istenimádat között a legrégebbi, körünk harmadik fajának, a hermafroditáknak vallása, amelyben a *férfi* Hold szentté vált, amikor az úgynevezett bukás után a nemek szétváltak. Deus Lunus ekkor vált kétneművé, felváltva férfivé és nővé, hogy végül a negyedik gyökérfajnál, az atlantisziaknál kettős erőként a *boszorkányság céljait* szolgálja. A mi ötödik fajunkban a Hold-Nap imádása a népeket két különböző, ellenséges táborra osztotta. Ez vezetett azokhoz az eseményekhez, amelyeket korszakokkal később a mahabharâtai háborúban írtak le, amely az európaik számára meseszerű, a hinduk és az okkultisták számára történelmi küzdelem a Sûryavansha-k és az Indovansha-k között. Ez a küzdelem a hold kettős aspektusából, a női és a férfi princípiumok imádatából indult ki, és a különálló nap- és holdkultuszban végződött. A szemita fajok között a Nap nagyon sokáig nőnemű, a Hold pedig hímnemű volt, az utóbbi nézetet az atlantiszi hagyományokból vették át. A Shemesh-imádat előtt a Holdat Bel-Shemesh-nek, „a Nap Urának” nevezték. Az ilyen megkülönböztetés kezdő okainak és az okkult princípiumoknak a nem ismerete vezette a népeket az antropomorfikus bálványimádatához. Abban az időszakban, amely hiányzik a Mózesi könyvekből, mégpedig a paradicsomból való kiűzéstől az allegorikus vízözönig, a többi szemitéval együtt a zsidók is Dayanisi-t, *דניאל*-t, az „Emberek Uralkodóját”, a „Bíró”, vagyis a Napot imádták. Bár a zsidó kánon és a kereszténység a Napot tette meg az „Úr Istennek”, és „Jehovah-nak” a *Bibliában*, mégis ugyanez a *Biblia* tele van a kétnemű Istenség áruló nyomaival. Ez az Istenség Jehovah, a Nap volt és Astoreth, a Hold női aspektusában, és teljesen mentes volt a ráruházott jelenlegi metaforikus elemtől. Isten „emésztő tűz”, megjelenik a *tűzben*, és „körülveszi a tűz”. Nemcsak látomás volt, amikor Ezekiel látta, hogy a zsidók „imádták a Napot”.^{IX/18} Az izraeliták Baal-ja – a moabiták Shemesh-e és az ammoniták Moloch-ja – azonos volt „Nap-Jehovah-val”, és ő még mindig az „Égi Seregek Királya”, a Nap, mint ahogyan Astoreth az „Ég Királynője”, vagyis a Hold volt. Az „Igazság Napja” *csak mostanában* vált metaforikus kifejezéssé. De minden ősi nép vallása elsődlegesen egy most „Istennek” hívott, tisztán absztrakt Erő vagy Principium okkult megnyilvánulásain alapult. Az ilyen istenimádatnak már a létrejötte is részleteiben és szertartásaiban azt mutatja, hogy a filozófusok, akik a természet ilyen tárgyiasulatlan és tárgyiasult formájú rendszereit kifejlesztették, mély tudással rendelkeztek, és sok tudományos természetű tényt ismertek. Mert a holdimádat szertartásai nemcsak tisztán okkult rítusokon alapultak, ahogyan ezt az imént említettük, hanem a fiziológia – ez számunkra egy teljesen modern tudomány –, a pszichológia, a szent matematika, a geometria és a metrológia ismeretén, azok helyes alkalmazásán a jelképek és a számjegyek esetében. Az utóbbiak ugyanis csak a megfigyelt természeti és tudományos *tények* feljegyzésére szolgáló jelek. Röviden, a holdimádat a természet nagyon részletes és mély ismeretén alapult. Ahogyan az imént mondtuk, a holdi magnetizmus létrehozta, fenntartja és elpusztítja az életet, Soma

^{IX/17} Thot-Lunus megegyezik India Budha-Soma-jával vagy a Merkúrral és a Holddal.

^{IX/18} Ezekiel, VIII. 16.

pedig megtestesíti a Trimûrti háromszoros erejét, noha ezt a beavatatlanok a mai napig sem ismerték fel. Mély kozmográfiai jelentése van annak az allegóriának, amely szerint egy másik Manvantara-ban, vagyis a bolygórendszerünk keletkezését megelőző napon az istenek az Élet Óceánjának (a térnek) köpülésével létrehozták Soma-t, a Holdat, és annak a mítosznak, amely úgy ábrázolja a „Rishi-eket, hogy fejként a Földet, amelynek borja Soma, a Hold volt”. Ugyanis sem a *mi* Földünket nem fejként, sem a Hold, ahogyan ismerjük, nem volt borjú.^{IX/19} Ha a bölcs tudósaink úgy ismerték volna a természet rejtélyeit, mint a régi áriják, akkor bizonyára soha nem képzelnék azt, hogy a Föld lökte ki magából a Holdat. Ismételjük tehát, ha meg akarjuk érteni a régiek szimbolikus nyelvét, akkor nem szabad elfelejtenünk és figyelembe kell vennünk a teogónia legrégebbi sorrendváltozásait, tehát hogy a Fiú saját Atyjává válik, és az Anyát a Fiú hozza létre. Különbözik a mitológia az orientalisták számára soha sem lesz más, mint „a betegség, amely az emberi kultúra egy bizonyos fokán terjed el” – amint ezt elképesztő módon Renouf megjegyezte.

A régiek az istenek úgymond ön-nemzését tanították: a *megnyilvánulatlan* Egy Isteni Lényeg folyamatosan nemz egy *megnyilvánult* Második Ént, ez a Második Én természetében kétnemű, és *szeplőtelen módon szül meg* minden makro- és mikrokozmoszt ebben a Világegyetemben. Ezt ábrázolta néhány oldallal korábban a kör és az átmérő, vagyis a Szent Tíz (10).

De orientalistáink ezt attól függetlenül *nem* fogják meglátni, hogy legfőbb kívánságuk egy homogén elem felfedezése a természetben. Mivel az árjaológusokat és az egyiptológusokat ilyen tudatlanság köti béklyóba kutatásaik során, elméleteikkel állandóan tévútra kerülnek az igazságtól. Így de Rougé nem képes az általa fordított szövegben megérteni, hogy mit jelent az, amit Ammon-Ra mond Amenophes királynak, akiben Memnon-t sejtik: „Te vagy az én fiam, én nemzettelek téged”. Mivel pedig sok szövegben és különböző formákban találkozunk ugyanezzel a gondolattal, ez a jó keresztény orientalista végül is felkiált:

Az, hogy ez a gondolat megfordulhatott egy hierogrammatista* fejében, azt mutatja, hogy kellett lennie vallásukban egy többé-kevésbé meghatározott tanításnak, *amely lehetséges tényként kezelte, hogy egy emberi formában megtörténhet egy isteni és szeplőtelen testet öltés*.

Pontosan így van. De miért akarják ezt egy lehetetlen próféciával megmagyarázni, amikor az egész titkot megoldja az, hogy a későbbi vallás másolja a korábbi?

Ez a tanítás egyetemes volt, és nem valamilyen hierogrammatista fejében érlelődött meg, mert az indiai Avatára-k is ezt bizonyítják. Miután de Rougé „már világosabban megértette”^{IX/20}, hogy az egyiptomiaknál mi volt „az Isteni Atya és Fiú”, még mindig nem tudja megmagyarázni és felfogni, hogy ebben az első nemzésben mik voltak a *nőnemű* princípiumnak tulajdonított tevékenységek. Saïs istennőjében, Neithben nem találja meg. Mégis idézi a parancsnok Cambyzes királyhoz intézett szavait, amikor az bevezette a királyt a saïsi templomba: „Megismertettem Felségedet Saïs méltóságával, amely Neith, a nagy [nőnemű] teremtmény hajléka, aki a Nap anyja, az elsőszülötté, aki nemzés nélkül született”, tehát egy *szeplőtelen* anya gyümölcse.

Mennyivel nagyszerűbb, filozofikusabb és költőibb – mármint annak, aki képes megérteni és méltányolni – a helyes megkülönböztetés a régi pogányok szeplőtelen szüze és a modern

^{IX/19} Az allegóriában a Föld menekül az öt halálra üldöző Prithu elől. Egy tehén alakját ölti fel, és a félelemtől reszkette elfut, és még Brahmâ világaiban is elrejtőzik. Ezért ez *nem* a mi Földünk. Továbbá minden *Purána*-ban a borjú neve változik. Az egyikben Manu Svâyambhuva, egy másikban Indra, egy harmadikban maga a Himavat (Himalája), míg a fejő Meru volt. Ez mélyebb allegória, mint az ember gondolná.

* Hierogrammatista: az az egyiptomi pap, akire a szent és titkos feljegyzések írását és olvasását bízák. (a ford.)

^{IX/20} Az ő *világos* felismerése az volt, hogy az egyiptomiak *megjövendölték* Jehovah-t(!) és testet öltött Megváltóját (a jó kígyót), stb., sőt még Typhon-t is az Édenkert gonosz sárkányával azonosítja, és mindez komoly és józan *tudománynak* számít!

pápai felfogás között. Az előbbiek szerint az örökké fiatal anyatermészet, amely ősalakjainak, a Napnak és a Holdnak az előképe, *nemzi és világra hozza* „elme-szülte” fiát, a Világegyetemet. A Nap és a Hold férfi-női istenségekként termékenyítik a Földet, a mikrokozmosz anyát, és ez viszont megfogon és szül. A keresztényeknél „az elsőszülöttet” (*primogenitus*) tényleg létrehozzák, vagyis nemzik, (*genitus, non factus*), és valóban *megfogon és megszületik*, „*Virgo pariet*” – magyarázza a latin egyház. Így az egyház Szűz Mária nemes szellemi eszményét a földre húzza le, és „földből valót, földit” csinál belőle, lefokozza ezt az általa képviselt eszmét a tömeg legalacsonyabb antropomorfikus istennőjévé.

Valójában Neith, Isis, Diana, stb. – bárhogyan is nevezték – „demiurgikus istennő volt, egyszerre látható és láthatatlan, akinek a helye az Égben volt, és aki *elősegítette a fajok nemzését*” – röviden, ő volt a Hold. Okkult megnyilvánulásai és erői számtalanok, és ezek egyikében az egyiptomiaknál Hathor-rá válik, Isis egy másik megnyilvánulásává,^{IX/21} és mindkét istennőt Hóruszt szoptatva ábrázolják. Nézzük meg a British Museum egyiptomi csarnokában Hathor-t, akit a közte és az Ég Ura között álló Thotmes fáraó imád. Ezt a monolitot Karnakból hozták. Ugyanezen istennő trónusán a következő felirat van: „*Az Isteni Anya és Úrnő vagy az Ég Királynője*”, továbbá a „*Hajnalcsillag*”, és a „*Tenger Fénye*” (*Stella Matutina* és *Lux Maris*). Valamennyi holdistennőnek két aspektusa volt, az egyik *isteni*, a másik *alvilági*. Valamennyi egy *szeplőtelen* módon született Fiú – a Nap – szűz anyja volt. Raoul Rochetti szerint az athéniek holdistennőjét, Pallas-t vagy Cybele-t, Minerva-t vagy Diana-t, aki fiúgyermekét az ölében tartja, ünnepeiken *Μοιρομένης θεοῦ*-ként, az „Egyetlen Isten-Anyaként” hívták segítségül. Az istennő egy oroszlánon ült, és tizenkét személy vette körül, akikben az okkultisták a tizenkét nagy istent ismerik fel, a buzgó keresztény orientalisták pedig az apostolokat, vagy inkább a velük kapcsolatos görög pogány próféciát.

Mindkettőnek igaza van, mert a latin egyház Szeplőtelen Istennője a régi pogány istennők hű mása, az apostolok száma a tizenkét törzs száma, és ezek a törzsek a tizenkét nagy istennek és az állatöv tizenkét jegyének megszemélyesítései. A keresztény dogma szinte minden részletét a pogányoktól kölcsönözte. Semele-t, Jupiter feleségét és Bacchus, a Nap anyját Nonnus szerint halála után szintén „felviszik”, vagy maga felemelkedik a mennyekbe, ahol Mars és Vénusz között uralkodik a Világegyetem vagy a „Világ Királynője”, *πανβασίλεια* néven, „amely névtől” – ahogyan Hathor, Hecate és más alvilági istennők nevétől is „minden démon reszket”.^{IX/22}

„*Σεμέλην τρέμουνσι δαίμονες.*” Ez egy kis templomon található görög felirat egy kövön megismételve, amelyet Beger megtalált, Montfaucon pedig lemásolt De Mirville szerint, arról az elképesztő tényről tájékoztat bennünket, hogy a régi világ Magna Mater-e egyházuk Szeplőtlen Szűz Anyjának az Ördög által elkövetett arcátlan plágiuma. Nem számít, ez-e az igazság, vagy az ellenkezője. Amit érdekes megjegyezni, az a teljes azonosság az *ősi másolat* és a *modern eredeti* között.

Ha a hely megengedné, bemutathatnánk azt a felfoghatatlan flegmaságot és érdektelenséget, amelyet a római katolikus egyház egyes követői tanúsítanak, amikor a múlt kinyilatkoztatásaival szembe kerülnek. Maury azon megjegyzésére, hogy „a Szűz birtokába vette Ceres és Vénusz összes szentélyét, és hogy a pogány szertartásokat, amelyeket ezen istennők tiszteletére bevezettek, és végeztek, nagymértékben átruházták Krisztus anyjára”^{IX/23}, Róma ügyvédje azt válaszolja, hogy ez tény, ennek így is kell lennie, és ez teljesen természetes.

Mivel a dogmát, a szertartásrendet és a rítusokat, amelyeket a római apostoli egyház 1862-ben vallott, megtaláljuk a *Vízözönnél alig későbbi* szobrokra rávésve, papiruszokra és agyagcserepekre felírva, lehetetlennek tűnik letagadni, hogy létezett egy *első, történelemelőtti* [római]

^{IX/21} Hathor az *alvilági* Isis, főleg a nyugat, vagy az alvilág istennője.

^{IX/22} Ezt De Mirville mondja, aki büszkén elismeri a hasonlóságot, és *neki csak tudnia kell*. Lásd a *Des Esprits* című művében az „Archéologie de la Vierge Mère” részt, 111. – 113. oldalak.

^{IX/23} *Magie*, 153. oldal.

katolicizmus, amelynek a mienk csak hű folytatása... [Amíg azonban az előbbi „a démonok arcátlanóságának és a fekete mágiának a csúcspontja volt”... az utóbbi viszont *isteni*.] Ha a *mi* [keresztény] *Kinyilatkoztatásunkban* [az Apokalipszisben] a Napba öltöztetett, lábaival a Holdon álló Máriában és a *názáreti szerény szolgálólányban* (sic) már semmi közös nincs, mert ő mostanra a *mi* világegyetemünkben a legnagyobb teológiai és kozmikus hatalommá vált.^{IX/24}

Valóban így van, mivel Pindar így éneklie meg a „mennybemenetelt”: „Ő Atyja [Jupiter] *jobbán ül*... és hatalmasabb az összes többi (angyalnál vagy) istennél”^{IX/25} – egy hasonló himnusz alkalmaztak Szűz Máriára is. Szent Bernát, akit Cornelius à Lapide idéz, így szólítja meg Szűz Máriát: „A Nap-Krisztus benned él, te pedig őbenne élsz”^{IX/26}

Ugyanez az egyszerű szent ember beismeri továbbá, hogy Szűz Mária a Hold. Mivel ő az egyház Lucina-ja, gyermekszüléskor Vergilius versét alkalmazták rá: „*Casta fove Lucina, tuus jam regnat Apollo*”. „A Szűz az Ég Királynője, mint a Hold” – teszi hozzá a feddhetetlen szent.^{IX/27}

Ez eldönti a kérdést. Az olyan írók szerint, mint De Mirville, minél több hasonlóság van a pogány felfogás és a keresztény hittételek között, annál istenibb a keresztény vallás, és annál inkább az egyetlen igazán inspirált vallásnak látszik, különösen római katolikus formájában. A hitetlen tudósoknak és akadémikusoknak, akik úgy gondolják, hogy a latin egyházban az isteni ihletnek pontosan az ellenkezőjét látják, és nem hisznek az eredetit megelőző plágium sátáni trükkjeiben, szigorú szemrehányást tesznek. De hiszen „ezek már semmiben sem hisznek, és még a *Nabathean Agriculture*-t is elvetik, mint regényt és babonás ostobaságok gyűjteményét” – panaszkodik az emlékiratíró. „Eltévelyedett véleményük szerint Qû-tâmy ’holdbálványa’ és Szűz Mária szobra ugyanaz!” Egy előkelő márk huszonöt éve hat vaskos kötetet írt, vagy ahogyan ő nevezi: „Emlékiratok a Francia Akadémiához”, azzal a kizárólagos céllal, hogy bizonyítsa a római katolicizmusról, hogy az inspirált és kinyilatkoztatott vallás. Ennek bizonyítékeként számtalan tényt sorol fel, és megpróbálja bemutatni, hogy az egész ókor, már a vízözön óta az Ördög segítségével rendszeresen plagizálta a jövő, korszakokkal később születendő szent egyház szertartásait, rítusait és dogmáit. Mit mondott volna Róma e hű fia, ha hallotta volna hívőtársának, M. Renouf-nak, a British Museum kiváló egyiptológusának egyik tudós előadásában tett kijelentését, amely szerint „sem a héberek, sem a görögök egyetlen elképzelésüket sem Egyiptomból vették át”?

De talán amit Renouf mondani akart, az volt, hogy az egyiptomiak, görögök és az árjak voltak azok, akik a latin egyháztól vették át eszméiket? És ha ez így van, a logika nevében kérdelem, miért utasítják vissza a pápisták azt a további információt, amelyet az okkultisták a Hold tiszteletéről adhatnak nekik, hiszen mindez csak azt próbálja bemutatni, hogy a római katolikus egyház vallása ugyanolyan régi, mint a sabaeanizmus és a csillagimádás világa?

A korai keresztények és a későbbi római katolikusok csillagvallása, vagy a Nap és a Hold szimbolikus imádása – amely azonos a gnosztikusokéval, noha kevésbé filozofikus és tiszta, mint a zoroasztriánusok „napimádása” – születésének és eredetének természetes következménye. A Víz, a Tűz, a Nap, a Hold, a csillagok és sok más ilyen jelkép, amelyeket a latin egyház elfogadott, egyszerűen a pogány népek régi vallása, amelyet a korai keresztények tovább folytattak. Így Odin úgy szerezte bölcsességét, hatalmát és tudását, hogy Mimir, a háromszoros bölcs Jotun lábánál ült, aki az őseredeti Bölcsesség forrásánál töltötte életét, amelynek kristályvize napról-napra növelte tudását. „Mimir a forrásból merítette a legmagasabb tudást, mert a világ a Vízből született, ezért az őseredeti Bölcsességet ebben a rejtélyes elemekben kell keresni”. A szem, amelyet Odin-nak zálogba kellett adnia, hogy megszerezze ezt a tudást, talán a „minden dolgot megvilágító és átható Nap, a másik szeme pedig a Hold, amelynek

^{IX/24} de Mirville, ugyanott, 116. és 119. oldalak.

^{IX/25} *Himnusz Minervához*, 19. oldal

^{IX/26} *Sermon sur la Sainte Vierge*.

^{IX/27} *Apoc.* XII. fejezet.

visszfénye a mélységből tekint fel, és amely végül, amikor lenyugszik, az óceánba merül”.^{IX/28} Ennél azonban még többről is van szó. Loki-ról, a tűzistenről azt mondják, hogy a Vízben és a Holdban, a fényadóban is elrejtőzött, amelynek tükörképét a vízben találta. Ez a hit, hogy a Tűz a Vízben talált menedéket, nemcsak a régi skandinávokra korlátozódott. Minden nép osztozott e hitben, és végül a korai keresztények is átvették, akik a Szentlelket tűz formájában, „tüzes lángnyelvek alakjában”, az Atya-Nap lélegzetével jelképezték. Ez a Tűz száll le a Vízbe vagy a Tengerbe, Mare-ba, Máriába is. A galamb sok népnél a lélek jelképe volt, Vénusznak szentelték, annak az istennőnek, aki a tenger habjából született, később pedig a keresztény Anima Mundi vagy a Szentlélek jelképévé vált.

A *Holtak Könyvében* található egyik legokultabb fejezet az, amelynek a címe „Az Istenné történő átalakulás, aki fényt ad a sötétség ösvényének”, ebben a fejezetben „az árnyék női fénye” segíti a Holdba visszavonuló Thot-ot. Thot-Hermészről azt mondják, hogy ott rejtőzik el, mert ő a Titkos Bölcsesség képviselője. Ő a Hold világos oldalának megnyilvánult logója, és a rejtett istenség vagy a „Sötét Bölcsesség”, amikor azt gondolják róla, hogy az ellenkező féltekére vonul vissza. Hatalmáról beszélve a Hold ismétlődően így nevezi magát: „a sötétségben ragyogó fény”, „a női fény”. Ezért vált elfogadottá valamennyi Szűzanya istennő jelképeként. Ahogyan hajdanában a gonosz, „rossz” szellemek a Hold ellen harcoltak, azt tartják, hogy ma is úgy háborúznak az Ég Valódi Királynője, Mária, a Hold ellen, azonban anélkül, hogy képesek lennének legyőzni. Ezért a Hold valamennyi pogány teogóniában szoros kapcsolatban állt a Sárkánnyal, örök ellenségével. A Szűz vagy a Madonna az így szimbolizált mítikus Sátánon áll, aki eltaposva és tehetetlenül fekszik a lába alatt. Ezért a Sárkány fejét és farkát, amelyek a keleti csillagászatban a mai napig a Hold felszálló és leszálló csomópontjait jelképezik, a régi Görögországban is a két kígyóval szimbolizálták. Herkules születése napján megöli a két kígyót, és ugyanezt teszi a Csecsemő Szűzanyja karján. Gerald Massey ezzel kapcsolatban találóan jegyzi meg:

Mindezek a jelképek kezdettől fogva önmagukkal kapcsolatos tényeket ábrázoltak, és nem jeleztek előre egészen más természetű dolgokat. Az ikonográfia [és a dogmák is] Rómában a kereszténység előtti távoli időszakból maradt fenn. *Nem volt szó a jelek hamisításáról vagy betoldásáról, egyszerűen csak tovább használták a képeket, de elferdítették jelentésüket.*

X. fejezet A Fa, a Kígyó és a Krokodil imádása

A kígyó vagy rettegés, vagy imádat tárgya, az emberek engesztelhetetlen gyűlöletet éreznek iránta, vagy leborulnak különös képessége előtt. A Hazugság hívja, az Okosság igényt tart rá, az Irigység a szívében, az Ékesszólás pedig a kaduceusán* hordja. A pokolban a fűriák korbácsát fegyverré teszi, a mennyben az Örökkévalóság teszi őt jelképévé.

DE CHÂTEAURRIAND

Az ophiták azt állították, hogy az istentől az emberig sokféle geniusz létezik, és hogy ezek viszonylagos felsőbbségét a nekik adott fény határozza meg, továbbá úgy tartották, hogy a Kígyót állandóan segítségül kell hívni, és hálát kell neki adni az emberiségnek tett kiemelkedő szolgálatért. Mert arra tanította Ádámot, hogy ha eszik a jó és a rossz tudása fájának gyümölcséből, akkor az így szerzett tudással és bölcsességgel rendkívüli mértékben felemeli lényét. Ez volt az elfogadott exoterikus ok.

Könnyen megérthetjük, honnan ered a jó és a gonosz Kígyó Janus-szerű kettős jellemének eredeti gondolata. Ez a jelkép a legősibb szimbólumok egyike, mert a hüllők megelőzték a madarakat, a madarak pedig az emlősöket. Ebből származik a bennszülött törzsek hite, vagy

^{IX/28} Wäagner és McDowall: *Asgard and the Gods*, 36. oldal.

* Merkúr kígyós botja. (a ford.)

inkább babonája, akik azt gondolják, hogy őseik lelkei ebben a formában élnek, és innen van a Kígyó általános összekapcsolása a Fával. Számtalan legenda van arról, hogy a kígyó mi mindent jelenít meg, mivel azonban ezek legtöbbje allegorikus, ma a mesék azon osztályába sorolják ezeket, amelyek a tudatlanságon és a sötét babonán alapulnak. Például amikor Philostratos elmeséli, hogy India és Arábia benszülöttjei azért eszik meg a kígyók szívét és máját, hogy valamennyi állat nyelvét megtanulják, mivel azt hiszik, hogy a kígyók rendelkeznek ezzel a képességgel, akkor nyilvánvalóan soha nem akarta, hogy szavait betű szerint fogadják el.^{X/1} Könyvünkben többször látjuk majd, hogy a bölcsseknek, a régi idők beavatott adeptusainak a Kígyó és a Sárkány nevet adták. Az ő tudásuk vagy bölcsességük volt az, amit követőik elnyeltek, vagy magukba építettek, ebből származik az allegória. Ugyanezt jelenti, amikor a skandináv Sigurdról azt mesélik, hogy megölte Fafnir-t, a Sárkányt, megsütötte a szívét, és ettől vált a legbölcsőbb emberré. Sigurd jártassá vált a rúnákban és a mágikus varázslatokban. A „Szót” egy Fafnir nevű beavatottól vagy varázslótól kapta, aki ezt követően meghalt, ahogyan sokan meghalnak, miután „átadták a Szót”. Epiphanius, miközben megpróbálja a gnosztikusok eretnekségét leleplezni, elárulja egyik titkukat. Azt mondja, hogy a gnosztikus ophitáknak volt okuk a Kígyót tisztelni, *ő volt ugyanis az, aki az első embereket a Misztériumokra tanította.*^{X/2} Ez igaz, de amikor ezt a hittételt tanították, nem az édenkerti Ádámra és Évára gondoltak, hanem egyszerűen arra, amit az imént mondtunk. A hindu és a tibeti adeptusok Nâga-i emberi Nâga-k (Kígyók) voltak, nem pedig hüllők. Ezen felül a Kígyó mindig is a folyamatos vagy sorozatos megújulás, a halhatatlanság és az idő jelképe volt.

A Kígyó imádásáról számos és különösen érdekes értelmezést, magyarázatot és tényt találunk Gerald Massey *Natural Genesis*-ében, amelyek nagyon szellemesek és tudományos szempontból helyesek. Ezek azonban távolról sem fedik le *valamennyi* benne levő jelentést. Csupán a csillagászati és fiziológiai rejtélyeket fedik fel, kiegészítve néhány kozmikus jelenséggel. Az anyagiság legalsóbb síkján kétségtelenül a Kígyó volt „a Misztériumokban a magának a misztériumnak a nagy jelképe”, és nagyon valószínű, hogy „vedlésének és önmegújulásának következtében a női serdülés példaképeként fogadták el”. Ez így volt, de csak a földi *állati* élettel kapcsolatos misztériumokra vonatkozóan, mert „az (egyetemes) misztériumokban megjelenő *újraöltözés és újraszületés*” szimbólumaként a „végső fázisa”^{X/3}, vagy mondjuk-e inkább, hogy a kezdeti és tetőponti fázisai nem ezen a síkon voltak. Ezek a fázisok az Eszményi Fény tiszta birodalmában jöttek létre, és miután végigjárták az alkalmazkodás és a szimbolizmus teljes ciklusának körét, a misztériumok visszatértek oda, ahonnan jöttek, az *anyagtalanság* okság lényegébe. A legmagasabb gnózisba tartoztak. És nyilvánvalóan ezt a nevét és hírnevét soha sem szerezhette volna meg csak azért, mert behatolt a fiziológiai, különösen a női funkciókba.

Szimbólumként a kígyónak ugyanolyan sokféle aspektusa és okkult jelentése volt, mint magának a Fának, az „Élet Fájának”, amellyel jelképileg és szinte elválaszthatatlanul összekapcsolódott. Akár metafizikai, akár fizikai szimbólumnak tekintjük a Fát és a Kígyót, akár együtt, akár külön, az ókor soha sem alacsonyította le őket annyira, amennyire a mi korszakunk, a bálványok lerombolásának korszaka teszi, nem az igazság kedvéért, hanem a legdurvább anyag dicsőítésére. Forlong tábornok *Rivers of Life*-jában található kinyilatkozások és értelmezések megdöbbentették volna a Fa és Kígyó imádóit az ősi Kaldea és Egyiptom bölcsességének napjaiban, de még a korai Shaiva-k is elborzadtak volna az említett mű szerzőjének elméleteitől és feltevéseitől. G. Massey, aki bizonyítja is, amit mond, ezt írja: „Payne Knight és Inman azon elképzelése, hogy a kereszt vagy a tau egyszerűen a hím ivarszervek hármasként történő másolata, alapvetően téves”. Ez azonban olyan kijelentés, amit jogosan alkalmazhatnánk az ősi jelképek szinte valamennyi modern értelmezésére. A *The Natural*

^{X/1} Lásd: *De Vita Apollonii*, I. XIV.

^{X/2} *Adv. Haeres*, XXXVII.

^{X/3} Gerald Massey: *The Natural Genesis*, I. 340.

Genesis, a kutatás és a gondolkodás hatalmas műve a legteljesebb ebben a témakörben, ami valaha is megjelent, valójában szélesebb területet fed le, és sokkal több dolgot magyaráz meg, mint az ezt megelőző valamennyi szimbológus írása, de mégsem lép túl az ősi gondolkodás „pszicho-teista” szintjén. De Payne Knight és Inman sem tévedtek egészen, csupán azt nem sikerült egyáltalán megérteniük, hogy értelmezéseik, amelyek szerint az Élet Fája keresztként és falloszként az Életet Adó fogalma evolúciós fejlődésének csak a legalsó és legutolsó fokán illenek erre a szimbólumra. Ez volt a természet legutolsó és legsűrűbb fizikai átalakulása az állatban, a rovarban, a madárban, de még a növényben is, mert a kettős teremtmény magnetizmus az ellentétek vonzásának formájában, vagyis a szexuális polarizáció a hüllők és a madarak szervezetében ugyanúgy működik, mint az ember szervezetében. Továbbá a modern szimbológusok és orientalisták – az elsőtől az utolsóig – szükségszerűen csak ezt az utolsó állapotot látják, mert nem ismerik az okkultizmus által felfedett valódi misztériumokat. Ha azt mondjuk nekik, hogy a szaporodás e módja, amely ma az egész földön minden lénynél ugyanaz, csak átmeneti állapot, egy fizikai eszköz, amely az életjelenségekhez szükséges feltételeket megteremti és létrehozza, és ez változni fog a jelenlegi gyökérfajban, és el fog tűnni a következőben, nevetnének egy ilyen babonás és tudománytalan elképzelésen. A legképzettebb okkultisták azonban ezt állítják, mert *ők tudják*. Az élőlények összessége, mindazok, amelyek fajukat nemzik, élő tanúbizonyság arra, hogy az állati és az emberi fajták és fajok kifejlődésében a szaporodásnak sokféle módja van, és a természettudósoknak intuitíve éreznie kellene ezt az igazságot, még akkor is, ha még nem tudja bebizonyítani. Hogyan is bizonyíthatná a jelenlegi gondolkodásmód mellett? Az elmúlt idők ősi történelmében ritkán és alig találunk tájékoztató pontot, és ha a tudósok rá is akadnak valamelyikre, azt tévesen a mi kicsi korszakunk útjelzőtáblájának tartják. Még az úgynevezett „egyetemes (?) történelem” is csak egy nagyon kicsi területet ölel fel a legutolsó, ötödik gyökérfaj szinte határtalan kiterjedésű, feltáratlan birodalmából. Ebből következően minden újabb jelzőtáblát, az ősrégi múlt minden felfedezett újabb jelét hozzáteszik a régi információ-halmazhoz, hogy azt is a már létező elképzelés szerint értelmezzék, és nem vetnek számot azzal, hogy az adott jel esetleg egy sajátos gondolkörbe tartozik. Hogyan kerülhet az Igazság valaha is napfényre, ha soha sem változtatnak ezen a módszeren?

Így kezdetben, amikor a Fa és a Kígyó együttesen ábrázolták a Halhatatlan Létezést, valóban isteni jelképek voltak. A Fát *megfordították*, gyökerei az Égből eredtek, és a Mindenlétezés Gyökértelen Gyökeréből nőttek ki. Törzse nőtt és fejlődött, keresztezve a Pleroma síkjait, oldalt dús ágakat hajtott, először az alig elkülönült anyag síkján, azután pedig lefelé, amíg az ágak meg nem érintették a földi síkot. Így az Asvattha-nak, az Élet és a Létezés Fájának – egyedül ennek elpusztítása vezet a halhatatlansághoz – gyökerei felfelé, ágai pedig lefelé nőnek – ahogyan a *Bhagavad Gita* mondja.^{X/4} A gyökerek jelképezik a Legfelsőbb Létezést, vagy az Első Okot, a Logoszt, de az embernek e gyökereken túl kell hatolnia, hogy *Krishná-val egyesítse magát*, aki Arjuna szavaival „nagyobb Brahman-nál és az Első Oknál... Ő az elpusztíthatatlan, az, ami van, az, ami nincs, és ami ezeken túl van”.^{X/5} Ágai a Hiranyagarbha (Brahmâ vagy Brahman a legfelsőbb megnyilvánulásában – mondja Sridhara Svâmin és Madhusûdana), a legfőbb Dhyân Chohan-ok vagy Dévák. A levelei a *Védák*. Csak aki a gyökereken *túl* megy, az nem tér vissza többé, tehát úgymond nem fog többé megtestesülni Brahmâ e korszakában.

E fa tiszta ágai csak akkor szennyeződtek be, és veszítették el eredeti tisztaságukat, amikor megérintették az Édenkert, az ádami fajunk földi sarát, és akkor alacsonyult le véglegesen az Örökkévalóság Kígyója, az Égszülte Logosz. A régi időkben, amikor az isteni dinasztiák uralkodtak a Földön, a ma rettegett hüllőt az Isteni Misztérium mélységéből kiáradó első fénysugárnak tekintették. Különböző formákat adtak neki, és számos természetes jelképet alkalmaz-

^{X/4} XV. fejezet

^{X/5} XI. fejezet

ta rá, amint az idő mérhetetlen korszakain áthaladtában, magából a végtelen időből (Kálából) az emberi spekulációból kifejlődött térbe és időbe zuhant. Ezek a formák kozmikusak és csillagászatiak, teisztikusak és panteisztikusak, absztraktak és konkrétak voltak. Sorjában ezekből lett a poláris Sárkány és a Dél Keresztje, a Piramis Alfa Draconisa, és a hindubuddhista Sárkány, amely napfogyatkozáskor mindig fenyegeti a Napot, de soha nem nyeli el azt. Addig a Fa örökzöld maradt, mert az Élet Vizei permetezték, a Nagy Sárkány mindaddig isteni maradt, amíg a csillagmezők területén belül tartották. A Fa azonban nőtt, és alsó ágai végül is elérték a pokoli régiókat – a Földünket. Azután Nidhögg, a Nagy Kígyó – aki a „Szenvedés Csarnokában” (az emberi életben) felfalja a gonosztevők holttesteit, amint azok elmerülnek a Hwergelmir-ben, az (emberi szenvedélyek) zúgó katlanában – megrágt a megfordított Világfát. Az anyagiség férgei ellepték az egykor egészséges és hatalmas gyökereket, most pedig egyre magasabbra hatolnak fel a törzsben, miközben a tengerek fenekén összete-keredett Midgard Kígyó körülfogja a Földet, és mérges leheletével erőtlenné teszi ahhoz, hogy megvédje magát.

Az ókor sárkányai és kígyói mind hétfejűek, minden faj számára egy fej, és „minden fejen hét hajsza” – mondja az allegória. Ez igaz, Ananta-tól, az Örökkévalóság Kígyójától kezdve, amely Vishnu-t átviszi a Manvantara-n, az eredeti legelső Shesha-tól kezdve, amelynek hét feje a puránai fantáziában „ezer fejjé” válik, egészen a hétfejű akkád kígyóig. Ez jelképezi a természetben és az emberben levő hét princípiumot, és a legmagasabb, vagy a középső fej a hetedik. Nem a mózesi, a zsidó Sabbath-ról beszél Philo a *Világ teremtése* című művében, amikor azt mondja, hogy a világ elvégeztetett „a hatos szám tökéletes természetének megfelelően”. Ugyanis:

Amikor ez az Értelem [nous], amely szent összhangban van a hetes számmal, belépett a lélekbe [vagy inkább az élő testbe], így lebilincselte a hatos számot és minden halandó dolgot, amit ez a szám hoz létre.

Majd pedig:

A hetes szám az egész föld ünnepnapja, a *világ születésnapja*. Nem hiszem, hogy valaki is képes lenne a megfelelő kifejezésekkel ünnepelni a hetes számot.^{X/6}

A *The Natural Genesis* szerzője azt gondolja, hogy:

A Nagy Medve [Nagyöncölszékér] hét csillaga és a hétfejű sárkány szemmel látható alapot szolgáltatott arra, hogy a fentebb említett időt a szimbolikus héttel kapcsolták össze. A hét csillag istennője Kep néven az idő anyja volt – innen Kepti és Sebti mind a kettőnek, az időnek és a hetes számnak megjelölésére. Ez tehát a Hétnak nevezett csillag. Az istennő fiát, Sevekh-et (Kronos-t) a hétnak, vagy a hetediknek nevezik. Így nevezik Sefekh Abu-t is, aki a házáat a mennyországban építi, ahogyan a Bölcsesség (Sophia) hét támasztóoszloppal építette... Az elsődleges kronotipusok heten voltak, és így az idő kezdete az égen a hetes számon és néven alapult, mert a csillagok ezt mutatták. A hét csillag éves körforgásában mintegy a jobb kéz kinyújtott mutató ujjával a felső és alsó égen egy kört írt le.^{X/7} A hetes szám természetesen egy hetes mértékrendszerhez vezetett, amit talán *hetesítésnek* nevezhetnénk, továbbá ahhoz, hogy a kört hét megfelelő részre osztották és ábrázolták, amelyekbe elhelyezték a hét nagy csillagképet, így alakult ki az égbolton Egyiptom égi heptanomisa.

Amikor a csillag-heptanomist feldarabolták, és négy negyedre osztották, megszorozták néggyel, akkor a huszonnyolc jel foglalta el az eredeti hét csillagkép helyét, a huszonnyolc jelből álló holdi állatöv azt mutató eredmény, hogy huszonnyolc napot számítottak a holdra vagy a holdhónapra.^{X/8} A kínai beosztás szerint a négy hetest a négy világtájon őrködő négy Geniusz

^{X/6} *De Mundi Opif., Par.*, 30. és 419. oldalak

^{X/7} Ugyanezen okból így számítják és osztják fel az emberben levő hét princípiumot, mivel ugyanezt a kört írják le az ember felső és alsó természetében.

^{X/8} Így a hetes felosztás a legrégebbi, és megelőzte a négyes felosztást. Az ősi osztályozásnak ez a gyökere.

kapja.^{X/9} Az északi hét csillagkép alkotja a Fekete Harcost, a keleti hét (a kínai ős) a Fehér Tigris, a déli hét a Karmazsinvörös Madarat, a nyugati hét pedig (amit tavaszinak hívnak) az Azúrkék Sárkányt. E négy szellem mindegyike a saját heptanomisra felügyel egy-egy holdhéten keresztül. Az első heptanomis nemzője (a hét csillag Typhon-ja) ekkor holdbeli jelleget öltött. ... Ebben a fázisban találjuk Sefekh istennőt, akinek a neve a hetes számot jelenti, ő a nőnemű Ige vagy a Logosz, az idő anyja helyett, aki a Hét Csillag istennőjeként korábban az *Ige* volt.^{X/10}

A szerző megmutatja, hogy Egyiptomban a legrégebb időktől kezdve a Nagymedve istennője és az Idő Anyja az „Élő Ige” volt, és hogy Sevekh-Kronus-t – akinek jelképe a Krokodil-Sárkány, Szaturnusz bolygó-előtti formája volt – az előbbi fiának és férjének hívták, ő volt az istennő Ige-Logosza.^{X/11}

A fentiek teljesen világosak, de nem csak a csillagászat ismerete vezette a régieket a *hete-sítés* folyamatához. Elsődleges oka sokkal mélyebben húzódik, amit a maga helyén meg fogunk magyarázni.

A fenti idézetekkel nem kalandoztunk el a témától. Azért hoztuk elő, mert (a) megmutatják az okot, hogy miért nevezték a teljesen beavatottat sárkánynak, kígyónak, nâgának, és mert (b) bebizonyítják, hogy Egyiptomban ugyanazon okból és ugyanazon az alapon használták a legrégebb dinasztikák papjai hetes felosztásukat, mint mi. Ehhez azonban még további magyarázatokra van szükség. Ahogyan már elmondtuk, akiket Gerald Massey a négy világtáj négy Geniuszának nevez, a kínaiak pedig a Fekete Harcosnak, a Fehér Tigrisnek, a Karmazsinvörös Madárnak és az Azúrkék Sárkánynak, a titkos könyvekben a „Bölcsesség Négy Rejtett Sárkányának” és az „Égi Nâgáknak” hívják azokat. Nos, a hétfejű vagy hetes Sárkány-Logoszt az idők során úgymond szétdarabolták négy hetes csoportra vagy huszonnyolc részre. A holdhónapban minden holdhétnek megvan a meghatározott okkult jellemzője, a huszonnyolc nap mindegyikének megvannak az egyedi sajátosságai, mivel mind a tizenkét csillagképnek – akár külön, akár a többi jeggyel kombinálva – hol jó, hol rossz okkult hatása van. Ez annak a tudásnak végösszege, amelyet az ember ezen a földön megszerezhet, mégis kevesen szerzik meg, és még kevesebb az a bölcs ember, aki eléri a tudás gyökerét, amelyet a nagy Gyökér-Sárkány, e látható jelek szellemi Logosza jelképez. Azok azonban, akik eljutnak odáig, megkapják a Sárkányok nevét, és ők a „28 képesség vagy jellegzetesség négy igazságának arhatjai”, és mindig is így nevezték őket.

Az alexandriai neoplatonisták azt állították, hogy a valódi káldeussá vagy mágussá váláshoz az embernek el kell sajátítania a világ Hét Rektorának időszakaival kapcsolatos tudományt vagy ismeretet, mert ebben rejlik minden bölcsesség. Jamblichus-nak egy másik értelmezést tulajdonítanak, amely azonban nem változtatja meg a jelentést. Ő ezt mondja:

Az asszírok nem csak huszónévtizedek feljegyzéseit őrizték meg, ahogyan ezt Hipparchos mondja, hanem a Világ Hét Uralkodójának összes kozmikus ciklusát és időszakát is.^{X/12}

Valamennyi – akár civilizált, akár vad – nép és törzs legendái a Kígyók nagy bölcsességében és ravaszságában való hit egykori egyetemességére mutatnak. Ők a „bűvészek”. Szemükkel hipnotizálják a madarakat, és nagyon gyakran maga az ember sem tud ellenállni lebilincselő befolyásuknak, ezért ez a jelkép rendkívül találó.

A krokodil az egyiptomi sárkány. A Menny és a Föld, a Nap és a Hold kettős jelképe volt, és kétféle természetének következtében Osiris-nek és Isis-nek szentelték. Eusebius szerint az egyiptomiak a Napot egy krokodil által vontatott hajó kormányosaként ábrázolták, hogy „jellegessék a Nap mozgását a Nedvességben (a Térben)”.^{X/13} Ezen kívül a krokodil magának Alsó-

^{X/9} A kínai buddhizmusban és ezotériában a Geniuszokat a négy Sárkánnyal ábrázolják, a Stanzák Mahârâjah-ival.

^{X/10} Idézett mű, II. kötet, 312-313. oldalak.

^{X/11} Ugyanott, I. kötet, 321. oldal.

^{X/12} Proclus: *Timaeus*, I. könyv

^{X/13} *Prep. Evang.* I. III. 3.

Egyiptomnak a jelképe is volt, mivel az Alsó volt a mocsarasabb a kettő közül. Az alkimisták egy másik értelmezést adnak. Azt mondják, a Tér Éterén úszó hajóban levő Nap szimbóluma azt jelentette, hogy a hermetikus anyag az arany, vagy másképpen a *filozófiai* Nap princípiuma vagy alapja. A víz, amelyben a krokodil úszik, az a víz vagy anyag, amely folyékonyra vált, végül pedig maga a hajó a természet hajóját képviseli, amelyben a Nap, vagyis a kénés, tüzes princípium kormányosként működik, mert a Nap az, amely tevékenységével irányítja a Nedvességen vagy Merkuron végzett munkát. Ez azonban csak az alkimistáknak szól.

A Kígyó csak a középkorban vált a gonosz és az Ördög mintaképévé és szimbólumává. A korai keresztények, ahogyan az ophita gnosztikusok Logosza is kettős volt: a Jó és a Rossz Kígyó, az Agathodæmon és a Kakodæmon. Ezt bizonyítják Marcus, Valentinus és sok más szerző írásai, különösen azonban a *Pistis Sophia*, amely nyilvánvalóan a kereszténység legkorábbi századaiból származó dokumentum. A Porta Pia közelében 1852-ben felfedezett egyik sír márvány szarkofágján a Mágusok imáadásának jelenetét látjuk, „vagy pedig – jegyzi meg a néhai C. W. King a *The Gnostics and their Remains* című munkájában – ennek a jelenetnek az ősalakját, az Új Nap Születését”. A mozaik padlón különös képet találtak, amely vagy a csecsemő Harpocrates-t szoptató Isis-t, vagy a csecsemő Jézust etető Madonnát ábrázolhatta. A nagyobb szarkofágot körülvevő kisebbekben sok ólomlemezt találtak, amelyeket tekercsekbe göngyölítettel, amelyekből tizenegynek a szövege még kibetűzhető. Ezek tartalmát egy sokat vitatott kérdés döntő bizonyítékának kell tekintenünk, mert megmutatják, hogy a korai keresztények a VI. századig jóhiszeműen pogányok voltak, másrészt hogy a dogmatikus kereszténység teljes egészében kölcsönvett dolog, és a Nap, a Fa, a Kígyó, a Krokodil és a többi mindeztől átment a keresztény vallásba.

Az első ólomlemezen Anubis látható... egy tekercset tartva, a lábánál két női mellszobor, mindezek alatt két kígyó... amelyek egy múmia módra bepólyázott holttest köré fonódnak. A második tekercsen... Anubis egy keresztet tart fel, az „Élet Jelét”. Lába alatt a holttest fekszik, amelyet egy óriási kígyó, az Agathodæmon, a holtak őrzője többszörösen körülfon... A harmadik tekercsen... ugyanaz az Anubis egy hosszúkás tárgyat... tart a karján úgy, hogy az alak körvonalait egy teljes latin kereszté változtatja át... Az isten lábánál egy rombold van, az egyiptomi „Világtozás” van, ami felé körbe csavarodó kígyó csúszik... A mellszobrok... alatt... az ω betű ismétlődik *hétyszer* egy sorban, ami a „nevekre” emlékeztet... Nagyon figyelemre méltó az első Anubis lábszárain levő, szemmel láthatóan palmyrai betűk sora is. Ami a *kígyó* alakját illeti, feltételezve, hogy ezek a talizmánok nem az isis-i, hanem az újabb ophita vallásból erednek, ez az alak könnyen jelentheti „a valódi és tökéletes Kígyót”, amely „minden benne bízó lelkét kivezeti a test Egyiptomából, és a Halál Vörös Tengerén keresztül az Ígért földjére irányítja, megmentve őket útjukon a Pusztaság Kígyóitól, vagyis a Csillagok Uralkodóitól.”^{X/14}

Ez a „valódi és tökéletes Kígyó” pedig a hét betűs Isten, akit most Jehovah-nak tartanak, és Jézusnak is, aki *egy vele*. A *Pistis Sophia*-ban – amely a Szent János *Jelenések könyvé*nél régebbi munka, és nyilvánvalóan ugyanabból az iskolából való – „az Első Misztérium” ehhez a hét magánhangzójú Istenhez küldi a beavatásra pályázót. „A Hét Mennydörgés (Kígyója) mondta ki ezt a hét magánhangzót”, de „pecsételd le azokat a dolgokat, amiket a hét mennydörgés kimondott, és azokat ne írd meg” – mondja a *Jelenések könyve*. „Keresitek-e ezeket a misztériumokat?” – kérdezi Jézus a *Pistis Sophia*-ban. „Nincs ezeknél [a hét magánhangzónál] felségesebb misztérium, mert ezek fogják elvinni lelkeiteket a Világosságok fényébe” – vagyis a valódi bölcsességbe. „Ezért semmi sem felségesebb, mint azok a misztériumok, amiket kerestek, kivéve csak a *Hét Magánhangzónak* és azok *negyvenkilenc* Hatalmának és számainak misztériumát”.

Indiában ez volt a *Hét Tűznek* és azok negyvenkilenc tűzének vagy aspektusának, vagy „azok számainak” misztériuma.

^{X/14} Idézett mű, 366-8. oldalak

Ezt a hét magánhangzót Indiában az ezoterikus „buddhisták”, valamint Egyiptom, Kaldea és minden más ország beavatottjai az Örökkévalóság Kígyója hét fejének tetején levő szvasztika jelekkel ábrázolják. A hermetikus írások a *halál utáni* felszállás hét zónájáról beszélnek, amelyek mindegyikében a „halandó” leveti lelkei vagy princípiumai egyikét, amíg elérkezve az összes zóna fölötti síkra megállapodik, mint az Abszolút Bölcsesség nagy Formanélküli Kígyója – vagyis mint az Istenség maga. A hétfejű Kígyónak egynél több jelentése van a rejtett tanításokban. Ő a hétfejű Draco, amelynek minden feje a Kis Medve egy-egy csillaga, de mindenekelőtt a felfoghatatlan és megérthetetlen Sötétség Kígyója volt, amelynek a hét feje a hét Logosz volt, az egyetlen és elsőként megnyilvánult Fény, az Egyetemes Logosz visszatükröződései.

XI. fejezet Demon est deus inversus

Ez a szimbolikus mondat sokféle formájában nyilvánvalóan a legveszélyesebb és leginkább tekintélyromboló valamennyi dualisztikus későbbi vallásra, vagy inkább teológiára nézve, és különösen így van ez a kereszténység fényében. Mégis nem volna sem igazságos, sem helyes azt mondani, hogy a kereszténység foganta és szülte a Sátánt. A Sátán mindig is létezett egyfajta Ellenségként, ellenálló Erőként, amelyet a természetben levő dolgok egyensúlya és összhangja kíván meg, ahogyan szükség van az árnyékra, hogy ragyogóbb legyen a fény, ahogyan az éjszakára, hogy jobban kiemelje a nappalt, és ahogyan a hidegre, hogy jobban értékeljük a meleg kellemességét. A homogeneitás egy és oszthatatlan. Ha azonban a homogen Egy és Abszolút nem pusztán szókép, és ha a heterogeneitás kettős aspektusában az ő szülötte, kettéágazó árnyéka vagy visszaverődése, akkor ennek az isteni Homogeneitásnak is tartalmaznia kell mind a jó, mind a rossz lényegét. Ha „Isten” Abszolút, Végtelen, és a természetben és a világegyetemében levő minden dolog Egyetemes Gyökere, akkor honnan ered a Rossz vagy a Gonosz, ha nem az Abszolút ugyanazon Arany Méhéből? Így kénytelenek vagyunk vagy elfogadni a jó és a rossz, Agathodæmon és Kakodæmon kiáradását a Létezés Fája ugyanazon törzsének hajtásaiként, vagy beletörödni abba a képtelenségbe, hogy két örök Abszolútban higgyünk!

Mivel az elképzelés eredetét egészen az emberi elme kezdetéhez kell visszakövetnünk, addig is helyén való, hogy a közmondásos ördögnek megadjuk, ami jár neki. Az ókor nem ismerte a különálló, teljesen és feltétlenül rossz „Gonoszság Istenét”. A pogány gondolkodás a jót és a rosszat ikertestvérekként jelenítette meg, akik ugyanattól az anyától, a Természettől születtek, amint azonban ez a gondolkodás elvesztette archaikus jellegét, a Bölcsesség filozófiává vált. Kezdetben a jó és a rossz jelképei csupán absztrakciók voltak, fény és sötétség. Később a legtermészetesebb és állandóan ismétlődő periodikus kozmikus jelenségek közül választottak számukra jelképeket, a nappalt és az éjszakát, vagy a Napot és a Holdat. Majd a Nap- és a Holdistenek seregeivel ábrázolták őket, a Sötétség Sárkányát pedig szembe állították a Fény Sárkányával. A Sátán Serege ugyanúgy Isten egyik fia, mint B'ne Alhim Serege, és Isten fiai eljöttek, hogy „udvaroljanak az Úr előtt”.^{XI/1} Az „Isten fiai” csak azután válnak „Bukott Angyalokká”, miután észrevették, hogy az emberek lányai *szépek*.^{XI/2} Az indiai filozófiában a Sura-k a legkorábbi és a legfénylőbb istenek közül valók, és csak akkor válnak Asura-kká, amikor a brahmin képzelet megfosztja őket trónjuktól. A Sátánt soha nem feltételezték antropomorfikus, egyéni alakban addig, amíg az ember meg nem teremtett „egy élő, személyes Istent”, és ekkor is csak azért, mert nagy szükség volt rá. Kellott egy takaró, egy bűnbak a kegyetlenségek, a melléfogások és a nagyon is nyilvánvaló igazságtalanságok megmagyarázásához, amelyeket az követ el, akit abszolút tökéletességnek, könyörületesnek és

^{XI/1} Jób, II.

^{XI/2} Genézis, VI.

jóságosnak állítottak be. Egy filozófiai és logikai panteizmus feladásának első karmikus következménye volt a lusta ember támaszaként felépített „könyörületes Atya a Mennyeekben”, akinek cselekedetei azonban teremtő természetként, a „bajos, de jéghideg anyaként” minden nap és minden órában meghazudtolják létezését. Ez vezetett az őseredeti ikrekhez: Osiris-Typhon-hoz, Ormazd-Ahriman-hoz és végül Káin-Ábelhez, valamint az összes többi ellentét-hez.

Istent, aki kezdetben azonos jelentésű volt a Természettel, végül Teremtőként annak alkotójává tették. Pascal nagyon ravaszul teszi tisztába a nehézséget, amikor ezt mondja:

A természetnek vannak tökéletességei, hogy megmutassa, ő Isten képmása, és vannak hibái, hogy megmutassa, ő *csupán* a képmása.

Minél messzebbre megyünk vissza a történelem előtti korok sötétségébe, annál filozofikusabban jelenik meg a későbbi Sátán eredeti alakja. Az első egyéni, emberalakú „Ellenség”, akivel a régi purânai irodalomban találkozunk, a legnagyobb Rishi-k és jógik egyike, Nârada, akit „Viszályt szítónak” is neveznek.

Ő pedig egy Brahmaputra, a férfi Brahmâ egyik fia. Róla azonban majd később beszélünk. Hogy valójában ki is a nagy „Csaló”, arról meggyőződhetünk minden régi kozmogóniában vagy Szentírásban, ha *nyitott szemmel* és előítélet nélkül keressük.

Ő az emberi alakba öltöztetett Demiurgos, az Ég és a Föld Teremtője, amikor elválasztják társ-teremtőinek összességében vett seregeitől, akiket úgymond képvisel és egybefoglal. Most pedig ő a teológiák Istene. „A vágy a gondolkodás atyja”. Réges-régen egy filozófiai szimbólum volt, az emberi képzeletre bízva, később egy gonosz, csaló, ravasz és féltékeny Istenné alakították át.

Mivel a sárkányokat és más bukott angyalokat munkánk egyéb részeiben írjuk le, itt elegendő néhány szót mondani a sokat rágalmazott Sátánról. A tanítványnak érdemes visszaemlékeznie, hogy a keresztény népek kivételével a mai napig minden más népnél az Ördög nem rosszabb lény, mint az úgynevezett Teremtő kettős természetében rejlő ellenszegülő aspektus. Ez csak természetes. Nem állíthatjuk azt, hogy Isten az egész Világegyetem magasabb egysége, a Mindenütt Jelenlevő, a Mindentudó és a Végtelen, azután pedig különválasztani őt a Rossztól. Mivel sokkal több rossz van a világon, mint jó, ebből logikai alapon az következik, hogy Isten vagy szükségszerűen tartalmazza a rosszat, vagy ő maga a rossz közvetlen oka, különben le kell mondanunk az abszolútságáról. Ezt a régiek olyan jól értették, hogy a filozófusai – akiket most a kabbalisták követnek – úgy határozták meg a rosszat, mint Istennek, vagyis a Jónak a „visszája”, a *Demon est Deus inversus* pedig nagyon régi bölcs mondás. Valójában a rossz csak egy ellenhatást kifejtő, vak erő a természetben, a visszahatás, az ellenállás és az ellentét, ami egyesek számára rossz, másoknak pedig jó. Nincs önmagában rossz, csak a fénynek van árnyéka, ami nélkül a fény nem létezhetne, még a mi érzékelésünk számára sem. Ha a rossz eltűnne a Földről, vele együtt a jó is eltűnne. A „Vén Sárkány” tiszta szellem volt, mielőtt anyaggá vált, *passzív* volt, mielőtt *aktív* lett. A szíriai-kaldeai mágiában Ophis és Ophiomorphos egyesülnek az állatövben, a kétnemű Szűz-Skorpió jegyében. A földre történő bukása előtt a Kígyó Ophis-Christos volt, és bukása után vált Ophiomorphos-Chrestos-szá. A kabbalisták elméletei a Rosszat mindenhol egy ellentétes *Erőként* kezelik, ami azonban ugyanakkor szükséges a Jóhoz, mivel ez adja neki az életerőt és a létezést, amivel máshogyan nem rendelkezhetne. Az *élet* nem volna lehetséges (mâyávikus értelemben) *halál* nélkül, vagyis a megújulás és újraépítés megsemmisítés nélkül. A növények elpusztulásának az örökös napfényben, és ez történne az emberrel is, aki akarat nélküli bábbá válna, ha nem gyakorolná szabad akaratát, és nem törekedne a napfény felé, amely elveszítené létét és értékét, ha csak a fény létezne. A jó csak az előlünk elrejtett örökkévalóban végtelen és örök, és ezért képzeljük el öröknek. A megnyilvánult síkokon az egyik kiegyensúlyozza a másikat. Kevés olyan teista és személyes Istenben hívő van, aki a Sátánt nem Isten árnyékának tartja, vagy aki – összekeverve a kettőt – nem hiszi azt, hogy joggal imádkozhat bálványához, segít-

ségét és védelmét kérve gonosz és kegyetlen tettei gyakorlásához és a büntetés elkerüléséhez. Keresztény szívek milliói naponta a „Mi Atyánkhoz, aki a Mennyekben van”, nem pedig az Ördöghöz fordul ezekkel a szavakkal: „Ne vígy minket a kísértésbe”. Ezeket a Megváltójuk szájába adott szavakat ismételtetik, és még csak nem is gondolnak arra a tényre, hogy Jakab, „az Úr testvére”, e szavak jelentésének homlokegyenest ellentmond:

Senki ne mondja, midőn kísértetik: az Istentől kísértetem, mert az Isten gonoszsággal nem kísérthető, ő maga pedig senkit sem kísért.^{XI/3}

Akkor miért mondják azt, hogy az Ördög kísért bennünket, amikor az egyház *Krisztus tekintélye alapján* azt tanítja, hogy Isten az, aki kísért? Üssünk fel bármilyen vallásos könyvet, amelyben a „kísértés” szót teológiai értelmében definiálják, és mindig két meghatározást találunk:

(1) Azok a csapások és nehézségek, *amelyekkel Isten próbára teszi népét*.

(2) Azok az eszközök és csábítások, amelyeket az Ördög alkalmaz, hogy *kelepcébe csalja* és elcsábítsa az emberiséget.^{XI/4}

Ha ezt szó szerint elfogadjuk, akkor Krisztus és Jakab tanítása ellentmond egymásnak, és akkor milyen dogmával hozhatjuk összhangba a kettőt, ha az okkult jelentést elvetjük?

Igazán bölcs az a filozófus, aki e kétféle csábítás közben el tudja dönteni, mikor áll félre az Isten, hogy helyet adjon az Ördögnek! Ezért amikor azt olvassuk, hogy „az ördög hazug, és ő a hazugság atyja”, azaz a *megtestesült hazugság*, és ugyanakkor azt is mondják, hogy a Sátán, az Ördög Isten egyik fia volt, és a legszebb az Ő arkangyalai között, akkor magyarázatért inkább a panteizmushoz és a pogány filozófiához fordulunk, mint hogy elhiggyük, az Atya és a Fiú egy gigantikus, megszemélyesített és örök Hazugság.

Amint a *Genezis* kulcsa a kezünkben van, a tudományos és szimbolikus Kabbala leleplezi a titkot. Az Édenkert nagy Kígyója és az „Úr Isten” azonosak, és azonosak Káin és Jehova is, az a Káin, akiről a teológia azt mondja, hogy „gyilkos” volt, és hazudott Istennek! Jehova kísérti meg Izrael királyát, hogy számlálja meg a népét, egy másik helyen pedig a Sátán kísérti ugyanerre. Jehovah tüzes kígyókká válik, hogy megharapja azokat, akikkel nincs megelégedve, és Jehovah járja át az érc kígyót, amely meggyógyítja őket.

Ezek az *Ószövetségben* található rövid és látszólag ellenmondó kijelentések – ellenmondók azért, mert a két Erőt szétválasztják ahelyett, hogy ugyanazon dolog két oldalának tekintenék – a természet egyetemes és filozófiai azon alapelveinek az exoteria és a teológia által a felismerhetetlenségig eltorzított visszhangjai, amelyeket a régi bölcsek teljesen jól megértettek. Ugyanezen az elvi alapon nyugszik a *Purâna*-k nagyszámú megszemélyesítése, csak hogy ez az alap sokkal szélesebb és filozófiai szempontból sokkal többet mondó.

Így Pulastya, „Isten egyik fia”, az első utódok egyike a Démonoknak, a Râkshasa-knak, az emberek kísértőinek és felfalóinak az őse. Pishâchâ, egy női démon Daksha leánya – aki szintén az egyik „Isten fia”, tehát egy Isten –, és valamennyi Pishâchâ anyja.^{XI/5} A *Purâna*-kban az úgynevezett Démonok nagyon különleges ördögök, amikor az európai és az ortodox nézetek szempontjából ítéljük meg őket, mivel valamennyit – a Dâna-ka-t, a Daitya-ka-t, a Pishâcha-ka-t és a Râkshasa-ka-t – rendkívül jóindulatúaknak ábrázolják, akik a *Védák* előírásait követik, sőt, egyesek közülük nagy jóik is. De szembeállnak a papsággal és az egyházi formásokkal, az áldozatokkal és az előírásokkal, pontosan úgy, ahogyan ezt a legnagyobb jóik Indiában napjainkban teszik, és ettől még ugyanúgy tisztelik őket, bár nem követnek sem kasztot, sem szertartásrendet, ezért mindezeket a purânai óriásokat és titánokat Ördögöknek nevezik. A misszionáriusok, akik mindig ugrásra készek bebizonyítani – ha tudják –, hogy a hindu hagyományok csupán a zsidó *Biblia* visszatükröződése, egész regényt szöttek

^{XI/3} Jakab, I. 13.

^{XI/4} Jakab, I. 2, 12. és Máté, VI. 13.

^{XI/5} *Padma Purâna*.

arról az állítólagos azonosságról, amely Pulastya és Káin, valamint a Rákshasa-k és a kainiták, az „átkozottak”, Noé vízözönének okozói között van. (Lásd Gorressio abbé művét, aki a „kiutasított” jelentéssel „etimologizálja” Pulastya nevét, tehát ha úgy tetszik, Káin innen származik.) Pulastya Kedara-ban lakik – mondja a szerző –, ez pedig „felásott helyet”, bányát jelent, Káin pedig a hagyomány és a *Biblia* szerint az első fémmunkás és bányász!

Miközben nagyon valószínű, hogy a *Biblia* Gibborim-jei vagy óriásai a hinduk Rákshasa-i, az még biztosabb, hogy valamennyien atlantisziak, és az elsüllyedt fajokhoz tartoznak. Akárhogy is van, semmilyen Sátán sem tudna kitartóbb lenni ellensége rágalmazásában, rosszhiszeműbb gyűlöletében, mint a keresztény teológusok, amikor őt minden rossz atyjaként átkozzák. Hasonlítsuk össze az Ördöggel kapcsolatos szidálmaikat és a véleményüket a purânai bölcsök filozófiai nézeteivel és krisztusi szelídségével. Amikor Parâshara, akinek apját felfalta egy Rákshasa, arra készült, hogy mágia segítségével az egész fajt elpusztítsa, nagyapja, Vasishtha – miután bemutatja a saját bevallása szerint haragos bölcsnek, hogy van rossz és karma, de nincsenek „gonosz szellemek” – a következő sokatmondó szavakat mondja:

Csillapítsd haragodat. A Rákshasa-k nem a bűnösök, atyád halála *a Sors [Karma] műve volt*. A harag az ostobák szenvedélye, nem illik egy bölcs emberhez. *Kérdezhetjük-e, ki ölt meg bárkit is?* Minden ember *saját tetteinek következményeit aratja*. A harag, fiam, elpusztít mindent, amit az ember elért... és megakadályozza őt a felszabadulás elnyerésében. A bölcsök kerülnek a haragot. Ne légy te, gyermekem, befolyásának alárendeltje. Ne pusztítsd tovább a sötétség ezen *ártalmatlan* szellemeit, hagyj fel áldozatoddal. A könyörületesség az igazak ereje.^{XI/6}

Így minden ilyen „áldozat” vagy Istenhez intézett, segítséget kérő ima nem több, mint *a fekete mágiába tartozó cselekedet*. Parâshara személyes bosszúvágyból a Sötétség Szellemeinek elpusztításáért imádkozott. Pogánynak nevezik, és mint ilyet, a keresztények az örök pokolra kárhoztatták. Mégis, mennyivel jobb az uralkodók és hadvezérek imája, akik minden csata előtt ellenségeik pusztulásáért fohászkodnak? Egy ilyen ima minden esetben a legrosszabb fajtájú fekete mágia, elrejtve, mint a démoni „Mr. Hyde” az álszenteskedő „Dr. Jekyll” mögött.

Az emberi természetben a rossz csak az anyag és a szellem polaritását jelenti, a „létért való küzdelmet” az időben és a térben megnyilvánult két princípium között, ezek a princípiumok önmagukban egyek, mivel az Abszolútban gyökereznek. A Kozmoszban az egyensúlyt fenn kell tartani. A két ellenkező erő működése harmóniát hoz létre, mint a centripetális és a centrifugális erők, amelyek kölcsönösen egymástól függenek, szükségük van egymásra, „hogy mindketten létezhesenek”. Ha az egyiket megfékeznénk, a másik működése azonnal önmagát pusztítaná el.

Miután a Sátánnak nevezett megszemélyesítést háromszoros megjelenésében, az *Ószövegben*, a keresztény teológiában és az ősi pogány gondolkodásmódban részletesen elemeztük, az *Isis Unveiled*^{XI/7} megfelelő részét, valamint a jelenlegi munka V. részét javasoljuk azoknak, akik többet akarnak tudni a témáról. Nagyon jó oka van annak, hogy itt is érintettük a témát, és megpróbálunk újabb magyarázatokat adni. Mielőtt a fizikai és isteni ember fejlődésére áttérhetnénk, először is teljesen meg kell értenünk a ciklikus fejlődés gondolatát, meg kell ismernünk a jelenlegi fajt megelőző négy faj filozófiáját és hitét, és meg kell tudnunk, mik voltak azoknak a titánoknak és óriásoknak az elképzelései – valóban óriások, mind értelmileg, mind testileg. Az egész ókort átítatta az a filozófia, amely a szellem anyagba történő leereszkedését tanítja, fokozatos, a ciklus lefelé menő szakaszában történő leszállást, vagy az aktív, öntudatos fejlődést. Az alexandriai gnosztikusok eléggé felfedték a beavatások titkát, és feljegyzéseik tele vannak az „Æonok lebukásával”, mint az angyali lények és periódusok ketős minőségében értve azokat, mivel az egyik a másik természetes kifejlődése. Másrészt a

^{XI/6} *Vishnu Purâna*, I. könyv, I. fejezet

^{XI/7} II. kötet X. fejezet

keleti hagyományok a „Fekete Víz”, a két „keletet” elválasztó óceán mindkét oldalán ugyan-csak tele vannak a Plerôma-ról vagy az istenek és a dévák bukásáról szóló allegóriákkal. Ezek kivétel nélkül úgy allegorizálták és magyarázták a Bukást, hogy ez *a tanulás és ismeretszerzés vágya, a tudás vágya*. Ez az értelmi fejlődés természetes következménye, a szellemi átalakul az anyagivá vagy fizikaivá. Az anyagiba történő leereszkedés és a szellemibe történő vissza-emelkedés ugyanazon törvénye jutott érvényre a keresztény korszakban is, a visszahatás éppen csak most állt meg, a mi sajátos alfajunkban.

Amit körülbelül tíz évezreddel ezelőtt a *Pymander*-ben képletesen fejeztek ki egy hármasságot alkotó értelmezés kedvéért, és ami csillagászati, antropológiai, sőt alkímiai tény feljegyzésére szolgált, nevezetesen a hét tűzkört áttörő hét rektorról szóló allegória, azt egyetlen anyagi és antropomorfikus értelmezéssé törpítették le: az angyalok lázadásává és bukásává. A több jelentésű, mélyen filozófikus elbeszélés „az ég és a föld házasságának” költői formájában a természetnek az Isteni forma iránti szeretete, és a természetben visszatükrözött, saját szépségétől elragadtatott Mennyei Ember, vagyis az anyagba vonzódott szellem a teológia kezében a Jehovának nem engedelmeskedő hét Rektorrá vált, önimádatuk sátáni büszkeséget szült, amit bukásuk követett. Jehovah ugyanis nem engedte, hogy rajta kívül másra is pazarolják az imádatot. Röviden, a szépséges Bolygói Angyalokat, a régiek dicsőséges Ciklikus Æonjait egyesítették Samael legortodoxabb alakjában, aki a *Talmudban* a démonok vezetője, „az a nagy, tizenkét szárnyú kígyó, amely bukásában magával rántja a Naprendszert, vagyis a Titánokat”. De Schemal, Samael alteregója és szabeanus alakja, filozófiai és ezoterikus alakjában az asztrológiai rossz aspektusú „évet” jelentette, a természetben elkerülhetetlen rossz tizenkét hónapjával vagy „szárnyával”. Az ezoterikus teogóniában pedig mind Schemal, mind Samael egy egyedi istenséget jelentett.^{XI/8} A kabbalistáknál ők a „Föld Szelleme”, a személyes isten, aki a földet kormányozza, tehát ténylegesen azonos Jehovah-val. A talmudisták ugyanis maguk is beismerik, hogy Samael a hét Elohim egyikének isten-neve. Továbbá a kabbalisták mind a kettőt, Schemal-t és Samael-t Szaturnusz, Kronosz szimbolikus formájaként mutatják be, a tizenkét szárny a tizenkét hónapot jelenti, a szimbólum pedig a maga egészében *egy faj-ciklust* ábrázol. Jehovah és Szaturnusz jelölésükben is azonosak.

Ez viszont egy római katolikus dogmából egy nagyon érdekes következtetéshez vezet. A latin egyházba tartozó sok neves író beismeri, hogy van különbség, és kell is különbséget tenni az urániai Titánok, a vízözön előtti óriások, akik szintén Titánok voltak és azon vízözön utáni óriások között, akikben a római katolikusok a mítoszbeli Ham utódait akarják mindenáron látni. Világosabban kifejezve, különbséget kell tenni a ciklikusság törvénye által vezetett kozmikus *őseredeti* ellentétes erők, az atlantiszi ember-óriások és a vízözön utáni, akár a jobb-, akár a baloldali utat járó nagy adeptusok között. Ugyanakkor azt is mondják, hogy Michael, „a harcoló Égi Seregek *legfőbb hadvezére, Jehovah testőre*” de Mirville szerint szintén Titán, csak éppen mellékneve előtt az „isteni” jelzőt viseli. Így azok az „Uranidák”, akiket mindenütt „Isteni Titánoknak” neveznek, és akiket, mivel felláztak Kronosz vagy Szaturnusz ellen, úgy mutatják be, mint Samael ellenségeit, aki egy Elohim, és összességében Jehovah-val azonos jelentésű. Így ezek a Titánok azonosak Michael-lel és seregeivel. Röviden, a szerepeket felcserélik, a harcosokat összekeverik, és a tanulmányozó képtelen világosan megkülönböztetni, ki kicsoda. Az ezoterikus magyarázat azonban talán rendet rakhat ebben a zűrzavarban, amelyben Jehovah Szaturnusszá, Michael és serege a Sátánná és a lázadó angyalokká válik, mert a hívő fanatikusok meggondolatlan buzgalma minden pogány istenben ördögöt akar látni. Az igazi jelentés sokkal filozófikusabb, és az angyalok első „bukásáról” szóló legenda tudományos színezetet kap, amikor helyesen értik meg.

Kronosz a végtelen, ezért változatlan időtartamot jelent, aminek nincs kezdete és vége, és ami a felosztott időn és a téren túl van. Azokról az angyalokról, geniuszokról, vagy dévákról, akik azért születtek, hogy *a térben és időben cselekedjenek*, tehát hogy áthatoljanak a szellem

^{XI/8} Lásd Chwolsohn: Nabethan Agriculture, II. kötet, 217. oldal.

feletti síkok *hét körén*, és elérjenek a jelenségi vagy körülhatárolt, föld feletti régiókba, allegorikusan azt mondják, hogy *fellázadtak* Kronosz ellen, és harcoltak az Oroszlán ellen, aki akkor az egyetlen élő, legfőbb Isten volt. Amikor pedig Kronoszt úgy ábrázolják, hogy megcsönkítja apját, Uránuszt, az allegória jelentése nagyon egyszerű. Az Abszolút Idő végessé és feltételessé válik, az egészből egy rész kiszakad, így mutatva, hogy Szaturnusz, az Istenek Apja az Örök Állandóságból egy korlátozott időszakká változott át. Kronosz kaszájával még a leghosszabb és (nekünk) végtelennek látszó ciklusokat is levágja, amelyek azonban az Örök-kévalóságban mégis korlátosak, és ugyanazzal a kaszával elpusztítja a leghatalmasabb lázadókat is. Valóban, semmi sem fogja kikerülni az Idő kaszáját! Dícsérd az istent vagy isteneiket, vagy gúnyolódj egyiken vagy másikon, ez a kasza nem fog megremegni felemelkedése vagy lesújtása során a másodperc milliomod részéig sem.

Hesiodos *Theogoniá*-jának Titánjai India Sura-inak és Asura-inak görög másolatai. Ezekből a Hesiodos-féle Titánokból, az Uranidák-ból egykor csak hatot ismertek, nemrég azonban egy görög mítoszt tárgyaló töredékben felfedezték, hogy *heten* voltak, a hetedik neve Phoreg. Így a Hét Rektorral való azonosságuk teljesen bizonyossá vált. A Mennyei Háború és a Bukás eredetét véleményünk szerint elkerülhetetlenül Indiában kell keresnünk, és talán sokkal régebbi időkben, mint a róla szóló puránai elbeszélések. Mert a Târakâmaya egy későbbi korszakban volt, és szinte minden kozmogóniában három különböző háború beszámolóit követhetők nyomon.

Az első háború az idő éjjelében tört ki az Istenek és az (A)-sura-k között, és egy „isteni évig” tartott.^{XI/9} Ebben az esetben a Daitya-k, Hrâda vezetésével legyőzték az isteneiket. Ezután azonban a legyőzött istenek Vishnu cselével megverték az Asura-kat, akihez segítségért folyamodtak. A *Vishnu Purâna*-ban a két háború között nincsen időköz. Az ezoterikus tanítás szerint azonban az első háború a Naprendszer építése előtt zajlott le, a második a Földön, az ember „teremtésekor”, és megemlítenek egy harmadik háborút is, amely a negyedik faj végén tört ki a negyedik és az ötödik faj adeptusai között, vagyis a „Szent Sziget” beavatottjai és Atlantis varázslói között. Meg fogjuk vizsgálni az első küzdelmet, ahogyan Parâshara elbeszéli, és megpróbáljuk szétválasztani a szándékosan egymásba szőtt két leírást.

Ebben kijelenti, hogy mivel a Daitya-k és az Asura-k a maguk megfelelő rendjeik (Varna-k) kötelességeit teljesítették, és a szent írásban előírt ösvényt követték, vallásos bűnbánatot is tartottak – furcsa elfoglaltság ez *démonok* részéről, már ha azonosak a mi *ördögeinkkel*, ahogyan ezt állítják – az istenek nem tudták őket elpusztítani. Az isteneknek Vishnu-hoz intézett imái szokatlanok, mivel egy antropomorfikus istenről alkotott gondolatokat tartalmaznak.

^{XI/9} Brahmâ egy napja 4.320.000.000 évig tart – szorozzuk ezt meg 365-tel! Az A-sura-k (nem-istenek vagy démonok) itt még Sura-k, a hierarchiában magasabbrendű istenek, mint az olyan másodrangú istenek, akiket a *Védák* nem is említenek. A háború időtartama a jelentőségét mutatja, és azt is, hogy a harcolók csupán a megismerésért kozmikus erők. Nyilvánvalóan felekezeti okokból és teológiai gyűlölködésből történt, hogy a félrevezető Mâyâmoha formát, amelyet Vishnu öltött magára, a régi szövegek későbbi átrendezésében Buddhának és a Daitya-knak tulajdonították a *Vishnu Purâna*-ban, hacsak ezt nem Wilson képzelete szülte. Ő azt is hitte, hogy a *Bhagavad Gita*-ban utalást talált a buddhizmusra, pedig csak összekeverte a buddhistákat a régebbi Chârvâka materialistákkal – ahogyan ezt K.T. Telang bebizonyította. Ez a változat a többi *Purâna*-ban sehol sem létezik, még ha erre a *Vishnu Purâna*-ból következtetni is lehetne – ahogyan Wilson állítja. E *Purâna* fordítása, különösen a III. könyv XVIII. fejezete, amelyben az orientalista pap önkényesen Buddhát szerepelteti, és úgy mutatja be, hogy a buddhizmusra tanítja a Daitya-kat, egy másik „nagy háborúhoz” vezetett, közte és Vans Kennedy ezredes között. Az utóbbi nyilvánosan megvádolta Wilsont a puránai szövegek tudatos elferdítésével. Az ezredes Bombay-ban, 1840-ben ezt írta: „Határozottan állítom, hogy a *Purâna*-k nem tartalmazzák azt, ami Wilson professzor kijelentése szerint bennük van... amíg ilyen szövegrészek keletkeznek, legyen szabad megismételni előbbi következtetésemet, hogy Wilson professzor kizárólag *önkényes feltevésekre és alaptalan állításokra* támaszkodva véli, hogy a *Purâna*-k – ahogyan ma fennmaradtak – az i.sz. VIII. és a XVII. század között összeszerkesztett művek. Valamint, hogy az ezzel kapcsolatos érvelése vagy felületes, félrevezető és ellenmondó, vagy pedig valószínűtlen”. (Lásd: *Vishnu Purâna*, Wilson fordítása, szerkesztő: Fitzedward Hall, V. kötet, Függelék.)

Vereségük után a legyőzött istenek a „Tejtenger (az Atlanti-óceán)^{XI/10} északi partjára menekültek, és sok könyörgést intéznek „a legfőbb lényhez, az isteni Vishnu-hoz”. Többek között a következőt is:

Dicsőség neked, aki egy vagy a szentekkel, akinek tökéletes természete örökké áldott, és minden átjárható elemen akadálytalanul áthatolsz. Dicsőség neked, *aki egy vagy a villásnyelvű, szenvedélyes, kegyetlen, az élvezetekben telhetetlen és gazdagságban bővelkedő Kígyó fajjal...* Dicsőség neked... ó Uram... *akinek nincs se színe, se kiterjedése, se nagysága (ghana) sem bármilyen megnevezhető tulajdonsága,* és akinek anyagát (*rûpa*-t), a tiszták legtisztábbját csak a szent Paramarshi-k [a legnagyobb bölcsek vagy Rishi-k] vehetik észre. Meghajolunk előtted, a teremtetlen, múlhatatlan (*avyaya*) Brahma természetében, aki *testünkben és minden más testben és minden élőlényben* benne vagy, és akin kívül nem létezik semmi más. Dicsőítjük ezt a Vâsudeva-t, mindenek urát, aki szeplőtelenül minden dolog magva, mentes a felbomlástól, nem született, örökkévaló, mivel lényegét tekintve Paramapadtmavat [a szellem állapotán túl], és szubsztanciájában (*rûpa*) ennek (a Világegyetemnek) az összesége.^{XI/11}

A fentieket annak példaként idéztük, hogy megmutassuk, milyen tág teret nyújtanak a *Purâna*-k minden olyan európai fanatikus ellenséges és téves kritikájához, aki egy idegen vallás értékelését kizárólag a külső látszat alapján teszi meg. Bárki, aki megszokta, hogy gondosan elemezze azt, amit olvas, első pillantásra látja azon gondolat képtelenségét, hogy a „Megismerhetetlen”, a forma és tulajdonságok nélküli Abszolút, ahogyan a vedantisták Brahmant meghatározzák, azonos legyen „a villásnyelvű, kegyetlen és telhetetlen kígyófajjal”, mert így az elvontat a konkrétal társítjuk, és jelzővel ruházzuk fel azt, ami mentes minden korlátozástól, és ami feltétel nélküli. Még Wilson professzornak is, aki annyi évet töltött Indiában a brahminok és a punditák között, tájékozottabbnak kellett volna lennie, még ez a tudós sem mulasztotta el soha az alkalmat, hogy a hindu szentírásokat kritizálja ebben a tekintetben. Az egyik alkalommal így kiált fel:

A *Purâna*-k állandóan összeegyeztethetetlen tételeket tanítanak! E szakasz^{XI/12} szerint a Legfőbb Lény nemcsak a teremtés tétlen oka, hanem egy aktív gondviselés feladatait is végzi. A magyarázó a következő védikus szöveget idézi e nézet alátámasztására: „az Egyetemes Lélek, belépve az emberbe, irányítja életvitelét”. Az ellenmondások egyébként ugyanolyan gyakoriak a *Védákban*, mint a *Purâna*-kban.

A rideg valóság azonban az, hogy kevésbé gyakoriak, mint a mózesi *Bibliában*. De nagy az előítélet orientalistáink szívében, különösen a „tiszteletre méltó” tudósokéban. Az Egyetemes Lélek nem a Teremtés tétlen Oka, vagyis (Para) Brahman, hanem egyszerűen az, amit mi a létezés megnyilvánult síkján az *intellektuális* Kozmosz hatodik princípiumának nevezünk. Ez Mahat, vagy Mahâbuddhi, a Nagy Lélek, a Szellem hordozóeszköze, a forma nélküli OK első, őseredeti visszatükröződése, és az, ami még a Szellemben is *túl* van. Ennyi elég Wilson professzor *Purâna*-k elleni indokolatlan gúnyolódásáról. Ami pedig a legyőzött istenek Vishnu-hoz intézett nyilvánvalóan képtelen kérését illeti, ennek magyarázatát az orientalisták a *Vishnu Purâna* szövegében megtalálnák, ha észre tudnák venni. A filozófia azt tanítja, hogy Vishnu Brahmâ is és Vishnu is a *két aspektusában*. Csak egy Brahman van, aki „lényegét tekintve Prakriti és Szellem”.

Ez a tudatlanság helyesen és szépen fejeződik ki a jógik Brahmâ-hoz, „a föld fenntartójához” intézett dicsőítésében, amikor ezt mondják:

^{XI/10} Ez a kijelentés a *harmadik* háborúra vonatkozik, mivel a Földön levő szárazföldeket, tengereket és folyókat ezzel kapcsolatban említik.

^{XI/11} *Vishnu Purâna*, III. kötet. XVII. fejezet (Wilson, III. kötet, 204-5. oldalak)

^{XI/12} Az I. könyv XVII. fejezetében (Wilson, II. kötet, 36.), Prahlâda történetében – aki Hiranyakâshipu-nak, a purânai Sátánnak, Vishnu nagy ellenségének és a három világ királyának a fia – akinek szívébe Vishnu belépett.

Akik nem gyakorolják a vallásos áhitatot, azok tévesen képzelik el a világ természetét. A tudatlanok, akik nem értik meg, hogy e Világegyetem bölcsesség-természetű, és csak az érzékelés tárgyának tartják, elvesznek a szellemi tudatlanság óceánjában. Akik azonban ismerik a valódi bölcsességet, és akik elméje tiszta, ezt az egész világot *egynek tekintik az Isteni Bölcsességgel*, egynek veled, ó Isten! Légy kegyes, ó egyetemes Szellem!^{XI/13}

Ezért nem Vishnu, „a teremtés tétlen oka” az, aki egy *aktív* Gondviselés feladatait ellátja, hanem az Egyetemes Lélek, az, amit anyagi megnyilvánulásában Eliphas Lévi *Asztrális Fénynek* nevez. Ez a Lélek pedig, a szellem és az anyag kettős megnyilvánulásában a teisták tényleges emberi alakot öltött Istene. Ez az Isten ugyanis annak az Egyetemes Teremtő Közegnek a *megszemélyesítése*, amely ebben a illuzórikus világban való megnyilvánulása és megkülönböztetése következtében tiszta és tisztátlan – valóban *Isten és Ördög*. De Wilson professzornak nem sikerült megértenie, hogy Vishnu ebben a szerepében mennyire hasonlít Izrael Úr Istenéhez, „különösen a csalás, a kísértés és a ravaszkodás módozataiban”.

A *Vishnu Purána*-ban ez a lehető legvilágosabban jut kifejezésre. Ott ugyanis ezt olvassuk:

Imájuk (*stotra*) befejezésekor az istenek meglátták Hari Főistenséget (Vishnu-t) a kagylóval, diszkosszal és a bunkóval felfegyverkezve, *Garuda-n lovagolva*.

Garuda a manvantarikus ciklus, amit a megfelelő helyen meg fogunk magyarázni. Vishnu ezért az istenség a *térben és az időben*, ő a Vaishnava-k különleges Istene. Az ilyen isteneket az ezoterikus filozófiában *törzsi-* vagy *faji Isteneknek* nevezik, tehát úgymond a sok Dhyâni, Isten vagy Elohim egyike, akik közül egy nép vagy törzs valamilyen különleges okból általában kiválasztott egyet, és ebből vált azután fokozatosan „a mi Istentünk, aki *nagyobb minden isteneknél*”,^{XI/14} „a legmagasabb Isten”, mint például Jehovah, Osiris, Bel, vagy bármelyik másik a Hét Kormányzó közül.

„A fa a gyümölcséről ismerszik meg”, egy Isten természete pedig a cselekedeteiből. Ezeket a cselekedeteket vagy az elbeszélések betű szerinti értelmében kell megítélnünk, vagy allegorikusan kell felfognunk. Ha összehasonlítjuk a kettőt, Vishnu-t, a legyőzött istenek védelmezőjeként és pártfogójaként, és Jehovah-t, a „választott” népnek védelmezőjét és pártfogóját – ami kétségtelenül egy antifrázis, mert a zsidók azok, akik ezt a „féltékeny” Istent választották – azt találjuk, hogy mindkettő csalással és ravaszkodással él. „A cél szentesíti az eszközöket” elve szerint cselekszenek, hogy felülkerekedhessenek saját ellenfeleiken és ellenségeiken, a démonokon. Így amíg a kabbalisták szerint Jehovah a kísértő Kígyó alakját veszi fel az Édenkertben, elküldi a Sátánt Jóbbhoz azzal a külön megbízással, hogy megkísértse, zaklatja és kifárasztja a fáraót Sárával, Ábrahám feleségével, és megkeményíti egy másik fáraó szívét Mózzsal szemben, különben nem volna alkalma, hogy áldozatait „nagy csapásokkal” sújtsa, Vishnu pedig a *Purána*-jában olyan fortélyhoz folyamodik, ami nem kevésbé méltatlan bármely tisztességes Istentől.

A legyőzött istenek így fohászokdakt Vishnu-hoz:

Könyörülj rajtunk, ó Urunk, és védj meg bennünket, akik eljöttünk hozzád segítséget kérni a Daitya-k (démonok) ellen! Ők elfoglalták a három világot, és eltulajdonították a nekünk járó áldozatokat, *vigyázva azonban, hogy át ne hágják a Veda szabályait*. Noha *mi ugyanúgy részeid vagyunk Neked, mint ők*^{XI/15}... mivel a szentírásban előírt ösvényeket járják... nem tudjuk őket elpusztítani... Téged, akinek bölcsessége mérhetetlen (Ameyâtman), kérünk, taníts meg bennünket *valamilyen fortélyra*, amellyel meg tudjuk semmisíteni az Istenek ellenségeit!

Amikor a hatalmas Vishnu meghallotta kérésüket, testéből egy *megettévesztő* formát (Mâyâmoha-t, „a káprázattal csalót”) bocsátott ki, amit az isteneknek adott, és így szólt: „Ez a Mâyâmoha *teljesen félre fogja vezetni* a Daitya-kat, és így letéríti őket a *Védák* ösvényéről, és

^{XI/13} Ugyanott, I. könyv, IV. fejezet (Wilson, I. kötet, 64. oldal)

^{XI/14} *Krónika* II. könyve, II. 5.

^{XI/15} „Lőn pedig, hogy egy napon eljövénék az *Istennek Fiai*, hogy udvaroljanak az Úr előtt és eljőve *testvéreivel* Sátán is, az Úr elé”. (Jób II. Abyss, etiópiai szöveg).

meg lehet őket ölni... Menjetek tehát, és ne féljete. Menjen elöttetek ez a megtévesztő látomás. Még ma nagy szolgálatokra lesz nektek, ó Istenek!”

Ezt követően a nagy Káprázat (Mâyâmoha), miután leszállt (a Földre), és látta az aszkétikus vezeklést tartó Daitya-kat, megközelítte őket egy borotvált fejű Digambara (meztelen koldus) képében, szelíd hangon így szólt hozzájuk: „Ó ti, a Daitya faj urai, miért végezitek a vezeklés cselekedeteit?” stb.^{XI/16}

Végül Mâyâmoha ravasz beszédje elcsábította a Daitya-kat, ahogyan a Kígyó tanácsa elcsábította Évát. Hütlenné váltak a *Védák*hoz. Dr. Muir így fordítja le ezt a szövegrészt:

A nagy Csaló, megtévesztéssel élve, először is más Daitya-kat csábított el, sok másfajta eretnokség segítségével. Nagyon rövid idő alatt ezek az Asura-k (Daitya-k) a Csaló [aki *Vishnu* volt] által félrevezetve teljesen elhagyták a hármomszoros *Védán* alapuló rendszert. Egyesek gyalázták a *Védákat*, mások az áldozati szertartásokat, még mások pedig a brahminokat. (Azt mondták), ez olyan tanítás, amely nem bírja ki a vitát. (Áldozati állatok) leölése nem jelenthet vallási érdemet. (Azt mondani, hogy) az áldozatként tűzben elégetett vaj bármilyen jutalmat eredményez a jövőben, csak egy gyerek kijelentése lehet... Ha az tény, hogy az áldozatul megölt állat a mennyekbe emelkedik, miért nem öli meg az áldozó saját apját?... Tévedhetetlen mondások nem hullanak az égből, nagy Asura-k, csak következtetéseken alapuló állításokat fogadok el, és fogadnak el más, hozzátok hasonló (értelmes) személyek! Így sokféle módon zavarata össze a nagy Csaló [az *Értelem*] a Daitya-kat... Amikor a Daitya-k a tévedés ösvényére léptek, az istenek egybegyűjtötték minden energiájukat, és csatába vonultak. Ez után kitört a harc az Istenek és az Asura-k között, és az Istenek legyőzték a helyes útról letért Asura-kat. Egykor megvédte őket az igazságosság páncélja, amelyet viseltek, de amikor ez megsemmisült, ők is elpusztultak.^{XI/17}

Bármit is gondoljanak a hindukról, egyetlen ellenségük sem tarthatja őket ostobáknak. Egy olyan népnek, amelynek szentjei és bölcsei a legnagyobb és legfenségebb filozófiákat hagyták a világra, amik valaha is emberi elméből fakadtak, ismernie kellett a helyes és a helytelen közötti különbséget. Még egy vadember is meg tudja különböztetni a fehéret a feketétől, a jót a rossztól, a csalást az őszinteségtől és igazságszeretettől. Azoknak, akik elbeszélték ezt az eseményt istenük életrajzából, látniuk kellett, hogy ez esetben az Isten volt a főcsaló, és a Daitya-k, akik „soha sem szegték meg a *Védák* szabályait”, és a helyeset cselekedték, voltak a valódi „Istenek”. Tehát kellett lennie, és *van is* egy titkos jelentés ezen allegória mögé rejtve. Nincs olyan társadalmi osztály, nincs olyan nép, amelyben a csalás és a csel az *isteni* erények közé számítana – talán csak a teológusok és a modern jezsuitizmus papi osztályait kivéve.

A *Vishnu Purâna*,^{XI/18} mint minden más ilyen típusú munka, egy későbbi korban a temp-lomi brahminok kezeibe került, és a szektáriánusok kétségtelenül megváltoztatták a régi kéz-iratokat. Volt idő azonban, amikor a *Purâna*-k ezoterikus művek voltak, és még most is azok a beavatottak számára, akik olvashatják őket a birtokukban levő kulccsal.

Vajon a brahmin beavatottak kiadják-e valaha is ezen allegóriák teljes jelentését? Ez olyan kérdés, amivel az író nem foglalkozik. Jelenlegi célunk az, hogy rámutassunk, noha tiszteli a *Teremtő Erőket* azok sokféle formájában, egyetlen filozófus sem fogadhatta el, és nem is fogadta el soha az allegóriát annak valódi szellemisége helyett, talán csak néhány filozófust kivéve, akik a jelenlegi „felsőbbrendű és civilizált” keresztény fajokba tartoznak. Mert – ahogyan bebizonyítottuk – Jehovah egy fikarcnyival sem felsőbbrendűbb Vishnu-nál erkölcsi szempontból. Ez az, amiért az okkultisták, sőt egyes kabbalisták is, függetlenül attól, hogy *élő és tudatos Lényeknek* tekintik-e ezeket a teremtő Erőket, vagy sem – és nem látjuk be, miért ne fogadnák el ilyeneknek –, soha sem fogják összekeverni az Okot az okozattal, a Föld Szel-

^{XI/16} Ugyanott, III. kötet 205-7.

^{XI/17} *Journal of the Royal Asiatic Society*, XIX. kötet, 302. oldal

^{XI/18} Wilson véleménye szerint a *Vishnu Purâna* a mi korszakunk terméke, és jelenlegi alakjában nem régebbi, mint a VIII. és a XVII. század (!!) közötti időszak, ami olyan képtelenség, hogy figyelmet sem érdemel.

lemét pedig Parabrahman-nak vagy Ain Soph-nak tekinteni. Mindenesetre jól ismerik annak valódi természetét, amit a görögök Atya-Æthernek, Jupiter-Titánnak, stb. neveztek. Tudják, hogy az Asztrális Fény lelke isteni, a teste pedig (a fényhullámok az alsó síkokon) sátáni. A *Zohar*-ban ezt a fényt a „Mágikus Fej” jelképezi, a Kettős Arc a Kettős Piramison, egy tiszta fehér alapon a fekete piramis emelkedik, *fe fekete háromszögében fehér fej és arccal*, a visszájára fordított fehér piramis, az első visszatükrözése a sötét vizekben, a *fehér arc fekete visszatükrözését mutatva*.

Ez az Asztrális Fény, vagyis Demon est Deus Inversus.

XII. fejezet A Teremtő Istenek származástana

Minden ősi kozmológia mögött húzódó elképzelés teljes megértéséhez az szükséges, hogy az ókor valamennyi nagy vallását összehasonlító módon tanulmányozzuk, mert az alapgondolat csakis ezzel a módszerrel tehető világossá. Az egzakt tudomány – ha fel tudna emelkedni odáig, hogy a természet működését végső és eredendő forrásához visszavezesse – ezt az elképzelést az Erők Hierarchiájának nevezné. Egyetlen eredeti, transzcendentális és filozófikus felfogás volt. Amint azonban a rendszerek minden korról egyre inkább a nemzetek sajátos lelkületét kezdték visszatükröztetni, a nemzetek pedig, miután szétváltak, külön csoportokban telepedtek le, mindegyik nemzet vagy törzs a maga kerékvágásában fejlődött, akkor az emberi képzelet túlburjánzása fokozatosan eltakarta az alapgondolatot. Amíg egyes országokban az Erők, vagy inkább a természet Értelmes Erői isteni tiszteletet kaptak, amelyet aligha szolgált meg, máshol viszont – mint most Európában és más civilizált vidékeken – maga az a gondolat, hogy ezeket az Erőket értelemmel ruházzák fel, képtelenségnek tűnik, és *tudománytalan*nak kiáltják ki. Ezért az ember megkönnyebbül az olyan kijelentésektől, amit a W. S. W. Anson által szerkesztett *Asgard and the Gods* bevezetésében, a „Tales and Traditions of our Northern Ancestors”-ban talál. A szerző a következőt mondja:

Noha Közép-Ázsiában, vagy az Indus partjain, a piramisok országában, a görög és az olasz félszigeteken, de még északon is, ahová a kelták, a teutonok és a szlávok vándoroltak, az emberek vallási elképzelései különböző formákat öltöttek, mégis *közös eredetük* még mindig felismerhető. Rámutatunk az istenekről szóló történetek közötti kapcsolatra és a bennük rejlő mély gondolatra, azok fontosságára, hogy az olvasó megértse, *nem a csapongó képzelet mágikus világa* az, ami megnyílik előtte, hanem hogy... az *Élet és a természet* alakította ki ezen istenségek létezésének és tevékenységének alapját.^{XII/1}

És noha egyetlen okkultista vagy a keleti ezotéria tanítványa számára sem lehetséges egyetérteni azzal a furcsa nézettel, hogy „az ókor leghíresebb nemzeteinek vallási elképzelései kapcsolatban vannak a germán fajok civilizációjának kezdeteivel”^{XII/2}, mégis örül, hogy olyan igazságok jutnak kifejezésre, mint: „Ezek a tündérmesék nem a dologtalan unatkozók mulattatására szolgáló értelmetlen történetek, hanem elődeink mélyértelmű vallását testesítik meg.”^{XII/3}

Ez pontosan így van. Nemcsak a vallásukat, hanem ugyanígy a történelmüket is. A mítosz – görögül *μύθος* – ugyanis szájhagyományt jelent, amely szájról-szájra szállt egyik nemzedékről a másikra, de még a modern etimológia szerint is ez a fogalom egy *meseszerű* elbeszélést jelent, amely néhány fontos igazságot közöl. Valamilyen különleges személyiségről szóló elbeszélés, akinek az élettörténetét az egymást követő nemzedékek tisztelete elborította gazdag népies képzeletével, de amely nem *egészen* mese. Őseinkhez, az eredeti árákhoz hason-

^{XII/1} 3. oldal.

^{XII/2} Ugyanott, 2. oldal.

^{XII/3} Ugyanott, 21. oldal.

lón mi is határozottan hiszünk a jelenségeket létrehozó többfajta természeti erő személyiségében és értelmességében.

Az idő múlásával az ősi tanítások elhalványultak, és a népek többé-kevésbé szem elől tévesztették a minden dolog Legfőbb és Egyetlen Princípiumát, és elkezdték átruházni az Ok Nélküli Ok elvont tulajdonságait az okozott hatásokra – amelyek így szintén okozókká váltak –, a Világegyetem Teremtő Erőire. A nagy népek azért cselekedtek így, nehogy megszenstelenítsék az Eszmét, a kisebbek pedig azért, mert vagy nem sikerült az eszmét megérteniük, vagy mert hiányzott belőlük a filozófiai megközelítés képessége, ami ahhoz szükséges, hogy azt teljes szeplőtelen tisztaságában megőrizzék. Megtaláljuk azonban ezt a tiszteletet valamennyi nép kozmogenézisében, a legfiatalabb, mostanra európaiakká és keresztényekké vált árjak kivételével. Ahogyan Thomas Taylor,^{XII/4} a görög töredékek valamennyi fordítója közül a legtöbb intuícióval rendelkező kimutatta, egyetlen nép sem tartotta soha az Egyetlen Princípiumot a látható Világegyetem közvetlen teremtőjének, mert nincs olyan épeszű ember, aki azt feltételezné, hogy az általa megcsodált épületet tervezője és építészje saját kezével építette. Damascius tanúsága az *On First Principles* (*Περὶ Πρώτων Αρχών*) című munkájában az „Ismeretlen Sötétségként” hivatkozik rá. A babiloniak csendben átléptek ezen a princípiumon. „Azt az istent – mondja Porphyrius *On Abstinence* (*Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων*) című művében –, aki minden dolog felett áll, nem kellene külső beszéddel megszólítani, de még gondolattal sem.” Hesiodos ezekkel a szavakkal kezdi *Theogony*-ját: „Minden dolog káosza volt az első, ami létrejött”,^{XII/5} ebből arra következtethetünk, hogy a káosz Okáról vagy Létrehozójáról tiszteletteljesen hallgatni kell. Homérosz költeményeiben csak az Éjszakáig emelkedik, amivel Zeust tiszteletteljesen ábrázolja. Valamennyi régi teológus, továbbá Pythagoras és Platón tanítása szerint Zeus, vagyis a világegyetem közvetlen építője *nem a legfőbb Isten*, ahogyan Sir Cristopher Wren fizikai, emberi megnyilvánulásában sem a benne működő Elme, amely nagyszerű remekműveit alkotta. Homérosz ezért nemcsak az Első Princípiumról hallgat, hanem hasonló módon arról a két princípiumról is, amelyek közvetlenül az első után következnek, Orpheus és Hesiodos *Ætheréről* és *Káoszáról*, Pythagoras és Platón *Határáról* és *Végtelességéről* szól.^{XII/6} Proclus azt mondja erről a Legfőbb Princípiumról, hogy ez az „Egységek Egysége, és túl van az első Adyta-n is... szavakkal kifejezhetetlenebb, mint minden csend, és okkultabb, mint minden Lényeg... a megérthető istenek közé elrejtve”.^{XII/7}

Ahhoz, amit Thomas Taylor 1797-ben írt – vagyis hogy „úgy látszik, a zsidók csak a világegyetem *közvetlen* építőjéhez emelkedtek fel, és nem magasabbra”, mivel „Mózes a mélység színén levő sötétséggel kezdi, de még csak nem is sejteti, hogy létezésének bármilyen oka is volt”^{XII/8} – még hozzáfűzhetünk valamit. A zsidók sohasem alacsonyították le *Bibliájukban* – ebben a tisztán ezoterikus, szimbolikus műben – metaforikus istenségüket olyan mélyre, mint a keresztények, akik Jehovah-t az egy élő, mégis *személyes* Istenüknek fogadták el.

Ezt az Első, vagy inkább az Egy Princípiumot az „Ég körének” hívták, és egy körben levő pont, vagy egyenlő oldalú háromszög szent jelképe szimbolizálta, ahol a pont a Logoszt jelentette. Így a *Rig Védában*, ahol Brahmâ-t még meg sem nevezik, a kozmogónia a Hiranyagarbha-val, az „Arany Tojással” és Prajâpatival (a későbbi Brahmâ-val) kezdődik, akiből a „Teremtők” minden hierarchiája kiárad. A Monád vagy a pont, az eredet és az egység, amelyből az egész számrendszer kiindul. Ez a Pont az Első Ok, de AZ-on, amelyből kiárad, vagy in-

^{XII/4} Lásd: *The Monthly Magazine*, 1797. áprilisi száma.

^{XII/5} „Ἦτοι μὲν πρῶτιστα Χάος γένητο” (I. 166.), *γένετο* az ókorban „*létrehozott-at*” jelentett, nem egyszerűen csak „*volt-of*” (Lásd: Taylor: „Introduction to the *Parmenides of Plato*”, 260. oldal)

^{XII/6} A „Határ” és a „Végtelen” összekeverése az, amire Kapila a brahmin jogikkal folytatott vitájában szarkasztikusan lesújt, akik ugyanis azt állítják, hogy látják a „Legfőbb Egyet” misztikus látomásaikban.

^{XII/7} Ugyanott.

^{XII/8} Lásd T. Taylor cikkét a *Monthly Magazine* című lapjában, amelyet T. M. Johnson, a Teozófiai Társulat tagja az Osceolában, Missouriban szerkesztett *Platonist* 1887. februári számában idéz.

kább, aminek a kifejeződése, a Logosza, csendben túllépnek. Viszont az egyetemes jelkép, a *pont a körben*, még nem az Építő volt, hanem ennek az Építőnek az Oka, és az Építő ezzel az Okkal pontosan olyan kapcsolatban állt, mint maga a pont a kör kerületével, amit Hermes Trismegistos szerint nem lehet meghatározni. Porphyryos megmagyarázza, hogy Pythagoras Monádja és Duádja azonosak a Platón *Philebus*-ában szereplő Végtelennel és Végessel, vagy amit Platón *ἀπειρον*-nak és *πέρας*-nak nevez. Csak az utóbbi, az Anya az, ami anyagi jellegű, az előbbi pedig – mivel „minden egységnek és minden dolog mértékének az Oka”^{XII/9} – a Duád, Mûlaprakriti, Parabrahman Fátyla, és így a Logosz Anyjaként, ugyanakkor Leányaként – vagyis úgymond észlelésének tárgyaként –, a létrehozott létrehozóként és ennek másodlagos okaként jelenik meg. Pythagoras szerint a Monád visszatér a Csendbe és a Sötétségbe, amint létrehozta a Hármasságot, amiből kiárad annak a tíz számnak a maradék hét száma, amely a megnyilvánult világegyetem alapját jelenti.

A skandináv kozmogóniában is ugyanezt találjuk.

Kezdetben volt egy hatalmas Mélység (Káosz), nem létezett sem nappal, sem éjszaka. A Mélység Ginnungagap volt, a kezdet és vég nélküli, tátongó szakadék. A Magától Létező, Lát-hatatlan Mindenek Atyja a Mélység (a tér) mélyén lakozott, és *akart*, és amit *akart*, az létre-jött.^{XII/10}

A hindu kozmogónia szerint a Világegyetem fejlődése két eseményre oszlik, ezeket Indiában a Prákrita- és a Padma-Teremtéseknek hívják. Mielőtt a Ragyogás Otthonából kiáradó meleg sugarak a Tér Nagy Vizeiben felébresztik az életet, az Első Teremtés Elemei láthatókká válnak, és ezekből alakul Ymir Óriás, vagy Örgelmir (szó szerint: főző agyagedény), a Káoszból elkülönült őseredeti anyag. Azután az Audumla Tehén következik, a Tápláló,^{XII/11} akitől megszületik Buri, a Színrehozó, aki fiának, Bör-nek (Born-nak) Bestla-tól, a Fagy-Óriások, Ymir fiai leányától három fia volt, Odin, Willi és We, vagy Szellem, Akarat és Szentség. Ez akkor volt, amikor a Térben mindenütt még a Sötétség uralkodott, amikor az Ázok, a Teremtő Hatalmak vagy Dhyân Chohan-ok még nem fejlődtek ki, és az Yggdrasil, az Idő és Élet Világegyetemének Fája még nem nőtt ki, és még nem volt Walhalla, vagy Hősök Csarnoka. A földünk és világunk teremtéséről szóló skandináv legendák az idővel és az emberi élettel kezdődnek. Minden, ami ezt megelőzi, számukra a Sötétség, amelyben a Mindenek Atyja, mindennek az Oka lakozik. Az *Asgard and the Gods* szerkesztőjének megfigyelése szerint ezekben a legendákban megvan ugyan a Mindenek Atyjának, a minden eredendő okának a gondolata, mégis „a költeményekben alig említik őt”, úgy gondolja, nem azért, mert az Evangélium hirdetése előtt a gondolat „nem tudott felemelkedni az Örökkévaló világos elképzeléseihez”, hanem annak mély ezoterikus jellege miatt. Ezért jelenik meg minden Teremtő Isten vagy *Személyes* Istenség a kozmikus fejlődés második fokán. Zeusz *Kronoszból* és Kronoszból, az Időből születik. Ugyanígy Brahmâ is Kâla, „az Örökkévalóság és az Idő” terméke és kisugárzása, Kâla ugyanis Vishnu egyik neve. Ugyanezért Odin az *istenek és az Ázok* atyja, ahogyan Brahmâ is az *istenek és az Asura-k* atyja, és ezért is kétnemű jellegű az összes teremtető főisten, kezdve a görögök második Monádjától Adam Kadmon Sefhiráig, a *Védák* Brahmâ-jáig vagy Prajâpati-Vâch-jáig és Platon androgünjéig, ami az indiai szimbólumnak csak egy másik változata.

Az ősi származástan vedantista szellemű, legjobb metafizikai meghatározását T. Subba Row: „Notes on the *Bhagavad Gita*” című értekezésében találjuk. Parabrahman, az Ismeretlen és Megismerhetetlen, előadóként ezt mondja hallgatóságának:

^{XII/9} Vit. Pythag. 47. oldal

^{XII/10} *Asgard and the Gods*, 22.

^{XII/11} Vâch, „a dallamos tehén, aki táplálékot és vizet tejel”, és „élelemmel és táplálékkal lát el” – ahogyan a *Rig Vêda* írja.

Sem az Én, sem a Nem-Én, sem a tudat... de még az Âtmâ sem... de bár ő maga nem tárgya a megismerésnek, mégis képes fenntartani és éltetni mindenféle tárgyat és mindenféle létezést, ami a megismerés tárgyává válik. [Ez] az egyetlen esszencia, amelyből egy energiaközpont létezése kiindul... [amelyet ő Logosznak nevez].^{XII/12}

Ez a Logosz a hinduk Shabda Brahman-ja, amelyet ő még Íshvara-nak (az „Úr” Istennek) sem fog nevezni, nehogy a fogalom zavart okozzon az emberek fejében. Ez a buddhisták Avalokiteshvara-ja, a keresztények Igéje valódi *ezoterikus* jelentésében, nem pedig teológiai elferdítésében.

Ez az első Jñâta vagy a Kozmoszban levő Én, és minden más Én... csak ennek a visszaverődése és megnyilvánulása... A Pralaya időszakában szunnyadó állapotban létezik Parabrahman kebelében... [A Manvantara során] saját tudattal és egyéniséggel rendelkezik... [Egy energiaközpont, de] szinte számtalan ilyen energiaközpont van Parabrahman kebelében. Nem szabad feltételeznünk, hogy [még] ez a Logosz [a Teremtő, vagy csak ő] az egyetlen energiaközpont... Számuk szinte végtelen... [Ez] az első Én, amely megjelenik a Kozmoszban, és ez az egész fejlődés végcélja. [Ez az absztrakt Én]... Ez Parabrahman *első* megnyilvánulása [vagy aspektusa]. Amint egyszer tudatos lényként létezni kezdett... objektív szempontból Parabrahman neki Mûlaprakriti-nek látszik. Tartsuk ezt emlékezetben... mert Purusha és Prakriti kérdésében ez a gyökere minden nehézségnek, amellyel a vedanta filozófiával foglalkozó különböző írók szembesültek. Ez a Mûlaprakriti számára [a Logosz számára] anyagi, ahogyan bármely anyagi tárgy számunkra anyag. Ez a Mûlaprakriti éppúgy nem Parabrahman, ahogyan az oszlop tulajdonságainak összessége nem maga az oszlop. Parabrahman egy feltétel nélküli és abszolút valóság, Mûlaprakriti pedig egyfajta rávetett fátyol. Parabrahman önmagában nem látható olyannak, amilyen. A Logosz is csak a rávetett fátyollal látja, és ez a fátyol a hatalmas kiterjedésű kozmikus anyag... Parabrahman, miután megjelenik egyrészt Én-ként, másrészt Mûlaprakriti-ként, a Logoszon keresztül működik, mint az egy energia.^{XII/13}

Az előadó egy szép hasonlattal magyarázza meg, mit jelent szerinte ennek a Valaminek a működése, ami *Semmi*, noha ez a MINDEN. A Logoszt a Naphoz hasonlítja, amelyen keresztül fény és hő árad ki, de amelynek energiája, fénye és hője valamilyen ismeretlen állapotban létezik a térben, és csak *látható* fényként és hőként sugárzik szét, a Nap pedig csak ezek közvetítője. Ez az első hármas önálló állag. A négyesség a Logoszból kiáradó, *energiát adó fény* nyel jön létre.

A héber kabbalisták ezt olyan formában tanítják, amely ezoterikusan azonos a vedantistával. Azt tanították, hogy Ain Soph-ot nem lehet felfogni, nem lehet meghatározni, sem megnevezni, noha mindennek az Ok Nélküli Oka. Ezért a neve – Ain Soph –tagadó kifejezés, „a Megfejtethetlen, Megismerhetetlen, Megnevezhetetlen”. Ezért csináltak belőle egy határtalan kört, egy gömböt, amelyből az emberi értelem a legnagyobb erőfeszítéssel is csak a boltozatot érzékelheti. Egy olyan ember szavait idézzük, aki a kabbalista rendszerből sokat megfejtett, sőt egyik jelentését, a numerikus és geometriai ezoteriáját teljesen megfejtette:

Csukd be a szemedet, és saját érzékelő tudatoddal próbáld meg gondolatodat kivetíteni minden irányba a legtávolabb határig. Azt fogod találni, hogy minden irányba egyformán terjednek az egyenlő érzékelési sugarak vagy vonalak, és így az érzékelés legnagyobb erőfeszítése *egy gömb boltozatában* végződik. E gömb határának szükségszerűen egy nagy körnek kell lennie, és a gondolat egyenes sugarainak bármely és minden irányba a kör *egyenest vonalú sugarainak* kell lenniük. Emberi nyelven tehát ennek kell lennie a *megnyilvánult* Ain-Soph-ról alkotott legtokéletesebb, mindent felölelő elképzelésnek, amely egy geometriai idomként jut kifejezésre, vagyis egy körként és a görbült kerületének elemeiként, valamint a sugarakra osztott egyenes vonalú

^{XII/12} *The Theosophist*, 1887. február, 302-3. oldalak.

^{XII/13} Ugyanott, 302. oldal.

átmérőjeként. Ennélfogva az Ain Soph és az emberi értelem közötti kapcsolatnak első megismerhető eszköze egy geometriai alakzat.^{XII/14}

Ez a Nagy Kör, amelyet a keleti ezoteria a Határtalan Körben levő Ponttá egyszerűsít, az Avalokiteshvara, a Logosz vagy az Ige, amelyről T. Subba Row beszél. De ez a Kör vagy megnyilvánult Isten ugyanolyan ismeretlen számunkra – kivéve a *megnyilvánult* Világegyetemén keresztül – mint amilyen az EGY, bár legmagasabb felfogóképességünk számára könnyebben, vagy inkább egyáltalán megérthető. Ez a Logosz, amely a Pralaya időszakában Parabrahman kebelében alszik, mint a mi „Én-ünk [bennünk] szunnyad a sushupti, vagyis az álom időszakában”. A Logosz Parabrahman-t nem tudja másként, csak Mûlaprakriti-ként megismerni, mivel az utóbbi egy kozmikus fátyol, ami „a hatalmas kiterjedésű kozmikus anyag”. Így a Logosz csak egy szerv a kozmikus teremtésben, amelyen keresztül Parabrahman energiája és bölcsessége kisugárzik, ami a *Logosz számára ugyanolyan ismeretlen, mint számunkra*. Továbbá, mivel a Logosz ugyanolyan ismeretlen a számunkra, mint a Parabrahman valójában ismeretlen a Logosz számára, mind a keleti ezoteria, mind a kabbala – azért, hogy a Logoszt felfogóképességünk határain belülre hozza – az absztrakt magasabb egységbe foglалást konkrét képekre bontotta fel, vagyis ennek a Logosznak, vagy Avalokiteshvara-nak, Brahmâ-nak, Ormazd-nak, Osiris-nek, Adam Kadmon-nak, vagy bármi ilyen néven nevezettnek a visszatükröződéseire vagy többszörös megnyilvánulásaira. Ezek a megnyilvánulások vagy manvantarai kiáradások a Dhyân Chohan-ok, az Elohim-ek, a Dévák, az Amshaspendek, stb.. Subba Row szerint a metafizikusok úgy magyarázzák, hogy e kiáradások gyökere és csírája Parabrahman első megnyilvánulása, „a legmagasabb háromság, amelyet képesek vagyunk megérteni”, ami Mûlaprakriti, a Fátyol, a Logosz, és az utóbbi tudatos energiája, vagy ereje és fénye, amit a *Bhagavad Gita*-ban Daiviprakriti-nek neveznek, vagy pedig „az anyag, az erő és az Én, vagy az Én egyetlen gyökere, amelynek minden másféle én csak egy megnyilvánulása vagy visszaverődése”. Így csak a tudat, a mentális és fizikai érzékelés e fényében tudja a *gyakorlati* okkultizmus a Logoszt geometriai ábrák segítségével láthatóvá tenni. Amikor ezeket alaposan tanulmányozzuk, nemcsak tudományos magyarázatot kapunk az „Isteni Sophia – ami a Logosz említett Fénye – Hét Fiának” valódi, tárgyiasult^{XII/15} létezéséről, hanem más, még fel nem fedezett kulcsok alkalmazása be fogja mutatni azt is, hogy az emberiség szempontjából ez a „Hét Fiú” és azok számtalan kisugárzása, a megszemélyesített erőközpontok abszolút szükségszerűség. Ha elvetjük ezeket, akkor a létezés és az emberiség misztériumát *soha sem fogjuk megfejteti, sőt, még meg sem fogjuk közelíteni*.

Ez az a Fény, amin keresztül minden megteremtődik. A mentális Én e gyökere ugyanakkor a fizikai én gyökere is, mert ez a Fény a megnyilvánult világunkban Mûlaprakriti egy változata, amelyet a *Védákban* Aditi-nek hívnak. Harmadik aspektusában Vâch-há válik,^{XII/16} a Logosz anyjává és leányává, ahogyan Isis Osiris leánya és anyja is, mert Osiris Horus is, Moot pedig Ammon leánya, felesége és anyja az egyiptomi Hold-jelképben. A *Kabalah*-ban Sephira azonos Shekinah-val, egy másik magasabb egységben pedig ő a Mennyei Ember, Adam Kadmon felesége, leánya és anyja, sőt azonos vele, ahogyan Vâch is – akit a nőnemű Logosznak nevezik – azonos Brahmâ-val. A *Rig Védában* Vâch a „misztikus beszéd”, aki az okkult tudást és a bölcsességet átadja az emberiségnek, és ezért mondják azt, hogy Vâch „a Rishikbe szállt”. Őt „az istenek nemzették”, ő az Isteni Vâch, „az Istenek Királynője”, és ahogyan a Sephira-t a Sephiroth-okkal, úgy őt a Prajâpati-kkal társítják teremtő munkájukban. Továbbá a „*Védák* Anyjának” is nevezik, mivel [misztikus *beszédként*] az ő erején keresztül nyilatkoztat-

^{XII/14} *The Masonic Review*, 1886. június.

^{XII/15} Tárgyiasult – természetesen csak Mâyâ világában, mégis olyan valódi, mint mi vagyunk.

^{XII/16} „A kozmikus megnyilvánulása folyamán ezt Daiviprakriti, akit szigorúan véve a Logosz leányának, nem pedig anyjának kellene nevezni”. („Notes on the *Bhagavad Gita*”, idézett mű, 305. oldal)

ta ki Brahmâ a Védákat, és ugyancsak az ő erejével hozta létre a Világegyetemet, tehát úgy mond a beszéden és a szavakon – összefoglalva az „Igén” – és a számokon keresztül.^{XII/17}

Amikor azonban Vâch-ról úgy beszélnek, mint Daksha, „az összes Kalpa-kban élő Isten” leányáról, akkor mâyâvikus jellegzetessége jelenik meg, ami a pralaya-k időszakában eltűnik, feloldódik az Egyben, a mindent elnyelő Sugárban.

Az egyetemes – mind a keleti, mind a nyugati – ezoteriában a természetben levő nőnemű erő mindezen megszemélyesítéseinek két aspektusa van: a *noumenoni* és a *jelenségekben megnyilvánuló* természet. Az első a természet tisztán metafizikai aspektusa, ahogyan a nagy tudású előadó a „Notes on the *Bhagavad Gita*”-ban leírja, a másik földi és fizikai, ugyanakkor *isteni* a gyakorlati emberi elképzelés és az okkultizmus nézőpontjából. Ezek mind a Káosz, a Nagy Mélység, vagy a Tér Őseredeti Vizei, az áthatolhatatlan Fátyol jelképe és megszemélyesítése, amely a MEGISMERHETETLEN és a Teremtés Logosza között van. „Összekötve magát elméjén keresztül Vâch-val, Brahmâ [a Logosz] megteremtette az őseredeti vizeket”. A *Katha Upanishad* még világosabban mondja:

Prajâpati volt ez a Világegyetem. *Vâch* volt egyik segítője. Társult vele... Vâch létrehozta ezeket a teremtményeket, és újra visszatért Prajâpati-ba.

Ez még az exoterikus buddhizmusban is összekapcsolja Vâch-ot és Sephira-t Kwan-Yin istennővel, a „Könyörületes Anyával”, a lélek Isteni Hangjával, az ezoterikus buddhizmusban pedig Kwan-Shai-Yin nőnemű aspektusával, a Logosszal, a Teremtés Igéjével, ugyanakkor a Hanggal is, amely hallhatóan beszél a beavatotthoz. Ennek eredménye Bath Kol, a Filia Vocis, a hébereknél az Isteni Hang Leánya, amely a templom függőnye mögött levő frigszekrényből válaszol.

Itt mellékesen rámutathatunk a sok igazságtalan gyalázkodás egyikére, amelyet a „jámbor és jóságos” misszionáriusok szórnak Indiában az ország vallására. Folyamatosan a brahminok szemére vetik „utálatos, hamis vallásuk” elítéléseként a *Shatapatha Brâhmana*-ban szereplő allegóriát, amely szerint Brahmâ, mint az emberek atyja, vérfertőző kapcsolatban hajtotta végre a nemzést Vâch-val, saját leányával, akit Sandhyâ-nak, Szürkületnek és Shatarûpâ-nak, a százformájúnak is hívnak. Azon kívül, hogy az európaiak szeretnek megfeledezni arról, hogy Lot pátriarka *emberi formában* bizonyult bűnösnek ugyanebben a bűncselekményben, míg Brahmâ, vagy inkább Prajâpati a vérfertőzést egy őzbak formájában követte el leányával, aki egy őzsuta (*rohit*) alakját öltötte fel, ugyanezt látjuk, ha a *Genezis* III. fejezetét ezoterikusan olvassuk. Ezen felül a hindu allegóriához nyilvánvalóan kapcsolódik egy *kozmosz*, nem pedig fiziológiai jelentés, mivel Vâch Aditi és Mûlaprakriti, a Káosz egyik változata, Brahmâ pedig Nârâyana, a természetbe vonuló és azt megtermékenyítő Isteni Szellem változata, ezért egyáltalán semmi fallikus nincs ebben az elgondolásban.

Ahogy már mondtuk, Aditi-Vâch a nőnemű Logosz vagy az Ige, a Szó, a *Kabalah*-ban levő Sephira pedig ugyanaz. Ezek a nőnemű Logoszok *noumenoni* aspektusukban valamilyen nyien a Fény, a Hang és az Æther kölcsönösségi viszonyai, ami azt mutatja, hogy a régiek milyen jól tájékozottak voltak nemcsak a fizikai tudományban – ahogyan ma ismerik a modern tudósok –, hanem mindabban, ami ennek a tudománynak a szellemi és az asztrális világból való származására vonatkozik.

Régi íróink azt mondják, hogy négyféle Vâch van. Ezeket Parâ-nak, Pashyanfi-nek, Madhyamâ-nak és Vaikharî-nek hívják. Ezt a tanítást megtaláljuk magában a *Rig Védában* és több *Upanishad*-ban. Vaikharî-Vâch az, amit kimondunk.

Ő a Hang, a *Beszéd*, valamint az is, ami megérthetővé és tárgyiassá válik fizikai érzékszerveink egyike számára, és ami az érzékelés törvényei alá rendelhető. Ebből következően:

^{XII/17} Okos emberek, mint p. o. Stanley Jevons is a modernek között, akik módot találtak arra, hogy felfogható alakban kifejezzék a felfoghatatlant, csakis számok és mértani idomok segítségével érték el céljukat.

A Vaikharî-Vâch valamennyi fajtája a Madhyamâ,... a Pashyantî, végül pedig a Parâ alakjában létezik. Ez az oka annak, hogy ezt a Pranava-t^{XII/18} Vâch-nak nevezzük, mert a nagy Kozmosz e négy princípiuma Vâch e négy formájának felel meg... Az egész Kozmosz tárgyasult formájában Vaikharî Vâch, a Logosz Fénye a Madhyamâ forma, maga a Logosz a Pasyantî forma, míg Parabrahman ennek a Vâch-nak a Parâ [valamennyi noumenon feletti noumenon] aspektusa.^{XII/19}

Így Vâch, Shekinah, vagy a pythagoras-i „szférák zenéje” ugyanaz, ha példáinkat a világ három (látszólag) legeltérőbb vallási filozófiájából, a hinduból, a görögből és a kaldeai héberből vesszük. Ezeket a megszemélyítéseket és allegóriákat *négy fő és három* kisebb jelentőségű szempontból vizsgálhatjuk, vagyis ahogyan az ezotériában, összesen *hét* aspektusból. A Parâ forma a mindenkor tárgyasulatlan és szunnyadó Fény és Hang, amelyek örökké a MEGISMERHETETLEN kebelében léteznek, amikor ez átmegy a Logosz gondolatalkotásába, vagyis annak rejtett Fényébe, akkor Pasyantî-nak nevezzük, amikor pedig a Fény *kifejeződik*, akkor Madhyamâ.

A *Kabalah* pedig ezt így határozza meg:

Háromféle Fény van és az [a negyedik], amely a többieket áthatja; (1) a tiszta és az átható, a *tárgyasult* Fény, (2) a visszavert Fény és (3) az *absztrakt* Fény.

A tíz Sephiroth-ot, a hármat és a hetet a *Kabalah* a tíz szónak, DBRIM (Dabarim)-nek, a számoknak és a Mennyei Fény kisugárzásainak nevezi, amelyek egyszersmind Adam Kadmon és Sephira, Prajâpati-Vâch, vagy Brahmâ. A *Kabalah*-ban a Fény, a Hang és a Számok a teremtés három tényezője. Parabrahman nem ismerhető meg, csakis a ragyogó Ponton, a Logoszon keresztül, amely viszont nem ismeri Parabrahman-t, hanem csak Mûlaprakriti-t. Hasonló módon Adam Kadmon csak Shekinah-t ismerte, noha ő volt Ain Soph hordozója. Az ezoterikus értelmezésben pedig Adam Kadmonként ő a tízes szám, a Sephiroth-ok összessége, mivel ő maga egy hármasság, vagyis az Egyben levő Megismerhetetlen Istenség három sajátossága.^{XII/20} „Amikor a Mennyei Ember (vagy Logosz) először felvette a Korona^{XII/21} [Kether] formáját és Sephira-val azonosult, hét ragyogó fényt bocsátott ki belőle [a Koronából]”, ami összességében tízet eredményezett, ugyanez igaz Brahmâ-Prajâpatira is, amint elkülönült Vâch-tól, de vele mégis azonos maradt, ebből a Koronából léptette ki a hét Rishi-t, a hét Manu-t, vagy Prajâpati-t. Az *exoteriában* akár a Sephiroth-ok, akár a Prajâpati-k száma mindig 10 vagy 7, az *ezoterikus* értelmezésben mindig 3 és 7, ami szintén 10. Csak akkor hozzák létre a ①-ot, a kétneműt és a ⊕-t, vagyis a megnyilvánult és megkülönböztődött X számot, amikor a megnyilvánult világban már 3-ra és 7-re oszlottak.

Ez segíteni fog a tanulónak megérteni, miért tartotta Pythagoras az Istenséget, a Logoszt az Egység Központjának és a Harmónia Forrásának. Mi azt mondjuk: ez az Istenség a Logosz volt, nem pedig a Monád, amely a Magányban és a Csendben lakozik, mert Pythagoras azt tanította, hogy az Egység – mivel feloszthatatlan – *nem szám*. És ezért követelte meg a jelöltől, aki be akart lépni az iskolájába, hogy előkészítő lépésként tanulmányozza az aritmetika, a csillagászat és a geometria tudományait, valamint a *zenét*, mert ezeket a matematika négy

^{XII/18} A Pranava, az Om, egy misztikus kifejezés, amelyet a jógik meditációjuk során szoktak kimondani, a kifejezések közül, amelyeket az exoterikus magyarázók Vyâkriti-knek, vagyis Aum, Bhûh, Bhuvah, Svah (Om, Föld, Ég, Menny)-nek hívnak, talán Pranava a legszentebb. Ezeket elfojtott lélegzettel ejtik. Lásd: *Manu* II. 76-81. és Mitakshara magyarázatát a *Yâjnavâkya-Smriti*-ről, I. 23. Az ezoterikus magyarázat azonban ennél jóval tovább megy.

^{XII/19} „Lectures on the *Bhagavad Gita*”, ugyanott, 307. oldal.

^{XII/20} Ez az a Hármasság, amit allegorikusan „Vishnu három lépése” fejez ki, ami azt jelenti – mivel Vishnu-t az exoteriában a Végtelennek tekintik –, hogy Parabrahman-ból eredt Mûlaprakriti, Purusha (a Logosz) és Prakriti, tehát Vâch négy formája – beleértve őt is, a magasabb egységet. A *Kabalah*-ban pedig Ain Soph, Shekinah, Adam Kadmon és Sephira, a négy, vagy a három különálló kisugárzás – mégis Egy.

^{XII/21} Kaldeai *Számok Könyve*. A jelenlegi *Kabalah*-ban Adam Kadmonét Jehovah neve váltja fel.

ágának tartották.^{XII/22} Továbbá ez megmagyarázza azt is, miért állították a pythagoreusok, hogy a számok tanát – az ezoteriában mindennél fontosabbat – a mennyei istenségek fedték fel az emberiségnek, hogy a világot a Hang vagy a Harmónia hívta elő a Káoszból, és hogy a világ a zenei arányok elvein épült fel, hogy a halandók sorsán uralkodó hét bolygó harmóniában mozog, és ahogyan Censorinus mondja:

A zenei hangközöknek megfelelő távolságban vannak egymástól, aminek következtében olyan tökéletesen egybehangzó hangokat adnak, hogy a legédesebb dallamba olvadnak, amelyet csak azért nem hallunk, mert a hang erőssége olyan, amit a fülünk nem tud felfogni.

A pythagoras-i istenek származástanában a mennyei Sereg és az Istenek hierarchiái meg voltak számozva, és numerikusan fejezték ki őket. Pythagoras Indiában tanulta az ezoterikus tudományt, ezért mondják a tanítványai:

A Monád [a megnyilvánult Egy] minden dolog princípiuma. A Monádból és a meghatározhatatlan Duádból [a Káoszból] eredtek a számok, a számokból a pontok, a pontokból a vonalak, a vonalakból a felületek, a felületekből a testek, a téridomok, ezekből a szilárd testek, amelyeknek négy elemük van, a tűz, a víz, a levegő és a föld. Mindezek átalakulva [kölsönösségi viszonyukban] és teljesen megváltozva alkotják a világot.^{XII/23}

Ha ez nem is fejt meg teljesen a rejtélyt, mindenesetre talán egy kissé fellebbenti a fátyolt azokról a gyönyörű allegóriákról, amelyekbe Vâch-ot, a brahmini istennők legrejtélyesebbikét burkolták, őt úgy nevezik, „a dallamos tehén, aki élelmet és vizet tejt”, vagyis a Föld valamennyi misztikus erői, továbbá ő az is, „aki eledelt és táplálékot ad nekünk”, tehát a fizikai Föld. Isis szintén a misztikus természet és a Föld is, tehénaszarvai azonossá teszik Vâch-val, aki – miután a legmagasabb formájában Parâ-ként ismerték el – a teremtés alsóbb vagy anyagi végén Vaikharî-vá válik. Vâch ennek következtében – bár fizikai – a misztikus természet, összes mágikus folyamatával és tulajdonságával.

Továbbá mint a Beszéd és a Hang istennője, és Aditi egyik változata, egyik értelemben ő a Káosz. Mindenesetre ő „az Istenek Anyja”, és a *megnyilvánult* valódi származástannak Brahma-tól, Íshvara-tól vagy a Logosztól és Vâch-tól, valamint Adam Kadmon-tól és Sephira-tól kell kiindulnia. Ami ezen túl van, az mind sötétség és elvont találgatás. A Dhyân Chohan-okkal vagy az istenekkel kapcsolatban azonban a bölcsek, a próféták és általában az adeptusok szilárd talajon mozognak. Akár Aditi-ként, akár a görög gnosztikusok Isteni Sophia-jaként, Vâch a Hét Fiúnak, az Arc Angyalainak, a Mélységnek, vagy a *Holtak Könyvé*-ben említett Nagy Zöldnek az anyja. A *Dzryan Könyve* vagy a meditációval megszerzett valódi Tudás ezt mondja:

A nagy anya feküdt, kebelén a Δ és az $\lvert$, és $\boxed{a}$, a második $\lvert$ és az $\star$ ^{XII/24}, készen, hogy megszüljön $\boxed{a}$ $\Delta \lvert$ -nek [vagy 4.320.000-nek, a Ciklusnak] bátor fiait, akiknek két legidősebbikje a O [Kör] és a $\cdot$ [Pont].

Minden 4,320.000 éves ciklus kezdetén a Hét – vagy egyes népeknél a Nyolc – Nagy Isten leszáll, hogy kialakítsák a dolgok új rendjét, és megadják az első lökést az új ciklusnak. Ez a *nyolcadik* isten volt az egyesítő Kör, vagy Logosz, aki az exoterikus tanítás szerint elvált és elkülönült seregétől, ugyanúgy, ahogyan a régi görögök három isteni *személyiségét* ma az egyházak három különböző *személynek* tekintik. Ahogyan egy Kommentár mondja:

^{XII/22} Justinus vértanú elmondja, hogy a pythagoreusok azért nem vették fel iskolájukba, mert e négy tudományban járatlan volt.

^{XII/23} Diogenes Laertius, a *Vil. Pythag.*-ban.

^{XII/24} 31415, vagy π . A szintézist, vagyis a Logoszban *egyesült* Sereget és a Pontot a római katolicizmusban „az Arc Angyalának” hívják, héber nyelven pedig לאִיִּים-nek, „aki [olyan, vagy ugyanaz] mint Isten”, a megnyilvánult megjelenés.

A Hatalmasok elvégzik nagy munkájukat, és örökké tartó emlékműveket hagynak hátra látogatásuk emlékeztetőjeként, valahányszor a máýâvikus fátylunkon belülre [a légkörünkbe] hatolnak.^{XII/25}

Így azt tanultuk, hogy a nagy piramisok az ő közvetlen felügyeletük alatt épültek, „amikor Dhruva [az akkori Sarkcsillag] a legalacsonyabban állt, és a Krittikâ-k [a Pleiádok] a feje fölé néztek át [ugyanazon a délkörön voltak, de magasabban], hogy az óriások munkáját vigyázzák”. Eszerint az első piramisokat egy sziderikus év elején, a Dhruva [Alfa Polaris] alatt építették, ennek több mint 31.000 (31.105) éve kellett történnie. Bunsen-nek igaza volt, amikor Egyiptom korát 21.000 évnél többre feltételezte, de még ezzel az engedménnyel sem sikerül neki ebben a kérdésben az igazságot és a tényt elérnie. Ahogyan Gerald Massey mondja:

Az egyiptomi papok és mások által az egyiptomi időmérésről mesélt történeteket ma már kezdik kevésbé hazugságnak tartani azok, akik megszabadultak a bibliai rabságtól. Nemrégiben feliratokat találtak Sakkarah-ban, amelyek két sothiakus* ciklust említenek... amiket mintegy 6.000 évvel ezelőtt jegyeztek fel. Amikor Hérodotosz Egyiptomban járt, az egyiptomiak – ahogyan ma már tudjuk – legalább öt, 1461 évből álló, különböző sothiakus ciklust figyeltek meg...

A papok azt mondták a görög kutatónak, hogy ők az időt már oly régóta számítják, hogy azóta a Nap kétszer kelt ott, ahol lenyugodott és kétszer nyugodott le, ahol felkelt. Ez... természeti tényként csak akkor lehetséges, ha két precessziós ciklus, vagyis 51.736 év telt el.^{XII/26}

Mor Isaac^{XII/27} bemutatja, hogy a régi asszírok az „Uralkodók” és a „Tevékeny Istenek” világát ugyanúgy határozták meg, mint a kaldeaiak. A legelső világ a Holdalatti – a mi világunk – volt, amire az első, vagy alacsonyabb rendű *angyalok* felügyeltek, a rangban következő világ a Merkúr volt, ezen az *Arkangyalok* uralkodtak. Ezután a Vénusz következett, amelynek istenei a *Fejedelemségek* voltak, a negyedik a Nap világa volt, a legmagasabb és leghatalmasabb istenek, valamennyi nép napisteneinek birodalma és régiója. Az ötödik a Mars volt, amelyen az *Erények* uralkodtak, a hatodik Bel, vagy Jupiter világa volt, amit az *Uradalmak* kormányoztak, a hetediken, a Szaturnusz világán pedig a *Trónusok* uralkodtak. Ezek a forma világai. Felettük következik a négy magasabb világ, összesen ismét megkapjuk a hetet, mivel a három *legfelső* „megnevezhetetlen és kimondhatatlan”. A nyolcadik, az 1122 csillagból álló világ a *Kerubok* birodalma, a kilencedikben, amely távolsága miatt a *vándorló* és számtalan csillaghoz tartozik, vannak a *Szeráfok*. Ami a tizediket illeti, Kircher Mor Isaac-ot idézve azt mondja, hogy ez a világ áll: „láthatatlan csillagokból, amelyekről úgy mondták, hogy felhőknek lehetne tekinteni, olyan nagy tömegben vannak abban a zónában, amelyet mi a Via Straminis-nek, a Tejútnak nevezünk”. Siet megmagyarázni, hogy „ezek Lucifer csillagai, amelyeket rettenetes hajótörésében vele együtt az örvény nyelt el”. Hogy mi van a tíz világ után vagy azon túl, (a mi Négyes) vagyis az *Arupa* világunk után, azt az asszírok nem tudták megmondani. „Csak annyit tudtak, hogy ott kezdődik a Végtelen hatalmas és felfoghatatlan óceánja, a határ- és vég nélküli Igazi Istenség hajléka”.

Champlion ugyanazt a hitet mutatja be az egyiptomiaknál. Hermes, miután már beszélt az Atya-Anyáról és a Fiúról, akiknek szelleme – együttevve az Isteni Parancs – formázza meg a Világegyetemet, ezt mondja: „Hét Közvetítő [Közeg] is létrejött, hogy magukba foglalják az anyagi [vagy megnyilvánult] világokat megfelelő hatóköreiken belül, és e közvetítők tevékenységét Sorsnak hívták”. A továbbiakban felsorol még hét, tíz és tizenkét rendet, de ezek részletezése itt túlságosan hosszú lenne.

^{XII/25} Ők minden ciklus és minden 25.868 évből álló sziderikus év elején megjelennek. Azért adták nekik Kaldeában a Kabeira vagy Kabarim nevet, mert ez az Ég mértékeit jelenti. *Kob* valaminek a mértékét, *Urim* pedig az eget jelenti.

* A Kutya csillag egyiptomi neve – a ford. megj.

^{XII/26} *The Natural Genesis* II. 316.

^{XII/27} Lásd: Kircher: *Œdipus Ægypt*, II. 423.

Mivel a *Rig Vidhâna* a *Brahmânda Purâna*-val és valamennyi ilyen művel együtt, amelyek akár a Rig Védában található *Mantra*-k mágikus hatását, akár pedig a jövőendő Kalpa-kat írják le, Dr. Weber és mások szerint modern összeállítások, „amelyek valószínűleg csak a *Purâna*-k idejéből valók”, főleg az olvasónak az ő misztikus magyarázataikat javasolni, jobb, ha az ember egyszerűen az ősi könyvekből idéz, amelyeket az orientalisták egyáltalán nem ismernek. Ezek a művek megmagyarázzák azt, ami annyira zavarba hozza a tudósokat, nevezetesen hogy a Saptarshi-k, Brahmâ „Elme Szülte Fiai”, a *Shatapatha Brâhmana*-ban más neven szerepelnek, mint a *Mahâbhârata*-ban, és hogy a *Vâyu Purâna* hét helyett még kilenc Rishi-t is említ, a névsort a Bhrigu és Daksha nevekkal egészíti ki. De ugyanez fordul elő minden exoterikus szentírásban. A titkos tanítás megadja a Rishi-k hosszú családfáját, de több osztályba osztja őket. Ahogyan az egyiptomi istenek hét, sőt tizenkét osztályba voltak besorolva, úgy az indiai Rishi-knek is megvoltak a maguk hierarchiái. Az első három csoport az Isteni, a Kozmikus és a Hold-alatti csoport. Azután a mi rendszerünk Napistenei, a Bolygói, a földalatti és a tisztán emberi istenek, a hősök és a Mânushi-k következnek.

Jelenleg azonban csak a kozmosz előtti, isteni eredetű istenekkel, a Prajâpati-kkal vagy a Hét Építővel foglalkozunk. E csoportot félreismerhetetlenül megtaláljuk minden kozmogóniában. Az egyiptomi ősi dokumentumok elveszésének következtében – és mivel M. Maspero szerint „Egyiptom vallási fejlődése történetének tanulmányozásához a rendelkezésre álló anyagok és történelmi adatok hiányosak és nagyon gyakran érthetetlenek” – a régi himnuszokhoz és sírfeliratokhoz kell fordulnunk, hogy a Titkos Tanításban ismertetett kijelentéseket részben és közvetve megerősítsük. Egy ilyen himnusz azt bizonyítja, hogy Osiris Brahmâ-Prajâpati-hoz, Adam Kadmon-hoz, Ormazd-hoz és sok más Logoszhoz hasonlóan a „Teremtők” vagy Építők csoportjának volt a vezetője és magasabb egysége. Mielőtt Osiris Egyiptom „Egy” és *legfőbb* istenévé vált, Abydosban a három rend felső osztályába tartozó Építők Égi Seregeinek fejeként vagy vezetőjeként tisztelték. Egy abydosi sír fogadalmi táblájára vésett himnusz (3. bejegyzés) így szólítja meg Osirist:

Üdvözlés neked, óh Osiris, Seb idősebb fia, te, a Noo [őseredeti vizek] istennőből eredő hat isten felett álló legfőbb isten, te, atyád, Ra kedvence, az Atyák Atyja, az Állandóság Királya, az Úr az Örökkévalóságban... aki mihelyt ezek előjöttek anyád kebeléből, összegyűjtöttél minden Koronát, és odaerősítetted fejedre az Uræus-t [a kígyót vagy *naja*-t],^{XII/28} te sokalakú isten, *akinek neve ismeretlen*, és akinek a városokban és a tartományokban sok neve van.

Az ősi vizekből előjövő, az Uræus-szal, a Kozmikus Tűz kígyó emblémájával megkoronázott, aki maga volt a *hetedik* a hat Elsődleges Isten felett, akik az Atya-Anyától, Noo-tól és Noot-tól, az Égtől eredtek, csakis ez az Osiris lehet a fő Prajâpati, a fő Sephira, a fő Amshaspend, Ormazd! Bizonyos, hogy ez az utóbbi Nap- és Kozmikus Isten a vallási fejlődés kezdetén ugyanazt a helyet foglalta el, mint az arkangyal, „amelynek neve titok volt”. Ez az Arkangyal Michael volt, a *Rejtett* zsidó Isten földi képviselője, egy szóval az ő „Arca” volt az, amelyről azt mondják, hogy „tűzoszlopként” haladt a zsidók előtt. Burnouf ezt mondja: „A hét Amshaspend, akik minden bizonnyal a mi arkangyalaink, egyúttal az isteni Erények megismerésének”.^{XII/29} Ezek az arkangyalok pedig ezért ugyanolyan biztosan a hinduk Saptarshi-jei, bár szinte lehetetlen mindegyiknek megtalálni a megfelelő pogány ősalakját és hasonmását, mert ahogyan Osiris esetében, valamennyiüknek „sok nevük van a városokban és a tartományokban”. Néhány legfontosabbat azonban a megfelelő helyen be fogunk mutatni.

Egy dolog így tagadhatatlanul bebizonyosodott. Minél többet tanulmányozzuk hierarchiákat és fedezzük fel azonosságukat, annál több bizonyítékot szerzünk arra, hogy a történelem legelső napjai óta sem a múltban, sem a jelenben nem volt egyetlen olyan *személyes* isten, aki

^{XII/28} Ez az egyiptomi szó, a Naja nagyon emlékeztet az indiai Kígyóistenre, Nâga-ra. Brahmâ-t, Shiva-t és Vishnu-t Nâga-kkal a fejükön ábrázolják, és velük kapcsolják össze, ami a ciklikus és a kozmikus típusuk jele.

^{XII/29} *Comment on the Yashna*, 174. oldal.

nem tartozott volna a kozmikus megnyilvánulások harmadik szintjébe. Minden vallásban megtaláljuk a Rejtett Istenséget alapként, azután annak a sugarát, amely beleesik az őseredeti kozmikus anyagba, az *első* megnyilvánulásba, majd a kétnemű eredményt, a megszemélyesített kettős férfi és női absztrakt Erőt, a *második* szintet, ez végül szétválak a *harmadik* szinten Hét Erőre, amelyeket minden ősi vallás Teremtő Erőknek nevez, a keresztények pedig az Isteni Erényeknek. Ezek a magyarázatok és elvont metafizikai minősítések nem akadályozták meg, hogy a római és a görög egyházak ezeket az „Erényeket” a hét Arkangyalként megszemélyesítsék, és meghatározott neveken tiszteljék. A *Talmudban Druschim Könyve*^{XII/30} különbséget tesz e csoportok között, és megadja a helyes kabbalista magyarázatot. Azt mondja:

A Sephiroth-oknak három csoportja (vagy rendje) van. 1. „Az isteni tulajdonságoknak” nevezett [absztrakt] Sephiroth-ok. 2. A fizikai vagy sziderikus [személyes] Sephiroth-ok, az egyik csoport *hétből*, a másik *tíz*ből áll. 3. A metafizikai Sephiroth-ok vagy Jehovah körülírásai, akik az első három Sephiroth [Kether, Chokmah és Binah], a többi hét lény a Jelenlét hét (személyes) Szelleme [a bolygóké is].

Ugyanezt az osztályozást kell alkalmaznunk minden leszármazástanban az istenek elsődleges, másodlagos és harmadlagos fejlődésére, ha az ezoterikus jelentést szeretnénk lefordítani. Nem szabad összekevernünk az Istenség *absztrakt* tulajdonságainak tisztán metafizikai megszemélyesítéseit ezek tükröződéseivel, a sziderikus istenekkel. Ez a tükröződés azonban valójában az absztrakció tárgyiasult kifejezése, *élő* lények és erre az isteni előképre alkotott modellek. Ezen felül a három metafizikai Sephiroth, vagyis „Jehovah körülírásai”, *nem* Jehovah. Az Adonai, Elohim, Sabaoth és számos más névvel elhalmozott Jehovah maga is csak a Shadai (שדי), a Mindenható körülírása. A név tényleg egy körülírás, a zsidó retorika egyik rendkívül gazdag szóképe, amelyet az okkultisták mindig is kifogásoltak. A zsidó kabbalisták, de még a keresztény alkimisták és a rózsakeresztesek számára is Jehovah egy alkalmas *spanyolfal* volt, amelyet számos lapjának összehajtásával egyesítettek, és helyettesítőként alkalmaztak, mivel azoknak, akik tudták a titkot, bármely egyéni Sephira neve egyformán megfelelt. A Tetragrammaton-t, a Kimondhatatlant, a sziderikus „Végösszeget” csak azért találták ki, hogy félrevezessék a beavatatlanokat, és hogy az életet és a nemzést^{XII/31} jelképezzék. Az igazi titkot és a *kiejthetetlen* Nevet, „a Szót, ami nem szó” minden nagy nép szentírásában, sőt még a *Zoharban*, a legkisebb nemzet, a zsidó kabbalista tanításában is az első Hét Kiáradás, vagy a „Tűz Fiai” hét nevében kell keresni. Ezt a szót, amely minden nyelven hét betűből áll, a világ minden nagy szent épületének romjain megtalálhatjuk, a Húsvét szigetek – ami egy olyan kontinens része, amely nem 20.000 évvel, hanem közel négy millió évvel ezelőtt^{XII/32} merült el a tengerben – küklopszi maradványaitól kezdve a legrégebb egyiptomi piramisokig.

^{XII/30} I. Értekezés, 59. oldal.

^{XII/31} Avicebron: *Qabalah*-jának fordítója erről a „Végösszege” azt mondja: „Kether betűje: י (Yod), Binah betűje: ה (Heh), együtt YaH, a nőnemű név; a harmadik betű, Hokhmah betűje: ו (Vav), együttréve: יהי YHV a יהי YHVH-ból, a Tetragrammatonból, és ezek valóban hatékonyságának teljes jelképei. Ennek a Kiejthetetlen Névnek az utolsó ה (Heh)-jét mindig a *Hat Alsórendű* és az *utolsó Sephiroth-ra*, vagyis együttréve a *hátralévő Hét Sephiroth-ra* alkalmazzák”. (Myer: *Qabalah*, 263. oldal) Így a Tetragrammaton csupán absztrakt szintézisében szent. Mint egy négység, amely a hét alsórendű Sephiroth-ot magában foglalja, *fallikus*.

^{XII/32} Ezt a kijelentést természetesen ostobának és képtelenségnek fogják tartani, és egyszerűen nevetni fognak rajta. De ha elhiszük, hogy Atlantisz 850.000 évvel ezelőtt merült el végleg, ahogyan ezt az *Esoteric Buddhism* tanítja – a fokozatos süllyedés ugyanis az Eocén korszakban indult meg –, akkor el kell fogadnunk az úgynevezett Lemuriára, a harmadik gyökérfaj kontinensére vonatkozó kijelentést is, amelyet előbb a tűz csaknem elpusztított, és azután merült a víz alá. Ahogyan a Magyarázat tanítja: „Mivel az *Első Földet* a negyvenkilenc tűz megtisztította, a *tűzből* és a *vízből* született népe nem tudott meghalni... A *Második Föld* [fajával együtt] eltűnt, ahogyan a gőz eloszlik a levegőben... A *Harmadik Föld*, mivel a szétválás után minden elpusztult rajta, elsüllyedt az *alsó Mélységbe* [az óceánban]. Ez kétszer nyolcvankét ciklikus évvel ezelőtt történt”. Egy ciklikus év pedig az, amit mi egy sziderikus évnak nevezünk, és ami a napégyenlőségek precesszióján alapul. A sziderikus év hossza 25.868 esztendő, ez tehát összesen 4.242.352 év. További részletek a IV. kötetben találhatók. Egyébként ez a tanítás az „Edom Királyaiban” öltött testet.

A későbbiekben mélyebben bele kell merülnünk ebbe a témába, és gyakorlati magyarázatokat kell adnunk a szövegben tett kijelentések bizonyítására.

Jelenleg elegendő néhány példával bizonyítanunk annak az igazságát, amit e munka elején állítottunk, nevezetesen, hogy nincs a világon olyan kozmogónia – egyedüli kivétel a keresztény –, amely az Egy Legfőbb Okot, az Egyetemes Isteni Princípiumot tartotta volna Földünk, vagy az ember, vagy az ezekkel összefüggő bármi más közvetlen teremtőjének. Ez a kijelentés igaz a héber vagy a kaldeai *Kabalah*-ra, ahogyan a *Genezisre* is, ha ez utóbbit valaha is teljesen megértették volna, és – ami még fontosabb – ha helyesen fordították volna le.^{XII/33} Mindenütt vagy egy Logosz van – valójában egy „Sötétségben ragyogó Fény” –, vagy a Világok Építője, aki ezoterikusan értelmezve többesszámú. A latin egyház, mint mindig, itt is elmentésbe keveredik, miközben a Teremtő jelzőt egyedül Jehovah-ra alkalmazza, ugyanakkor a *működő* Erői számára nevek egész litániáját használja, olyan neveket, amelyek elárulják a titkot. Mert ha az említett Erőknek nincs semmi közük az úgynevezett „Teremtéshez”, miért hívják őket a következő neven: Elohim (Alhim), ami többesszámú szó, Isteni Munkások és Energiák (*Ενέργειαι*), izzó égi kövek (*lapides igniti caelorum*) és különösen a Világ Fenntartói (*Κοσμοκράτορες*), a Világ Kormányzói vagy Uralkodói (Rectores Mundi), a Világ Kerekei (Rotæ), Auphanim, Lángok és Hatalmak, Isten Fiai (B'ne Alhim), Éber Tanácsosok, stb.

Gyakran állították, és szokás szerint igazságtalanul, hogy Kínának, ami majdnem olyan régi ország, mint India, nincs kozmogóniája. Confucius nem ismert kozmogóniát, és a buddhisták saját kozmogóniájukat terjesztették el, de nem vezettek be személyes Istent,^{XII/34} – kifogásolják. A *Yi-King*, „az ősi gondolkodás valódi lényege és a legnagyobb tiszteletben tartott bölcssek egyesített műve” nem tud határozott kozmogóniát felmutatni. Mindazonáltal létezett egy, nagyon is határozott kozmogónia. Csak mivel Confucius nem fogadta el egy jövőendő élet gondolatát,^{XII/35} és mivel a kínai buddhisták elutasítják az *Egy Teremtő* gondolatát, és elfogadnak egyetlen Okot és annak számtalan okozatát, a személyes Istenben hívők félreértik őket. A „Nagy Végső Határ”, mint a „változások” (lélekvandorlás) kezdete, a legrövidebb kozmogónia, talán az összes közül a leginkább sokatmondó azok számára, akik a Confucius-követőkhöz hasonlóan önmagáért szeretik az erényt, és megpróbálnak önzetlenül jót tenni anélkül, hogy állandóan a jutalmon vagy a nyereségen tartanak a szemüket. Confucius „Nagy Végső Határa” „két számjegyet” hoz létre. Ez a kettő azután létrehozza a „négy képet”, ezek viszont a „nyolc szimbólumot”. Azt kifogásolják, hogy bár a Confucius-követők ezekben látják az „ eget, a földet és az embert kicsiben”, de azt látunk bennük, amit csak akarunk. Ez kétségtelen, de így van ez sok szimbólummal, különösen a legújabb vallások jelképeivel. Akik azonban valamit is tudnak az okkult számokról, ezekben a „számjegyekben” látják a szimbó-

^{XII/33} Ugyanezt a kikötést találjuk a *Talmud*-ban és minden nemzeti vallási rendszerben, akár egy Istenben hívőről, akár exoterikusan sok Istenben hívőről van szó. A kabbalista Salomon Ben ben Yehudah Ibn Gabirol rabbi nagyszerű vallásos költeményéből, a „Kether Malchuth”-ból választunk ki néhány meghatározást, amelyek Kippur imáiban szerepelnek. „Te Egy vagy, minden szám kezdete és minden építmény alapja. Te Egy vagy, és a Te egységed titkát a legbölcsebb emberek sem fogják fel, mert nem ismerik. Te Egy vagy, és a Te egységed soha nem csökken, soha nem növekszik, és nem változhat. Te Egy vagy, de *nem a megszámlálás elemeként, mert a Te Egységed nem enged meg sokszorozást, változást vagy formát.* Te Létező vagy, de a halandók értelme és látása nem érheti fel a létezésedet, és nem tudja meghatározni hol, hogyan és miért létezel. Te Létező vagy, de csak egyedül önmagadban, mert semmi más nincs, ami veled létezhet, Te Létező vagy, minden idő előtti, és hely nélküli. Te Létező vagy, és létezésed olyan mélységes és titkos, hogy senki sem hatolhat a titkodba, és nem fedheti fel. Te Élő vagy, de nem olyan időben, amelyet meg lehet határozni, vagy meg lehet ismerni. Te Élő vagy, de nem szellem vagy lélek éltet téged, mert *Te Tenmagad vagy, Minden Lélek Lelke.*” Ez a kabbalista Istenség távol van a bibliai Jehovah-tól, Ábrahám, Izsák és Jákob rosszhiszemű és bosszúálló istenétől, aki megkísértette Ábrahámot és megküzdött Jákobbal. Minden vedantista elutasítana egy ilyen Parabrahman-t!

^{XII/34} Edkins: *Chinese Cosmogony*, XX. fejezet. Ezt ők nagyon bölcsen tették.

^{XII/35} Ha el is utasította, annak alapján állt, amit a „változásoknak” nevezett, más szóval az ember újraszülésének és állandó átalakulásának. Tagadta az ember személyiségének halhatatlanságát, ahogyan mi is tagadjuk, de az ember halhatatlanságát nem.

lumot, amely a Kozmosznak, valamint égi és földi lényeknek harmonikus, fokozatos fejlődését jelképezi, bármilyen egyszerű is ez a jelkép. Aki pedig tanulmányozta a Pythagoras – Confucius egyik kortársa – ősi kozmogóniájában szereplő numerikus fejlődést, az meg fogja találni ugyanezt a gondolatot a Pythagoras-féle triádban, tetraktisben és dekádban, amelyek az Egyből és magányos Monádból emelkednek ki. Confucius-t kineveti keresztény életrajzírója, mert „a jövődőlésről beszél” a következő bekezdés előtt és után, és ezt mondatja vele:

A nyolc szimbólum meghatározza a jó- és a balszerencsét, és ezek vezetnek nagy tettekhez. Az égnél és a földnél nincsenek nagyobb, utánzásra méltó képek. Nincsenek nagyobb változások a négy évszaknál [értve ezen északot, délet, keletet és nyugatot, stb.). A napnál és a holdnál nincsen ragyogóbb felakasztott kép. A dolgokat használatra a bölcsnél jobban senki sem tudja előkészíteni. A jó- és balszerencse meghatározására semmi sem nagyszerűbb a *jósló szalmánál* és a *teknősbékánál*.^{XII/36}

Ezért a „jósló szalmát” és a „teknősbékát”, a „szimbolikus vonalak sorozatát” és a nagy bölcsét, aki ezeket megvizsgálja, ahogyan egygyé és kettővé válnak, majd a kettő négygyé válik, a négy pedig nyolccá, és a másik sorozatot, a „hármast és hatot” megvetően kinevetik csak azért, mert félreértik az ő bölcs szimbólumait.

Így az idézett mű szerzője és kollégái kétségtelenül gúnyolódni fognak a szövegünkben bemutatott Stanzákon is, mert ezek *pontosan ugyanazt a gondolatot* fejezik ki. A kozmogónia ősi térképe tele van Confucius-féle vonalakkal, koncentrikus körökkel és pontokkal. Mégis mindezek Világegyetemünk kozmogóniájának legelvontabb és legfilozófikusabb fogalmait ábrázolják. Mindenesetre talán jobb választ adnak korunk tudományos követelményeire és céljaira, mint Szt. Ágoston és a Tiszteletreméltó Bede kozmogóniai értekezései, noha ezek több mint ezer évvel később jelentek meg, mint Confucius kozmogóniája.

Confucius, a régi világ egyik legnagyobb bölcse, hitt az ősi mágiában, és maga is gyakorolta azt, „ha elfogadjuk a *Kiâ-yü* állításait”, és „ő a *Yi-king*-ben az egekig magasztalta” – mondja tiszteletre méltó bírálója. Mindazonáltal Confucius és iskolája már abban a korban, i. e. 600 körül azt tanította, hogy a Föld gömb alakú, sőt még a Nap-központú rendszert is, ezzel szemben körülbelül háromszor 600 évvel a kínai filozófus után a római pápák máglyával fenygették, sőt „eretnekként” el is égették azokat, akik ugyanazt állították. Kinevetik Confucius-t, mert a „Szent Teknősbékáról” beszél. Elfogulatlan ember nem láthat nagy különbséget szentségre pályázó teknősbéka és bárány között, mivel mindkettő csak szimbólum, és nem több. Az Ökör, a Sas,^{XII/37} az Oroszlán és alkalomadtán a Galamb is a nyugati *Biblia* „szent állatai”, az első hármast az evangélisták kísérőiként látjuk, a negyedik pedig, ami ezekhez kapcsolódik, egy emberi arc, egy Szeráf, vagyis „tüzes kígyó”, valószínűleg a gnosztikus Agathodæmon.

^{XII/36} A protestánsok nevezhetnek rajta, de a római katolikusoknak nincs joguk kigúnyolni anélkül, hogy az istenkáromlás és a szentségtörés bűnébe ne essenek. Több mint 200 éve ugyanis Kínában a római katolikusok szentté avatták Confucius-t, és ezzel sok tudatlan Confucius-követőt térítettek meg.

^{XII/37} A *Bibliában* szentnek tartott állatok száma egyáltalán nem kevés, ilyen például a kecske, az Azazel, vagyis a Győzelem Istene. Ahogyan Aben Ezra mondja: „Ha meg tudod érteni Azazel misztériumát, akkor meg fogod ismerni az ő [isten] nevének rejtélyét, mert hasonló társai vannak a Szentírásban. Utalásokkal elmondom neked a misztérium egy részét, amikor *harminchárom éves leszel*, meg fogsz engem érteni”. Ugyanez igaz a teknősbéka misztériumára is. Egy istenfélő francia író, a bibliai metaforák költőiességén örvendezve, amelyek Jehovah nevét „izzó kövekkel” és „szent állatokkal”, stb. kapcsolják össze, és a *Bible de Vence*-ből idézve (XIX. 318.) ezt mondja: „Valóban mindannyian olyan Elohim-ek, mint *Istenük*, mert ezek az angyalok *szent elbitorlás útján* még Jehovah isteni nevét is felveszik, valahányszor őt képviselik.” (De Mirville: *Des Esprits*) Abban senki sem kételkedett, hogy a Nevet *fel kellett venniük*, amikor a Malachim-ek vagy Hírnökök a Végtelen, az Egy megismerhetetlen alakjában leszálltak, hogy az emberekkel egyenek és igyanak. De ha imádták, és még mindig imádják az Elohim-eket, sőt az alacsonyabb rendű lényeket is, akik *felvették* az isten nevet, miért kell ugyanazokat az Elohim-eket ördögöknek nevezni, amikor más Istenek neve alatt jelennek meg?

A választás furcsa, és azt mutatja, hogy az első keresztények milyen paradox módon válogatták meg szimbólumaikat. Mert miért kellett az egyiptomi pogányság e jelképeit választaniuk, amikor az *Újszövetség* egy eset kivételével a sást nem említi, csak amikor Jézus *dögevőnek* nevezi.^{XII/38} Az Ószövetségben pedig *tisztátalannak* nevezik, amikor az oroszlánt a Sátánhoz hasonlítják, mivel mindkettő ordítva keres embereket, hogy fölfalja őket, az ökröket pedig kiűzik a templomból. Másrésről a kígyót, amelyet a bölcsesség példaképeként vezettek be, most az ördög jelképének tekintik. Valóban elmondhatjuk Krisztus vallásának ezoterikus gyöngyéről, amely a keresztény teológiává fajult el, hogy születéséhez és fejlődéséhez egy különös és hozzá nem illő *borítást* választott.

Ahogy magyaráztuk, a Szent Állatok és a Lángok vagy a Szikrák a Szent Négyen belül minden dolog előképeire vonatkoznak, amelyek megtalálhatók a Világegyetemben, az Isteni Gondolatban, a Gyökérben, ami a tökéletes kocka, vagyis a Kozmosz Alapja, együttesen és egyénileg is. Valamennyinek van egy okkult hivatkozása az őseredeti kozmikus formákra és a Kozmosz első kialakulására, munkájára és fejlődésére.

A legrégebbi hindu exoterikus kozmogóniákban még a Demiurgos sem az, aki teremt. Az egyik *Purána* ugyanis ezt mondja:

A Világ nagy Építész azzal adja meg bolygórendszerünk keringő mozgására az első impulzust, hogy egymás után keresztüllép minden bolygón és égitesten.

Ez a cselekedete „azt eredményezi, hogy minden bolygó saját tengelye körül forog, és a Nap körül kering”. Ez után a cselekedet után „a Brahmândika-k”, a napbeli és a holdbeli Pitrik, a Dhyân-Chohan-ok azok, aki „gondját viselik a Kalpa végéig saját adott égitestüknek [földnek, bolygónak]”. A Rishik a Teremtők, a legtöbbjüket a *Rig Vêda* mantrái vagy himnuszai szerzőinek tartják. Néha *heten* vannak, máskor pedig *tízen*, amikor Prajâpati-kká a Lények Uraivá válnak, azután újra a *hét* és a *tizennégy* Manu-vá válnak, mint a Létezés Ciklusának vagy Brahmâ Nappalainak hét és tizennégy képviselője, így a hét Æon-nak felelnek meg, amikor a fejlődés első szintjének végén a hét Csillag-Rishi-vé, a Saptarshi-kké alakulnak át, míg *emberi* másaik hősökként, királyokként és bölcsökként jelennek meg ezen a földön.

A kelet ezoterikus tanítását, miután így megadta és megpendítette az alaphangot, amely – ahogyan láthatjuk – allegorikus köntösében ugyanolyan tudományos, amilyen filozófikus és költői, minden nép követni kezdte. Az exoterikus vallások azok, amelyekből ki kell ásnunk az alapgondolatot, mielőtt az ezoterikus igazságok felé fordulunk, különben az utóbbiakat el kellene utasítanunk. Továbbá minden jelképet *minden* nemzet vallásában ezoterikusan is lehet olvasni, és a helyes olvasás bizonyítékát akkor kapjuk meg, amikor minden, rendkívüli módon megegyező jelet és szimbólumot átírunk a megfelelő számokba és geometriai formákba, különleg bármennyire is eltérnek azok egymástól. Eredetükben ugyanis ezek a szimbólumok mind azonosak voltak. Vegyük például a különböző kozmogóniák kezdő mondatait: minden esetben egy körről, egy tojásról vagy egy fejről szólnak. Ezzel az első jelképpel mindig összekapcsolódik a Sötétség, amely körülveszi azt, ahogyan ezt a hindu, az egyiptomi, a kaldeohéber, sőt még a skandináv rendszerek mutatják. Ezért találunk fekete hollókat, fekete galambokat, fekete vizeket, sőt fekete lángokat is, Agni, a Tűzisten hetedik nyelvét, amelyet Kâlî-nak, „Feketének” hívnak, mivel egy fekete pislákoló láng volt. Két „fekete” galamb röpködött Egyiptomból, és Dodona tölgyfáira szállva a görög isteneknek adták meg neveiket. Noé a vizözön után egy „fekete” hollót küld ki, ami a kozmikus pralaya egyik jelképe, ami után megkezdődött Földünk és emberiségünk valódi teremtése vagy fejlődése. Odin „fekete” hollói röpködtek Saga Istennő körül, és a „múltról és a jövőről suttoztak neki”. Mi mindezeknek a fekete madaraknak a belső jelentése? Az, hogy ezek valamennyien az őseredeti bölcsességhez kapcsolódnak, ami minden prekozmosz Forrásából árad ki, amelyet a Fej, a Kör, vagy a Tojás jelképeznek, továbbá valamennyinek azonos jelentése van, és az eredeti Őstípusú Ember-

^{XII/38} Máté, XXIV. 28.

re, Adam Kadmon-ra, minden dolog teremtő eredetére utalnak, amely a Kozmikus Erők Seregéből, a Teremtő Dhyân Chohan-okból áll; amiken túl minden Sötétség.

Kérjünk felvilágosítást a kabbala bölcsességétől – bármilyen burkolt és eltorzított is már most –, hogy numerikus nyelvén magyarázza meg legalább a „holló” szó megközelítő jelentését. Számértéke a *Source of Measures* szerint a következő:

A Holló fogalmat a kabbala csak egyszer használta, és Eth-h' orebv 7678 = 888-nak vagy 113 x 6-nak veszi, míg a galambot ötször említi. Értéke 71, és $71 \times 5 = 355$. Hat átmérő, vagy az átröpülő holló egy 355-ös kör területét tizenkét részre vagy szakaszra osztja, és 355 minden egység számára újra hattal elosztva egyenlő 213-0, vagyis a Fej [„kezdet”] a *Genesis* első versében. Ezt ugyanígy osztva, vagy újra elosztva 2-vel, vagy a 355-öt 12-vel, a 213-2-t kapjuk, vagy a B'râsh שרר ש"ת szót, tehát a *Genesis* első szavát az előljáró szavával, amely csillagászatilag ugyanazt a konkrét formába öntött általános formát jelenti, mint amelyet itt kifejezni akar.

Mivel a *Genesis* első versének titkos olvasata ez: „Râsh-ban (B'râsh) vagy Fejben, az Istennek hívták elő az Egeket és a Földet” – könnyű megértenünk a holló ezoterikus jelentését, amint megállapítottuk, hogy az özönvíznek vagy Noé vízözönének hasonló jelentése van. Bármilyen sok más jelentése is lehet ennek a jelképes allegóriának, *fő* jelentése egy új ciklus és egy új kör, a negyedik körünk.^{XII/39} A „Holló”, vagy az Eth-h' orebv számértéke ugyanaz, mint a Fej számértéke, és a holló nem tért vissza a bérébe, míg a galamb visszatért, olajfa ágat hozva. Amikor Noé, az új faj új embere – akinek Vaivasvata Manu az ősalakja – elhagyni készült a bárkát, a földi természet anyaméhét vagy Argha-ját, akkor ő az első három faj tisztán szellemi, nemnélküli és hímnős emberiségének a szimbóluma, akik örökre eltűntek a földről. A *Kabalah*-ban számértékileg Jehovah, Ádám és Noé ugyanazok. A legjobb esetben tehát az Istenség az, aki leszáll az Ararat-ra, később pedig a Sinai-ra, hogy testet öltözzön az emberben, az ő *képmásában*, az immár természetes folyamaton, az anyaméhén keresztül, amelynek jelképei a *Genesis*-ben a bárka, a hegy (Sinai), stb. A zsidó allegória inkább csillagászati és fiziológiai, mint antropomorfikus.

A szakadék pedig itt húzódik az árja és a szemita rendszer között, bár mindkettő ugyanarra az alapra épült fel. A *Kabalah* egyik magyarázója szerint:

A héber filozófia mögött meghúzódó alapgondolat az volt, hogy Isten magában foglal mindent, és hogy az ember az ő *képmása*. A férfi magába foglalja az asszonyt [mint kétneműek], és hogy a *férfi* és *nő* fogalmak tartalmazzák a geometriát [és a számokat és a csillagászatban alkalmazható mértékeket]. Egy ilyen módszer nyilvánvaló képtelenségét azzal küszöbölte ki, hogy kimutatta a számok, mértékek és a geometria sajátos rendszerének kapcsolatát a férfival és a nővel a terhesség időszakai útján, amelyek az összekötő kapcsolatot biztosítják az alkalmazott fogalmak és a bemutatott tények között, és így kiegészítették a használt módszert.^{XII/40}

Úgy érvelnek, hogy mivel az elsődleges ok teljesen felfoghatatlan, „az első *megérthető megnyilvánulásának* szimbóluma egy kör elképzelése az átmérőjével, és így azonnal geometriai, fallikus és csillagászati gondolatot hordoz”, ezt pedig végül „egyszerűen az emberi nemzőszervek megjelölésére használták”. Ezért alkalmazták az események egész ciklusát, Ádám-tól és a pátriarkáktól kezdve egészen Noéig fallikus és csillagászati értelemben, az egyik szabályozza a másikat, mint például a holdi periódusokat. Ezért is kezdődik a héber *Genesis* a bárkából való kijövetellel az özönvíz végén, vagyis a negyedik fajjal. Az árja népeknél ez másképpen van.

^{XII/39} Bryant-nak igaza van, amikor ezt mondja: „A druida bárdok azt mondják Noéről, hogy amikor kijött a bárkából (egy új ciklus születéséből), miután abban egy évig és egy napig tartózkodott, vagyis $364 + 1 = 365$ napig, Neptunusz köszöntötte őt abból az alkalomból, hogy megszületett az Özönvíz vizeiből, és *boldog újévet kívánt neki*”. Az „Év” vagy ciklus ezoterikusan az *asszonytól született* új emberfaj volt, a nemek szétválása után, ami az allegória másodlagos jelentése, elsődlegesen a negyedik kör, vagyis az új Teremtés kezdetét jelenti.

^{XII/40} Egy kiadatlan kéziratból.

A keleti ezoteria sohasem alacsonyította le ilyen célokra az Egy Végtelen Istenséget, minden dolog tartalmazóját, ezt az bizonyítja, hogy a *Rig Védából* Brahmâ hiányzik, és hogy Rudra és Vishnu is szerény helyet foglalnak el benne, akik csak korszakokkal később váltak az exoterikus vallások erős és nagy isteneivé, a „Végtelenekké”. De még ők, a „Teremtők” – ahogyan mindhárom lehet az – sem az „ember ősapái” és közvetlen „teremtői”. Az utóbbiak ugyanis még alacsonyabb helyet foglalnak el, és Prajâpati-knak, Pitri-knek, a holdbeli őseinknek stb. nevezik őket, de soha sem az Egy Végtelen Istennek. Az ezoterikus filozófia csak a fizikai embert mutatja úgy, hogy az istenség képmására teremtették, ez az istenség azonban csak a „*kisebbrendű istenek*”. Csupán a FELSŐ ÉN, a valódi ÉN isteni és ISTEN.

XIII. fejezet A hét teremtés

Nem volt sem nappal, sem éjszaka, sem ég, sem föld, sem sötétség, sem világosság, sem semmi más, csak az EGY volt, az értelemmel felfoghatatlan, vagy AZ, ami Brahma és Pums (Szellem), és Pradhâna ([nyers] anyag).^{XIII/1}

Vishnu Purâna, (I. ii.)

A Vishnu Purâna-ban Parâshara a következőt mondja tanítványának, Maitreya-nak:

Tehát hat teremtést magyaráztam meg neked, te kiváló Muni... az Arvâksrotas lényeknek teremtése volt a hetedik, és ez volt az ember teremtése.^{XIII/2}

Azután beszél két további, nagyon rejtélyes teremtésről, amelyeket a magyarázók különböző módon értelmeznek.

Origenes gnosztikus ellenfele, Celsus könyveit megjegyzésekkel ellátva – ezeket a könyveket az óvatos egyházatyák mind megsemmisítették – világosan válaszol ellenlábása ellenvételeire, ugyanakkor pedig felfedi saját rendszerét is. Ez kétségtelenül *hetes* volt. Celsus teogóniáját azonban a csillagok és a bolygók születését, a hangok és a színek keletkezését nem több, csak gúnyolódás fogadta. Celsus ugyanis „tudását feltárni vágyva” beszél a teremtés létrájáról, amelynek *hét kapuja* van, a tetején pedig a nyolcadik, az örökké zárt kapu van. A perzsa Mithras minisztériumait magyarázza, és „ezenfelül zenei okokat is fűz hozzá”. És ezekhez igyekszik még egy „második magyarázatot is adni, amely zenei szempontokkal kapcsolatos”,^{XIII/3} úgymint a hangsor hét hangja, a csillagok hét Szelleme, stb.

Valentinus hosszasan kitér a nagy Hét hatalmára, akiknek ezt a világegyetemet létre kellett hozniuk, miután Ar(r)hetos, vagy a Kimondhatatlan, akinek neve hét betűből áll, megjelenítette az első Hebdomad-t (hetességet). Az Ar(r)hetos név az Egy, a Logosz hetes természetét jelzi. „Rhea istennő – mondja Proclus – egy Monád, Duád és Heptád”, magában foglalva az összes Titánidát, „akik heten vannak”.^{XIII/4}

A Hét Teremtés szinte mindegyik *Purâna*-ban megtalálható. Valamennyit megelőzi az, amit Wilson a „szétválasztatlan princípiumként” fordít, ez az Abszolút Szellem, amely független az érzékelés tárgyaihoz kötődő bármilyen kapcsolattól.

A Hét Teremtés a következő: (1) Mahattattva, az Egyetemes Lélek, a Végtelen Értelem vagy az Isteni Elme; (2) Tanmatras, Bhûta vagy Bhûtasarga, az elemi teremtés, az Egyetemes Szétválasztatlan Szubsztancia első megkülönböztödése; (3) Indriya vagy Aindriyaka, a szerves fejlődés. „Ez a három volt a Prâkrita teremtés, a *szétválasztatlan természet fejlődése*, amelyet megelőzött a Szétválasztatlan Princípium”. (4) Mukhya, „az (érzékelhető dolgok) alapvető

^{XIII/1} Vagy szó szerint: „Egy Prâdhânika Brahma Szellem: AZ volt”. A „Prâdhânika Brahma Szellem” a Mûlaprakriti és Parabrahman.

^{XIII/2} Wilson: *Vishnu Purâna*, I. 73-5. oldal.

^{XIII/3} Origenes: *Contra Celsum*, VI. XXII.

^{XIII/4} *Timaëus*.

teremtése, az élettelen testek teremtése volt”^{XIII/5}; (5) Tairyagyonya vagy Tiryaksrotas az állatok teremtése volt; (6) Ūrdhvasrotas, vagy az istenségek (?) teremtése^{XIII/6}; (7) Arvâksrotas, az ember teremtése volt.^{XIII/7} (L. Vishnu Purâna).

Ez az *exoterikus* szövegekben megadott sorrend. Az ezoterikus tanítás szerint hét elsődleges és hét másodlagos „teremtés” van, az előbbiek az egy *ok-nélküli* ERŐ-ből *önmaguktól* kifejlődő Erők, az utóbbiak a már szétkülönböződött *isten*i elemekből kiáradó, megnyilvánult Világegyetemet mutatják.

Az imént felsorolt teremtések ezoterikusan és exoterikusan is a fejlődés hét periódusát jelentik, Brahmâ egy korszaka, vagy egy nappala után. Ez a tanítás a szó szoros értelmében vett okkult filozófia, amely azonban soha sem használja a „teremtés” fogalmat, de még a fejlődés szót sem az elsődleges „Teremtéssel” kapcsolatban, hanem minden ilyen erőt „az Oknélküli Erő *aspektusainak*” nevez. A *Bibliában* a hét periódust a teremtés hat napjába, és a pihenés hetedik napjába zsugorították, a nyugatiak pedig ragaszkodnak a betűhöz. A hindu filozófiában, miután az aktív Teremtő létrehozta az istenek világát, minden elkülönületlen elem *csíráit* és a jövőendő érzékek alapelemeit – röviden a noumenonok világát –, a Világegyetem változatlan marad Brahmâ egy Napja során, egy 4,320.000.000 éves perióduson keresztül. Ez a *hetedik* passzív periódus, vagy a keleti filozófia „Sabbathja”, amely az aktív fejlődés hat periódusát követi. A *Shatapatha Brâhmana*-ban Brahma (a semleges), minden Ok *Abszolút Oka* *kisugározza* az isteneket. Miután benső természetén keresztül kisugározta az isteneket, a munka megszakad. Manu I. könyve a következőt mondja:

Minden éjszaka (pralaya) végén az addig alvó Brahma felébred, és a *mozgás egyedüli energiáján keresztül* előidézi, hogy *belőle* kiárad a Szellem [vagy elme], amely alapvetően van, és még sincs.

A *Sepher Yetzirah*-ban, a kabbalista „Teremtés Könyvében” a szerző nyilvánvalóan a Manu szavait visszhangozta. Ebben az Isteni Szubsztanciát úgy jelenítik meg, hogy az önmagában létezett öröktől fogva, határtalanul és abszolút módon, és magából bocsátotta ki a Szellemet.

Egy az élő Isten Szelleme, áldott legyen a Neve, aki örökké él! Hang, Szellem és Ige, ez a Szent Lélek.^{XIII/8}

Ez pedig az a kabbalista absztrakt Háromság, amelyet az egyházatyák minden teketória nélkül megtestesítettek. Ebből a hármas Egyből áradt ki az egész Kozmosz. Először az Egyből sugárzott ki a Kettes szám, vagy a Levegő, a teremtő elem; majd a Hármas szám, a Víz indult ki a levegőből, az Éter vagy a Tűz teszi teljessé a misztikus Négyet, az Arba-ilt. A keleti tanításban a Tűz az első elem – az Éter – amely az egészset magasabb egységbe foglalja, mivel valamennyit tartalmazza.

A *Vishnu Purâna* megadja a teljes hét periódust, valamint a „Szellem-Léleknek” és az anyag hét formájának vagy a princípiumoknak a fokozatos fejlődését. Lehetetlen ezeket ebben a műben felsorolni. Kérjük az olvasót, tanulmányozza át az egyik *Purâna*-t.

Ahogy R. Yehudah kezdte, írva van: „Elohim mondá: Legyen égboltozat a vizek közepet-te.” Jöjj, és lásd! Abban az időben, amikor a Szent... megteremtette a világot, Ő [ők] 7 eget teremtett fent. 7 földet teremtett lent, 7 tengert, 7 napot, 7 folyót, 7 hetet, 7 évet, 7 időt, és 7000

^{XIII/5} „És a negyedik teremtés itt az első, mert a mozdulatlan *dolgokat* ismerik el félreérthetetlenül elsőnek” – a magyarázat szerint, amit Fitzedward Hall fordított Wilson fordításának szerkesztésekor.

^{XIII/6} Hogyan teremthették az „istenségeket” az állatok *után*? A kifejezés ezoterikus jelentése szerint az „állatok” *minden állati élet csírái*, beleértve az embert is. Az embert áldozati állatnak nevezik, mert ő az egyetlen az állati teremtések termékei között, aki áldozatot mutat be az isteneknek. Ezenfelül a szent szövegekben gyakran „szent állatokon” az állatöv 12 jegyét értették, ahogyan ezt már elmondtuk.

^{XIII/7} *Vishnu Purâna*, ugyanott.

^{XIII/8} *Idézett mű*, I. fejelet IX.

éve annak, hogy a világ megvan... ez az összes (millenium) hetedik. Íme, van 7 föld lent, valamennyi lakott, azokat kivéve, amelyek fent vannak és azokat, amelyek lent vannak. És... minden föld között egy ég (égboltozat) van kifeszítve egymás között... És bennük [ezekben a földekben] egymástól eltérő külsejű teremtek vannak... de ha tiltakoztok, és azt mondjátok, hogy a világ minden gyermeke Ádámtól származott, az nem úgy van... És az alsó földek, honnan jönnek azok? Ezek *a föld láncából*, és a fenti égből valók.^{XIII/9}

Irenaeus – nagyon is akarata ellenére – szintén mellettünk tanúskodik abban, hogy a gnosztikusok ugyanezt a rendszert tanították, nagyon gondosan elleplezve az igazi ezoterikus jelentést. De ez az „elleplezés” azonos a *Vishnu Purâna* és más tanítások elleplezésével. Így Irenaeus ezt írja a Marcos-követőkről:

Ők azt állítják, hogy mindenekelőtt a négy elem, a tűz, a víz, a föld és a levegő jött létre a fent levő elsődleges Négyesség képmására, és hogy azután, ha hozzátesszük hatásaikat, nevezetesen a hőt, a hideget, a szárazságot és a nedvességet, megkapjuk a Nyolcasság pontos képmását.^{XIII/10}

Csakhogy ez a „képmás” és maga a Nyolcasság is félrevezetés éppúgy, mint a *Vishnu Purâna* hét teremtésében, amelyekhez hozzátesszük még kettőt, amik közül az Anugraha-nak nevezett nyolcadik „a jóság és sötétség tulajdonságaival egyaránt rendelkezik”, ez pedig inkább sankhya, mint purânai gondolat... Irenaeus ugyanis ezt is mondja:

Nekik [a gnosztikusoknak] volt egy hasonló nyolcadik teremtésük, amely jó és rossz, isteni és emberi volt. Azt állítják, hogy az ember megformálása a *nyolcadik napon* történt. Néha azt mondják, hogy a *hatodik* napon jött létre, máskor pedig azt, hogy a nyolcadikon; hacsak esetleg úgy nem vélik, hogy földi része a hatodik napon, az érzéki része[?] pedig a nyolcadik napon keletkezett, ők ugyanis megkülönböztették ezt a kettőt.^{XIII/11}

Megkülönböztették, de nem úgy, ahogyan Irenaeus mondja. A gnosztikusoknál volt egy felső és egy alsó Hetesség a mennyben, és volt egy harmadik, földi Hetesség az anyag síkján. Iaô, a misztériumisten és a Hold Uralkodója – ahogyan ezt Origenes ábráján látható – ennek a felsőbb „Hét Mennynek”^{XIII/12} volt a vezetője, s így azonos a lunáris Pitri-k vezetőjével, mivel ezt a nevet adták a holdbeli Dhyân Chohan-oknak. „Azt állítják, hogy ez a hét menny értelmes, és úgy beszélnek róluk, mintha angyalok lennének” – írja ugyanaz az Irenaeus, és hozzáfűzi, hogy azért nevezték el Iaô-t Hebdomas-nak, anyját pedig Ogdoas-nak, mert – ahogyan magyarázza – „az anya megőrizte a Plerôma elsőszülött és elsődleges Nyolcasságának a számát”.^{XIII/13}

Ez „az elsőszülött Nyolcasság” volt a teogóniában a Második Logosz, a Megnyilvánult, mert a Hétszeres Első Logosztól született, ennél fogva ő a nyolcadik ezen a megnyilvánult síkon. A csillagkultuszban ez volt a Nap, Márttânda, Aditi nyolcadik fia, akit ő nem fogadott el, miközben megtartotta hét fiát, a *bolygókat*. A régiek ugyanis soha nem tekintették a Napot bolygónak, hanem *központi és állócsillagnak*. Ez tehát a Hétsugarú Egyből, Agniből, a Napból – vagy akárhogy is nevezzük – született második Hetesség, de semmiképpen nem a hét bolygó, amelyek Sûrya *testvérei*, nem pedig a *fiai*. A gnosztikusok szerint ezek a csillagistenek Ialdabaoth^{XIII/14} fiai voltak (*ilda* = gyermek és *baoth* = tojás), aki Sophia Achamôth fia, ő pedig Sophia vagy Bölcsesség lánya, akinek a területe a Plerôma. Ialdabaoth önmagából hozza létre ezt a hat csillagszellemet: Iaô (Jehovah), Sabaôth, Adoneus, Eloæus, Oreus, As-

^{XIII/9} Myer: *Qabbalah*, 415-16 old.

^{XIII/10} *Contra Haer.* I. XVII. 1.

^{XIII/11} *Ugyanott*, I. XXX.

^{XIII/12} Csak a Föld Szelleméhez vagy „Mennyeihez” képest felsőbb.

^{XIII/13} *Ugyanott*, I. V. 2.

^{XIII/14} Lásd: *Isis Unveiled*, II. kötet, 183. oldal

taphæus,^{XIII/15} és ők azok, akik a második vagy alsóbb Hetességet alkotják. Ami a harmadikat illeti, az a hét első emberből, a holdi istenek árnyékaiból áll, amelyeket az első Hetesség vetített ki. Ebben a gnosztikusok – amint látjuk – nem különböznek nagyon az ezoterikus tanítástól, csak burkoltan fejezték ki azt. Ami pedig Irenaeus vádját illeti, aki nyilvánvalóan nem ismerte az „eretnekek” valódi tanításait a *hatodik* napon teremtett emberről és a *nyolcadik* napon teremtett emberről, ez a *belső* ember misztériumaira vonatkozik. Az olvasó számára ez majd csak akkor válik érthetővé, miután elolvassa a IV. kötetet, és jól megérti az ezoterikus tanítás antropogenezisét.

Ialdabaoth Manu másolata, aki így dicsekszik:

Óh, a kétszerszületett emberek legjobbjai! Tudd meg, hogy én (Manu) vagyok az, aki ezt az egész világot teremtette, akit a férfi Virâj... saját jószántából hozott létre.^{XIII/16}

Ő először megteremti a tíz Létezés Urát, a Prajâpati-kat, akik a 36. vers szerint „hét további Manu-t hoznak létre”. Ialdabaoth hasonló módon henceg: „Én Atya és Isten vagyok, és nincs felettem senki” – kiált fel. Erre anyja hideg szavakkal letorkolja: „Ne hazudj Ialdabaoth, mert a minden Atyja, az *Első* Ember (Anthrôpos) feletted áll, és így feletted áll Anthrôpos is, Anthrôpos fia.”^{XIII/17} Ez világos bizonyíték arra, hogy három Logosz volt – az Elsőtől született Héten kívül –, amelyek egyike a Naplogosz volt. Akkor pedig ki volt az Anthrôpos maga, aki oly magasan volt Ialdabaoth fölött? Egyedül a gnosztikus írások fejthetik meg ezt a rejtvényt. A *Pistis Sophia*-ban a négy magánhangzóból álló Ieou névhez általában „az Elsődleges vagy Első Ember” jelzőt kapcsolják. Ez ismét azt mutatja, hogy a gnózis csak az ősi tanításunk visszhangja volt. A Parabrahman-nak, Brahmâ-nak és a Manu-nak, az első *gondolkodó* embernek megfelelő nevek egy, három és hét magánhangzós hangokból állnak. Marcus, akinek filozófiája nyilvánvalóan közelebb állt a pythagoraszai filozófiához, mint bármi máshoz, egy kinyilatkoztatásáról beszél, amelyet a hét mennyből kapott, mindegyikből egy-egy magánhangzó hallatszott, amint a hét angyali hierarchia hét nevét ejtették ki.

Amikor a szellem áthatotta a Kozmosz hét princípiumának minden legkisebb atomját is, akkor kezdődik a *másodlagos* teremtés, az imént említett pihenés időszaka után.

„A Teremtők [Elohim-ek] a *második* 'órában' formázzák meg az embert” – mondja Simeon Rabbi a *The Nuchtemeron of the Hebrews*-ben. „Tizenkét óra van a napban – mondja a *Mishna* – és ezek alatt megy végbe a teremtés”. A „nap tizenkét órája” megint csak az ősi Bölcsesség zsugorított mása, halk, de hű visszhangja. Ezeket az istenek 12.000 isteni évéhez hasonlóan a valódi ciklusok elpalástolására használták. Brahmâ minden Napjában 14 Manu van, amelyeket a héber kabbalisták – ebben azonban a kaldeákat követve – a 12 „óra” álruhájába bújtattak.^{XIII/18} Tyanai Apollonius *Nuchthemeron*-ja ugyanez a dolog. „A dodekaéder el van rejtve a tökéletes kockában” – mondják a kabbalisták. Ennek a misztikus jelentése az, hogy a Szellem anyaggá történő tizenkét nagy átalakulása – a 12.000 isteni év – a négy nagy korszakban, vagy az első Mahâyaga-ban megy végbe. Ez a Kozmosz és az ember metafizikai és ember feletti világával kezdődik, és a fizikai és tisztán emberi természetben végződik. A keleti filozófia meg tudja mondani azon földi halandó évek számát, amelyek a látható és láthatatlan szellemi és fizikai fejlődése során eltelnek, ha a nyugati tudománynak nem is sikerül ezt megtenni.

^{XIII/15} Lásd még King: *Gnostics and their Remains*, 97. oldal. Más szekták Jehovah-t tekintették Ialdabaoth-nak, King pedig Szaturnusszal azonosítja őt.

^{XIII/16} *Ordinances of Manu*, I. 33.

^{XIII/17} Irenaeus, idézett mű, I. XXX. 6.

^{XIII/18} Máshol azonban az azonosság napvilágra kerül. Lásd fentebb az Ibn-Gabirol-tól vett idézetet a 7 égről, 7 földről, stb.

Az Elsődleges Teremtést a Fény (a Szellem) Teremtésének hívják, a Másodlagost pedig a Sötétség (az anyag) Teremtésének.^{XIII/19} Mindkettőt megtaláljuk a *Genesis*-ben.^{XIII/20} Az első az önszülte istenek (Elohimek) kisugárzása, a második pedig a fizikai természeté.

Ezért mondja a *Zohar*:

Ó társaim, társaim, az ember kisugárzásként férfi is volt, asszony is volt, éppenúgy az Atya, mint az Anya részéről. És ez a szavak értelme. És Elohim mondá: „Legyen Világosság, és lőn Világosság!”... És ez a „kettős” ember!

Ami azonban a mi síkunkon világosság, az a felső világokban sötétség.

„Férfi és asszony... az ATYA (a Szellem) részéről” – ez az Elsődleges Teremtésre vonatkozik, az Anya (az anyag) részéről pedig a Másodlagosra. A kettős ember Adam Kadmon, a férfi és a nő elvont ösképe, és az elkülönült Elohim-ek. Az ember a Dhyân Chohan-tól ered, és egy „bukott angyal”, egy száműzött isten, ahogyan ezt be fogjuk mutatni.

Indiában ezeket a teremtéseket következőképpen írják le:^{XIII/21}

(I.) Az *Első Teremtés* a Mahattattwa Teremtés, azért nevezik így, mert ez volt annak az őseredeti ön-fejlődése, aminek Mahat-tá, a „tudatos és értelmes Isteni Elmévé”, ezoterikusan az „Egyetemes Lélek Szellemévé” kellett válnia.

Aszkéták legérdemesebbje, potenciája folytán (ezen ok potenciája folytán) minden létrehozott ok annak sajátos természeténél fogva következik be.

Majd máshol:

Látva, hogy valamennyi lény potenciái csakis Az (Brahma) megismerésén keresztül érthetők meg, aki túl van az érvelésen, a teremtésen és hasonlókon, az ilyen potenciák Brahma-nak tulajdoníthatók.

AZ tehát megelőzi a megnyilvánulást. „Mahat volt az első”, mondja a *Linga Purâna*, mert az Egy (az Az) se nem *első*, se nem *utolsó*, hanem *minden*. Exoterikusan azonban ez a megnyilvánulás a „Legfőbb Egy” *munkája*, vagy inkább egy Örök Ok természetes *hatása*, vagy ahogyan a Magyarázó mondja, talán úgy értették, azt jelenti, hogy Brahmâ akkor *teremtődött*(?), mivel Mahat-tal, a Legfőbb aktív értelmével, vagy a működő akaratával azonosították. Az ezoterikus filozófia ezt a „működő Törvénynek” nevezi.

A *Brâhmana*-k és a *Purâna*-k e tanításának helyes értelmezése jelenti a három vedantista szekta, az Advaita, a Dvaita és a Vishishthâdvaita között viszály csíráját. Az első helyesen úgy érvel, hogy Parabrahman – mivel az abszolút MINDEN-ként nincs semmilyen kapcsolatban a megnyilvánult világgal, a Végtelen nincs kapcsolatban a végessel – nem tud sem *akarni*, sem *teremteni*, és ezért Brahmâ, Mahat, Îshvara, vagy akárhogy nevezzék is a Teremtő Erőt, a teremtő istenek és a többi is, mind egyszerűen Parabrahman megtevéstől aspektusa a megfogalmazója elképzelése szerint. A másik két szekta viszont a Személytelen Okot a Teremtővel vagy Îshvara-val azonosítja.

A Vaishnava-k szerint azonban Mahat, vagy Mahâ-Buddhi az Isteni Elme *aktív működésében*, vagy Anaxagorasz szerint „egy rendelkező és intézkedő elme, amely minden dolognak az oka volt” – *Νοῦς ὁ διακοσμών τε καὶ πάντων αἰτίος*.

Wilson az első pillantásra felismerte a sokatmondó összefüggést Mahat és a föníciai Môt vagy Mut között, aki az egyiptomiaknál nőnemű volt, Moot Istennő, az Anya, „amely Mahat-hoz hasonlóan – mondja Wilson – a Szellem és az anyag keverékének(?) első terméke, és a Teremtés első csírája volt”. „Ex connexione autem ejus Spiritus proditit Mot... Hinc... semi-

^{XIII/19} Ezt nem szabad összekeverni a prekozmius „SÖTÉTSÉGGEL”, az Isteni MINDENNEL.

^{XIII/20} I. fejezet 2. és a II. fejezet eleje.

^{XIII/21} A hét teremtéssel foglalkozó következő idézetek – hacsak külön nem jelezzük – a *Vishnu Purâna*, I. könyv, I-V. fejezeteiből származnak.

nium omnis creaturæ et omnium rerum creatio” – mondja Brucker^{XIII/22}, még anyagiasabb és antropomorfikusabb színezetet adva a dolognak.

Mindazonáltal a tanítás ezoterikus értelme látszik az Elsődleges Teremtésről szóló, régi szanszkrit szövegek minden exoterikus mondatában, még felületes olvasáskor is.

A Legfőbb Lélek, a Világ *Mindent-átható* (Sarvaga) Szubsztanciája, miután belépett [behúzódott] az anyagba [prakriti-be] és a Szellembe [purusha-ba], *mozgásba hozta a változékony és a változtathatatlan princípiumokat*, megérkezett a Teremtés [manvantara] ideje.

A görögök Nous-a, ami (szellemi vagy isteni) Elme vagy Mens, Mahat, ugyanígy hat az anyagra, „belehatol”, és „mozgatja” azt:

Spiritus intus alit, totamque infusa per artus.
Mens agitat molem, et magno se corpore miscet.*

A föníciai kozmogóniában szintén a „Szellem saját princípiumaival keveredve indítja meg a teremtést”,^{XIII/23} ezzel azonos az Orphikus Hármasságról szóló tanítás, mert abban Phanes vagy Eros, a nyers, *elkülönületlen* kozmikus anyagot tartalmazó Chaos és Chronos, az idő a három együttműködő princípium, amelyek a Megismerhetetlen és Rejtett Pontból áradnak ki, és hozzák létre a „Teremtés” munkáját. Ezek pedig a hindu Purusha (Phanes), Pradhâna (Káosz) és Kâla (Idő). A jó Wilson professzor nem szereti ezt a gondolatot, ahogyan egyetlen keresztény pap sem, akármilyen liberális is legyen. Megjegyzi, hogy „a [Legfőbb Szellem vagy Lélek saját princípiumaival való] *keveredése nem mechanikus*, hanem a *közbeeső közegekre gyakorolt befolyás vagy hatás*, amely eredményeket hoz létre”. A *Vishnu Purâna* azon mondatát, hogy „ahogyan az illat csupán a közelségével hat az elmére, és *nem magára az elmére gyakorolt közvetlen működéssel*, úgy befolyásolja a Legfőbb a teremtés elemeit”, a tiszteletre méltó és tudós szanszkritológus helyesen így magyarázza: „Ahogyan az illatszerek nem tényleges érintkezés útján nyújtanak élvezetet az elmének, hanem a szaglószervre gyakorolt benyomás által, amelyet az az elméhez továbbít”. Hozzáfűzi még, hogy „a Legfőbb belépése... a szellembe és az anyagba is *kevésbé érthető*, mint az a nézet, amelyet más helyen találunk, hogy a Legfőbbel azonosított Szellem *beömlik* a Prakriti-be, vagyis csupán az anyagba”. Ezért jobban kedveli a *Pâdma Purâna* versét: „Ő, akit a Prakriti *férfijának* (szellemének) neveznek... ugyanez az isteni Vishnu lépett a Prakritibe”. Ez a nézet nyilvánvalóan közelebb áll a *Biblia* bizonyos verseinek képlékeny jellegéhez, amelyek a Patriarkákra vonatkoznak, mint például Lót, sőt Ádám is,^{XIII/24} és még más, ezeknél is antropomorfikusabb teremtésű. De éppen ez az, ami az embereket a *fallicizmushoz* vezette, mivel teljesen átítatta a keresztény vallást, kezdve a *Genezis* első fejezetétől a *Jelenések Könyvéig*.

Az ezoterikus tanítás azt tanítja, hogy a Dhyân Chohan-ok az Isteni Értelem vagy az Őseredeti Elme együttes összessége, és hogy az első Manu-k, a hét „elme-szülte” Szellemi Értelem azonosak az előbbivel. Ezért a III. Stanza Kwan-Shi-Yin-je, az „*Arany Sárkány, akiben a hét benne van*” az Őseredeti Logosz vagy Brahâmâ, az első megnyilvánult Teremtő Erő, a Dhyani Energiák pedig a Manu-k, vagy *összefoglalóan* Manu Svâyambhuva. Egyébként a Manu-k és a Mahat közötti közvetlen kapcsolatot könnyű meglátni. A Manu a *man*, „gondolkozni” szótöböl ered, a gondolkodás pedig az elméből indul ki. A kozmogóniában ez a ködképződés előtti időszak.

(II.) A *Második Teremtés*, Bhûta az elemi princípiumok vagy Tanmâtra-k teremtése, ezért hívták az elemi teremtésnek vagy Bhûtasarga-nak. Ez a Kozmosz előtti elemek vagy anyag

^{XIII/22} Akinek magyából minden élő dolog teremtetett. (I. 240.)

* „Lélek táplált, és a világszellem, mely előmlött

Összevegyülve velük vitt mozgást nagy tömegükbe.”

(Vergilius: *Aeneis* VI. énekéből, Lakatos István fordítása.) (a ford. megj.)

^{XIII/23} Brucker, ugyanott.

^{XIII/24} Hasonlítsuk össze a *Genezis*, XIX. 34 – 38-at és a IV. 1-et.

szétválása első leheletének időszaka. A Bhûtâdi „az elemek eredetét” jelenti, és megelőzi a Bhûtasarga-t, a „teremtést”, vagyis ezen elemek szétválását az őseredeti Âkâsha-ban, a Káoszban vagy az űrben.^{XIII/25} A *Vishnu Purâna* szerint ez a teremtés az Ahankâra hármas megnyilvánulásával együtt halad előre, és ehhez tartozik. Az Ahankâra-t énkultusznak fordítják, de inkább az „Én vagyok-ság” lefordíthatatlan fogalmát jelenti, amely elsőként árad ki Mahatból, vagyis az Isteni Elméből. Ez az egyéni lét első árnyékszerű körvonala, mert a „tisza” Ahankâra „szenvedélyessé” és végül kezdetlegessé vagy kezdetivé válik, ez „a tudatos és minden *öntudatlan* létezés eredete”, bár az ezoterikus iskola elutasítja azt a gondolatot, hogy bármi „öntudatlan” lehessen, kivéve itt, a káprázat és tudatlanság síkján. A Második Teremtés e szintjén jelenik meg a Manu-k második hierarchiája, a Dhyân Chohan-ok vagy Dévák, akik-től a forma (rûpa) ered, ők a Chitrashikhandina-k, a „Ragyogó Fejűek” vagy a Riksha-k, azok a Rishi-k, akik a Nagymedve hét csillagának éltető lelkeivé váltak.^{XIII/26} Csillagászati és kozmogóniai nyelven ez a teremtés a tűzköd időszakra, a kozmikus élet első szintjére vonatkozik annak kaotikus állapota után,^{XIII/27} amikor az atomok a Laya-ból előjönnek.

(III.) A *Harmadik Teremtés* vagy az Indriya Teremtés az Ahankâra módosult formája volt, az „Én” (Aham „Én-t” jelent) fogantatása, amit a szerves teremtésnek vagy az érzékek teremtésnek, Aindriyaka-nak hívják. „Ez a három volt a Prâkrita Teremtés, a szétválasztatlan természet szétválasztott fejlődései, amelyet az elkülönületlen princípium előzött meg”. Az „előzött meg” helyett itt azt kellene mondanunk: „amely Buddhi-val kezdődött”, mert az utóbbi nem is elkülönült, nem is elkülönületlen mennyiség, hanem mindkét tulajdonsággal rendelkezik az emberben is, a Kozmoszban is. A Buddhi egy egység, vagy emberi Monád a káprázat síkján, amint kiszabadult az Ahankâra három formájából, és megszabadult a földi manaszától, tényleg egy állandó mennyiséggé válik, mind időtartamban, mind kiterjedésben, mivel örökévaló és halhatatlan. Korábban azt mondták, hogy a Harmadik Teremtést, „amely bővelkedik a jóság minőségében”, Ūrdhvasrotas-nak nevezik, pár oldallal később pedig az Ūrdhvasrotas Teremtésre úgy hivatkoznak, mint a „hatodik teremtésre... vagy az istenségek teremtésére”. Ez világosan azt mutatja, hogy a korábbi és a későbbi manvantara-kat tudatosan összekeverték, hogy a beavatatlanok elől elrejtse az igazságot. Ezt nevezik az orientalisták „következetlenségnek” és „ellenmondásnak”. „Az Értelemmel kezdődő három Teremtés elemi teremtés, de a hat teremtés, amely abból a sorozatból indul ki, amiben az Értelem az első, Brahmâ műve”.^{XIII/28} Itt a „teremtések” mindenütt a *fejlődés szintjeit* jelentik. A Mahat, az „Értelem” vagy Elme – amely a Manas-nak felel meg, az előbbi ugyanis a kozmikus síkon, az utóbbi pedig az emberi síkon van – itt is alacsonyabban áll a Buddhi-nál, vagyis a felső isteni Értelemnél. Ezért, amikor a *Linga Purâna*-ban azt olvassuk, hogy „az első Teremtés a Mahat-é

^{XIII/25} Vishnu egyaránt Bhûtesha, „Az elemek és minden dolog Ura” és Vishvarûpa, az „Egyetemes Szubsztancia” vagy Lélek.

^{XIII/26} Az „utó-típusaikkal” kapcsolatban hasonlítsuk össze Trithemius, Agrippa tanítójának a XVI. században írt értekezésével, amelynek címe: „A hét Másodlagos vagy Szellemi Értelemről, akik Isten után mozgásba hozták a Világegyetemet”. Ez az értekezés titkos ciklusokon és több jóslaton kívül bizonyos tényeket és hittételeket közöl a Geniuszokról vagy az Elohimokról, akik a világ folyásának hétszeres szintjeit vezetik, és azokon uralkodnak.

^{XIII/27} Az orientalisták elejétől fogva nagy nehézségekbe ütköztek a purânai „teremtések” bármilyen lehetséges sorrendjével kapcsolatban. Wilson nagyon gyakran összekeveri Brahman-t Brahmâ-val, amiért a követői kritizálták is. Fitzedward Hall a *Vishnu Purâna* fordítására az „eredeti szanszkrit szövegeket” jobban kedvelte a Wilson által használt szövegeknél. „Ha Wilson professzor élvezhette volna azokat az előnyöket, amelyekben a hindu filozófia tanulmányozói napjainkban részesülnek, kétségtelenül másképpen fejezte volna ki magát” – mondja munkái kiadója. Ez arra a válaszra emlékezteti az embert, amelyet Thomas Taylor egyik rajongója adott azoknak a tudósoknak, akik Platón-fordításait bírálták: „Lehet, hogy Taylor kevésbé tudott görögül, mint bírálói, de jobban megértette Platont”. Jelenlegi orientalistáink sokkal jobban eltorzítják a szanszkrit szövegek *misztikus* értelmét, mint Wilson bármikor is, noha ő is tagadhatatlanul nagyon súlyos hibákat követett el.

^{XIII/28} *Vâju Purâna*.

volt, mert elsőként az Értelme nyilvánul meg”, akkor ezzel a (meghatározott) teremtéssel a mi rendszerünk, sőt a Földünk első fejlődésére kell utalnunk, mivel a megelőző teremtések közül a *Purâna*-kban egyet sem tárgyalnak, hanem csak elvételre céloznak rájuk.

Az első Halhatatlanok e teremtése, a Devasarga az utolsó a sorozatban, és egyetemes jelentésű, nevezetesen általánosságban az evolúcióra utal, nem pedig kifejezetten a mi Manvantara-nkra, ami újra és újra ugyanúgy kezdődik, és ez mutatja, hogy több különböző Kalpa-ra vonatkozik. Mert azt mondják: „az elmúlt [Pâdma] Kalpa végén az isteni Brahmâ felébredt alvása éjjeléből, és üresnek látta a világegyetemet”. Majd látjuk Brahmâ-t, amint még egyszer végigmegy a „hét teremtésen” a fejlődés másodlagos szintjén, megismételve az első hármat a tárgyasíkon.

(IV.) A *Negyedik Teremtés* a Mukhya vagy Elsődleges, mivel ez kezdi meg a négyes sorozatot. Sem az „élettelen” testek, sem a „mozdulatlan dolgok” fogalma – ahogyan Wilson fordította – nem ad helyes elképzelést a szanszkritban használt kifejezésekről. Nemcsak az ezoterikus filozófia utasítja el a gondolatot, hogy bármilyen atom „szervetlen” lenne, mert ugyanezt találjuk az ortodox hinduizmusban is. Sőt, Wilson maga mondja: „Valamennyi hindu rendszer azt tartja, hogy a növényi testekben is van élet”.^{XIII/29} Charâchara, vagy a rokonértelmű sthâvara és jangama fordítása ezért nem pontos, ha „élő és élettelen”, „érző lények” és „öntudatlanok”, vagy „tudatos és öntudatlan lények”, stb. szavakkal fordítják. Helyesebb lenne a „mozgó és mozdulatlan” kifejezés, „mivel azt tartják, hogy a fáknak is van lelkük”. A Mukhya a növényi birodalom „teremtése”, vagy inkább szerves fejlődése. Ebben a másodlagos időszakban az elemi vagy kezdetleges birodalmak három foka fejlődik ki ebben a világban, s ezek *fordított* sorrendben megfelelnek a három Prâkriti Teremtésnek Brahmâ tevékenységének elsődleges időszakában. A *Vishnu Purâna* szavaival, ahogyan abban az időszakban „az első teremtés a Mahatâ vagy az Értelme volt. A második kezdeti princípiumoké, (a Tanmâttra-ké). A harmadik az érzékek (Aindriyaka) teremtése volt, úgy ebben az elemi erők sorrendje a következő: (1) a *születő* értelmi és fizikai erőközpontok, (2) a kezdeti princípiumok, mondhatjuk *idegerőnek* és (3) a születő tudatos észlelés, amely az alsórendű birodalmak Mahatâ-ja, és különösen fejlett az elementálok harmadik rendjében. Ezeket követi az ásványok tárgyasíkon birodalma, amelyben ez a „tudatos észlelés” teljesen szunnyadó állapotú, és csak a növényekben fejlődik ki újra. A Mukhya Teremtés tehát a középen levő pont a három alsó és három felső birodalom között, amelyek a Kozmosz és a Föld hét ezoterikus birodalmát képviselik.

(V.) Az *Ötödik Teremtés* a Tiryaksrotas vagy Tairyagyonya Teremtés,^{XIII/30} a „(szent) állatok” teremtése, amely a Földön a kizárólag néma állatok teremtésének felel meg. Amit az Elsődleges Teremtésben „állatokon” értenek, az az ébredő tudat, vagy az „öntudatlan érzékelés” csírája, ami a Földön halványan észlelhető néhány érzékeny növényben és határozottabban az egysejtű monera-ban.^{XIII/31} A mi bolygónkon az első kör folyamán az állati „teremtés” megelőzi az emberét, viszont az emlősállatok az emberből fejlődnek a negyedik körben a fizikai síkon. Az első körben az állati atomok fizikai emberi formává tapadnak össze, a negyedik körben viszont ennek ellenkezője történik az életben kifejlesztett magnetikus tulajdonságok-

^{XIII/29} *Collected Works*, III. köt. 381. oldal.

^{XIII/30} Wilson professzor ezt úgy fordítja, mintha az állatok a „teremtés” skáláján magasabban lennének, mint az istenségek vagy az angyalok, noha a további szövegből nagyon világosan kiderül a dévák kapcsolatos igazság. Ez a „teremtés” – mondja a szöveg – mind elsődleges (Prâkrita) mind másodlagos (Vaikrita). Másodlagos, amennyiben az istenek Brahmâ-tól, az anyagi világegyetemünk *személyes*, antropomorfikus *teremtőjétől* való származására vonatkozik, elsődleges pedig Rudra-t illetően, aki az első princípium közvetlen terméke. Rudra nemcsak Shiva egyik elnevezése, hanem magába foglal teremtő erőket, angyalokat és embereket is, ahogyan ezt később látni fogjuk.

^{XIII/31} Sem növény, sem állat, hanem a kettő közötti lény.

nak megfelelően. Ez pedig a „metempsichózis”.^{XIII/32} A fejlődés ezen ötödik szintjét, amelyet exoterikusan „Teremtésnek” hívnak, mind az elsődleges, mind a másodlagos időszakban láthatjuk, az elsőben szellemiként és kozmikusként, a másodikban anyagiként és földiként. Ez az archebiosis vagy élet-eredet, „eredet” természetesen csak annyiban, amennyiben az élet *megnyilvánulására* vonatkozik mind a hét síkon. A fejlődés ezen időszaka az, amelyben az abszolút örök, egyetemes mozgás vagy rezgés, az, amit ezoterikus nyelven a „Nagy Lélegzetnek” hívnak, szétválik az őseredeti, első megnyilvánult atomra. Ahogyan a kémiai és a fizikai tudományok fejlődnek, ezt az okkult alapigazságot egyre inkább igazolja a tudomány világa, napról napra nagyobb tért hódít az a tudományos hipotézis, hogy az anyag legegyszerűbb elemei is természetükben azonosak, és csak abban különböznek egymástól, hogy atomjaik a molekulákban, vagyis az anyagdarabkákban különböző eloszlásúak, vagy pedig atomjaik rezgési módjaiban.

Így ahogyan az Elsődleges Teremtésben az őseredeti életcsíra szétválásának meg kell előznie a Létezés *harmadik* csoportjába vagy hierarchiájába tartozó Dhyân Chohan fejlődését, mielőtt azok az istenek testet ölthetnének első éterikus formájukban (rûpa-jukban), úgy az állati teremtésnek ugyanebből az okból *meg kell előznie* „az isteni embert” a Földön. És emiatt találjuk a *Purâna*-kban, hogy „az ötödik, a Tairyagyonya Teremtés az állatok teremtése volt”.

(VI.) A *Hatodik Teremtés* az Űrdhvasrotas, vagyis az istenségek teremtése. Ezek az istenségek azonban egyszerűen csak az első faj ősalakjai, a saját „puha csontú”, „elme-szülte” le származottaik atyái. Ők azok, akik az „izzadtság-szülték” kifejlesztőivé váltak – ezt a kifejezést a IV. kötetben fogjuk megmagyarázni.

„A teremtett lények – magyarázza a *Vishnu Purâna* – noha [egyéni formáikban] elpusztulnak a felbomlás időszakaiban, mégis mivel a *korábbi létezéseikben* elkövetett jó és rossz cselekedetek hatása alatt állnak, soha nem kerülhetik ki ezek következményeit. Amikor pedig Brahmâ újra létrehozza a világot, ők akarátának leszármazottai.”

„Összpontosítva *elméjét önmagában* [jóga-akarás], Brahmâ megteremti a lények négy rendjét, amelyeket isteneknek, démonoknak, ősöknek és embereknek neveznek”. Az ősök itt az ember első gyökérfajának ősalakjait és kifejlesztőit jelenti. Az ősök a Pitri-k, és hét osztályuk van. Az *exoterikus* mitológiában azt mondják, hogy „Brahmâ oldalából” születtek, mint Éva Ádám bordájából.

Végül a Hatodik Teremtést követi és általánosságban a „Teremtést” bezárja:

(VII.) A *Hetedik Teremtés*, az Arvâksrotas lények kifejlődése, „ami az ember kifejlődése volt”.

Az említett „Nyolcadik Teremtés” egyáltalában nem is Teremtés, ez ismét egy „félrevezetés”, mert egy tisztán mentális folyamatra vonatkozik: a „Kilencedik Teremtés” felismerésére, amely viszont egy hatás, amennyiben a Másodlagos Teremtésben megnyilvánul az, ami egy „Teremtés” volt az Elsődleges (Prâkrita) Teremtésben.^{XIII/33} Tehát a Nyolcadik, Anugraha-nak nevezett Teremtés, a Pratyayasarga, vagy a sânkhya-k Értelmi Teremtése^{XIII/34} „az a teremtés, amelyet *felfoghatunk* [ezoterikus aspektusában], és amelyet értelmünk is elfogad (Anugraha), szemben a *szerves teremtéssel*”. Ez az „istenek” teljes sorozatához és különösen a Kumâra-khoz való viszonyunk helyes felfogása. A Kumâra-k az úgynevezett „Kilencedik Teremtés”, ami valójában a Hatodik egyik aspektusa vagy visszatükröződése a mi (a Vaivasvata) manvar-

^{XIII/32} *Five Years of Theosophy*, 276. oldal, „Mineral Monad” cikk. [metempsichózis = lélekvándorlás – a ford.]

^{XIII/33} Wilson professzor megjegyzi, hogy „Rudra és a szentek születésével kapcsolatos e gondolatokat, úgy tűnik, a shaiva-któl *vették át*, és ügyetlenül oltották be a Vaishnava rendszerbe”. Az ezoterikus jelentésnek kellett volna utánanéznie, mielőtt megkockáztatott volna egy ilyen hipotézist.

^{XIII/34} Lásd: *Sânkhya Kârikâ*. 46. vers, 146. oldal.

tara-nkban. „Van egy kilencedik, a Kaumâra Teremtés, amely elsődleges is és másodlagos is”, mondja a *Vishnu Purâna*, a legrégebbi az ilyen szövegek között.^{XIII/35} Ahogyan egy ezoterikus szöveg magyarázza:

A Kumâra-k közvetlenül a Legfőbb Princípiumból származó Dhyâni-k, akik a Vaivasvata Manu idôszakban újra megjelennek, hogy elôbbre juttassák az emberiséget.^{XIII/36}

Ezt a *Vishnu Purâna* fordítója megerôsíti, megjegyezve, hogy „ezek a bölcsek... addig élnek, mint Brahmâ, aki csak az *elsô* Kalpa-ban teremti meg ôket, noha teremtésüket általában és következtelenül a [másodlagos] Vârâha vagy a Pâdma Kalpa-ba helyezik”. Így a Kumâra-k exoterikus értelemben „Rudra-nak vagy Nîllohita-nak, Shiva egyik formájának Brahmâ általi, és Brahmâ bizonyos más elme-szülte fia általi teremtése”. Az ezoterikus tanítás szerint azonban ôk a fizikai emberben levô valódi szellemi ÉN szülô, a felsôbb Prajâpati-k, míg a Pitrik vagy az alsôbb Prajâpati-k csupán az emberi fizikai forma modelljének atyái, amelyet „saját képmásukra” alkottak meg. Négyet (és esetenként *ötöt*) nyíltan említenek az exoterikus szövegek, három Kumâra azonban titkos.

„A négy Kumâra Brahmâ elme-szülte Fiai. Egyesek szerint *heten vannak*”.^{XIII/37} Mindezt a hét Vaidhâta-t – ami a Kumâra-k apai neve – „az Alkotó Fiait” az Îshvara Krishna *Sânkhya Kârîkâ*-ja említi és írja le, amihez Gaudapâdâchârya (Shankarâchârya Paraguru-ja) fűzött magyarázatot. Ez a Kumâra-k természetét tárgyalja, de tartózkodik attól, hogy *név szerint* említse mind a hét Kumâra-t, ehelyett „Brahmâ hét fiának” nevezi ôket, ami igaz is, mert Brahmâ teremtette ôket Rudra-ban. A műben ismertetett nevek: Sanaka, Sanandana, Sanâtana, Kapila, Ribhu és Panchashikha. Ezek azonban valamennyien csak *álnevek*.

Az exoterikus négy Sanatkumâra, Sananda, Sanaka és Sanâtana, az ezoterikus három pedig Sana, Kapila és Sanatsujâta. Érdekes ismét különös figyelmet fordítani a Dhyân Chohan-ok ezen osztályára, mert itt húzódik a nemzés és az öröklődés titka, amelyre a VII. Stanzához fűzött magyarázatban utaltunk, ami az angyali lények négy rendjét tárgyalja. A IV. kötet megmagyarázza az Isteni Hierarchiában elfoglalt helyüket. Addig is nézzük meg, mit mondanak róluk az exoterikus szövegek.

Nem mondanak sokat, sőt semmit sem mondanak annak, aki nem tud a sorok között olvasni. „Itt a többi *Purâna*-hoz kell folyamodnunk, hogy fényt derítsünk erre a fogalomra” – jegyzi meg Wilson, aki egy pillanatig sem sejti, hogy a „Sötétség Angyalaival”, egyháza mítikus „nagy ellenségével” van dolga. Ezért nem tud többet „kideríteni”, mint hogy „ezek [az istenségek] megtagadva az utódok teremtését, [és így Brahmâ ellen fellázadva] mindig – ahogyan ezt az első [Sanatkumâra] neve ki is fejezi – ifjak maradtak, Kumâra-k, tehát mindig tiszták és ártatlanok. Ezért hívják teremtésüket is a Kaumâra teremtésnek”. A *Purâna*-k azonban talán egy kicsivel jobban megvilágítják a kérdést. „Mivel ő mindig az marad, aminek született, ezért itt ifjúnak nevezik, és ezért ismerik jól a Sanatkumâra néven”.^{XIII/38} A *Shaiva Purâna* a Kumâra-kat mindig jógikként írja le. A *Kurma Purâna*, miután felsorolta ôket, ezt mondja: „Ez az öt, ôh, brahminok, jögi volt, akik teljesen mentesek voltak a szenvedélytől”. *Öten* vannak, mert két Kumâra *elbukott*.

Az orientalisták néhány fordítása annyira megbízhatatlan, hogy például a *Hari Vamsha* francia fordításában ezt olvassuk: „A hét Prajâpati, Rudra, Skanda (a fia) és Sanatkumâra

^{XIII/35} Parâshara-t, a védikus Rishi-t, aki Pulastya-tól kapta a Vishnu Purâna-t, és Maitreya-nak tanította, az orientalisták különböző korszakokba helyezik. Ahogyan a *Hindu Classical Dictionary* helyesen megjegyzi: „A ő korszakával kapcsolatos találgatások nagyon eltérők, i. e. 575 és i. e. 1391 évek között változnak, és *megbízhatatlanok*”. Ez igaz, de nem kevésbé megbízhatatlanok, mint a szanszkritológusok bármely más időpontja, akik hírese az önkényes képzelődéseikről.

^{XIII/36} Ôk valóban egy „különleges” vagy külön „teremtést” jelezhetnek, mivel ôk azok, akik testet öltve az első két gyökérfaj és a harmadik gyökérfaj nagy részének értelem nélküli emberi burkaiban, úgy mond egy *új fajt* teremtenek, a gondolkodó, öntudatos és *isteni* embereket.

^{XIII/37} *Hindu Classical Dictionary*.

^{XIII/38} *Linga Purâna*, előző, LXX. szakasz, 174.

hozzáfogtak a lények teremtéséhez”. Wilson viszont bebizonyítja, hogy az eredeti szöveg így szól: „Ez a hét... utódot hozott létre, és így tett Rudra is, de Skanda és Sanatkumâra visszahagyta erejüket, tartózkodtak (a teremtéstől)”. A „lények négy rendjére” néha Ambhâmsi-ként hivatkoznak, ami Wilson szerint „szó szerint Vizeket” jelent, és „egy misztikus fogalomnak” tartja. Kétségtelenül az, de nyilvánvalóan nem sikerült felfogni a *valódi* ezoterikus jelentését. A „Vizek” és a „víz” az Akâsha-nak, a „Tér Őseredeti Óceánjának” a szimbólumai, amelyen Nârâyana, az önmagától eredő Szellem mozog, arra ledőlve, *ami a saját utóda*.^{XIII/39} „A víz Nara teste, így hallottuk magyarázni a víz nevét. Mivel Brahmâ a vízen pihen, Nârâyana-nak hívják”.^{XIII/40} „Purusha, a tiszta, tisztának teremtette a vizeket.” Ugyanakkor a víz a *harmadik* princípium az anyagi Kozmoszban, és harmadik a Szellem birodalmában: a Tűz, a Láng, az Akâsha, az Éter, a Víz, a Levegő, a Föld *Szelleme*, a létezés minden *síkján* a kozmikus, sziderikus, pszichikus, szellemi és misztikus, *mindenelőtt okkult* princípiumok. „Az Istenek, a Démónok, a Pitrik és az emberek” alkotják a lények négy rendjét, amelyre az Ambhâmsi fogalmat alkalmazzák, mert ők mind az Akâshai Óceán (misztikus értelmű) *Vizeinek*, és a természetben levő *harmadik* princípiumnak a termékei. A Védákban ez az istenek szinonimája. A Pitri-k és a földi emberek egy magasabb síkon levő istenek és démonok (szellemek) átalakulásai vagy újraszületései. A víz egy másik értelemben a női princípium. Vénusz Aphrodite a megszemélyesített Tenger és a szerelem istenének az anyja, aki valamennyi isten alkotója ugyanúgy, mint a keresztény Szűz Mária a Mare, a tenger, a Szeretet, a Kegyelem és az Irgalom nyugati Istenének az anyja. Ha az ezoterikus filozófia tanulmányozója mélyen elgondolkodik a témán, akkor biztosan rá fog jönni, hogy az Ambhâmsi fogalom milyen sokatmondó az Égi Szűzzel, az alkimisták Mennyei Szűzével, sőt még a modern baptisták Kegyelem Vízével kapcsolatban is.

A Dhyân Chohan-ok vagy Dévák mind a hét nagy osztálya közül egyhez sincs az emberiségnek nagyobb köze, mint a Kumâra-khoz. Oktalanok a keresztény teológusok, akik *Bukott* Angyalokká alacsonyították le őket, most pedig Sátánnak és démonoknak nevezik, mivel azok közül a mennyei lakosok közül, akik „megtagadják, hogy teremtsenek”, a legkiemelkedőbb helyek egyikét Michael Arkangyálnak – a nyugati és keleti egyházak legnagyobb védőszentjének – kell adni, aki két néven szerepel, mint Szt. Mihály, és mint feltételezett földi mása, Szt. György, aki a Sárkányt legyőzte.

A Kumâra-k, Brahmâ-Rudra vagy Shiva elme-szülte fiai, Shiva-nak, a Mahâyogi-nak, India valamennyi jogija és misztikusa nagy pártfogójának leszármazottai, aki misztikus értelemben *az emberi szenvedélyek és a fizikai érzékek szörnyű és félelmetes pusztítója*, amik a *belső* örök ember növekedésének és a magasabb szellemi érzékelése kifejlődésének állandóan útjában állnak.

Shiva-Rudra a Romboló, ahogyan Vishnu a Fenntartó, és mindkettő a szellemi és a fizikai természet megújítója. Ahhoz, hogy egy növény életre kelhessen, a *magnak* meg kell halnia. Ahhoz, hogy az ember tudatos lényként az örökkévalóságban élhessen, a szenvedélyeinek és az érzékeinek meg kell halniuk, mielőtt teste is meghal. „Élni annyi, mint meghalni, és meghalni annyi, mint élni”, ezt nem igazán értették meg a nyugaton. Shiva, a Romboló a szellemi ember teremtménye és megváltója, mivel ő a természet jó kertésze. Kigyomlálja a növényeket, az emberieket és kozmikusokat egyaránt, és megöli a fizikai ember szenvedélyeit, hogy a szellemi ember érzékeléseit keltse életre.

Maguk a Kumâra-k – mivel „szűz aszkéták” – tehát megtagadták az emberi *anyagi* lény teremtését. Helyesen feltételezhetünk egy közvetlen kapcsolatot a keresztény Michael Arkangyallal, az Apophis Sárkánnyal küzdő „szűz harcossal”. Ennek a sárkánynak az áldozata minden lélek, amely túlságosan lazán kapcsolódik halhatatlan szelleméhez, az angyalhoz, aki a gnosztikusok szerint ugyanúgy *megtagadta, hogy teremtsen*, ahogyan a Kumâra-k is tették.

^{XIII/39} Lásd: *Manu*, I. 10.

^{XIII/40} Lásd: *Linga*, *Vâju* és *Mârkândeja Purâna*-k.

Vajon nem a zsidók e védőangyala *uralkodik-e* Szaturnuszon (aki Shiva vagy Rudra) és a szombaton, Szaturnusz napján? Nem egy-lényegűnek mutatják-e be őt az atyjával (Szaturnusszal), és nem nevezik-e az Idő Fiának, Kronosznak vagy Kâla-nak, Brahmâ (Vishnu és Shiva) egyik formájának? És nem a görögök Régi Idője-e a kaszájával és homokórájával, aki azonos a kabbalisták Napok Vénjével, aki ugyanaz, mint a hinduk Örökkévalója, a *három az egyben* alakú Brahmâ, akinek neve szintén Sanat, az Öreg. Minden Kumâra a Sanat vagy Sana előnevet viseli. Shanaishchara pedig a Szaturnusz, a Shani bolygó, Szaturnusz király, akinek Egyiptomban a minisztere az első Thot-Hermes volt. Így azonosítják őket a bolygóval is, és az istennel (Shivá-val) is, akiket viszont Szaturnusz ösképeiként mutatják be, aki ugyanaz, mint Bel, Baal, Shiva és Jehovah Sabbaoth, az Arc Angyala, aki Mikael (מִיכָאֵל) „aki olyan, mint Isten”. Ő a zsidók pártfogó- és védőangyala, ahogyan ezt Daniel mondja, és még mielőtt a Kumâra-kat démonokká és bukott angyalokká alacsonyították le azok, akik még igazi nevüket sem ismerték, a görög ophiták, akik a kezdeti görög egyháztól elszakadt és különvált római katolikus egyház okkult hajlamú elődei és előhírnökei voltak, Michaelt Ophiomorphos-ukkal, a lázadó és ellenszegülő szellemmel azonosították. Ez nem egyebet jelent szimbolikus módon, mint Ophis, az Isteni Bölcsesség vagy Christos ellentétes aspektusát. A *Talmud*-ban Mikael a „Víz Hercege”, és a hét Szellem vezetője, ugyanabból az okból, amiért sok más ösképének egyikét, Sanatsujâta-t, a Kumâra-k vezetőjét a *Vishnu Purâna* magyarázata szerint Ambhâmsi-nak, „Vizeknek” hívják. Miért? Mert a Vizek a Nagy Mélység, a Tér vagy Káosz Őseredeti Vizeinek egy másik neve, és „Anyát”, Ambâ-t is jelent, vagyis Aditi-t és Akâsha-t, a látható világegyetem Mennyei Szűzanyját. Továbbá „az Özönvíz Vizeit” a „Nagy Sárkánynak”, vagy Ophis-nak, Ophiomorphos-nak is nevezik.

A Rudra-kat, a „tűzszellemi” hetes jellegükben az V. kötetben fogjuk megemlíteni. Ott foglalkozni fogunk a kereszttel (3+4) is, ősi és későbbi formáival, és összehasonlítási célból párhuzamba fogjuk állítani a pythagoraszai számokat és a héber metrológiát. A *hetes* számnak, mint a természet gyökérszámának rendkívüli fontossága így nyilvánvalóvá fog válni. Meg fogjuk vizsgálni ezt a számot a *Védák* és a kaldeai szentírások szempontjából, ahogyan Egyiptomban ismerték időszámításunk előtt évezredekkel, és ahogyan a gnosztikus feljegyzésekben megjelenik. Be fogjuk mutatni, hogyan ismerte el alapvető számként fontosságát a fizikai tudomány, és meg fogjuk próbálni bebizonyítani, hogy az egész ókorban a *hetes* számnak tulajdonított fontosság nem műveletlen papok hóbortos képzelődéséből, hanem a természeti törvény alapos ismeretéből eredt.

XIV. fejezet A négy elem

METAFIZIKAILAG és ezoterikusan csak *Egy Elem* van a természetben, és ennek gyökerénél az Istenség van, az úgynevezett *hét* elem pedig, amelyből öt már megnyilvánult és bebizonyította létezését, annak az Istenségnek a fátyla, öltözéke, akinek lényegéből közvetlenül ered az Ember, akár fizikai, pszichikai, értelmi vagy szellemi emberről van is szó. Általában csak négy elemről beszélnek a későbbi ókorban, és ötöt csak a filozófia ismer el. Mert az éter teste még nem teljesen nyilvánult meg, noumenonja pedig még a „Mindenható Atya Æther”, a többi szintézise. De mik is ezek az elemek, amelyekről a kémia és fizika most fedezte fel, hogy összetett testeik számtalan al-elemet tartalmaznak úgy, hogy már a hatvan vagy hetven sem öleli fel feltételezett teljes számukat? Kövessük most a fejlődésüket, legalábbis a *történelmi* kezdetüktől fogva.

A négy elemet Platón teljesen jellemezte, amikor azt mondta, hogy ezek azok, „ami az *összetett testeket alkotja és felbontja*”. Ennek következtében a Kozmosz-imádás, még legroszszabb megnyilvánulásában sem volt soha az a fetisizmus, amely valamely dolog passzív külső formáját és anyagát tiszteli és imádja, hanem mindig a benne levő *noumenon*-ra tekintett. A

tűz, a levegő, a víz és a föld csak látható öltözetei, jelképei voltak a láthatatlan éltető lelkeknek vagy szellemeknek, a kozmikus isteneknek, akiknek a tudatlanok és hiszékenyek imádatával, a bölcsebbek pedig egyszerű, de tiszteletteljes elismeréssel adóztak. Viszont a noumenoni elemek jelenségekben megnyilvánult alosztályait úgynevezett elementálok, alsó szintű „természetszellemek” éltették.

Môchus teogóniájában első helyen találjuk az étert, utána pedig a levegőt, azt a két princípiumot, amelyből Ulom, a Felfogható (*νοητός*) Isten, a látható anyagi világegyetem megszületik.^{XIV/1}

Az orphikus himnuszokban az Eros-Phanes a Szellemi Tojásból fejlődik ki, amelyet az Ætheri Szelek termékenyítenek meg, a Szél ugyanis „Isten Szelleme”, amelyről azt mondják, hogy az Ætherben mozgó, „a káosz felett lebegő” Isteni Gondolat. A hindu *Kathopanishad*-ban Purusha, az Isteni Szellem már szemben áll az ösanyaggal, és ezek egyesüléséből ered a Világ nagy Lelke, „Mahâ-Âtmâ, Brahman, az Élet Szelleme”.^{XIV/2} Az utóbbi elnevezések ismét az Egyetemes Lélekkel, vagy Anima Mundi-val azonosak, amelynek legutolsó és legelső osztálya a teurgisták és a kabbalisták Asztrális Fénye.

Platón és Arisztotelész elemei (*στοιχεῖα*-i) tehát kozmikus világunk négy nagy osztályához kapcsolódó *testnélküli princípiumok* voltak, és Creuzer joggal határozza meg ezeket az ősi hiedelmeket, hogy „a *mágia egy fajtája, pszichikai pogányság és potenciák istenítése*, egy felmagasztosítás, amely a hívőket szoros közösségbe hozta ezekkel a potenciákkal”.^{XIV/3} Valójában olyan szorosba, hogy e potenciák vagy erők hierarchiáit a megmérhetőtől a megmérhetetlenig egy hét fokozatú skálára osztották. Ezek hetességek, de nem mesterséges segédeszközként megértésük könnyítésére, hanem azok valódi *kozmosz* osztályozásában, kémiai vagy fizikai összetételüktől kezdve azok tisztán szellemi összetételéig. Istenek a tudatlan tömegek számára, független és mindenek fölötti istenek, démonok a fanatikusok számára, akik bár lehetnek gyakran értelmesek, mégsem képesek megérteni e filozófiai mondat *szellemét: in pluribus unum*. A hermetikus filozófus számára ők a *viszonylag* „vak” vagy „értelmes” Erők, attól függően, hogy a bennük levő princípiumok melyikével foglalkozik. Hosszú évezredekre volt szükség, amíg végül a mi művelt korunkban egyszerű kémiai elemekké szülyedtek.

Mindenesetre a jó keresztényeknek, különösen pedig a *Bibliához* ragaszkodó protestánsoknak nagyobb tiszteletet kellene mutatniuk a négy elem iránt, ha Mózeset is tisztelik. Mert a *Bibliából*, a *Pentateuch* minden oldalából kitűnik, milyen nagy fontosságot és misztikus jelentőséget tulajdonított nekik a héber Törvényhozó. A szentek szentjét tartalmazó sátor egy kozmikus jelkép volt, amit egyik jelentésében az elemeknek, a négy világtájnak és az éternek szenteltek. Josephus szerint fehérben, az éter színében építették meg. Ez pedig azt is megmagyarázza, hogy az egyiptomi és héber templomokban – alexandriai Kelemen szerint^{XIV/4} – a *sanctum sanctorum*-ot, (amit ma a keresztény templomokban az oltár képvisel) ahova kizárólag a papoknak volt szabad belépniük, miért választotta el öt oszlopra felerősített, óriási függöny attól a résztől, ahol a beavatatlanok tartózkodhattak. A függöny *négy* színével a négy alapvető elemet jelképezte, az öt oszlop pedig az istennel kapcsolatos tudást jelentette, amelyet az ember *öt* érzékszervével, a *négy* elem segítségével szerezhet meg.

Cory *Ancient Fragments* című művében az egyik „Kaldeai Orákulum” úgy fejezi ki az elemekkel és az éterrel kapcsolatos gondolatait, hogy nyelvezete nagyon hasonlít napjaink két kiváló tudósa által írt munka, az *Unseen Universe* nyelvezetéhez.

Kijelenti, hogy minden dolog az éterből eredt, és minden oda is tér vissza, minden dolog képe kitörülhetetlenül oda van bevésve, és az a csíráknak, vagy az összes látható forma maradványainak, sőt még a gondolatoknak is a tárháza. Úgy tűnik, mintha ez a körülmény erősen

^{XIV/1} Movers: *Phoinizer*, 282. oldal.

^{XIV/2} Weber: *Akademische Vorlesungen* 213, 214, stb.

^{XIV/3} IX. könyv, 850. oldal.

^{XIV/4} *Stromata*, I. köt. V. 6.

alátámasztaná a mi állításunkat, hogy bármit is fedezzenek fel napjainkban, azt „egyszerű gondolkodású őseink” már sok ezer évvel korábban felfedezték.

Honnan eredt a négy elem és a héberek malachim-je? A rabbiknak és a későbbi egyházatyáknak teológiai fortéllyal sikerült őket beleolvasztani Jehovah-ba, de eredetük azonos minden más nép kozmikus isteneinek eredetével. Az elemek szimbólumai, akár az Oxus partján születtek, akár Felső-Egyiptom forró homoksivatagaiban, akár a thessaliali szent havasok lejtőit és csúcsait borító vad, rejtelmes, havas erdőiben, akár Amerika pampáin, megismételjük, szimbólumaik mindig ugyanazok, amikor a forrásukig követjük őket. Akár egyiptomi, pelazgiai, árja vagy szemita volt a Genius Loci, a helyi isten, egységében ő fogta át az egész természetet, de különösen a négy elemet nem inkább, mint bármely más alkotásukat, mint például a fákat, a folyókat, a hegyeket, vagy a csillagokat. A Genius Loci – az ötödik gyökérfaj utolsó alfajainak egy nagyon késői utógondolata, amikor eredeti és nagyszerű jelentése szinte már elveszett – sokféle néven valamennyi társát képviselte. Jove-ként vagy Agni-ként ő volt a mennydörgés által jelképezett tűzisten, Varuna-ként, Neptun-ként, stb. ő volt a víziló vagy valamely szent folyó vagy forrás által jelképezett vízisten, Vāyu-ként és Indra-ként ő volt a levegő istene, aki a viharban és a hurrikánban nyilvánul meg, és ő a föld istene vagy szelleme, aki a földrengésekben nyilvánul meg, mint Plutó, Yama, és sokan mások.

Ezek a Kozmikus Istenek voltak, mindig egyben összefogva valamennyit, ahogyan ezt minden kozmogóniában vagy mitológiában látjuk. Így a görögöknek megvolt a maguk dodonai Jupitere, aki magába foglalta a négy elemet és a négy világtájat, és akit ezért a régi Rómában a Jupiter Mundus panteista néven ismertek, és aki most, a modern Rómában a Deus Mundus-szá vált, az egy világ-istenné, aki a legújabb teológia szerint – saját papjai önkényes döntése alapján – az összes többit elnyelte.

A tűz, a levegő és a víz isteneinek szerepében ők *mennyei* istenek voltak, az alsó régió isteneiként *pokoli* istenek, az utóbbi melléknevet egyszerűen a *Földre* alkalmazva. Ők voltak a „Föld Szellemei”, Yama, Plutó, Osiris, „az alsó birodalom ura”, stb. néven, földi jellegük pedig elegendően bizonyítja ezt. A régiek nem ismertek a halál után rosszabb lakóhelyet, mint a Kāma Loka, a pokol tornáca ezen a Földön.^{XIV/5} Ha vitatják, hogy a dodonai Jupiter azonos volt Dis-szel, vagy a római Plutó Dionysus Chthonios-szal, az alvilággal és Aídoneus-szal, az alvilág királyával, ahol Creuzer szerint^{XIV/6} jós szolgáltatást nyújtottak, akkor az okkultistáknak öröme fog szolgálni azt bebizonyítani, hogy mind Aídoneus, mind Dionysius alapja Adonai-nak vagy Iurbo-Adonai-nak, ahogyan Jehovah-t a *Codex Nazareus*-ban nevezik. „Ne imádd a Napot, akit Adonai-nak hívnak, és akit Kadush-nak és El-El-nek”,^{XIV/7} valamint „Bacchus Úrnak” is neveznek. A babilóniai fogság előtt a zsidók Sôd-jainak vagy misztériumainak Baal-Adonis-a a Massorah útján Adonai-já változott, később pedig magánhangzók behelyezésével Jehovah-vá. Ezért a római katolikusoknak igazuk van. Mindezek a Jupiterek ugyanabból a családból valók, de ide kell sorolnunk Jehovah-t is, hogy a család teljes legyen. A Jupiter Aërios vagy Pan, a Jupiter-Ammon és a Jupiter-Bel-Moloch mind kölcsönösségek, és egyik Iurbo-Adonai-jal, mert ők valamennyien az egyetlen kozmikus természet. Ez a természet és erő az, ami megteremti a sajátos földi jelképet és annak fizikai és anyagi szövődését, ami azt bizonyítja, hogy a rajta keresztül megnyilvánuló energia *külsőleges*.

Mert a primitív vallás valamivel több volt, mint pusztá belefeledkezés a fizikai jelenségekbe, ahogyan ezt Schelling megjegyzi, és „az olyan pusztán természeti istenségek, mint a vilám, a szelek és az eső átlátszó fátyla alatt elrejtett”, magasztosabb princípiumok, mint ami-

^{XIV/5} A bibliai Gyhenna egy völgy volt Jeruzsálem közelében, ahol az egyistenhívő zsidók gyermekeiket feláldozták Moloch-nak, ha el kell hinnünk Jeremiás próféta szavait. A skandináv Hel vagy Hela lakhely egy hideg táj volt – szintén Kāma Loka –, az egyiptomi Amenti pedig a megtisztulás helye. (Lásd: *Isis Unveiled*, II. köt. 11. oldal)

^{XIV/6} I. VI. I.

^{XIV/7} *Cod. Naz.* I. 47; lásd továbbá *Zsoltárok*, LXXXIX. 18.

lyenekről mi, modern sadduceusok tudunk. A régiek a természeti erőkben ismerték és meg tudták különböztetni a *testi* elemeket a *szellemiektől*.

A négyszeres Jupiter-t, ahogyan a négy-arcú Brahmâ-t is, a levegő, a villám, a föld és a tenger istenét, a négy elem urát és mesterét minden nép nagy kozmikus isteneinek képviselőjeként tekinthetjük. Bár átadta a tűzön való uralkodást Hephaistos-Vulcanus-nak, a tengeren valót Poseidon-Neptun-nak, a földön valót pedig Plutó-Aidoneus-nak, a légi Jupiter mégis valamennyi volt egyben, mert az Æther kezdettől felsőbbrendű, és valamennyi elem szintézise volt.

A hagyomány beszél egy barlangról, egy hatalmas üregről Közép-Ázsia sivatagjaiban, amelybe a négy világtáj szerint keresztbe elhelyezkedő, négy, látszólag természetes nyílason vagy hasadékon keresztül beárad a fény. Azt állítják, déltől kezdve egy órával napnyugta előttig négy különböző színű – vörös, kék, narancssárga és fehér – fény árad be, a növényzet és a talaj természetes vagy mesterségesen előkészített bizonyos állapota következtében. A fény a barlang közepén egy fehér márványoszlop körül fut össze, amelyen egy földünket ábrázoló gömb van. „Zaratushta barlangjának” hívják.

A négy elem jelenségeken történő megnyilvánulása, amelyet ezek a hívők joggal tartottak a kozmikus istenek értelmes közreműködésének, akkor öltött tudományos jelleget, amikor a negyedik faj, az atlantiszi, művészetei és tudományai közé foglalta. Abban a korban a régi papok mágiája abból állt, hogy *isteneiket a saját nyelvükön szólították meg*.

A földi ember beszéde nem érhet fel az Urakhoz. Mindegyiket a neki megfelelő elem nyelvén kell megszólítani.

Így mondja a *The Book of Rules* egy olyan mondatban, amelynek gazdag jelentése ki fog tűnni, hozzáfűzve magyarázatoként az *elem-nyelv* természetéről a következőt:

HANGOKBÓL épül fel, nem szavakból, hangokból, számokból és alakzatokból. Aki tudja, hogyan egyesítse ezt a hármat, előhívja az irányító Erő választ [a meghatározott elem uralkodó istenét, amelyre szüksége van].

Tehát ez a „nyelv” a *varázsige* vagy a *mantrák* nyelve, ahogyan Indiában nevezik, mivel *a hang a leghatásosabb és leghatékonyabb mágikus közvetítő, és az első kulcs, amely megnyitja a halandók és a halhatatlanok közötti kommunikáció kapuját*. Aki hisz Szent Pál szavaiban és tanításaiban, annak nincs joga kiválogatni a tanításokból azokat a mondatokat, amelyeket el akar fogadni, és elutasítani a többi. Szent Pál pedig tagadhatatlanul azt tanítja, hogy a kozmikus istenek léteznek, és jelen vannak közöttünk. A pogányság már régen, a római egyház eljövetele előtt hirdette a kettős és egyidejű fejlődést: egy *spiritualem ac mundanum* „teremtést”, ahogyan a római egyház nevezi. Az Isteni Hierarchiákra vonatkozó exoterikus kifejezőmód alig változott a pogányság vagy a „bálványimádás” virágzása óta. Egyedül a nevek változtak, és velük együtt az állítások, amelyek mostanra csalárd fondorlatokká váltak. Mert például, amikor Platón a Legfőbb PrINCÍPIUM (az Atya-Æther vagy Jupiter) szájába a következő szavakat adja: „Az istenek istenei, akiknek én vagyok *alkotója*, ahogyan valamennyi munkájuk atyja is én vagyok”, akkor feltételezzük, hogy ugyanolyan teljességgel ismerte e mondat szellemét, mint Szent Pál, amikor azt mondta: „Mert ha vannak is úgynevezett istenek, akár az égben, akár a földön, amint hogy van sok isten és sok úr...”^{XIV/8} Mindkettő ismerte annak az értelmét és a jelentését, amit ilyen óvatosan kifejezett.

A protestánsok nem tehetnek szemrehányást nekünk, ha a *Korintusbeliek*-hez intézett verset így értelmezzük, mert bár az angol *Biblia* fordítása ezt félreérthetővé is tette, az eredeti szövegben nem az, a római katolikus egyház pedig az apostol szavait valódi jelentésükben fogadja el. Bizonyítékul nézzük meg Szt. Dionysius-t, az areopagitát, akit „közvetlenül az apostol *inspirált*”, és „aki az ő diktálása szerint írt”, ahogyan ezt de Mirville márkí állítja, akinek a munkáit Róma helybenhagyta. Az adott verset magyarázva ezt mondja: „Noha (tényleg) vannak, akiket isteneknek hívnak, mert úgy látszik, valóban *több isten* van, mindazonáltal

^{XIV/8} I. Corinth. VIII. 5.

az *Isten-princípium* és a Legfőbb Isten lényegében mégis *egy* és oszthatatlan marad”.^{XIV/9} Ezt mondták a régi beavatottak is, tudva, hogy a kisebb istenek imádása soha nem befolyásolhatta az „*Isten-Princípiumot*”.^{XIV/10}

Sir W. Grove, F.R.S. az erők kölcsönösségi viszonyairól szólva ezt mondja:

Amikor a régiek a megszokott analógiáktól eltérő természeti jelenség tanúi voltak, amelyet semmilyen általuk ismert közönséges tevékenység nem magyarázott meg, akkor ezt egy léleknek, szellemnek vagy természetfeletti erőnek tulajdonították... A levegőt és a gázokat eleinte szintén szellemieknek vélték, de később anyagibb természetettel ruházták fel, és ugyanazokat a szavakat, *πνεύμα*, szellem, stb. használták a lélek és a gázok megjelölésére. Maga a gáz szó, amely a *geist*, *ghost* (kísértet) vagy szellem szóból ered, példa arra, hogy egy szellemi fogalom fokozatosan hogyan alakult át fizikaivá.^{XIV/11}

A nagy tudós munkája hatodik kiadásának előszavában úgy véli, hogy *csak* ez érdekelheti az egzakt tudományt, amelynek semmi köze ahhoz, hogy az okokba beleáartsa magát.

Ok és okozat ezért az ezekkel az erőkkel való elvont viszonyukban csupán megszokott szavak. Egyáltalában nem ismerjük az őket egyenként és összességben *létrehozó végső erőt*, és ez valószínűen örökre így marad, mi csak működésük szabályait tudjuk meghatározni, okukat szerényen egy mindenütt jelenlevő befolyásnak kell tulajdonítanunk, és meg kell elégednünk azzal, hogy tanulmányozzuk hatásaikat, és kísérlet útján kiderítsük kölcsönös viszonyaikat.^{XIV/12}

Ha egyszer elfogadjuk ezt a megközelítést, és lényegében magunkévá tesszük a rendszert a fentebb idézett szavakban, nevezetesen a „*létrehozó végső erő*” *szellemiségét*, akkor teljesen logikátlan volna visszautasítani, hogy elfogadjuk ezt a minőséget, amely benne rejlik az *anyagi elemekben*, vagy inkább azok összetevőiben, ahogyan a tűzben, a levegőben, a vízben és a földben is jelen van. A régiek, bár a műveletlen aljanép érdekében vagy hátrányára különböző allegóriák mögé rejtették ezeknek az erőknek a valódi természetét, olyan jól ismerték azokat, hogy soha nem tévesztették el a szemük előtt lebegő többszörös célt, amikor értelmüket kiforgatták. Sikertől sűrű fátylat vetniük a jelképbe rejtett igazság magvára, de mindig arra törekedtek, hogy eléggé világosan megőrizték az utóbbit egy *feljegyzésként* a jövőendő nemzedékek számára, hogy lehetővé tegyék bölcseik számára, hogy megláthassák az igazságot a jelkép vagy az allegória mesészerű formája mögött. Ezeket a régi bölcseségeket *babonával* és *hiszékenységgel* vádolják, ráadásul éppen azok a nemzetek, amelyek – bár korunk minden művészetében és tudományában jártasak, műveltek és generációjukban bölcseségek – mind a mai napig elfogadják egyetlen élő és örök Istenükként a zsidók antropomorfikus „Jehovah-ját”.

Nézzünk meg néhányat ezek közül az állítólagos „babonák” közül. Hesiodos például azt hitte, hogy „a szelek Typhoeos óriás fiai voltak”, akiket Æolos kedve szerint ver láncra, és enged szabadon, és a politeista görögök ezt Hesiodos-szal elfogadták. Miért ne tehetnék volna, amikor a monoteista zsidók ugyanezt hitték, csak más neveket adtak a *szereplő személyeknek*, és amikor a keresztények még ma is ugyanezt hiszik? Hesiodos Æolos-át, Boreas-át, stb. Izrael „választott népe” Kedem-nek, Tzephum-nak, Derum-nak és Ruach Hayum-nak hívta. Akkor mi az alapvető különbség? Amíg a helléneknek azt tanították, hogy Æolos megkötözte és eloldozta a szeleket, addig a zsidók ugyanolyan erősen abban hittek, hogy Úristenük „*orrából füst szállt fel, és emésztő tűz szájából; a Khérubon ment és röpült, és a szelek szárnyán tűnt fel*”.^{XIV/13} A két nép kifejezése vagy egyaránt szókép, vagy egyaránt *babona*. Úgy gondoljuk, egyik sem *babona*, hanem csak a természettel való egység élénk érzékeléséből és a minden természeti jelenség mögött rejlő rejtelmes és értelmes észleléséből fakadnak, amilyennel a

^{XIV/9} Concerning Divine Names, Darboy rágalmai, 364.

^{XIV/10} Lásd de Mirville: *Des Esprits*, II. köt. 322. oldal.

^{XIV/11} *The Correlation of Physical Forces*, 89. oldal.

^{XIV/12} Ugyanott, XIV.

^{XIV/13} *Sámuel II. könyve*, XXII. 9, 11.

mostani népek már nem rendelkeznek. Az sem volt „babona”, amikor a görög pogányok a delphi orákulumra hallgattak Xerxes hajórajának közeledésekor, aki azt tanácsolta nekik, hogy „áldozzanak a szeleknek”, ha ugyanezt a zsidóknál istentiszteletnek kell tekinteni, akik ugyanolyan gyakran áldoztak a szélnek és különösen a tűznek. Nem azt mondják-e, hogy „Istenünk emésztő tűz”^{XIV/14}, aki általában *tűzként* és „tűzbe burkolva” jelenik meg? Nem keresték-e Illés az Urat „a nagy erős szélben és a földrengésben? Őket követve nem ismételik-e a keresztények ugyanezt? Ráadásul nem áldoznak-e a mai napig ugyanennek a „Szél és Víz Istenének”? De igen, mert a három keresztény egyház imakönyveiben most is különleges imák vannak esőért, száraz időjárásért, kedvező szelekért és tengeri viharok lecsendítéséért, a protestáns vallás több száz szektája pedig Istenéhez fohászkodik, valahányszor baj fenyegeti őket. Az a tény, hogy Jehovahtól sem érkezett több válasz ezekre az imákra, mint amennyi valószínűleg Jupiter Pluvius-tól, nem változtat azon a helyzeten, hogy ahhoz az erőhöz vagy erőkhöz intézték, amelyekről feltételezték, hogy az elemeken uralkodnak, vagy hogy ezek az erők azonosak a pogányságban és a kereszténységben. Vagy azt kell-e hinnünk, hogy az ilyen imák *csak* akkor számítanak durva bálványozásnak és képtelen „babonának”, amikor egy pogány saját bálványához intézi, és hogy ugyanez a babona hirtelen „dicséretes áhítattá” és „vallássá” változik át, amikor megváltozik az imádott mennyei lény neve? A fát azonban a gyümölcséről *ismerjük* meg. Mivel pedig a keresztény fa gyümölcse nem jobb, mint a pogányság fájáé, miért kellene jobban tisztelnünk az előbbi az utóbbinál?

Így amikor Drach lovag, egy kikeresztelkedett zsidó, és de Mirville márkí, a fanatikus római katolikus francia arisztokrata azt mondják, hogy a héber „villámlás” szó a „düh” egyik szinonímája, és azt mindig a „gonosz” szellem irányítja, és hogy Jupiter Fulgur-t vagy Fulgurans-t a keresztények Elicius-nak is nevezik, és a „villám lelkének”, vagy démonjának is tartják,^{XIV/15} akkor vagy ugyanezt a magyarázatot és meghatározást kell alkalmaznunk ugyanazon körülmények között „Izrael Úr Istenére”, vagy le kell mondanunk arról, hogy más népek isteneit és hitét ócsároljuk.

A két művelt és heves római katolikustól eredő iménti kijelentések legalább is *veszélyesek* a *Biblia* és a próféták tükrében. Valójában, ha Jupiter, „a pogány görögök fő démonja” halálhozó mennyköveit és villámain szórta azokra, akik haragra gerjesztették, akkor ugyanígy tett Ábrahám és Jákob Úr Istene is. Sámuel II. könyvében ezt olvassuk:

És dörgött az égből az Úr, és a Magasságos az ő hangját hallatta. Ellövé nyilait [mennyköveit], és szétszórta őket [Saul seregét] villámmal, és összekeverte őket.^{XIV/16}

Az athénieket azzal vádolják, hogy Boreas-nak áldoztak, és ennek a „démonnak” tulajdonítják a perzsa hajóhad 400 hajójának elsüllyedését és pusztulását a Pelion hegy szikláin, és Boreas olyan dühös lett, hogy Xerxes összes mágusa alig tudta Tethis-nek bemutatott ellenáldozatokkal hatástalanítani.^{XIV/17} Szerencsére nincsen hiteles példa a keresztény háborúkról szóló feljegyzésekben, amely azt mutatná, hogy egy keresztény hajórajt ugyanilyen katasztrófa ért volna ellensége – egy másik keresztény nemzet – „imája” következtében. Ez azonban nem rajtuk múlik, hiszen mindegyik ugyanolyan buzgón imádkozik a másik vesztéért Jehovah-hoz, ahogyan az athéniek imádkoztak Boreas-hoz. Lényegében mindketten, szeretettel csinos kis fekete mágiához folyamodtak. Minthogy az isteni beavatkozás elmaradása aligha múlt azon, hogy nem imádkoztak egy *közös* Mindenható Istenhez egymás vesztéért, akkor hol húzzuk meg a pogányt és a keresztényt elválasztó határvonalat? És ki vonná kétségbe, hogy az egész protestáns Anglia nem örvendezne, és nem adna hálát az Úrnak, ha valamilyen jövőendő háborúban ilyen szent imádságok következtében az ellenséges flotta 400 hajója semmi-

^{XIV/14} Deut. IV. 24.

^{XIV/15} Idézett mű, III. 415.

^{XIV/16} II. Sámuel, XXII. 14-15.

^{XIV/17} Herodotos: *Polymnia*, 190, 191.

sülne meg? Ismét megkérdezzük tehát, mi a különbség Jupiter, Boreas és Jehovah között? Csupán ennyi: legközelebbi hozzátartozónk – mondjuk apánk – bűncselekményét mindig megbocsátjuk, és gyakran dicsőítjük, felebarátunk szülőjének bűntényét azonban mindig örömmel büntetjük akasztással. A bűncselekmény pedig ugyanaz.

Nem úgy tűnik, hogy mindeddig a „kereszténység áldásai” észrevehető haladást hoztak volna a megtért pogányok erkölcsében.

A fentiek nem a pogány istenek védelmét, nem is a keresztény istenség támadását, de nem is az egyikben vagy a másikban való hitet jelentik. Az író teljesen pártatlan, és visszautasítja, hogy tanúságot tegyen bármelyik javára, mivel semmiféle ilyen „személyes”, antropomorf istenhez nem imádkozik, nem hisz benne, és nem fél tőle. Ezeket a párhuzamokat egyszerűen csak azért vontuk, hogy a művelt teológus logikátlan és vak fanatizmusát még egy érdekes példájával megvilágítsuk. Mert alapjában véve nincs túlságosan nagy különbség a két hit között, és semmilyen különbség nincs köztük az *erkölcsre* vagy a szellemi természetre való hatásukban. „Krisztus fénye” most az állati ember ugyanolyan undorító tulajdonságaira vetül, mint egykor „Lucifer fénye”. A misszionárius Lavoisier a *Journal des Colonies*-ben a következőt mondja:

Ezek a szerencsétlen pogányok babonás hitükben még az elemeket is értelemmel rendelkező dolgoknak tekintik!... Még mindig hisznek régi bálványukban, Vâyu-ban, a szél és a levegő istenében, vagy inkább démonában... szilárdan hisznek imáik hatásosságában és brahminjaik a szelek és viharok feletti hatalmában.

Erre válaszolva Lukácsot idézhetjük: „Ő [Jézus] pedig felkelvén, *megfedd é a szelet és a víz hullámait; és megszűnének és csendesség lőn*”.^{XIV/18} Itt van még egy, imakönyvből vett idézet: „Ó Tenger Szüze, áldott Anya és a Vizek Úrnője, csillapítsd hullámaidat”. Ez a nápolyi és provencai tengerészek imája, és a föníciai tengerészek Astarte szűz istennőjükhöz intézett imájának szó szerinti másolata. A bemutatott párhuzamokból és a misszionárius általi vádaskodásból levonható logikus és kikerülhetetlen következtetés az, hogy a brahminok elemisteneikhez intézett *parancsai nem maradnak* „hatástalanok”, a brahminok hatalma így egyenrangú Jézus hatalmával. Továbbá Astarte szerintük egy fikarcnyival sem rendelkezik kisebb lehetőséggel, mint a keresztény hajósok „Tenger Szüze”. Nem elég a kutyát rossznak mondani és felakasztani, a kutya bűnösségét be is kell bizonyítani.⁺ Boreas és Astarte lehetnek „ördögök” a teológus képzeletében, de a fát gyümölcse alapján kell megítélni, ahogyan az imént megjegyeztük. Amint pedig belátjuk, hogy a keresztények ugyanolyan erkölcstelének és gonoszok, mint amilyenek a pogányok valaha is voltak, akkor milyen előnye származott az emberiségnek abból, hogy megváltoztatta isteneit és bálványait?

Az, amit az Istennek és keresztény Szenteknek jogában áll megtenni, a közönséges halandónál bünténnyé válik, ha eredményes. A boszorkányságot és a ráolvasásokat most mesének tekintik, mégis Justianus Rendeleteitől kezdve a boszorkányság elleni angol és amerikai törvényekig – amelyek elavultak ugyan, de a mai napig nem törölték el azokat – ezeket a ráolvasásokat bűntényként büntették, még akkor is, amikor csak a gyanújuk felmerült. Miért kell büntetni egy agyrémet? Konstantin császárról pedig mégis azt olvassuk, hogy halálra ítélte Sopatrus filozófust, mert „szabadjára engedte a szeleket”, és ezzel megakadályozta, hogy a gabonával megrakott hajók idejében megérkezzenek, és véget vessenek az éhínségnek. Pausanias-t kinevetik, amikor azt állítja, hogy saját szemével látott „embereket, akik egyszerű imákkal és ráolvasásokkal” megállítottak egy erős jégverést. Ez nem akadályozza meg a modern keresztény írókat, hogy az imát javasoljanak viharban és veszély esetén, és hisznek annak hatásosságában. Hoppo-t és Stadlein-t, a két mágust és varázslót, alig egy évszázaddal

^{XIV/18} VIII. 24

⁺ Ez a mondat valószínűen arra a középkori eljárásra vonatkozik, hogy gyakran állatokat is állítottak a bíróság elé. Ez Mózes törvényére vezethető vissza (II. könyv XXI. 28.). (a ford.)

korábban ítélték halálra, mert „megbabonázták a gyümölcsöt”, a termést pedig mágikus bűvészetekkel egyik földről a másikra helyezték át, ha hihetünk Sprenger-nek, a híres írónak, aki ezt állítja: „*Qui fruges excantassent segetem pellicentes incantando*”.*

Zárjuk le a témát azzal, hogy emlékeztetjük az olvasót, az ember hihet a babona legkisebb árnyéka nélkül minden földi dolog kettős természetében, a szellemi és az anyagi, a látható és a láthatatlan természetben, és ezt a tudomány tulajdonképpen igazolja is, miközben letagadja saját bizonyítását. Mert ahogyan Sir William Grove mondja, ha az elektromosság, amellyel dolgozunk, csak a közönséges anyag *eredménye*, amire valamilyen láthatatlan, a minden erőt „létrehozó végső Erő”, az „egy mindenütt jelenlevő befolyás” fejt ki hatását, akkor csak természetes, hogy azt kell hinnünk, amit a régiek hittek, tehát hogy minden elem *kettős* természetű. „Az éteri tűz a valódi Kabir kisugárzása, a légi tűz csak az éteri tűznek a földi tűzzel történő egyesülése [kölcsonossági viszonya], annak irányítása és alkalmazása a földi síkunkon egy kisebb méltóságú Kabir-hoz tartozik” – talán egy elementálra, ahogyan egy okkultista nevezné. Ugyanazt mondhatjuk el minden kozmikus elemről.

Senki sem tagadhatja, hogy az emberi lény különböző erőkkel rendelkezik: magnetikus, rokonszenvező, ellenszenvező, idegi, dinamikus, okkult, mechanikus, értelmi, valóban mindenféle erővel, és hogy a fizikai erők lényegükben mind biológiaiak, mivel azokkal az erőkkel keverednek, és gyakran azokba olvadnak, amelyeket értelmi és erkölcsi erőknek nevezünk, az előbbieket az utóbbiak hordozói, úgymond upādhi-jai. Aki nem tagadja az emberben rejlő lelket, nem fog habozni azt mondani, hogy éppen ezen erők létezése és együttműködése létünk valódi lényege, és hogy tulajdonképpen ezek alkotják az emberben az Én-t. Ezeknek a potenciáknak megvannak a maguk fiziológiai, fizikai, mechanikai, valamint idegi, eksztatikus, tisztán halló és tisztánlátó jelenségei, amelyeket ma még a tudomány is teljesen természetesnek tekint és elismer. Miért lenne az ember az egyetlen kivétel a természetben, és miért ne lehetnének az elemeknek saját hordozói, Vâhan-jaik azok, amiket mi fizikai erőknek nevezünk? És egyáltalán miért kellene ilyen hiedelmeket és a régi vallásokat „babonának” nevezni?

XV. fejezet Kwan-Shi-Yin és Kwan-Yin

Avalokiteshvara-hoz hasonlóan Kwan-Shi-Yin is több átalakuláson ment keresztül, de tévedés azt mondani róla, hogy az északi buddhisták újszerű találmánya, mert egy másik elnevezéssel a legrégebb idők óta ismerik. A Titkos Tanítás azt tanítja, hogy: „Ő az, aki *elsőként jelenik meg a Megújulásakor, utolsóként fog megjelenni az Újra Felszívódás [Pralaya] előtt*”. Így valamennyi nép logoszai – kezdve a misztériumok védikus Vishvakarman-jától a mai művelt nemzetek Megváltójáig – az „Ige”, aki „kezdetben”, vagyis a Természet éltető erőinek újraébredésekor az Egy ABSZOLÚTNÁL volt. A Tűzből és a Vízből megszületve, még mielőtt ezek különálló elemekké váltak, Ő volt mindennek az „Alkotója”, megformálója vagy megmintázója. „Nélküle nem jött létre semmi teremtettség. Benne volt az élet, és az élet volt az emberek fénye”, és akit végül a megnyilvánult természet alfájának és omegájának lehet nevezni, ahogyan mindig is hívták. „A Bölcsesség nagy Sárkánya a tűzből és a vízből született, és a tűzbe és a vízbe szívódik fel újra minden vele együtt”.^{XV/1} Mivel erről a Bodhisattva-ról azt mondják, hogy „bármilyen, neki tetsző formát vehet fel” a Manvantara kezdetétől a végéig, és bár a *Kin-kwang-ming-King* vagy „Az Aranyló Fény Ragyogó Sûtra-ja” szerint jellegzetes születésnapját vagy emléknapiját a második hónap tizenkilencedik napján ünneplik, Maitreya Buddhát pedig az első hónap első napján, a kettő mégis csak egy. Ő a hetedik fajban fog megjelenni Maitreya Buddhaként, az utolsó Avatára és Buddhaként. Ez a hit és

* „Aki ráolvasással a gyümölcsöt az egyik mezőről a másikra átviszi”. (a ford.)

^{XV/1} *Fa-hwa-King*.

várakozás az egész keleten egyetemes. Csakhogy az emberiség egy új Megváltója soha nem jelenhet meg a Kali Yuga-ban, a sötétség jelenlegi, borzasztóan anyagi korszakában, a „Sötét Korban”. A Kali Yuga csupán néhány francia ál-okkultista *misztikus* írásaiban a „l'Age d'Or”(!).^{XV/2}

Ennek eredménye, hogy ezen istenség exoterikus istentiszteletében a szertartás a mágián alapult. Valamennyi mantrát a papok által titokban tartott különleges könyvekből veszik, és mindegyikről azt mondják, hogy mágikus hatást fejt ki, mivel az, aki elmondja vagy felolvassa, egyszerűen eléneklésükkel egy titkos okot hoz létre, amely azonnali hatásokat eredményez. Kwan-Shi-Yin Avalokiteshvara, és mindkettő a Hetedik Egyetemes PrINCÍPIUM formái, legmagasabb metafizikai szerepében pedig ez az istenség valamennyi bolygói szellem, a Dhyân Chohan-ok egységbe foglalt összessége. Ő az „Önmagától Megnyilvánult”, röviden az „Atya Fia”. Koronáját hét sárkány alkotja, szobra felett pedig a Pu-tsi-k'iun-ling, „valamennyi élő lény egyetemes megváltója” felirat jelenik meg.

Természetesen a Stanzák ősrégi könyvében teljesen más a neve, de Kwan-Yin tökéletesen egyenértékű vele. Kínában P'u-to-nak, a buddhisták szent szigetének egyik templomában Kwan-Shi-Yin-t úgy ábrázolják, hogy egy fekete vízimadár (Kálahamsa) úszik, és a halandók fejére önti az élet elixírjét, és ahogyan ez ömlik, átalakul az egyik fő Dhyâni Buddhává, a „Megváltás Csillagának” nevezett csillag kormányzójává. Harmadik átalakulásában Kwan-Yin a víz élető szelleme vagy védőszelleme. Kínában úgy hiszik, hogy a Dalai Láma Kwan-Shi-Yin egyik testet öltése, aki harmadik földi megjelenésében egy Bodhisattva volt, míg a Teshu Láma Amitábha Buddha, vagyis Gautama megtestesülése.

Menet közben megjegyezhetjük, hogy tényleg betegesnek kell lennie egy olyan író képzetének, aki mindenhol fallikus tisztetletet fedez fel, ahogyan ezt McClatchey és Hargrave Jennings teszik. Az előbbi felfedezi, hogy „a régi fallikus isteneket két nyilvánvaló jelképpel ábrázolták, a Kheen-nel vagy Yang-gal, ami a férfi nemi szerv és a Khw-an-nal vagy Yin-nel, ami a női szeméremtest”.^{XV/3} Egy ilyen értelmezés azért is furcsának tűnik, mert Kwan-Shi-Yin (Avalokiteshvara) és Kwan-Yin azon túl, hogy most a buddhista aszkéták, a tibeti jogik védő istenségei, még a szüziesség istenei is, és ezoterikus jelentésükben egyáltalán nem azok, amilyen értelmezést Rhys David: *Buddhism* című művében ad nekik: „Az Avalokiteshvara név... az Urat jelenti, aki a magasból letekint”.^{XV/4} Kwan-Shi-Yin azonban nem „a Buddhák Szelleme, amely jelen van az egyházban”, hanem szó szerint értelmezve: „a látható Urat” jelenti, és egyik értelmében „az isteni ÉN-t, akit az (emberi) Én érzékel”, tehát az Átman-t, vagy az Egyetemessel egybeolvadt hetedik princípiumot, amelyet az emberben levő Buddhí, a hatodik princípium, vagyis az Isteni Lélek érzékel, illetve amely érzékelésének tárgya. Egy még magasabb értelemben amikor Avalokiteshvara–Kwan-Shi-Yinre a hetedik Egyetemes princípiumként hivatkoznak, akkor ő a Logosz, amelyet az Egyetemes Buddhí vagy Lélek a Dhyâni Buddhák egyesített összességéként érzékel, nem pedig „Buddha Szelleme, amely az egyházban jelen van”, hanem a kozmosz vagy a természet templomában megnyilvánuló, mindenütt jelenlevő Szellem. Kwan és Yin az orientalisták által adott ezen etimológiája a Yoginî szóéval egyenértékű, amelyről Hargrave Jennings azt mondja, hogy ez egy szanszkrit szó, amelyet „a nyelvjárásokban Jogi-nak vagy Zogee-nak(!) ejtenek, és... azonos Sena-val, továbbá teljesen megegyezik Dutival vagy Dutica-val, vagyis a templom szent prostituáltjával, akit Yoni-ként vagy Shakti-ként tisztelnek”.^{XV/5} [Indiában] „az erkölccsel foglalkozó könyvek megparancsolják a hűséges feleségnek, hogy kerülje a Yogini-k, vagyis olyan nők társaságát, akiket Sacti-kként tiszteltek”.^{XV/6} Ezek után már semmin sem lepődhetünk meg. Ezért még

^{XV/2} Lásd: *La Mission des Juifs*.

^{XV/3} *China Revealed*, amelyből Hargrave Jennings: *Phallicism* című munkájában a 273. oldalon idéz.

^{XV/4} 273. oldal.

^{XV/5} Idézett mű, 60. oldal.

^{XV/6} Ugyanott.

csak nem is mosolygunk, amikor egy másik ostoba képtelenséget idéznek a „Budh” szóval kapcsolatba, szerintük ez olyan név: „amely nemcsak a napot, mint a nemzés forrását jelenti, hanem a férfi nemiszervet is”.^{XV/7} Max Müller „False Analogies” című értekezésében azt mondja, hogy „Abel Rémusat, korának leghíresebb Kína-tudósa... állítja, hogy az I Hi Wei [a *Tao-te-King* XIV. fejezetében] három szótag Je-ho-vah-t jelentette^{XV/8}, azután idézi Pater Amyot-ot, aki ugyanabban a műben „biztosnak érezte, hogy a Szentháromság három személye felismerhető”. Ha pedig Abel Rémusat, akkor miért ne Hargrave Jennings is? Minden tudós fel fogja ismerni, hogy képtelenség Budh-ban, a „megvilágosodottban” és a „felébredtben” bármikor is „fallikus jelképet” látni.

Kwan-Shi-Yin tehát misztikus értelemben, „a Fiú, aki azonos az Atyjával”, vagyis a Logosz, az Ige. A III. Stanzában a „Bölcsesség Sárkányának” nevezik, mivel minden ősi vallási rendszerben valamennyi Logosz kapcsolatos kígyókkal, és azokkal jelképezik. A régi Egyiptomban Nahbkoon Istent, „aki a kettősöket egyesíti”, kígyóként ábrázolták emberi lábakkal és karokkal vagy karok nélkül. Ez az Asztrális Fény volt, amely fiziológiai és spirituális kettős potenciájával újraegyesíti az isten-emberit tisztán isteni Monádjával, az „égben”, vagy a természetben levő ősalakjával. A kígyó a természet feltámadásának szimbóluma, Krisztusé az ophitáknál, Jehovah-é a rézkígyó alakjában, amely meggyógyította azokat, akik rátekintettek. Ugyancsak a kígyó volt Krisztus jelképe a templomosoknál, ahogyan ezt a templomos fokozat mutatja a szabadkőművességben. Knooph (Khood is), vagy a Világlélek szimbólumát – mondja Champollion – „más formák mellett emberlábú óriáskígyóval ábrázolják, ez a hulló, amely a jó védőszellem, és a valódi Agathodæmon jelképe, néha szakállas”.^{XV/9} Ez a szent állat így azonos az ophiták kígyójával, és ábráját nagyon sok kőbe vésték bele, amiket gnosztikus vagy basilidesi gemmáknak hívnak. Különböző fejekkel jelenik meg a kígyó, emberiekkel és állatiakkal, de gemmáikon mindig megtalálható a ΧΝΟΥΒΙΣ (CHNOUBIS) felirat. Ez a jelkép azonos azzal a másikkal, amelyet Jamblichus és Champollion szerint az „első az égi istenek közül” néven neveztek, a görögöknél ő Hermes vagy Merkúr isten, akinek Hermes Trismegistos a mágia feltalálását, és az embereknek a mágiába való első beavatását tulajdonítja, továbbá Merkúr Budh, a bölcsesség, a megvilágosodás vagy az isteni tudományba való „újraébredés”.

Végül pedig Kwan-Shi-Yin és Kwan-Yin a kozmoszban, a természetben és az emberben levő ugyanazon princípium, az isteni bölcsesség és az értelem két, férfi és női aspektusa. Ezek a misztikus gnosztikusoknál a Christos-Sophia, a Logosz és annak Shakti-ja. A régiek arra törekedtek, hogy bizonyos misztériumokat úgy fejezzenek ki, hogy azokat a beavatatlanok teljesen soha ne értsék meg, tudták azonban, hogy az emberi emlékezetben semmit sem lehet megőrizni valamilyen külső szimbólum nélkül, ezért választották a Kwan-Yin-ek – számunkra – gyakran nevetséges képeit, hogy az embert eredetére és belső természetére emlékeztessék. A pártatlanok számára azonban az abroncsszoknyás Madonnák és a finom fehér ruhás Krisztusok sokkal képtelenebbnek látszanak, mint Kwan-Shi-Yin és Kwan-Yin sárkány öltözetükben. A tárgyasulatlant alig fejezhetjük ki a tárgyasulttal. Mivel pedig a szimbolikus formula megpróbálja azt jellemezni, ami túl van a tudományos okfejtésen, és nagyon gyakran értelmünket is messze túlszárnyalja, ezért szükségképpen egyik-másik alakban az értelem fölé kell emelkednie, különben eltűnik az ember emlékezetéből.

^{XV/7} O'Brien: *Round Towers of Ireland*, 61. oldal, idézi Hargrave Jennings: *Phallicism* című munkájában, 246. oldala

^{XV/8} *Introduction to the Science of Religion*, 332. oldal.

^{XV/9} *Pantheon*, 3. szöveg.